A BIZOTTSÁG (EU) 2025/429 HATÁROZATA

(2024. április 30.)

a Cseh Köztársaság által a dukovanyi telephelyen létesítendő atomerőmű építésének és üzemeltetésének támogatása céljából végrehajtani tervezett SA.58207 (2021/N) számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2024) 2858. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térséget létrehozó megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdése a) pontjára,

miután az említett rendelkezéseknek megfelelően felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére [1], és tekintettel a benyújtott észrevételekre,

mivel:

1. ELJÁRÁS

(1) A Cseh Köztársaság 2022. március 15-én kelt levelében értesítette a Bizottságot a dukovanyi telephelyen egy új atomerőmű építését és üzemeltetését (a továbbiakban: a projekt) támogató intézkedésről. A Bizottság 2022. április 21-i információkérését követően 2022. május 5-én kelt levelében további információkat nyújtott be a Bizottságnak.

(2) A Bizottság a 2022. június 30-án kelt levelében tájékoztatta a Cseh Köztársaságot, hogy az intézkedés tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat). Az eljárás megindításáról szóló határozatot közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. A Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket.

(3) A Cseh Köztársaság 2022. augusztus 31-én nyújtotta be az eljárás megindításáról szóló határozatra vonatkozó észrevételeit.

(4) A Bizottság észrevételeket kapott harmadik felektől. A Bizottság ezen észrevételeket továbbította a Cseh Köztársaságnak, amelynek lehetősége volt megjegyzéseket fűzni az észrevételekhez; A Cseh Köztársaság észrevételei a 2022. október 21-én kelt levelében érkeztek.

(5) A Cseh Köztársaság további információkat nyújtott be 2023. január 30-án, 2023. március 16-án, 2023. április 4-én, 2023. április 11-én, 2023. április 24-én, 2023. június 9-én, 2023. június 21-én, 2023. július 3-án, 2023. augusztus 2-án, 2023. augusztus 2-án, 2023. szeptember 8-án, 2023. szeptember 14-én, 2023. szeptember 22-én, 2023. október 6-án, 2023. október 9-én, 2023. október 18-án, 2023. október 19-én, 2023. október 22-én, 2023. november 8-án, 2023. november 8-án, 2023. november 20-án, 2023. december 16-án, 2024. január 10-én, 2024. február 1-jén, 2024. február 1-jén, 2024. február 7-én, 2024. február 9-én, 2024. február 12-én, 2024. február 23-án, 2024. február 23-án, 2024. február 26-án, 2024. március 1-jén, 2024. március 7-én, 2024. március 11-én, 2024. március 11-én, 2024. március 19-én, 2024. március 20-án, 2024. március 21-én és 2024. április 15-én.

(6) 2024. január 26-án a cseh hatóságok kivételes jelleggel beleegyeztek, hogy lemondanak az EUMSZ-nek az 1/1958 rendelet 3. cikkével összefüggésben értelmezett 342. cikkéből eredő jogaikról, és a Bizottság angol nyelven fogadhatja el ezt a határozatot és küldhet róla értesítést.

[1] HL C 299., 2022.8.5., 5. o.

2. A KONTEXTUS LEÍRÁSA

2.1. Villamosenergia-termelés Cseh Köztársaságban

(7) Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat 2.1. szakasza kifejti, a Cseh Köztársaság energiaszerkezetét jelenleg a lignit- és a nukleáris alapú villamosenergia-termelés uralja. Az alábbi táblázat a cseh köztársasági villamosenergia-termelési kapacitás és bruttó villamosenergia-termelés alakulását mutatja 2000 és 2022 között.

1. táblázat

A villamosenergia-termelési kapacitás (gigawatt, GW) és a bruttó villamosenergia-termelés (terawattóra, TWh) alakulása a Cseh Köztársaságban, 2000–2022

	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Installed Electricity Capacity (GW)	15,3	17,4	20,1	21,9	22,3	22,0	21,4	20,9	20,8
Combustible Fuels	11,5	11,5	12,0	13,0	13,3	13,0	12,4	11,9	11,8
Nuclear	1,8	3,8	3,9	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Hydro	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Wind	0,0	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Solar	0,0	0,0	1,7	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Geothermal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tide, Wawe, Ocean	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Gross Electricity Generation, by Fuel (TWh)	75,3	82,6	85,8	83,8	87,9	86,9	81,4	84,9	84,5
Solid Fossil Fuels, Peat & Products, Oil Shale	52,8	49,5	46,9	41,1	41,2	37,3	31,0	38,6	41,0
Oil and Petroleum Products	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Natural gas	3,9	4,2	4,2	5,0	6,1	7,9	6,6	9,2	6,4
Nuclear	13,6	24,7	28,0	26,8	29,9	30,2	30,0	30,7	31,0
Renewables and Biofuels	2,8	3,8	6,5	10,7	10,5	11,2	13,7	6,4	6,0
Wastes non-Res	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Forrás: cseh hatóságok

(8) Nemzeti energia- és klímatervének (a továbbiakban: NEKT) 2023. évi aktualizált tervezetében ([2]) a Cseh Köztársaság megerősítette elkötelezettségét villamosenergia-rendszerének dekarbonizációja és a szén energia- és hőtermelésre való felhasználásának 2033-ig történő fokozatos megszüntetése mellett.

(9) A NEKT aktualizált tervezete szerint 2030-ra a fotovoltaikus és a szárazföldi szélerőművek jelentős szerepet fognak játszani a villamosenergia-ellátás dekarbonizációjában. A Cseh Köztársaság úgy véli, hogy a várható jelentős bővülésük ellenére az időszakos megújuló energiaforrások önmagukban nem lesznek képesek a cseh energiarendszer dekarbonizációjára, mivel nem lennének képesek fedezni a várható ellátási hiányt. A cseh hatóságok kifejtették, hogy a Cseh Köztársaságban ezek az időszakos források viszonylag korlátozott kapacitástényezővel rendelkeznek, amely a fotovoltaikus energia esetében 11 %, a szárazföldi szélenergia esetében pedig 22 %. Emellett a Cseh Köztársaságban az alacsony társadalmi elfogadottság és a nagy népsűrűségű területek miatt mindeddig korlátozott volt a szélenergia-hasznosítási potenciál. A Cseh Köztársaság továbbá nem rendelkezik tengeri szélenergiával vagy nagy léptékű vízienergia-termelési potenciállal, ami a jelentős, nagy léptékű megújulóenergia-termelési kapacitások tekintetében tovább korlátozza a lehetőségeket.

(10) Cseh Köztársaság annak a magas kibocsátási tényezője (499 tonna CO_2e/GWh, szemben az egy életciklus alatt az atomenergiából származó 29, vagy a napenergiából származó 85 tonnával szemben) és a gázimporttól való függőség miatt nem tartja megfelelőnek a földgázt a szén és a lignit helyettesítésére. A gázfüggőség általában nagyobb télen, mivel a megújuló energiaforrásokból ebben az időszakban nem termelhető elegendő villamos energia, a fűtés miatt pedig nő a földgáz iránti kereslet. Továbbá tekintettel a jelenlegi geopolitikai helyzetre és annak az Európai Unióba irányuló – különösen Oroszországból érkező – gázellátásra gyakorolt hatására, a cseh hatóságok célja, hogy csökkentsék a gázimporttól való függőséget.

([2]) Elérhető a következő internetcímen: https://commission.europa.eu/publications/czech-draft-updated-necp-2021-2030_en.

(11) 2019 októberében a cseh ČEPS szállításirendszer-üzemeltető előrejelzést adott ki az erőforrások megfelelőségéről ([3]), és két forgatókönyvet mutatott be: az „A" forgatókönyv alapforgatókönyv, amely szerint villamos energiát korszerűsített ligniterőművekben (Prunéřov II, Tušimice, Mělník I és Ledvice) fognak előállítani, a B. forgatókönyv pedig alacsony szén-dioxid-kibocsátású forgatókönyv, amely Ledvice kivételével az összes lignittüzelésű erőmű fokozatos kivezetését feltételezi. Mindkét forgatókönyv megfelelőségi problémákhoz vezet.

(12) A szintén a ČEPS által készített újabb tanulmány ([4]) szerint a lignittüzelésű erőművek megszüntetése 2030-tól problémákat okoz a termelési kapacitások megfelelőségében, amelyek miatt a cseh kereslet kielégítése érdekében 20 %-ot meghaladó szintre kell emelni a behozatal szintjét. A villamosenergia-hiánnyal kapcsolatos problémák 2035-től kezdődően minden forgatókönyv esetében felmerülnek, és különösen súlyosak azoknál a forgatókönyveknél, ahol a szén teljes kivezetésére (a ČEPS által legvalószínűbbnek tartott központi forgatókönyv szerint) 2033-ban , vagy (a dekarbonizációs forgatókönyv szerint) 2030-ban kerül sor. Az előrejelzés (amely a műszaki és biztonsági korlátok miatt 20 TWh maximális nettó behozatali szinttel számol, és a 2035 utáni feltételezésekben figyelembe veszi az új atomerőműblokkot) hangsúlyozza, hogy a LOLE-szintek ([5]) továbbra sem lennének kielégítőek. A központi forgatókönyvre elvégzett számítások szerint már 2030-ban sem áll rendelkezésre a fogyasztás ellátásához elegendő termelési kapacitás.

(13) A cseh hatóságok által bemutatott tanulmányok figyelembe veszik a Cseh Köztársaság és a szomszédos országok közötti várható határkeresztező áramlásokat. A cseh villamosenergia-rendszer jól kapcsolódik a szomszédos tagállamok rendszereihez, és a csatlakozási kapacitás a tervek szerint a jövőben tovább fog nőni ([6]). A cseh másnapi villamosenergia-piac csatlakozása a határkeresztező kapacitásnak a nettó átviteli kapacitás alapján történő implicit felosztásán alapuló multiregionális összekapcsolással történik ([7]). 2022 júniusában a központi ([8]) áramlásalapú piac-összekapcsolási projekt ([9]) éles indulásával a Cseh Köztársaság teljes mértékben integrálta másnapi és napon belüli villamosenergia-piacait, megvalósítva az Európai Unió villamosenergia-piacának a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 bizottsági rendeletben ([10]) meghatározott célmodelljét.

([3]) Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ), 2019. További információért lásd: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2021/2/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-ES-CR-_2019__1.pdf.

([4]) Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ), 2022. További információért lásd: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2023/5/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-elektrizacni-soustavy-CR-2022.pdf.

([5]) Várható beviteli veszteség: azon órák/időszakok száma évente, amelyekben hosszú távon statisztikailag várható, hogy a kínálat nem fogja kielégíteni a keresletet.

([6]) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a cseh és a szomszédos villamosenergia-rendszerek közötti összeköttetés történetileg nagyon erős, és arra számítanak, hogy az energiaágazat átalakulása miatt a villamosenergia-csere tovább fog nőni. A Cseh Köztársaság jelenlegi piaci rendszerösszekötő kapacitásai a következők: CZ00-AT00: 900 MW, AT00-CZ00: 900 MW, CZ00-DE00: 2 800 MW, DE00-CZ00: 2 600 MW, CZ00-PLI0: 800 MW, PLE0-CZ00: 800 MW, CZ00-SK00: 2 000 MW, SK00-CZ00: 1 200 MW. A szomszédos országokkal kapcsolatos energiabiztonság megerősítése érdekében számos beruházást terveznek a meglévő kapacitások növelésére. Nevezetesen a Németország és a Cseh Köztársaság közötti rendszerösszekötő korszerűsítését 2027–2028-ra tervezik, ami mindkét irányban a piaci behozatali kapacitás 500 MW-os növekedését fogja eredményezni (CZ00-DE00: 3 300 MW és DE00-CZ00: 3 100 MW). 2035 után új rendszerösszekötőt terveznek a Cseh Köztársaság és Szlovákia között (Otrokovice–Ladce), amelyből mindkét irányban körülbelül 500 MW nettó piaci kapacitásnövekedést várnak. További részletek a 2023–2032-es időszakra szóló cseh nemzeti fejlesztési tervben találhatók, amely a következő internetcímen érhető el: https://www.ceps.cz/en/transmission-system-development. A cseh hatóságok állítása szerint a Cseh Köztársaság az egyetlen olyan ország a közép-európai régióban, amely teljesíti az övezetközi forgalomra vonatkozó kritérium tekintetében biztosítandó, az (EU) 2019/943 villamosenergia-rendelet 16. cikkének (8) bekezdésében meghatározott minimum 70 %-os tartaléksávot.

([7]) A multiregionális összekapcsolás 19 ország villamosenergia-piacát köti össze, és az európai villamosenergia-fogyasztás mintegy 85 %-át látja el.

([8]) A kapacitásszámítási régió olyan földrajzi terület, ahol a kapacitásszámítási feladatokat az átvitelirendszer-üzemeltetők koordinálják. A központi kapacitásszámítási régió az Ausztria, Belgium, Cseh Köztársaság, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Németország, Románia, Szlovákia és Szlovénia közötti ajánlattételiövezet-határokból áll. A központi („Core") régiót az ACER hozta létre 2019. évi határozatával: https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2002-2019%20on%20CORE%20CCM_0.pdf.

([9]) A központi áramlásalapú piaci összekapcsolási projekt célja, hogy kifejlessze és megvalósítsa a másnapi piac-összekapcsolás napi működését központi régióban.

([10]) HL L 197., 2015.7.25., 24. o.

(14) A Cseh Köztársaság jelenleg nettó villamosenergia-exportőr a közép- és kelet-európai országokba, ezzel azonban a ČEPS a jövőre nézve nem számol. A 2019. évi megfelelőségi előrejelzés szerint 2025-ben az export 5,4 TWh-ra csökken, a teljes egyenleg pedig 1,8 TWh lesz a Cseh Köztársaság javára. Az egyenleg 2030-ban negatívvá válik, az alapforgatókönyv szerint 8,2 TWh villamos energia behozatalára lesz szükség −5,4 TWh teljes egyenleg mellett. A 2030-as alacsony szén-dioxid-kibocsátású forgatókönyv szerint a teljes egyenleg −9,2 TWh lenne.

(15) Bár a villamosenergia-termelés várhatóan csökkenni fog, a fogyasztás az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2002 európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti energiahatékonysági intézkedések ellenére 2040-ig várhatóan kismértékben, a jelenlegi mintegy 67 TWh-ról 77,5 TWh-ra nő. A ČEPS 2022. évi megfelelőségi előrejelzése valamennyi előre jelzett forgatókönyvre a villamosenergia-kereslet mérhető növekedését feltételezi a következő 15 évben; a központi forgatókönyv esetében 46 %-os növekedéssel, a jelenlegi mintegy 67 TWh szinthez képest évente 98 TWh-val számol. A Cseh Köztársaság egyrészt a gáztüzelésű fűtésről a hőszivattyúk használatára való átállás, másrészt az iparban a gáz villamos energiával való általános helyettesítése miatt is magasabb villamosenergia-keresletre számít.

(16) Bár a Cseh Köztársaság jól kapcsolódik a környező országokhoz, a villamosenergia-áramlás az év különböző időszakaiban jelentős eltéréseket mutat. A 2019. évi megfelelőségi előrejelzés rámutatott arra, hogy a közép-európai (az átviteli kapacitások kiszámítása szempontjából központi) régión belül a rendszerben várhatóan egyszerre több országban is villamosenergia-hiány következik be a hasonló éghajlati viszonyok, a szén fokozatos kivonására vonatkozó tervek és az ellátási hiány miatt ([11]). A cseh hatóságok úgy vélik, hogy az ipari termelésnek a várható villamosenergia-hiányból eredő visszaesése gyengítené a gazdasági növekedést és a cseh gazdaság versenyképességét, ami az állami költségvetések bevételi oldalán is jelentős hiányhoz vezethet. Minden áramkimaradás, illetve a tartósabb hiány tehát jelentős hatással lehet az ország társadalmi stabilitására, ennek valamennyi járulékos negatív következményével együtt.

(17) A fent említett tanulmányok szerint az atomenergia biztonságosabb alternatívaként jelenik meg a jövőbeli dekarbonizált energetikai beruházások számára a Cseh Köztársaságban. A cseh hatóságok kifejtették, hogy az új nukleáris kapacitásokba való beruházásra vonatkozó döntés a szén-dioxid-mentesítési célokon, valamint a 2019. évi megfelelőségi előrejelzés eredményein alapult, amely kulcsfontosságú input volt az atomenergiába történő új beruházások szükségességének számszerűsítéséhez. A cseh kormány 2036 és 2050 között mintegy 4 GW új nukleáris kapacitásnak megfelelő bővítést tervez (a bejelentett beruházást is beleértve).

2.2. **Célkitűzések és háttér-információk**

(18) A cseh hatóságok az atomenergia villamosenergia-termelésben betöltött szerepének fenntartását vagy növelését tervezik, amely hozzájárul az energiaszerkezetük dekarbonizációjához, a munkahelyteremtéshez és az ipari versenyképességhez, valamint kezeli az ellátás biztonságával kapcsolatos, fent ismertetett aggályokat. A projekt az alacsony szén-dioxid-kibocsátású termelési forrásokat támogató szélesebb körű program részét képezi, amelynek célja, hogy a Cseh Köztársasági teljes villamosenergia-termelési kapacitás mintegy 50 %-át kitevő atomenergia-termelést biztosítson. A 2015 júniusában jóváhagyott, a Cseh Köztársaságban az atomenergia fejlesztésére irányuló nemzeti cselekvési terv ([12]) már részletesen foglalkozott az atomenergia szerepének megerősítésével.

([11]) A modellezés eredményei szerint a villamosenergia-hiány Lengyelországot, Szlovákiát, Ausztriát, Magyarországot és Belgiumot érinti, ezenkívül például Olaszországot, Szerbiát és Litvániát is, amelyek a központi régió részét képezik.

([12]) Nemzeti cselekvési terv a Cseh Köztársaság atomenergia-ágazatának fejlesztésére, 2015. május 22., https://www.mpo.cz/assets/en/energy/electricity/nuclear-energy/2017/10/National-Action-Plan-for-the-Development-of-the-Nuclear-_2015_.pdf.

(19) A Cseh Köztársaságban jelenleg hat atomerőműblokk üzemel, Temelínben ([13]) és Dukovanyban ([14]). A Cseh Köztársaság szerint a dukovanyi telephely meglévő négy blokkja várhatóan 2045 és 2047 között leáll, azzal a feltétellel, hogy az Állami Nukleáris Biztonsági Hivatal az eszközök élettartama alatt tízévente jóváhagyja az atomerőmű meglévő biztonsági követelményeit. A cseh hatóságok állítása szerint jelenleg nincs konkrét kötelezettségvállalás arra vonatkozóan, hogy ezen időszak után is működtetik őket.

(20) A Cseh Köztársaságra vonatkozó NEKT aktualizált tervezete ([15]) energiadiverzifikációs célokat határoz meg az egyes üzemanyagoknak i. az összes primerenergia-forrásban (a villamos energia kivételével), és ii. a villamosenergia-termelésben képviselt részarányára vonatkozóan. A cseh hatóságok kifejtették, hogy az atomenergia részaránya 2022-ben 15 %, illetve 37 % volt, míg a 2040-re kitűzött célszintet a primer energiaforrások (villamos energia nélkül) 25–33 %-ában, a villamosenergia-termelés tekintetében pedig 46–58 %-ban határozták meg.

(21) A NEKT az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó hosszú távú kötelezettségvállalások teljesítéséhez alapvető fontosságúnak tartja a nukleáris energia és a megújuló energiaforrások részarányának növelését a fosszilis üzemanyagok helyettesítése érdekében. A Cseh Köztársaság elkötelezte magát amellett, hogy 2050-re klímasemlegessé válik. E cél elérése érdekében jelentősen meg kell változtatni a cseh energiapiac szerkezetét és a villamosenergia-termelés forrásait. Az elöregedő atomenergia-termelési kapacitás leszerelésével párhuzamosan fokozatosan ki kell vezetni a nagy szén-dioxid-kibocsátású fosszilis villamosenergia-termelő erőműveket.

(22) Saját előrejelzései szerint a Cseh Köztársaság 2030-ra nettó villamosenergia-importőrré válik, és ha nem ruháznak be új nukleáris kapacitásokba, az súlyosbítaná a Cseh Köztársaság villamosenergia-importtól való függőségét. A Cseh Köztársaság kijelenti, hogy a projekt döntő szerepet fog játszani az energiabiztonság és a villamosenergia-ellátás megbízhatóságának biztosításában, ami alapvető feltétele a Cseh Köztársaságban a termelési szerkezet olyan átalakításának, amellyel elérhető a karbonsemlegesség. A Cseh Köztársaság kijelenti továbbá, hogy a piacon villamos energiát szolgáltató lignit- és szénerőművek jelenleg leszerelés alatt állnak, amelynek tervezett eredményeként 2025-től kezdődően importorientált villamosenergia-ágazat alakul ki.

(23) Tekintettel a helyettesítő kapacitás iránti igények nagyságrendjére, valamint a nemzeti dekarbonizációs és ellátásbiztonsági célkitűzésekre, tekintettel arra, hogy a cseh gazdaság és ipari bázis villamosenergia-forrásoktól függ, a Cseh Köztársaság arra a következtetésre jutott, hogy jelentős új nukleáris helyettesítő kapacitásokra van szükség. A cseh hatóságok hangsúlyozzák, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású nukleáris energiaforrásokba, valamint a megújuló energiaforrásokba és más nettó zéró technológiákba történő beruházások hozzá fognak járulni az EU fenntarthatósági és környezetvédelmi céljainak eléréséhez. ([16])

(24) A Cseh Köztársaság kifejtette továbbá, hogy a projekt közvetlenül hozzá fog járulni a REPowerEU célkitűzéseihez is, mivel csökkenteni fogja az áringadozásoknak és geopolitikai kockázatoknak kitett, importált fosszilis üzemanyagoktól való függőséget, valamint erősíteni fogja az energiabiztonságot ([17]).

2.3. **Alternatív lehetőségek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaszerkezet biztosítására**

(25) A cseh hatóságok számos lehetőséget vizsgáltak meg az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaszerkezet biztosítására, nevezetesen a megújuló energiaforrásokba, a gázenergia-termelésbe, az import növekedésébe, a keresletoldali válaszintézkedésekbe és az atomenergiába történő beruházásokat. A figyelembe vett alternatívákkal kapcsolatos további részleteket az eljárás megindításáról szóló határozat (19)–(21) preambulumbekezdése tartalmazza.

([13]) A temelíni telephelyen a VVER-1000/320 nyomottvizes reaktorokkal rendelkező két meglévő blokkot 2002-ben és 2003-ban helyezték üzembe, várható élettartamuk 60 év. Ezek együttesen 2,18 GW beépített teljesítőképességgel rendelkeznek.

([14]) A dukovanyi telephelyen található, VVER-440/213 nyomottvizes reaktorokkal rendelkező négy meglévő blokkot 1985 és 1987 között helyezték üzembe, eredetileg várható élettartamuk 30 év, amelyet további 20 évvel meghosszabbítottak. Ezek együttesen 2,04 GW beépített teljesítőképességgel rendelkeznek.

([15]) Lásd a (8) preambulumbekezdést és a 2. lábjegyzetet.

([16]) A Bizottság közleménye – A jövőnk biztosítása: – Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai célja, valamint útja a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegesség, továbbá a fenntartható, igazságos és virágzó társadalom felé, 2024. február 6., COM(2024) 63 final.

([17]) A Bizottság közleménye – A REPowerEU terv, 2022. május 18., COM(2022) 230 final.

(26) A Cseh Köztársasági nagy léptékű megújulóenergia-projektek fejlesztésével kapcsolatos földrajzi sajátosságok és nehézségek miatt az atomenergia előnyösebb lehetőségnek bizonyult a cseh hatóságok számára ([18]), amelyek a hosszú élettartamot, az alacsony szén-dioxid-kibocsátást, a kapacitás magas kihasználtsági tényezőjét, a magas üzemanyag-koncentrációt és annak stabil, megbízható és kiszámítható működését tekintik jelentős előnynek. A Dukovanyban és Temelínben található két atomerőmű jól kapcsolódik ipari, kutatási és innovációs telephelyekhez. Ezen okok miatt a nukleáris energia fejlesztését stratégiai célkitűzésként határozták meg, amely kiegészíti a Cseh Köztársaság egyéb, az energiabiztonság és -fenntarthatóság kezelésére vonatkozó célkitűzéseit (a megújuló energiaforrások arányának növelése, a lignittüzelésű erőművek fokozatos megszüntetése stb.).

2.4. Az atomenergia finanszírozási mechanizmusainak alternatív lehetőségei

(27) A Cseh Köztársaság 2021. október 1-jén elfogadta a Cseh Köztársaság alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaágazatra való átállását célzó intézkedésekről szóló törvényt ([19]) (a továbbiakban: az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény). Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény meghatározza a Cseh Köztársaságban található, 100 MW-nál nagyobb teljesítményű atomerőművek – köztük a projekt – 2030 utáni építésének és üzemeltetésének keretét ([20]).

(28) A figyelembe vett alternatívákkal kapcsolatos további részleteket az eljárás megindításáról szóló határozat (24)–(31) preambulumbekezdése tartalmazza.

3. AZ INTÉZKEDÉSEK RÉSZLETES LEÍRÁSA

3.1. Az intézkedések Cseh Köztársaság általi módosítása az eljárás megindításáról szóló határozatot követően

(29) A Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban (lásd az alábbi 3.13. szakaszt) felvetett kétségekre válaszul a Cseh Köztársaság módosította az eredetileg tervezett intézkedések egyes elemeit.

(30) Ezek a változások különösen a következőket érintik:

— a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama, amelyet 60 évről 40 évre csökkentettek (lásd a (83)–(85) preambulumbekezdést),

— a kedvezményezettnek a villamosenergia-vásárlási szerződés szerint fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló képlet, amelyet a hatékony üzemeltetési és karbantartási tervezési magatartásra irányuló további pénzügyi ösztönzők bevezetése érdekében módosítottak (lásd a (83)–(106) preambulumbekezdést),

— a tőkearányos jövedelmezőségi célráta indokolása, amelyből a Cseh Köztársaság elhagyta az atomerőművekre vonatkozó kockázati prémiumot, illetve az önálló jelentős kockázati prémiumot (SMRP, lásd a (120)–(140) preambulumbekezdést),

— a nyereségmegosztási mechanizmus, amelynek keretében a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően valamivel magasabb megosztási arányt vezettek be annak érdekében, hogy tükrözzék a különösen a villamosenergia-vásárlási szerződés rövidebb időtartamából adódóan megnövekedett kockázatokat (lásd a (161)–(169) preambulumbekezdést),

— az atomerőmű által az élettartama alatt előállított villamos energia kereskedelmére vonatkozó feltételek bevezetése (lásd a (112)–(118) preambulumbekezdést),

— az atomerőmű építési és működési költségeire vonatkozó, a piaci fejleményeket tükröző aktualizált becslések (lásd a 3.6.6. szakaszt).

([18]) A cseh hatóságok kifejtik, hogy a megújuló energiaforrások mennyire fontosak a Cseh Köztársaság dekarbonizációs erőfeszítései szempontjából, ugyanakkor elismerik, hogy korlátozottak a nagy léptékű termelési kapacitások cseh köztársasági fejlesztése terén (lásd a fenti (9) preambulumbekezdést). A Cseh Köztársaság emellett más alternatívákat is figyelembe vett (például a termelési hiány vagy a földgáztüzelésű energiatermelés kezelésére szolgáló behozatalt), amelyeket az eljárás megindításáról szóló határozat ismertet (lásd a (19)–(21) preambulumbekezdést). A fentiek alapján a Cseh Köztársaság úgy határozott, hogy a nukleáris és a megújuló erőforrások kombinációja alacsonyabb rendszerköltségekkel jár, és így költséghatékony dekarbonizációs útvonalat jelent.

([19]) A cseh hatóságok kifejtik, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvényt 2020-ban és 2021-ben kiterjedt konzultációs folyamat előzte meg, amely azt jelezte, hogy a nyilvánosság (hosszú távon 63–65 %), valamint a politikai szereplők egyaránt széles körben támogatják azt.

([20]) Ez a határozat nem terjed ki az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény szerinti egyéb projektekhez nyújtott lehetséges állami támogatásra: kizárólag a projekt támogatására vonatkozik.

(31) A fenti változtatásokat e határozat 3. szakaszának fennmaradó része ismerteti részletesen.

3.2. **A kedvezményezettek**

3.2.1. *A ČEZ és az EDU II*

(32) A ČEZ az egyetlen atomerőmű-üzemeltető a Cseh Köztársaságban. A prágai és varsói tőzsdén jegyzett részvénytársaság, valamint a ČEZ csoport több európai országban (nevezetesen a Cseh Köztársaságban, Németországban, Lengyelországban, Szlovákiában, Franciaországban, Olaszországban, Hollandiában és Ausztriában) működő anyavállalata. A ČEZ csoport elsősorban villamosenergia-termeléssel, -kereskedelemmel, -elosztással, valamint villamos energia és hő értékesítésével foglalkozik. A ČEZ csoport kisebb mértékben az árukereskedelemben, a gázelosztásban és -ellátásban, a bányászatban és az energetikai szolgáltatásokban is tevékenykedik ([21]). A ČEZ többségi részvényese a Cseh Köztársaság 69,78 %-kal, a részvényesi jogokat a Pénzügyminisztérium gyakorolja.

(33) Az intézkedés közvetlen kedvezményezettje az Elektrárna Dukovany II a. s. (a továbbiakban: EDU II), egy a ČEZ 100 %-os tulajdonában lévő leányvállalat, amelyet a dukovanyi atomerőmű megépítése és üzemeltetése céljából hoztak létre. Az EDU II a különleges célú gazdasági egységgel kötött villamosenergia-vásárlási szerződés ([22]) és a visszatérítendő pénzügyi támogatás kedvezményezettje lesz ([23]). Az EDU II és a ČEZ a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus keretében beruházásvédelemben is részesül.

(34) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a projektet két testület (a stratégiai projektirányító bizottság és a projektirányító bizottság) és egy az atomerőművek és hagyományos erőművek terén tapasztalattal rendelkező vezetői csoport fogja felügyelni.

— A stratégiai projektirányító bizottság ([24]) (amelyben a ČEZ is képviselettel rendelkezik) a ČEZ csoport legmagasabb szintű projektszerve. Elnöke a ČEZ vezérigazgatója, tagsága a ČEZ igazgatótanácsának tagjaiból, valamint a ČEZ és az EDU II más kulcsfontosságú vezetőiből, például az EDU II vezérigazgatójából és projektigazgatójából áll.

— A projektirányító bizottság felelős a ČEZ és az EDU II közös projektirányításáért. Elnöke az EDU II vezérigazgatója, tagsága a ČEZ és az EDU II tagjaiból áll, akik a projekt önálló részeiért felelnek. A ČEZ igazgatótanácsának tagjai rendszeresen részt vehetnek e tanács ülésein.

(35) Míg a ČEZ a projekt stratégiai ellenőrzéséért és felügyeletéért felelős projektszponzor, az EDU II különálló szervezet, amely a ČEZ hatékony ellenőrzése és felügyelete mellett fogja ellátni az összes irányítási feladatot. A cseh hatóságok azt állítják, hogy a következő okokból a ČEZ és az EDU II irányítása egymástól függetlenül történik.

([21]) ČEZ csoport, 2022. évi éves pénzügyi jelentés, 2. o., elérhető a következő internetcímen: https://www.cez.cz/en/investors/financial-reports/annual-reports.

([22]) Magyarázatért lásd az alábbi (40) preambulumbekezdést.

([23]) A részleteket lásd az alábbi (170)–(180) preambulumbekezdésekben.

([24]) A stratégiai projektirányító bizottság fő feladata a projektterv és rendszeres frissítései, valamint a projekt folytatására és befejezésére vonatkozó kritériumok jóváhagyása; a projektirányító bizottság tagjainak kinevezése, végrehajtási irányelvek kibocsátása a projektirányító bizottság számára; döntés a projektirányító bizottság által felvetett kérdésekről; a projektszakaszok közötti továbblépés jóváhagyása és a teljesítési projekt elfogadási kritériumainak meghatározása; a projekt biztonsági feltételeinek értékelése; a jelentős biztonsági kockázatok és a projekt bármely jelentős biztonsági eseményének értékelése, majd az azok csökkentésére és/vagy megoldására irányuló intézkedések meghozatala; a projekt végső értékelésének jóváhagyása azt követően, hogy a szavatossági időszak végén kiadták a végleges átvételi igazolást.

(36) Először is a Cseh Köztársaság kijelenti, hogy az EDU II és a ČEZ jogi és pénzügyi szempontból egyértelműen elkülönül egymástól. Az irányítási struktúra ([25]) biztosítani fogja az EDU II függetlenségét a ČEZ-től, és eredményesen kiiktatja azokat az ösztönzőket, amelyek miatt a ČEZ indokolatlanul beavatkozna az EDU II napi működésébe.

(37) Másodszor: a villamosenergia-vásárlási szerződés feltételeinek célja, hogy védje az államnak az ellátás biztosításához fűződő érdekét, és szankcionáló mechanizmusokat biztosítson arra az esetre, ha az EDU II megszegné a szerződéses kötelezettségeket. Mindenesetre az állam a ČEZ-ben meglévő tulajdonjoga ([26]) révén azt is biztosíthatná, hogy az erőmű EDU II általi teljes körű üzemeltetése akadálymentes legyen.

(38) Harmadszor: a Cseh Köztársaság kifejti, hogy az EDU II erős gazdasági ösztönzést kap arra, hogy hatékonyan működjön a villamosenergia-piacon, amint azt a villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képlete biztosítja. Az EDU II bevételeinek csökkentését célzó bármely tevékenység ellentétes lenne a vállalat gazdasági érdekeivel.

(39) Negyedszer: a Cseh Köztársaság kifejti, hogy a projekt kritikus fontosságú a ČEZ csoport erőműportfóliója és pénzügyi eredményei szempontjából, különösen a szénkivezetés és a Dukovany I megszüntetése után (amelyre jelenleg várhatóan 2045 és 2047 között kerül sor, lásd a (19) preambulumbekezdést). A ČEZ által készített üzleti terv szerint (lásd az alábbi (76) preambulumbekezdést) a ČEZ csoport becslése alapján az EDU II átlagos éves EBITDA-ja a projekt teljes időtartama alatt 2020. évi reálértéken körülbelül [200–500] millió EUR, ami – az egyéb tényezők azonossága mellett – körülbelül [10–20] %-os növekedést jelent a jelenlegi csoportszintű, teljes körű konszolidációt feltételező EBITDA-hoz képest. A projekt nagyságrendje – különösen a ČEZ meglévő termelési portfóliójához és mérlegéhez viszonyítva – azt jelenti, hogy a projekt összességében jelentős hatással lesz a ČEZ csoportra.

3.2.2. *A különleges célú gazdasági egység*

(40) Az atomerőmű által termelt villamos energia átvételére vonatkozó villamosenergia-vásárlási szerződést (lásd a 3.6. szakaszt) az állam és a projekt fő kedvezményezettje, az EDU II közötti szerződés keretében tervezik meg. Az állam és az EDU II által aláírt villamosenergia-vásárlási szerződés feltételjegyzéke rögzíti, hogy az állam jogosult a villamosenergia-vásárlási szerződésből (vagy annak egy meghatározott részéből) eredő bizonyos jogokat és kötelezettségeket engedményezni, illetve átruházni egy 100 %-ban állami tulajdonban lévő, az energiatörvény szerinti villamosenergia-kereskedelmi engedéllyel rendelkező jogalanyra (a továbbiakban: különleges célú gazdasági egység), amely az engedményezést/átruházást követően e megállapodás részes felévé válna.

(41) Ha a villamosenergia-árak (a (94)–(106) preambulumbekezdésben kifejtett) villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár felett vannak, a különleges célú gazdasági egység nem igényel további állami forrásokat. Ha azonban a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár meghaladja a villamos energia piaci árait, az államnak az árkülönbséget állami forrásokból, nevezetesen az állami költségvetésből és/vagy fogyasztási illetékekből kell finanszíroznia, összhangban a villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletével (amelyet az alábbi (88)–(93) preambulumbekezdés fejt ki). Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 8. cikke lehetőséget biztosít az állam számára az egyik vagy mindkét pénzügyi mechanizmus alkalmazására. A cseh hatóságok kifejtették, hogy ez valószínűleg az állami költségvetés és az egyedi illetékek kombinációja lenne.

(42) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 8. cikke meghatározza azokat a szabályokat, amelyek lehetővé teszik a különleges célú gazdasági egység számára, hogy olyan díjat állapítson meg, amelyet az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők beszedhetnek a villamosenergia-fogyasztóktól, és visszafizethetnek a különleges célú gazdasági egységnek. A nemzeti energiaszabályozó (Energiaszabályozó Hivatal) határozná meg az illeték elszámolásának módját és időzítését, valamint a vonatkozó költségek fedezésére szolgáló kifizetését. A cseh hatóságok azt is

([25]) A ČEZ és az EDU II irányítási struktúrája a következő weboldalakon érhető el: https://www.cez.cz/en/cez-group/cez/governing-bodies-of-cez és https://www.cez.cz/cs/o-cez/skupina-cez/vyznamne-spolecnosti-skupiny-cez/elektrarna-dukovany-ii/informace-o-spolecnosti. A cseh hatóságok kifejtették, hogy az EDU II különálló gazdasági egység, amelyet az igazgatótanács önállóan irányít, és amelyet a felügyelőbizottság felügyel. Konkrétan az EDU II igazgatótanácsa köteles kellő vezetői gondossággal, a vállalat érdekében eljárni. Az EDU II függetlenségét biztosító további mechanizmusok közé tartoznak a ČEZ és az EDU II közötti szerződéses feltételekben egyértelműen meghatározott jogok és kötelezettségek, az EDU II részvényei átruházásának tilalma, valamint az EDU II tulajdonának a ČEZ csoportra történő átruházásának tilalma.

([26]) A ČEZ részvényesi struktúrája a következő weboldalon érhető el: https://www.cez.cz/en/investors/shares/structure-of-shareholders.

megerősítették, hogy amennyiben illeték alkalmazása esetén az abból származó bevétel nem elegendő a különleges célú gazdasági egység költségeinek fedezésére, a fennmaradó költségeket az állami költségvetésből fedeznék. Másrészt abban az esetben, ha az esetleges illeték a költségeket meghaladó bevételt generálna, a többlet az állami költségvetést illetné. A cseh hatóságok azt állították, hogy a különleges célú gazdasági egység költségeit az intézkedés keretében olyan mértékben kompenzálják, amennyiben azok kizárólag piaci feltételek mellett merülnek fel ([27]). Ezenkívül a közbeszerzési jogszabályok azt is biztosítani fogják, hogy a különleges célú gazdasági egység piaci feltételek szerint járjon el.

(43) Az 1. intézkedés gyakorlatilag a pénzáramokat a különleges célú gazdasági egységen keresztül vezeti át (lásd a 3.6. szakaszt). A különleges célú gazdasági egység ezért átvállalja az EDU II által termelt villamos energia piaci értékesítéséből származó veszteségeket és bevételeket. Kedvező piaci viszonyok között tehát a különleges célú gazdasági egység megtartja a villamosenergia-értékesítési tevékenységből származó nyereséget. A cseh hatóságok kifejtették, hogy ezek a bevételek végül az állami költségvetést illetik (vagy azokat a megújulóenergia-beruházások támogatásának finanszírozására fogják felhasználni, csökkentve a vonatkozó illetéket), mivel a különleges célú gazdasági egység teljes egészében a Cseh Köztársaság tulajdonában és ellenőrzése alatt áll majd. A cseh hatóságok kifejtették, hogy az intézkedés nem irányozza elő a bevételek villamosenergia-fogyasztók közötti közvetlen elosztását.

(44) A különleges célú gazdasági egység a cseh energiatörvény szerinti villamosenergia-kereskedelmi engedéllyel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy az EDU II termelését a nagykereskedelmi villamosenergia-piacokon forgalmazza. A tervek szerint a cseh piacműködtetővel, az OTE-vel szemben elsősorban mérlegkörfelelős lesz.

(45) A cseh hatóságok kifejtették, hogy e struktúra célja, hogy csökkentse a piaci erőnek a ČEZ csoporton belüli koncentrálódása miatti esetleges piaci torzulások kockázatát.

(46) A cseh hatóságok azt tervezik, hogy a különleges célú gazdasági egység saját kereskedési részleget és működést alakít ki. Jelezték azonban, hogy amennyiben a különleges célú gazdasági egység azt a választott kereskedelmi megközelítésre tekintettel megfelelőbbnek és költséghatékonyabbnak tartja, átlátható és megkülönböztetésmentes versenypályázatot írhat ki, amely nyitva áll minden alkalmas fél számára a kiválasztott funkciók kiszervezésére. Ez a jövőre nézve magában foglalhatja a mérlegkörfelelősi szerepet vagy a kereskedési funkciót is, amennyiben az érintett piacon elegendő számú minősített potenciális partner van. A különleges célú gazdasági egység villamosenergia-kereskedelmét azonban semmilyen körülmények között nem lehet kiszervezni a ČEZ-csoporthoz vagy ahhoz tartozó szervezetekhez.

(47) Így a különleges célú gazdasági egység vagy saját kereskedési részlegén keresztül értékesíti a villamos energiát a nagykereskedelmi piacon, vagy kiszervezi működését egy harmadik féllel való szerződéskötés útján, aki ezt követően vállalja, hogy a nevében értékesíti a villamos energiát a piacon. A különleges célú gazdasági egység a másnapi és a napon belüli (azonnali) piacokon történő értékesítés mellett villamosenergia-értékesítésre vonatkozó kétoldalú szerződéseket vagy fedezeti szerződéseket is köthet egyéni fogyasztókkal.

(48) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a különleges célú gazdasági egységet várhatóan legkorábban 2030-ban, de legkésőbb 12 hónappal az új atomerőmű üzembe helyezése előtt hozzák létre a szükségtelen költségek elkerülése érdekében, figyelembe véve a 2030 utáni piaci és szabályozási környezettel kapcsolatos bizonytalanságokat is. A Cseh Köztársaság szerint a különleges célú gazdasági egységet az alkalmazandó nemzeti és európai uniós joggal összhangban hozzák létre, azaz biztosítják különösen a függetlenség, a szakértelem és az átláthatóság elvét. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény szerint a különleges célú gazdasági egység a tervek szerint 100 %-ban állami tulajdonban lévő, villamosenergia-kereskedelemre vonatkozó engedéllyel rendelkező jogalany lesz ([28]).

(49) A különleges célú gazdasági egység nem része a ČEZ által ellenőrzött vertikálisan integrált csoportnak. A különleges célú gazdasági egység vállalati struktúráját a kereskedelmi társaságokról és szövetkezetekről szóló 2012. évi 90. sz. (Coll.) törvény szerint kell értelmezni, beleértve a különleges célú gazdasági egység szerveinek tagjai által teljesítendő vezetői gondossági kötelezettségre vonatkozó szabályokat is. A hatáskör és az átláthatóság elvének biztosítása érdekében létrejön a különleges célú gazdasági egység felügyelőbizottsága. Ezenkívül független auditbizottságot hoznak létre a különleges célú gazdasági egység valamennyi számviteli és ellenőrzési tevékenységének felügyeletére.

([27]) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a különleges célú gazdasági egység működési költségeinek piaci feltételeit az ugyanazon a piacon működő más kereskedők referenciaköltségeivel összehasonlítva biztosítják. E költségeket rendszeresen felügyelnék és ellenőriznék. A különleges célú gazdasági egység működési költségeit a kötési ár feletti esetleges piaci bevételek fedeznék. Egyébként ezeket az állam fedezné.

([28]) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 6. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: A minisztérium az energiatörvény szerinti villamosenergia-kereskedelmi engedéllyel rendelkező 100 %-os állami tulajdonú jogalany (a továbbiakban: jogosított szervezet) számára engedélyezi az átvételi szerződésből eredő kötelezettségek és az e törvény szerinti kapcsolódó kötelezettségek teljesítését.

3.2.3. *A kedvezményezett kiválasztása*

(50) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a jelenlegi projektmodell és a ČEZ projektgazdaként való kiválasztása a kormány részletes értékelésének eredménye, de azt nem előzte meg pályázat, kiválasztási eljárás vagy részvételi szándék kifejezésére való felhívás.

(51) 2017 júniusában az Atomenergiával Foglalkozó Állandó Bizottság jelentést ([29]) készített és vitatott meg, amely összefoglalta az elvégzett elemzést, valamint a projekthez figyelembe vett különböző befektetői modellek (köztük magánvállalkozások konzorciumai) és finanszírozási modellek értékelését. A jelentés három alternatívát vázolt fel. Az első egy magánbefektetői konzorcium volt, három részalternatívával: i. befektetői konzorcium, amely teljes mértékben kizárja a cseh állam vagy a ČEZ csoport részvételét, ii. a ČEZ csoport kisebbségi részesedéssel rendelkező befektetői konzorciuma, és iii. az állam kisebbségi részesedésével létrehozott befektetői konzorcium. Az első alternatívát azért vetették el, mert az állam csekély ellenőrző szerephez jutott volna a projekt végrehajtása felett. A második alternatíva szerint a projektet teljes mértékben egy külön állami tulajdonú szerv valósította volna meg, amely új atomerőmű építésére és üzemeltetésére kapott volna megbízást. Bár úgy ítélték meg, hogy ez az alternatíva elegendő biztonságot nyújt, azt a jelentős költségvetési hatás miatt, valamint megfelelő műszaki ismeretek hiányában elvetették.

(52) A harmadik alternatívát, amely szerint a ČEZ a projektgazda ([30]), a cseh hatóságok optimálisnak tekintették, mivel ez biztosította a szükséges állami ellenőrzést (főként a különleges célú gazdasági egység létrehozása révén), és hasznosította a ČEZ atomerőművek építésével és üzemeltetésével kapcsolatos tapasztalatait. A cseh hatóságok szerint a ČEZ a legalkalmasabb szervezet arra, hogy a projekt fejlesztőjeként és befektetőjeként járjon el, részben amiatt, hogy a Cseh Köztársaság többségi tulajdonosi részesedéssel rendelkezik a vállalatban, amelyet a pénzügyminisztérium képvisel, és amely kényelmet nyújt a cseh kormánynak a nemzetbiztonsági szempontokkal és a szükséges saját tőkéhez szükséges források rendelkezésre állásával kapcsolatban. Az alternatívát a 2019. július 8-i 485. sz. kormányhatározattal hagyták jóvá.

(53) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a ČEZ mint hiteles és megfelelő képességű atomerőmű-fejlesztő és -üzemeltető széles körű piaci tapasztalattal rendelkezik a Cseh Köztársaságban, és behatóan ismeri a jogszabályi és szabályozási keretet, beleértve az engedélyezési eljárásokat is. A tíz legnagyobb európai energiavállalat egyikeként a ČEZ csoport tapasztalattal rendelkezik a nukleáris kutatás, az energetikai létesítmények tervezése, építése és karbantartása, valamint az energetikai melléktermékek feldolgozása terén is. A cseh hatóságok ennek alapján kifejtették, hogy a ČEZ magasan képzett személyzettel rendelkezik nemcsak az atomenergia, hanem a közbeszerzés és a tárgyalások terén is, ami a projekt megvalósítása szempontjából mindenképpen előnyös.

(54) A cseh hatóságok szerint a projekt egyéb fontos szempontjai közé tartozik az atomerőmű építésére alkalmas telephelyek rendelkezésre állása és az építkezés gazdaságilag észszerű volta. A Cseh Köztársaságban az altalaj stabilitása, a víz rendelkezésre állása és a termelt energia átvitelének lehetősége tekintetében egy új atomerőmű építésének geológiai, földrajzi és műszaki feltételei korlátozottan adottak. A cseh hatóságok úgy vélték, hogy a meglévő blokkok több mint 30 éves üzemeltetésével igazolt legjobb feltételek Dukovanyban állnak rendelkezésre.

(55) A cseh hatóságok részletesen ismertették a ČEZ által eddig elvégzett előkészítő feladatokat. Konkrétan a ČEZ megszerezte az atomerőmű javasolt telephelyének tulajdonjogát, amely folyamat 2008 áprilisában kezdődött és 2021-ben zárult le. Emellett a ČEZ megvalósíthatósági tanulmányokat végzett azzal a céllal, hogy felgyorsítsa a projekt fejlesztési ütemtervét és csökkentse a kapcsolódó költségeket. Ezekre az intézkedésekre az előre jelzett kapacitáshiány enyhítése és a rendszer ellátási szükségleteinek biztonsága érdekében került sor. A Cseh Köztársaság

([29]) Analýza vhodného investorského modelu pro výstavbu nového jaderného zdroje a návrh možných modelů financování pro zajištění návratnosti investic (Atomenergiával Foglalkozó Állandó Bizottság: Elemzés egy új atomerőmű építéséhez megfelelő befektetői modellről és javaslat a beruházások megtérülését biztosító lehetséges finanszírozási modellekre, 2017. június).

([30]) A modellt 2018-ban egy kiegészítő jelentés is értékelte (Analýza vybraných investorských modelů výstavby nových jaderných zdrojů a způsobu jejich financování). A jelentés figyelembe vette a különböző tulajdonlási változatok várható fajlagos villamosenergia-termelési költségeit, az egyes variánsok részletes GYELV-elemzését, valamint azt, hogy az egyes változatok hogyan felelnek meg a legjobban az állami energiapolitika és az Nemzeti Atomenergia Cselekvési Terv célkitűzéseinek; emellett az egyes modellek költségvetési hatására is kiterjedt. A jelentés kockázatértékelést is tartalmazott.

hangsúlyozta továbbá, hogy a hosszabb fejlesztési időtávú alternatív projektek nem kezelnék megfelelően az azonnali ellátási aggályokat. A cseh hatóságok kifejtették, hogy amennyiben egy másik projektgazda egy cseh köztársasági atomerőmű számára megfelelő helyszínt keresne, a projekt ütemtervéhez képest jelentős, akár 14 éves késedelmet becsültek, amihez fokozott kockázatok és költségek társulnak. A cseh hatóságok végül kifejtették, hogy egy másik projektgazda esetében valószínűleg [200–700] millió EUR többletköltség merülne fel, amely fedezi az atomerőmű értékét, az engedélyezést, a fejlesztési tevékenységeket és a meglévő atomerőmű-infrastruktúrával való szinergiákat.

(56) A ČEZ és az EDU II már számos alapvető engedéllyel és jóváhagyással rendelkezik a projekt megvalósításához, például beszerezte az atomtörvény szerinti környezeti hatásvizsgálat és telepítési engedélyt, valamint az új atomerőmű létesítéséhez szükséges állami engedélyt. Az építési engedély nemzeti szabályokban előírt beszerzése szintén folyamatban van.

(57) A cseh hatóságok kifejtették, hogy az ország gazdasága nagymértékben ki van téve a külső forrásokból származó, energiaellátással kapcsolatos fenyegetéseknek. A ČEZ-részvények többségének állami tulajdona fontos szempont volt a kiválasztás során, különösen a Cseh Köztársaság nemzetbiztonsági érdekei védelmének biztosítása szempontjából.

(58) Azáltal, hogy a ČEZ csoport portfóliójában bővíti az atomenergia-termelési kapacitást egyes meglévő termelési kapacitások jövőbeli leszerelésének helyettesítésére, a projekt a ČEZ közép- és hosszú távú üzleti stratégiájának központi részét képezi.

(59) Végezetül a Cseh Köztársaság azt állította, hogy a projektnek a ČEZ mellett nincs életképes alternatívája, ugyanakkor ez nincs hatással a jövőbeli hasonló projektre.

3.3. A projekt általános ismertetése

(60) A projekt egy legfeljebb 1 200 MW kapacitású új atomerőmű megépítését és üzemeltetését jelenti a cseh köztársasági Dukovanyban.

(61) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény, amely a nukleáris beruházások támogatásának átfogó keretét hozza létre, nem tartozik e határozat hatálya alá, mivel az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény a kifejezetten a projekthez kialakított és tervezett állami támogatási intézkedésektől elkülönülő, általánosan alkalmazandó jogszabály.

(62) Az állami támogatás három intézkedésből áll:

(63) 1. intézkedés: a fő kedvezményezett – az EDU II, a ČEZ 100 %-ban tulajdonolt leányvállalata – és az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) által képviselt állam közötti villamosenergia-vásárlási szerződés (a továbbiakban: villamosenergia-vásárlási szerződés vagy átvételi szerződés). A villamos energiát egy későbbi szakaszban létesítendő, különleges célú gazdasági egységként működő, közvetlenül az állam tulajdonában és irányítása alatt álló vállalkozásnak értékesítik (lásd a 3.6. szakaszt);

(64) 2. intézkedés: kamattámogatott állami kölcsön (visszafizetendő pénzügyi támogatás), amely elvben az építési költségek 100 %-át fedezi (lásd a 3.7. szakaszt);

(65) 3. intézkedés: jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus a ČEZ mint beruházó számára; (lásd a 3.8. szakaszt).

(66) A kedvezményezetteket (lásd a 3.2. szakaszt) és a projekt struktúráját az alábbi ábra mutatja be:

1. ábra

A Dukovany-projekt struktúrája

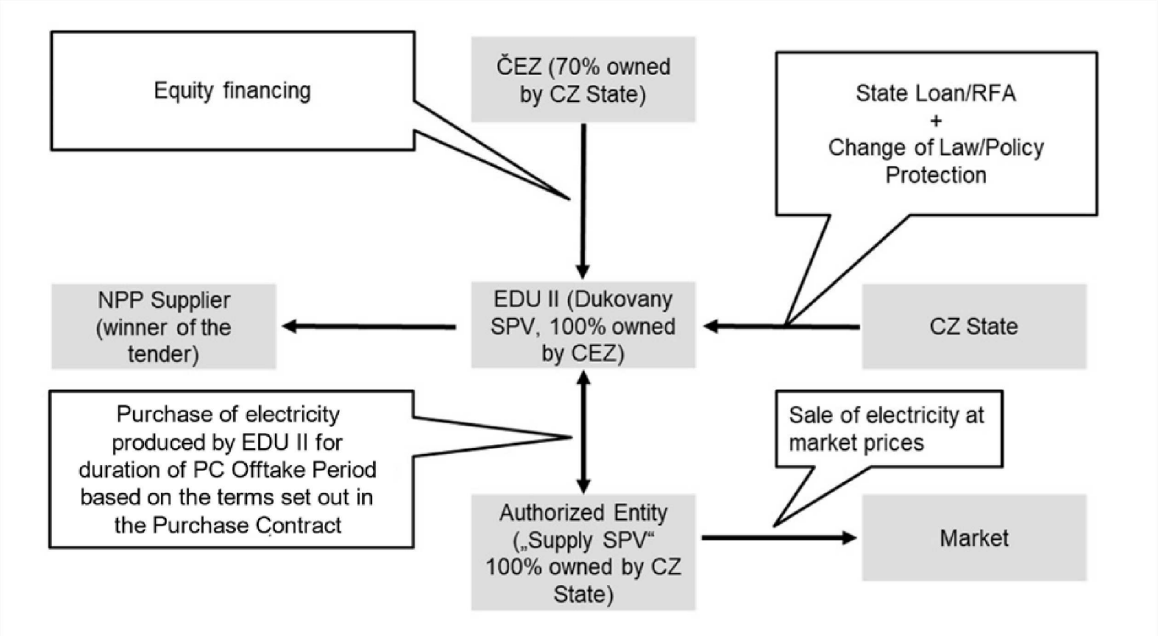

Forrás: cseh hatóságok

(67) A projekt öt szakaszra oszlik:

— 1. szakasz: Előkészítés és a beszállítók kiválasztása [2020–2025]

— 2. szakasz: Előkészítő munkák [2025–2029]

— 3. szakasz: Építés és üzembe helyezés [2030–2036]

— 4. szakasz: Szavatossági időszak [2036–2038]

— 5a. szakasz: Üzemeltetés [2038–2096]

— 5b. szakasz: Leszerelés [2096–2116]

(68) Az újonnan épített atomerőmű üzembe helyezésére várhatóan 2036-ban kerül sor próbaüzem jelleggel, míg a kereskedelmi üzemeltetés a tervek szerint 2038-ban kezdődik. Az erőmű élettartama 60 év lesz, a tervek szerint 2096-ban szerelik le.

(69) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a Cseh Köztársaság, a ČEZ és az EDU II között létrejött első megvalósítási szerződés szabályozza a projekt 1. szakaszát, amely a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztásáig terjed. Ez a szerződés többek között a Cseh Köztársaság alapvető biztonsági érdekeit szolgálja a projekt végrehajtása során, és biztosítja a Cseh Köztársaság hozzáférését a projekttel kapcsolatos információkhoz, valamint a kiválasztási eljárásokra vonatkozó biztonsági követelmények teljesülését. A lépés várhatóan 2025-ben fejeződik be. A projekt 2. és 3. szakaszára (azaz az előkészítő munkákra, az építésre és az üzembe helyezésre) vonatkozóan az első megvalósítási szerződés előírja, hogy 2024. december 31-én vagy azt megelőzően alá kell írni a második megvalósítási szerződést, amely az első megvalósítási szerződés helyébe lép. Ezt követően a szerződéses keret magában foglalja a villamosenergia-vásárlási szerződést, a beruházói megállapodást és az állam arra vonatkozó döntését, hogy biztosítja a visszatérítendő pénzügyi támogatást.

(70) A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a projekthez fűződő alapvető nemzetbiztonsági érdek miatt az államnak feltételeket kellett a szerződéses keretbe foglalnia, biztosítva, hogy elegendő ellenőrzést gyakoroljon a projekt felett. Ezeket a feltételeket a bizalmas információk megosztására és a nemzetbiztonsági kérdésekre is kiterjedően az első megvalósítási szerződés rögzíti. A felek megítélése szerint a szerződésben a nemzetbiztonsági érdekek a közbeszerzésről szóló 2016. évi 134. törvény ([31]) 29. §-a (1) szakaszának a) pontján alapuló, a nemzeti közbeszerzési szabályoktól való eltérés jogos indokát képezik az erőmű építésére szerződő fél kiválasztása tekintetében.

(71) A ČEZ és az EDU II megvitatta a Nemzeti Versenyvédelmi Hivatallal a közbeszerzési törvény rendszerén kívüli szervezett közbeszerzést, és 2020. június 15-én kedvező véleményt kapott, így az ajánlati felhívás következett ([32]).

(72) A mérnöki, beszerzési és építési beszállító felel a projekt tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért. Az állam azon döntését követően, hogy kizárja a közbeszerzésről szóló többoldalú megállapodásban ([33]) nem részes államok pályázóit, a közbeszerzési eljárás megindításakor technológiai szempontból három választási lehetőség állt rendelkezésre:

— a Westinghouse Electric Company LLC (USA) AP1000 kialakítása,

— a Korea Hydro & Nuclear Power (Dél-Korea) APR1000+ kialakítása, valamint

— az EdF (Franciaország) EPR 1200 kialakítása.

(73) A mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztására irányuló ajánlati felhívást a ČEZ 2022 márciusában tette közzé leányvállalatán, az EDU II-n keresztül, és az előzetesen kiválasztott három beszállító első ajánlatai ugyanazon év novemberében érkeztek be. A végső ajánlatok benyújtási határidejének kétszeri meghosszabbítását követően az előzetesen kiválasztott három potenciális szállító 2023. október 31-én aktualizált ajánlatokat nyújtott be. A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a pályázati eljárás feltételei szerint az egyes pályázatoknak kötelező ajánlatokat kellett tartalmazniuk a Dukovanyban létesítendő 5. blokk megépítésére vonatkozóan, amely a projekt tárgyát és e határozat alapját képezi, valamint három további blokkra vonatkozó nem kötelező ajánlatokat, amelyek közül egy a dukovanyi telephelyen, kettő pedig a temelíni telephelyen készülne el.

(74) 2024. január 31-én a cseh kormány úgy határozott ([34]), hogy kiterjeszti a mérnöki, beszerzési és építési pályázat hatályát, ennek kapcsán az EDU II-t azzal a feladattal bízta meg, hogy legfeljebb négy atomreaktorra (köztük a projektre) vonatkozóan kérjen kötelező ajánlatokat, hogy biztosítsa e további blokkok jövőbeli megvalósításának lehetőségét, amikor és amennyiben a cseh állam úgy dönt. A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy e határozat elfogadásának időpontjáig sem a befektető/üzemeltető, sem pedig e további blokkok finanszírozási modellje nem került meghatározásra. A cseh kormány megbízta az ipari és kereskedelmi minisztert, valamint a pénzügyminisztert, hogy 2024. december 31-ig nyújtsanak be javaslatot a kormánynak a dukovanyi és temelíni telephelyeken található további három új atomerőműblokk finanszírozására vonatkozóan. E három további blokk építéséhez adott esetben nyújtott állami támogatás nem tartozik e határozat hatálya alá.

(75) A cseh hatóságok kötelezettséget vállalnak arra, hogy abban az esetben, ha a dukovanyi telephelyen létesülő 5. reaktoron kívül további három atomerőműblokkhoz állami támogatást tartanak szükségesnek, a Cseh Köztársaság ennek megfelelően bejelenti a támogatást az Európai Bizottságnak, és a végrehajtás előtt megvárja a Bizottság jóváhagyását.

([31]) https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134#.

([32]) Lásd: Versenyvédelmi Hivatal, a közbeszerzésről szóló 2016. évi 134. törvény 29. §-a (1) bekezdésének a) pontja, 2020. június 15., elérhető a következő internetcímen: https://uohs.gov.cz/cs/legislativa/verejne-zakazky.html. 2024. január 23-án a Versenyvédelmi Hivatal megerősítette, hogy a pályázati eljárás négy reaktorra szóló kötelező ajánlatok bekérése céljából eszközölt módosításaira is vonatkozik.

([33]) Kereskedelmi Világszervezet, a közbeszerzésről szóló, 2012. március 30-án módosított megállapodás (a továbbiakban: 2012. évi GPA), https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.htm.

([34]) Lásd a 2024. január 31-i 74. sz. kormányhatározatot.

3.4. **A projekt előkészítő munkálatai**

(76) Tekintettel az új nukleáris kapacitás iránti igényre, a ČEZ 2010-ben jóváhagyott egy kiinduló üzleti tervet, amelynek értelmében a dukovanyi telephelyen 2036-ig 1 200 MW új kapacitás kiépítésére kerül sor. Ugyanebben az évben elkészült a dukovanyi telephely jelenlegi nukleáris képességeinek bővítésére vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány. A ČEZ által készített kiinduló üzleti tervet 2021 júniusában nyújtották be a Bizottságnak, majd 2023. október 25-én aktualizált változatot is benyújtottak.

(77) A ČEZ már 2008 áprilisában megkezdte a projekthez szükséges földterület akvizícióját. 2024 februárjától az EDU II tulajdonában állt a projekthez szükséges földterületet, és a mérnöki, beszerzési és építési pályázat valamennyi ajánlattevőjét tájékoztatták a rendelkezésre álló területről.

(78) A projektet környezeti hatásvizsgálatnak (KHV) kellett alávetni a környezetre és a közegészségre gyakorolt előrelátható hatások azonosítása, leírása és átfogó értékelése érdekében. A folyamat 2016 elején kezdődött, 2018-ban nemzetközi konzultációkra és nyilvános megbeszélésekre került sor. A környezeti hatásvizsgálatot pozitív független értékelés követte, és a Környezetvédelmi Minisztérium 2019 augusztusában pozitív, kötelező erejű nyilatkozatot adott ki a projekt környezeti hatásvizsgálatáról ([35]), ami szükséges lépés a projekt engedélyezésének megkezdéséhez.

(79) 2020 márciusában a ČEZ és az EDU II megkezdte a nukleáris létesítmény telephelyének értékelését a nukleáris biztonság, a sugárvédelem, a műszaki biztonság, a sugárzási helyzet, a monitorozás, a rendkívüli sugáreseménykezelés és a nukleáris létesítmény élettartama alatti védelem szempontjából. Az EDU II 2021 márciusában kapta meg a nukleáris létesítmény telepítésére vonatkozó engedélyt, amely az új atomerőműblokkhoz szükséges első engedély. A Cseh Köztársaság kijelenti, hogy a projekt terv szerinti előrehaladásának elősegítéséhez szükséges valamennyi kulcsfontosságú engedélyt megszerezték.

3.5. **Műszaki jellemzők**

(80) A projekt egy III+ generációs nyomottvizes atomreaktor (PWR) megépítésére irányul. A 850–1 200 MW közötti tartomány műszakilag elegendő a technológiaszolgáltató kiválasztásához. A cseh hatóságok kifejtik, hogy a projekt technológiai és teljesítési partnereit átlátható versenypályázati eljárás keretében választják ki.

(81) A cseh hatóságok azt is kifejtették, hogy a projekt megfelel a taxonómiai rendelet alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus 4.27. pontjában meghatározott technikai vizsgálati kritériumoknak ([36]). A Cseh Köztársaság 2023. január 11-én elfogadta a 24/2023. sz. kormányhatározatot ([37]), amelyben a Cseh Köztársaság kötelezettséget vállal arra, hogy megfeleljen a taxonómiai rendeletből eredő, a radioaktív hulladékok kezelésével kapcsolatos technikai vizsgálati kritériumoknak. Ez az állásfoglalás konkrétan előírja a taxonómiai rendelet I. mellékletének 4.26., 4.27. és 4.28. pontjának való megfelelést, beleértve a részletes lépéseket tartalmazó, dokumentált tervre vonatkozó követelményeket annak érdekében, hogy 2050-re a nagy aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgáló létesítmény üzemelhessen, 2025-től pedig a balesetálló üzemanyag használatát. Az említett határozat értelmében az ipari és kereskedelmi miniszternek 2024. december 31-ig javaslatot kell benyújtania a cseh kormánynak a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelésére vonatkozó nemzeti politika aktualizálására, beleértve a leendő mélységi elhelyezésére szolgáló létesítmény végleges és tartalék helyszínei kiválasztásának határidejét.

(82) A cseh hatóságok továbbá kifejtik, hogy a taxonómiai rendelettel összhangban az atomerőmű becsült hasznos élettartamának végén rendelkezésre fognak állni a radioaktív hulladékok kezelésével és az erőmű leszerelésével kapcsolatos, a projekt pénzügyi modelljében szerepeltetett, igazolt becsült költségek fedező források (lásd a 3.6.6. szakaszt).

([35]) https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP469?lang=en.

([36]) Lásd: a Bizottság (EU) 2022/1214 felhatalmazáson alapuló rendelete (2022. március 9.) az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletnek egyes energiaágazatbeli gazdasági tevékenységek tekintetében, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az ezekre a gazdasági tevékenységekre vonatkozó különös közzétételek tekintetében történő módosításáról (HL L 188., 2022.7.15., 1. o.).

([37]) Lásd a 2023. január 11-i 24/2023. sz. kormányhatározatot, amely elérhető a https://www.odok.cz/portal/zvlady/jednani-detail/2023-01-11/ címen.

3.6. **1. intézkedés: Villamosenergia-vásárlási szerződés**

3.6.1. *A villamosenergia-vásárlási szerződés fő elemei*

(83) Az első intézkedés az állam mint átvevő és az EDU II mint beszállító közötti villamosenergia-vásárlási szerződés, amely az atomerőmű üzemeltetésének első 40 évében jövedelemtámogatást nyújt. A kedvezményezett az EDU II, a ČEZ csoport 100 %-os tulajdonában lévő leányvállalat (lásd a 3.2. szakaszt), és a szerződéses partnere a cseh állam kizárólagos tulajdonában lévő különleges célú gazdasági egység lesz (lásd a 3.2.2. szakaszt).

(84) A Cseh Köztársaság eredetileg 60 éves szerződéses időtartamot jelentett be, 50 és 60 EUR/MWh közötti becsült fix ár mellett, ami az erőmű számára ösztönző a termelés maximalizálására.

(85) A Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett kétségek eloszlatása érdekében a Cseh Köztársaság a fenti (84) preambulumbekezdésben ismertetett intézkedést egy ellentételezési képlettel váltotta fel, amely a Cseh Köztársaság megítélése szerint hasonló hatásokkal jár, mint a kétirányú különbözeti szerződés (a továbbiakban: CfD) ([38]), amely a bevételi garancia mellett a kedvezményezett piaci bevételeire vonatkozó felső korlátot is magában foglal. A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a módosított támogatási intézkedés megfelelő ösztönzőket fog biztosítani az EDU II számára a működés és a villamosenergia-piacokon való részvétel hatékonnyá tételére, ami azáltal valósul meg, hogy az erőmű a műszaki korlátain belül a piaci jelzésekre reagálva optimalizálja termelését.

(86) A villamosenergia-vásárlási szerződés feltételjegyzék-tervezete szerint a különleges célú gazdasági egység az EDU II által termelt és a hálózatnak átadott összes energiát (a továbbiakban: kimeneti mennyiség) a működés megkezdésétől számított 40 évig (a továbbiakban: átvételi időszak) veszi át. ([39]) Az EDU II köteles kizárólag a különleges célú gazdasági egység részére értékesíteni a teljes kimeneti mennyiséget a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti átvételi időszak alatt, a kifizetéseket pedig a villamosenergia-vásárlási szerződés „ellentételezési képlete” alapján kapja meg (lásd az alábbi (88) preambulumbekezdést).

(87) Minden teherelosztási jog jogosultja az EDU II. Ha a különleges célú gazdasági egység nem veszi át a kimeneti mennyiséget vagy annak bármely részét, akkor az EDU II ebben a kivételes esetben árelfogadóként értékesíti a villamos energiát az azonnali piacon. A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a cél annak biztosítása, hogy a helyzet megoldásáig folytatni lehessen a villamosenergia-termelést. Ennek okai lehetnek jogi (kereskedelmi engedély elvesztése), pénzügyi (fizetésképtelenség, kötelezettségszegés, az eltérések rendezésére vonatkozó pénzügyi feltételeik be nem tartása) vagy technikai (a különleges célú gazdasági egység piacra jutásának elvesztése) jellegűek. Ilyen körülmények között az erőmű még működik, és a villamos energiát piacra kell juttatni. A különleges célú gazdasági egység kompenzációt fizet az EDU II-nek, amely az EDU II amiatt kiesett bevételét pótolja, hogy a különleges célú gazdasági egység nem tett eleget az átvételi kötelezettségének. A Cseh Köztársaság vállalta, hogy ebben az esetben az EDU II árelfogadóként (azaz a villamos energia minimálárának meghatározása nélkül) árelfogadóként értékesíti az előállított villamos energiát az azonnali piacon (tőzsdén alapuló másnapi vagy napon belüli piacon). A cseh hatóságok azt állították, hogy ebben a helyzetben az EDU II nem választhat ki egyetlen konkrét vevőt sem (mivel az értékesítés névtelen tőzsdén történik), és nem határozhatja meg sem az árat, sem az értékesítési feltételeket (mivel a szabványos termékeket a tőzsdén a marginális áron értékesítik). A cseh hatóságok azt állítják, hogy ilyen esetben a minisztérium mint a különleges célú gazdasági egység kijelöléséért felelős szervezet megteszi a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy helyreállítsa a különleges célú gazdasági egység képességét az átvételi kötelezettségei teljesítésére. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiáról szóló törvénnyel összhangban a különleges célú gazdasági egység vagy a minisztérium minden ilyen eseményről tájékoztatja a nemzeti szabályozó hatóságot.

([38]) „Kétirányú különbözeti szerződés”: a villamosenergia-termelő létesítmény üzemeltetője és egy másik fél – általában egy állami szerv – között létrejött olyan szerződés, amely a minimális ellentételezés védelmét és a többlet ellentételezés felső határát egyaránt rögzíti; a szerződés célja, hogy fenntartsa a termelőlétesítmény villamosenergia-piacokon való működését és hatékony részvételét támogató ösztönzőket.

([39]) A cseh hatóságok szerint a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti átvételi időszak (az az időszak, amely alatt a különleges célú gazdasági egység energiavásárlási kötelezettsége alkalmazandó) a következők közül a korábbi időponttól kezdődik: i. a kezdő időpont, vagyis az a nap, amelyen az atomerőmű először ad át villamos energiát a hálózatba, amennyiben az EDU II értesítette az államot/a különleges célú gazdasági egységet arról, hogy a kezdő időpontot a villamosenergia-vásárlási szerződésben meghatározandó határidőkön belül kívánja kijelölni, és ii. a legvégső határnap, vagyis a tervezett üzembehelyezési időkeret (a tervezett üzembe helyezési dátumtól számított ötéves időszak) utolsó napját követő nap. A tervezett üzembe helyezési dátum elhalasztásra kerül annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni a jogos indokot képező események által okozott késedelmeket.
A cseh hatóságok kifejtették, hogy a kereskedelmi tevékenység megkezdésének bármilyen, a tervezett üzembe helyezési időkereten túli késedelme, amelyet a tervezett üzembehelyezési dátumtól számított ötéves időszakként határoznak meg, ténylegesen lerövidíti a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamát.

(88) A villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletével számítható ki a különleges célú gazdasági egység által az EDU II-nek, vagy az ellenkező irányban fizetendő összeg. A képlet két összetevőből áll: 1. utólagos elszámolásból, és 2. a piaci kitettségből. Kialakítása a következő alapképleten alapul:

$$R = \underbrace{(f - p') * k}_{\substack{settlement \\ term}} + \underbrace{\sum_{h} q_h * p_h}_{\substack{market \\ exposure}}$$

beleértve az utólagos elszámolási tagra vonatkozó bizonyos kiigazításokat, a piaci körülményektől és az erőmű működési költségeitől függően. A villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletének definíciója a következő:

$$\text{If } p' > c : R = \max\left[(f - p')* k;\ (\alpha * c - p')* q \right] + \Sigma_h\, q_h * p_h \text{ If } p' \le c : R = (f - c)* k + \Sigma_h\, q_h * p_h$$

ahol:

— (R) az ellentételezés.

— (p_h) a piaci ár, amely a PXE másnapi óránkénti piaci ára ([40]).

— (q_h) az EDU II kimeneti mennyisége egy adott órában.

— (q) az EDU II összesített kimeneti mennyisége az elszámolási időszak alatt (a piaci referenciaárat erre az egyéves időszakra határozzák meg).

— (f) a kötési ár (lásd a 3.6.2. szakaszt).

— (p') a piaci referenciaár, amelyet a piaci referenciaár kiszámításának napjával végződő év piaci árainak egyszerű átlagaként, utólag határoznak meg (p_h).

— (k) az elszámolási időszak feltételezett kimeneti mennyiségeként előzetesen meghatározott referencia-mennyiség.

— (c) az erőmű működési változó költsége.

— Az alfa (α) a kötési ár és a működési költség hányadosa ($\alpha=f/c$). Az alfa abban az időpontban kerül meghatározásra, amikor az EDU II-nek fizetendő utólagos elszámolást a (c) és (f) alkalmazandó értékei alapján kiszámítják.

(89) A cseh hatóságok kifejtették, hogy az alapképlet első tagja, az utólagos elszámolás az átlagos piaci viszonyoktól függetlenül biztosítja a bevétel stabilitását a kedvezményezett számára, ugyanakkor bebiztosítja az államot a túlkompenzációval szemben ([41]). Az utólagos elszámolás értékét az elszámolási időszakra (a piaci referenciaár meghatározásának időszakára, azaz egy évre) számítják ki a piaci referenciaár, az alfa és más alkalmazandó paraméterek tényleges értékei alapján, és azt az egyes elszámolási időszakok végét követő két hónap elteltével kell kifizetni. Az alapképlet általános elve szerint ha a piaci referenciaár (p') alacsonyabb, mint a kötési ár (f), az erőmű megkapja a kötési ár (f) és piaci referenciaár (p') közötti, a referenciamennyiségre (k) számított különbözetet; ezzel szemben ha a piaci referenciaár (p') magasabb, mint a kötési ár (f), az erőmű köteles visszafizetni a referenciamenny-nyiségre (k) számított különbözetet.

(90) Az alapképlethez képest a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képlet a piaci körülményektől (p') és az erőmű (88) preambulumbekezdésben meghatározott működési változó egységköltségétől (c) függően bizonyos kiigazításokat tartalmaz az utólagos elszámolási tag tekintetében. Konkrétan, ha az elszámolási időszak alatt a piaci referenciaár (p') magasabb, mint az erőmű működési változó költsége (c), az utólagos elszámolási tagot ki kell igazítani a visszakövetelés korlátozása érdekében – mindennek szándékolt célja, hogy védelmet nyújtson a magas árú időszakban bekövetkezett, nem tervezett üzemszünetek miatti működési veszteségek ellen. Ha például a

([40]) A Power Exchange Central Europe a közép- és délkelet-európai energiapiacokra szakosodott energiatőzsde. További részletekért lásd: PXE - Power Exchange CENTRAL Europe, a.o.

([41]) A túlkompenzációt a nyereségmegosztási mechanizmus is kezeli (lásd a 3.6.7. szakaszt).

piaci referenciaár meghaladja a működési változó költségeket (*c*) és a kötési árat (*f*), az EDU II visszafizeti a piaci referenciaár (*p'*) és a kötési ár (*f*) közötti, a referenciamennyiség (*k*) és a kimeneti mennyiség (*q*) közül az alacsonyabbra számított különbözetet. Ha a piaci referenciaár (*p'*) megegyezik az erőmű működési változó költségével (*c*) vagy annál alacsonyabb, az utólagos elszámolás értéke a kötési ár (*f*) és a működési változó költségek (*c*) közötti különbözet és a referenciamennyiség (*k*) szorzatára korlátozódik – ez alacsony árak esetén védelmet nyújt a túlzott ellentételezéssel szemben.

(91) Az alapképlet második tagja, azaz a piaci kitettség arra hivatott ösztönözni az EDU II-t, hogy egész évben optimalizálja működését az óránkénti másnapi piaci árjelzések (p_h) alapján. Minden hónap végén az EDU II megfelelő kifizetéseket kap a különleges célú gazdasági egységtől a tényleges óránkénti kimeneti mennyiség és az adott hónap minden órájában érvényes tényleges piaci árak szorzata alapján: $\sum q_h * p_h$.

(92) A villamosenergia-vásárlási szerződés értelmében az EDU II szabadon dönthet a termeléséről, és nem köteles fenntartani az előre meghatározott minimális termelési szintet. Az EDU II által termelt villamos energia teljes mennyiségét a különleges célú gazdasági egység vásárolja meg, amely azt bizonyos kötelezettségvállalásoknak megfelelő értékesítési stratégia alapján értékesíti a piacon (lásd a 3.6.4. szakaszt). A különleges célú gazdasági egység által a piacon realizált ár és az EDU II-nek fizetett piaci ár közötti eltérés a különleges célú gazdasági egységet terheli.

(93) A Cseh Köztársaság azt állította, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződést egy későbbi szakaszban, a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó és a kézbesítési partnerek kiválasztását követően fogják véglegesíteni. A villamosenergia-vásárlási szerződés véglegesítésére és aláírására a mérnöki, beszerzési és építési szerződés feltételeivel összhangban kerül sor. A különleges célú gazdasági egységet később, az új épített erőmű üzembe helyezése előtt hozzák létre, a villamosenergia-vásárlási szerződésben meghatározott szerződéses partnerként.

3.6.2. *A villamosenergia-vásárlási szerződés kötési árának meghatározása*

(94) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés meghatározza a Cseh Köztársaság által benyújtott pénzügyi modell ([42]) (a továbbiakban: pénzügyi modell) alapján kiszámított kiinduló kötési árat, amely lehetővé teszi a befektető számára, hogy a projekt várható működési élettartama alatt [9–11] % mértékű előírt tőkearányos jövedelmezőséget (a továbbiakban: engedélyezett belső megtérülési ráta, IRR, RoE) érjen el nominális, adózás utáni, kereskedelmi finanszírozást megelőző értéken (beleértve a leszerelési költségeket is). A Bizottságnak 2024. március 15-én benyújtott pénzügyi modell feltételezései alapján a kötési ár értéke [65–80] EUR/MWh ([43]), a referenciamennyiség értéke pedig a nettó kapacitás [75–100] %-a. A kötési ár értéke az alábbi alszakaszban ismertetett különböző bemeneti paraméterektől függően igen nagymértékben változhat. Ha például a mérnöki, beszerzési és építési szerződés megkötését követően várható építési költségek jelentősen magasabbak lennének az eredeti feltételezésekhez képest, ez – amennyiben a költségnövekedés jogos indoknak tudható be (lásd az alábbi (104) preambulumbekezdést) – a kötési ár jelentős emelkedését eredményezné. A Cseh Köztársaság összesen 35 különböző forgatókönyvet nyújtott be a Bizottsághoz, amelyek különböző lehetséges feltételezéseket mutatnak be a költségek és a bevételek alakulásával kapcsolatban. Ezek kiinduló kötési ára [50–80] EUR/MWh és [100–125] EUR/MWh között változik; az előbbi a 35. forgatókönyv szerinti, [100–200] EUR/MWh magas piaci árra vonatkozó feltételezéseken, az utóbbi a 30. forgatókönyv szerinti, az építési költségek [17–18] milliárd EUR-ra történő növekedésén alapul.

(95) A pénzügyi modell bemenetként többek között a piaci árra vonatkozó várakozásokra, az EDU II rendelkezésre állására, a terheléskövetéssel ([44]) kapcsolatos várakozásokra, a várható építési költségekre, a működési költségekre és a leszerelési költségekre vonatkozó feltételezések mellett egyéb, például a tőkekiadásokra és a finanszírozásra (beleértve az állami kölcsönt, lásd a 3.7. szakaszt), valamint a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képlet kiinduló referenciamennyiségére vonatkozó releváns feltételezéseket használja fel. Ezeket a feltételezéseket a 3.6.6. szakasz részletezi.

([42]) Lásd az alábbi (124) preambulumbekezdést.

([43]) Ez az érték reálértéken, 2020. évi árakon értendő. A cseh hatóságok becslése szerint a reálérték 2025. évi árakon [50–100] EUR/MWh lesz.

([44]) Ebben az összefüggésben a terheléskövetés az atomerőmű kimenő teljesítményének kiigazítását jelenti annak érdekében, hogy a nap során ingadozó villamosenergia-árakra reagálva optimalizálja a termelést. További információk tekintetében lásd a (187) preambulumbekezdést.

(96) A pénzügyi modell a villamosenergia-vásárlási szerződés aláírásától a leszerelés végéig minden évben lehetővé teszi a kimeneti mennyiség előrejelzését és a szabad cash flow kiszámítását. A kötési ár (amely az utólagos elszámolási tag révén befolyásolja az erőmű várható bevételeit) a pénzügyi modellben azon értékként kerül kiszámításra, amelynél a saját tőke engedélyezett belső megtérülési rátája mellett a pénzáramok nettó jelenértéke nullára adódik.

(97) A modell legtöbb költségeleme és egyéb bemenete (beleértve a piaciár-előrejelzéseket) inflációs indexálás tárgyát fogja képezni. A villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár is inflációs indexálás tárgyát fogja képezni. A modell valamennyi releváns költségtételére és egyéb bemenetére meghatározott indexet vagy indexkosarat kell alkalmazni. Egyes költségtételeket nem indexálnak, mivel azokat jogszabály vagy a visszatérítendő pénzügyi támogatás határozza meg (pl. a visszatérítendő pénzügyi támogatás kamatéi, leszerelési költségek, nukleáris számlák teljesítése, kötelező tartalékok). A piaciár-előrejelzéseket a cseh fogyasztói árindex alapján indexálják ([45]). Az indexálás meghatározásához mind az építési, mind az üzemeltetési költségek tekintetében a közzétett indexekből álló kosarat kell használni. Ez a kosár négy cseh köztársasági mutató – nevezetesen a PPI ([46]), a CZ CPI, az EU PPI ([47]), valamint a CZ bérek ([48]) – súlyozásán alapul, az alábbiak szerint:

a) Az építési költségek indexálása a következőképpen történik: CZ PPI ([30–50] %), CZ CPI ([0–10] %), EU PPI ([30–50] %), CZ bérek ([10–30] %).

b) A működési költségek indexálása a következőképpen történik: CZ PPI ([30–50] %), CZ CPI ([10–30] %), EU PPI ([0–10] %), CZ bérek ([30–50] %).

(98) A kötési ár indexálási mechanizmusa a fenti indexeken és súlyozásokon alapul attól függően, hogy a projekt az építési vagy az üzemeltetési szakaszban tart-e (azaz a kötési ár az építés során az indexek „építési" kosarával, a működés során pedig az indexek „működési" kosarával kerül kiigazításra). A villamosenergia-vásárlási szerződés indexálási mechanizmust rögzít (a vonatkozó indexszel és alkalmazási módszerrel együtt), amelynek alapján évente megemelik a korábban alkalmazott kötési árat. Az indexálási mechanizmushoz használt inflációs feltevést az ötévente sorra kerülő túlkompenzációs felülvizsgálatok részeként aktualizálják (lásd a 3.6.7. szakaszt).

(99) Például a 2 %-os inflációs rátát feltételezve ez azt jelenti, hogy a 2020. évi [60–80] ó EUR/MWh kötési ár nominális értéken (a rendszeres felülvizsgálatok során a bemeneti paraméterekben bekövetkező esetleges változások figyelembevétele nélkül) 2036-ban [90–110] EUR/MWh, 2056-ban [130–170] EUR/MWh, 2076-ban pedig [200–250] EUR/MWh nominális kötési árhoz vezetne. A cseh hatóságok azt állítják, hogy e megközelítés célja a generációk közötti méltányosság, a művelet kezdetén a túlzottan magas kötési árak és (az általános infláció miatt) a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamának vége felé túlzottan alacsony kötési árak elkerülése. Azzal érvelnek, hogy míg a kötési ár kiszámításához használt bemeneti értékek az inflációt is figyelembe veszik, ez nem vezet kettős indexáláshoz, mivel az ár külön indexálása nélkül a kiinduló kötési árnak lényegesen magasabbnak kellene lennie. A fenti példa alapján azt állítják, hogy az alternatív, nem indexált kötési ár alapesetben [100–150] EUR/MWh lenne a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt.

(100) Az egyéb költségek indexálása a következőképpen történik: a fejlesztési és építési költségeknél a fent meghatározott építési indexet; az üzemeltetési és leszerelési költségeknél a fent meghatározott működésiköltség-indexet használják.

(101) A kötési árat és a referenciamennyiséget a mérnöki, beszerzési és építési szerződés aláírását követően rendelkezésre álló paraméterek alapján állapítják meg, különösen az építési költségek tekintetében, és csak 1. a villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletében (lásd a (102) preambulumbekezdést) szereplő paraméterek időszakos felülvizsgálata, és 2. a villamosenergia-vásárlási szerződésben a kötési árra vonatkozóan elfogadott kiigazítások során vizsgálják felül (lásd a (104) preambulumbekezdést).

([45]) A cseh fogyasztói árindex (CZ CPI) a Cseh Statisztikai Hivatal által közzétett éves átlagos fogyasztói árindex szerinti emelkedésnek felel meg a Cseh Köztársaságban (lásd: https://www.czso.cz/csu/czso/inflation_rate).

([46]) A CZ PPI a Cseh Statisztikai Hivatal által közzétett teljes ipari termelői árindexnek felel meg a Cseh Köztársaságban (összesített ipari adat), lásd: https://www.czso.cz/csu/czso/ipc_ts.

([47]) Az EU PPI az Eurostat által közzétett európai uniós ipari termelői árindex (termelői árak az iparban, összesen) jelölése, lásd: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teiis010/default/table?lang=en&category=t_sts.t_sts_ind.t_sts_ind_pric.

([48]) A cseh ipari bérindex a Cseh Statisztikai Hivatal által közzétett bruttó ipari átlagbér (https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_ts) éves változását mutatja százalékban.

(102) Először is a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képletben szereplő paraméterek időszakos felülvizsgálatára ötévente egyszer kerül sor, az első felülvizsgálatot pedig a működés megkezdése előtt vagy bármelyik szerződő fél írásbeli kérelmére tervezik elvégezni. A felülvizsgálat (adott esetben felfelé vagy lefelé) módosítja a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képletben szereplő egyes paraméterek – (*c*), (*k*), (*f*), valamint (*α*)), továbbá a pénzügyi modellben szereplő egyes feltételezések, például a működési költségek (OPEX), az inflációs indexek vagy a terheléskövetésre vonatkozó feltételezések – értékeit. A kötési árat és a referencia-amennyiséget a pénzügyi modellben újraszámítják az aktualizált feltételezések alapján, hogy a befektető számára elérhető legyen a saját tőke megengedett belső megtérülési rátája. A felülvizsgálatot független harmadik fél felügyeli, amely várhatóan a Cseh Energiaszabályozási Hivatal lesz.

(103) A Cseh Köztársaság által benyújtott szerződéses dokumentumok tervezete az ellentételezési képletben használt paraméterek fogalommeghatározásának felülvizsgálatát is előirányozza. E fogalommeghatározások bármilyen változásáról azonban a végrehajtás előtt értesíteni kell a Bizottságot.

(104) Másodszor: a kötési ár villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti módosítására a tőkekiadások, illetve működési kiadások növekedését vagy a projektből származó bevételek csökkenését eredményező esemény, vagy a projektet ért egyéb kedvezőtlen hatás esetén kerülhet sor. E hatásokat a villamosenergia-vásárlási szerződés jogos indokként említi, és tartalmazza azok teljes körű felsorolását ([49]). Jogos indok felmerülése esetén a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képlet egyes paramétereinek – (*c*), (*k*), (*f*), (*α*) –, valamint a pénzügyi modell bemeneti paramétereinek értékét felülvizsgálják és úgy módosítják, hogy az EDU II-t a jogszerű indok miatt mérsékelt hatás érje. A kötési ár e kiigazításainak célja, hogy a saját tőke megengedett belső megtérülési rátája legfeljebb ugyanazon az értéken legyen elérhető az EDU II számára, mint ha a vonatkozó jogos indok nem következett volna be. Ez azt jelenti, hogy amennyiben olyan egyéb változásokra került sor, amelyek nem minősülnek jogos indoknak, és ezek az egyéb változások alacsonyabb belső megtérülési rátát eredményeztek, a jogos indokok hatásai nem teszik lehetővé jogos indoknak nem minősülő események hatásainak kompenzálását, és a saját tőke előírt belső megtérülési rátája a megengedett [9–11] %-os belső megtérülési ráta alatt van.

(105) Jogos indokok esetén a kötési ár kiigazítása helyett az EDU II és az állam megállapodhat abban, hogy az EDU II átalányösszegben (vagy több részletben) részesül kompenzációban, amelyet az érintett jogos indok felmerülésétől számított, megállapodás szerinti határidőn belül kell megfizetni.

(106) A cseh hatóságok kifejtették továbbá, hogy jogos indokok alkalmazandók, feltéve, hogy a kedvezőtlen hatásokat az EDU II a „kellő gondosság” körében nem tudja elhárítani.

3.6.3. *A villamosenergia-vásárlási szerződés finanszírozása és az átvételi szerződésből származó bevételek felhasználása*

(107) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 9. cikkében foglaltak szerint az atomenergia támogatásának finanszírozását a minisztérium fedezi olyan forrásokból, amelyeket a következők hoznak létre: i. a különleges célú gazdasági egység villamosenergia-értékesítésből származó bevétele, ii. a hálózatüzemeltetők által a végső villamosenergia-fogyasztókra terhelt, a megújuló energiaforrások meglévő finanszírozásához hasonló illeték ([50]), iii. az állami költségvetésből származó hozzájárulások.

(108) A Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy az adófizetők vagy a fogyasztók közötti, terhelési vagy visszatérítési célú választás szakpolitikai kérdés, és annak továbbra is az állam mérlegelési jogkörébe kell tartoznia. A cseh hatóságok kifejtették, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 9. cikkében felsorolt valamennyi bevételi forrást fel kívánják használni. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaágazatra való átállásra irányuló intézkedések finanszírozására elkülönített forrásokat a minisztérium vagy a különleges célú gazdasági egység külön-külön vezeti a cseh köztársasági bankoknál vezetett külön számlákon.

([49]) A villamosenergia-vásárlási szerződés feltételjegyzéke alapján a következő események minősülnek jogos indoknak: A visszatérítendő pénzügyi támogatás finanszírozási költségeinek változásai vagy a visszatérítendő pénzügyi támogatás egyoldalú visszavonása vagy módosítása, a végleges beruházási döntés késedelme, törvénymódosítás, kötelezettség állam vagy állami szerv általi megsértése, biztonsági követelmények, hatósági követelmények, természeti katasztrófa vagy hasonló esemény, az EDU II által nem befolyásolható esemény, infrastruktúrával és hálózattal kapcsolatos kérdések.

([50]) Az esetleges illeték és az arra vonatkozó esetleges mentességek nem tartoznak ezen eljárás hatálya alá.

(109) A cseh hatóságok megerősítették, hogy amennyiben a hálózatüzemeltetők által felszámított díj nem elegendő az adóból származó pénzeszközök és a különleges célú gazdasági egység villamosenergia-értékesítéséből származó bevételek közötti hiány fedezésére, a cseh állami költségvetésből származó hozzájárulásokat a veszteség fedezésére fogják felhasználni az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 9. cikke (1) bekezdésének d) pontjával és 9. cikkének (9) bekezdésével összhangban. Ellenkező esetben az intézkedés költségeinek fedezése után fennmaradó többlet bekerülne az állami költségvetésbe.

(110) A cseh hatóságok kifejtették továbbá, hogy bár egy illeték hozzájárulhat az intézkedések finanszírozásához, a finanszírozás nem függene az illetéktől, és az állami költségvetés szükség esetén pótolná az esetleges hiányt. A Cseh Köztársaság konkrétan kötelezettséget vállalt arra, hogy az állam beavatkozik annak érdekében, hogy pótolja az esetleges illetékbevételből származó források és a projekt keretében tervezett támogatási szint közötti hiányt.

(111) Ami az utólagos kiegyenlítési kifizetésekből származó potenciális különleges célú gazdasági egységek bevételeit illeti, a Cseh Köztársaság alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiára való átállását célzó intézkedésekről szóló 2021. évi 367. törvénnyel összhangban azokat i. elsősorban a kedvezményezettnek a jövőben teljesítendő elszámolási kifizetések finanszírozására, ii. a támogatott energiaforrásokról szóló 2012. évi 165. törvény szerinti megújuló energiaforrások finanszírozására használják fel (megkülönböztetésmentes alapon, a villamosenergia-ár szabályozott eleméből finanszírozandó összeg csökkentésével), vagy visszajuttatják az állami költségvetésbe.

3.6.4. *A villamosenergia-kereskedelmi kötelezettségvállalások*

(112) A Cseh Köztársaság kötelezettséget vállalt annak biztosítására, hogy az EDU II teljes villamosenergia-termelésének legalább 70 %-át a másnapi, a napon belüli és a határidős piacokon értékesítsék az atomerőmű teljes élettartama alatt. Ez a kötelezettségvállalás tehát a villamosenergia-vásárlási szerződés teljes időtartama alatt alkalmazandó a különleges célú gazdasági egységre és azt követően az EDU II-re mint kedvezményezettre, valamint bármely olyan jogalanyra, amelyre a különleges célú gazdasági egység vagy az EDU II átruházhatja kereskedési tevékenységét (az ebben a 3.6.4. szakaszban a különleges célú gazdasági egységre, illetve az EDU II-re való bármely hivatkozás magában foglal minden olyan jogalanyt, amelyre a kereskedési tevékenységeket átruházták).

(113) A különleges célú gazdasági egység, illetve az EDU II ([51]) elvben a másnapi és a napon belüli piacokon kereskedik a cseh villamosenergiapiac-üzemeltető (OTE) által szervezett rövid távú tőzsdéken és a cseh villamosenergia-tőzsde (PXE) a határidős piacain, más tőzsdéken csak kivételesen és a Bizottság szolgálatainak előzetes beleegyezésével.

(114) A különleges célú gazdasági egység, illetve az EDU II objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes feltételek mellett, aukciók útján értékesíti az EDU II teljes villamosenergia-termelésének fennmaradó részét (azaz legfeljebb 30 %-át). Az ezen aukciókra vonatkozó szabályokat és/vagy kereteket a cseh energiaszabályozónak előzetesen felül kell vizsgálnia és jóvá kell hagynia, összhangban a szabályozó szervnek a cseh energiaügyi törvény szerinti feladataival és hatásköreivel. A különleges célú gazdasági egységnek, illetve az EDU II-nek legkésőbb egy nappal a nyilvános bejelentés előtt értesítenie kell a cseh energiaszabályozót minden aukcióról.

(115) A Cseh Köztársaság kötelezettséget vállal annak biztosítására, hogy az atomenergia-aukciók nyíltak, egyértelműek, átláthatók és megkülönböztetésmentesek legyenek, objektív kritériumokon alapuljanak, előzetesen meghatározottak legyenek, és minimalizálják a stratégiai ajánlattétel kockázatát. Az aukciókat széles körben elérhető platformon kell lebonyolítani a hozzáférhetőség biztosítása érdekében, ugyanakkor meg kell szüntetni a földrajzi akadályokat, és lehetővé kell tenni a különféle piaci szereplők széles körű részvételét. A platformot úgy kell kialakítani, hogy egyszerűsítse az aukciós folyamatot, és valamennyi résztvevő számára fokozza a használhatóságot, miközben biztosítja az aukciós adatok bizalmas jellegét és integritását. A platformnak meg kell felelnie a villamosenergia-piacokat szabályozó vonatkozó szabályozási követelményeknek és szabványoknak, beleértve a piac kialakítására, működésére, átláthatóságára és a tisztességes versenyre vonatkozó szabályokat is. Az aukciókon való

([51]) A villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt a termelés értékesítéséért a különleges célú gazdasági egység vagy a ČEZ csoporton kívüli olyan jogalany lesz felelős, amelyre a különleges célú gazdasági egység átruházta ezt a tevékenységet. Kivételes esetben, ha a különleges célú gazdasági egység nem veszi át a kimeneti mennyiséget vagy annak bármely részét, az EDU II árelfogadóként értékesíti a villamos energiát az azonnali piacon (lásd a (83) preambulumbekezdést). A villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően az EDU II vagy a kereskedési tevékenységet átvevő szervezet közvetlenül felel a termelés értékesítéséért. A villamosenergia-kereskedelmi kötelezettségvállalások az atomerőmű által termelt villamos energiát annak várható élettartama alatt értékesítő két szervezet bármelyikére, valamint minden olyan jogalanyra vonatkoznak, amelyre kereskedési tevékenységüket átruházhatják.

részvételnek egyenlő feltételek mellett elérhetőnek kell lennie valamennyi engedéllyel rendelkező és nyilvántartásba vett kereskedő számára. Az aukciókon értékesített villamos energia végső felhasználása nem korlátozható. Az aukciókra vonatkozó kritériumokat az ajánlatok benyújtási határideje előtt kellő időben közzé kell tenni, az ajánlattevők várható számának elegendőnek kell lennie a tényleges verseny lehetővé tételéhez, és az aukción értékesített villamos energia mennyisége kötelező érvényű korlátot fog jelenteni. Kerülni kell az ajánlattételi eljárás eredményének utólagos kiigazítását. A cseh energiaszabályozó nyomon követi az aukciós folyamatot, és felügyeli a jóváhagyott aukciós szabályok betartását. Az esetleges meg nem feleléseket is jelenteni fogja az Európai Bizottságnak.

(116) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a jövőbeli atomenergia-aukciók tervezett paraméterei között 1–10 MW-ra becsült tételméret, valamint a szerződések egyéves, negyedévi vagy rövidebb időtartama szerepel. Az aukciókat az ajánlatok szerinti árazási szabály („pay-as-bid") alapján kell megszervezni, előre meghatározott minimálárral, amelyet legkorábban az ajánlat lezárása előtt egy-két nappal kell bejelenteni. Ezen túlmenően az aukciók gyakoriságát negyedéves és éves időszak között kell meghatározni, az aukció kezdete előtt 30 napos bejelentési időszakra vonatkozó átlátható szabályokkal. Végül az aukciók időtartama nem haladhatja meg a hét naptári napot, és az eredményeket a következő héten kell kihirdetni. Ez vonatkozik mind a villamosenergia-vásárlási szerződések időszaka alatti, mind az azt követő időszakra vonatkozó aukciókra.

(117) Kivételes körülmények között a különleges célú gazdasági egység, illetve az EDU II eltérhet a fent leírt kereskedési szabályoktól. Ha tehát azon a tőzsdén, ahol a különleges célú gazdasági egység, illetve az EDU II az EDU II teljes villamosenergia-termelésének legalább 70 %-át köteles értékesíteni, a forgási tényező ([52]) 30 egymást követő napon keresztül 40 % alá csökken (a továbbiakban: küszöbérték), a különleges célú gazdasági egység, illetve az EDU II jogosulttá válik arra, hogy az EDU II teljes villamosenergia-termelésének legfeljebb 50 %-át az e szakaszban meghatározott feltételeknek megfelelő aukciókon értékesítse 30 napig, amely időszak az azt követő harminc első napon kezdődik, hogy a cseh energiaszabályozó megállapította, hogy a forgási tényező a küszöbérték alá csökkent. Az egyértelműség kedvéért ilyen körülmények között a Cseh Köztársaság vállalja, hogy az EDU II teljes villamosenergia-termelésének legalább 50 %-át a (113) preambulumbekezdéssel összhangban a tőzsdéken értékesíti.

(118) A Cseh Köztársaság indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja a Bizottság szolgálatait, ha a forgási tényező a küszöbérték alá csökken, és ha a különleges célú gazdasági egység, illetve az EDU II az EDU II teljes kimenő teljesítményének legfeljebb 50 %-át aukciókon kívánja értékesíteni.

(119) Abban az esetben, ha a különleges célú gazdasági egység egy naptári évben az EDU II teljes kimenő teljesítményének legfeljebb 50 %-át aukció útján értékesíti, a Cseh Köztársaság e kivételre vonatkozóan éves nyomonkövetési jelentést nyújt be a Bizottságnak, amelyben részletezi a kivétel okait és időtartamát.

3.6.5. *Megtérülési ráta*

(120) A Cseh Köztársaság eredeti bejelentése ([53]) szerint a saját tőke előírt (megengedett) belső megtérülési rátája [9–11] % ([54]), amelyet az előírt tőkearányos jövedelmezőség CAPM modell szerinti […]–[…] %-os becslése indokolt. Ez az időszaki piaci és szakértői adatokon alapult, és magában foglalt egy atomerőmű-építési és üzemeltetési prémiumot, amely kifejezetten atomerőműhöz kapcsolódó kockázatokat foglalt magában.

(121) Az eljárás megindításáról szóló határozatban ([55]) a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az előírt tőkearányos jövedelmezőség becsléséhez használt feltételezések helyesen tükrözik-e a befektető kockázati kitettségét. A Bizottságnak különösen az atomerőmű-építési és üzemeltetési prémiummal kapcsolatban voltak kétségei, tekintettel a kedvezményezett csökkentett kockázati kitettségére.

(122) A Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett kétségek eloszlatása érdekében a Cseh Köztársaság több beadványt nyújtott be, és aktualizálta az eljárási szabályzatot a következők alapján:

a) a legfrissebb piaci adatok: ennek eredményeként a Cseh Köztársaság aktualizálta a kockázatmentes kamatlábra, a piaci kockázati prémiumra és a béta értékre vonatkozó feltételezéseket; valamint

([52]) A forgási tényező a piaci likviditás mérőszáma, amely a piacon keresztül forgalmazott, a fizikai fogyasztás többszöröseként kifejezett teljes volumenként határozható meg.
([53]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (67) preambulumbekezdése.
([54]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (71) preambulumbekezdése.
([55]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (207) és (208) preambulumbekezdése.

b) a projekt kockázati kitettsége: a projekt szerződéses és kereskedelmi struktúrájában vállalt bevételvédelmi és egyéb kormányzati támogatási intézkedések elismerése érdekében a nagyprojektekre vonatkozó 3–3,5 %-os önálló prémiumot (korábban atomerőmű-építési és üzemeltetési prémium) elhagyták a Cseh Köztársaság tőkearányos jövedelmezőségi számításából.

(123) A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a projekt élettartama alatt a módosított tőkearányos jövedelmezőség vagy a saját tőke előírt [9–11] %-os aránya megfelelő ellentételezést fog nyújtani az EDU II részvényesei számára.

(124) A Cseh Köztársaság számos dokumentumot nyújtott be álláspontjának alátámasztására. Ezenkívül a cseh kormány pénzügyi modellt is benyújtott. E modell utolsó változatát 2024. március 15-én nyújtották be a Bizottságnak.

(125) Az eljárás megindításáról szóló határozat értékeli a Cseh Köztársaságnak az eljárás megindításáról szóló határozat időpontjáig benyújtott beadványaiban szereplő, az egyes kulcsfontosságú kérdésekkel kapcsolatos álláspontját ([56]). E szakasz fennmaradó része áttekintést nyújt a Cseh Köztársaságnak az eljárás megindításáról szóló határozat közzétételét követően felmerült kulcsfontosságú kérdésekkel kapcsolatos álláspontjáról, a tőkearányos jövedelmezőség, az idegentőke-költség és a WACC, valamint a saját tőke és a projekt belső megtérülési rátájának becslése tekintetében.

3.6.5.1. A tőkerészesedések megtérülése

(126) A 3.6.2. szakaszban ismertetett pénzügyi modell célja, hogy megbecsülje a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árnak a [9–11] %-os tőkearányos jövedelmezőségi cél eléréséhez szükséges értékét.

(127) A cseh hatóságok kifejtették, hogy az előírt tőkearányos jövedelmezőséget az elfogadott piaci gyakorlatokkal összhangban értékelték. A Cseh Köztársaság a CAPM modellen alapuló ún. alulról felfelé építkező elemzést végzett, amelynek során más, hasonló kockázati profilú projekteket és beruházásokat vizsgált referenciaként.

(128) A CAPM szerinti standard képlet a következő:

$$R_e = RfR + \beta*(R_m - RfR)$$

ahol:

(1) *RfR* a kockázatmentes kamatláb, azaz a kockázatmentes eszközökbe való befektetés várható hozama;

(2) R_m a piacon várható megtérülés, ahol az ebben foglalt ún. országkockázati prémium (CRP) az adott országban történő befektetés kockázatosságát tükrözi;

(3) ($R_m - RfR$) a piaci kockázati prémium; valamint

(4) β (tőkeáttételes béta) a projekt idioszinkretikus, nem diverzifikálható kockázatának mértéke ([57]).

(129) A cseh hatóságok becslése szerint egy Dukovanyhoz hasonló projekt esetében a piaci tőkearányos jövedelmezőség az önálló jelentős kockázati prémium (SMRP) ([58]) figyelembevételével a […]–[…] %-os, e prémium nélkül számítva pedig a […]–[…] %-os tartományba esik. Ezeket a számadatokat és az azok alapjául szolgáló feltételezéseket a *2. táblázat* mutatja be, magyarázatukat lásd alább.

([56]) Az eljárás megindításáról szóló határozat 4.4.2.5. szakasza.

([57]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 1-jei beadványát. A cseh hatóságok kifejtik, hogy a Harris–Pringle-megközelítést alkalmazták a tőkeáttételes béta becsléséhez. E megközelítés szerint a kamatadópajzsot (azaz az adóköteles nyereségből megengedett levonással elért adókedvezményt) nem érvényesítik a béta tőkeáttételi kiigazításában. A Harris–Pringle-képlet a következő: $\beta_L = \beta_U + \frac{D}{E}(\beta_U - \beta_D)$, ahol β_L a tőkeáttételes béta, β_U a tőkeáttétel nélküli béta, β_D az idegen tőke béta értéke, D az idegen tőke, E pedig a saját tőke. A Cseh Köztársaság kijelenti továbbá, hogy ez a megközelítés megfelel a pénzügyi modellnek, amelyben a tőkeköltségen diszkontált összes cash flow adózás utáni, és adópajzsokat tartalmaz.

([58]) A prémium az eljárás megindításáról szóló határozat szerinti „atomerőmű-építési és üzemeltetési prémium”, amelyet a Cseh Köztársaság „önálló jelentős kockázati prémium” („SMRP”) néven említ.

2. táblázat

A Cseh Köztársaság tőkearányos jövedelmezőségre vonatkozó becslése

Sajáttőke-költség	Egyidejű RfR		RfR, hosszú távú historikus átlagok	
	Alacsony	Magas	Alacsony	Magas
RfR	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
Piaci kockázati prémium	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
Béta, tőkeáttétel nélkül	[…]	[…]	[…]	[…]
Tőkeáttétel	[…] %	[…] %	[…] %	[…] %
Tőkearányos jövedelmezőség	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**
Az idegen tőke béta értéke	[…]	[…]	[…]	[…]
Tőkearányos jövedelmezőség – az idegen tőke béta értékével	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**
Önálló jelentős kockázati prémium	3,0 %	3,5 %	3,0 %	3,5 %
Tőkearányos jövedelmezőség – önálló jelentős kockázati prémiummal	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**	**[…] %**

Forrás: cseh hatóságok

(130) Az RfR ([59]) kiszámításához a cseh hatóságok a 30 éves euróövezeti és német államkötvények, valamint az AAA minősítésű, 10 évnél hosszabb futamidejű európai vállalati kötvények kétéves és 20 éves átlagát használták ([60]). A Cseh Köztársaság kijelenti, hogy az elemzés megalapozottsága érdekében egyidejű és hosszú távú átlagos adatokat vett figyelembe, mivel a rövid és a hosszú távú kilátások szempontjából ezek jelzik az RfR értékét ([61]). E döntés eredményeként a cseh hatóságok két forgatókönyvet dolgoztak ki, amelyek közül az egyik egyidejű adatokkal, a másik pedig az RfR hosszabb távú átlagával számol. A Cseh Köztársaság kijelenti továbbá, hogy miután az RfR helyettesítőjeként euróövezeti és német kötvényeket választottak ki, a Cseh Köztársaságra vonatkozó RfR-érték meghatározásához kiigazítás, azaz prémium hozzáadása szükséges ([62]). Ez a prémium megegyezik a kétéves átlagos cseh országkockázati prémiummal. ([63]) Ez az elemzés [2–5] %-os RfR-t ad.

([59]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 1-jei és 2024. február 26-i beadványát.

([60]) Az AAA minősítésű euróövezeti kötvényeknél a leghosszabb futamidő 10 év.

([61]) A Cseh Köztársaság kifejti, hogy míg a rövid távú átlagok pontosabb képet adnak az uralkodó piaci viszonyokról és a befektetői hangulatról, az államkötvényekre vonatkozó adatokban megfigyelt volatilitásra tekintettel a nagyon hosszú távú infrastrukturális projektek, például egy atomerőmű esetében nem feltétlenül körültekintő megoldás a kockázatmentes kamatlábat kizárólag az azonnali, változékony adatokra alapozni. A hosszabb távú átlag alkalmazása mérsékli az adatok kapcsolódó volatilitását, kiegyensúlyozottabb képet adhat, és megengedi a piaci korrekció kezelését (például átlaghoz való visszatérést). A Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványa.

([62]) A cseh szabályozó szerv RfR meghatározására vonatkozó megközelítése a Cseh Köztársaság által kibocsátott, átlagosan 10 éves hátralévő futamidejű államkötvénykosáron alapul. Ezek a kötvények cseh koronában denomináltak. Mivel azonban az EDU II projekt pénzügyi forrásai mind euróban denomináltak, az RfR európai államkötvényeken és magas minősítésű vállalati kötvényeken alapult.

([63]) Lásd: A Cseh Köztársaság pénzügyi modellje és Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványa, amely 0,6 %-os prémiummal számol. Damodaran (2023. július), https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx.

(131) A piaci kockázati prémium esetében a Cseh Köztársaság [5–7] % közötti tartományt feltételez. ([64]) A […] % Damodaran CDS-alapú megközelítésének ([…] %) és hitelminősítésen alapuló megközelítésének ([…] %) átlaga ([65]). A […] % a következők átlaga: a) Damodaran professzor […] %-os adata; valamint b) Fernandez professzor legutóbbi, 2022 júniusában közzétett felmérése, amely […] %-os, illetve […] %-os átlagos és medián piaci kockázati prémiumot (MRP) jelez ([66]).

(132) A béta becsléséhez ([67]) a Cseh Köztársaság az összehasonlító halmazba tartozó vállalatok bétáit vette figyelembe. A Cseh Köztársaság számos tőzsdén jegyzett európai energiaszolgáltató vállalatot vett fel halmazba, amelyet úgy finomított, hogy elsősorban a portfóliójukban nukleáris energiával kapcsolatos tevékenységgel rendelkező vállalatok béta értékeit vette figyelembe ([68]). Az elemzésből […] ([69]) tőkeáttétel nélküli béta érték adódik. A Cseh Köztársaság kifejti, hogy bár az EDU II esetében ezek a vállalatok a legalkalmasabbak referenciaként, csak indikatív becslést adnak a tisztán nukleáris projekt béta értékéről, emellett a bétatartomány konzervatív. A Cseh Köztársaság kifejti, hogy a felsorolt összehasonlító vállalatok közül sokan a nukleáris tevékenységen kívül számos más üzleti tevékenységet is folytatnak. A Cseh Köztársaság kijelenti továbbá, hogy mivel egyes adatok a szabályozott átviteli és elosztóeszközökhöz kapcsolódó kockázatot tükrözik (nem pedig egy atomerőmű tiszta kockázatát), az adatok értelmezése mérlegelést kíván. Ezért a Cseh Köztársaság érvelése szerint valószínű, hogy egy cseh köztársasági atomerőmű bétája közelebb van az összehasonlító vállalatok béta-tartományának felső határához ([70]).

(133) Az idegen tőke béta értékére ([71]) vonatkozó becslés tekintetében a Cseh Köztársaság helyénvalónak ítélte, hogy nulla, valamint nullától eltérő […] becsült béta értéket ([72]) feltételezzen az Egyesült Királyság vízügyi és energiaágazatában a közelmúltban elfogadott szabályozási megállapításoknak ([73]) megfelelően. A tőkearányos jövedelmezőség [9–11] %-os célértékének meghatározása az idegen tőke […] béta értéke alapján történt.

([64]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 1-jei és 2024. február 26-i beadványát.

([65]) Ezek az adatok A. Damodaran, a New York-i Egyetem professzora által kidolgozott 2023. júliusi globális részvénykockázati prémium adatbázisból származnak (https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx). Ehhez Damodaran az S&P 500 implikált részvénykockázati prémiumát használja. Az érett piaci prémium (ebben az adatkészletben 5 %) meghatározását követően Damodaran megbecsüli a szóban forgó ország nemteljesítési prémiumát vagy országkockázati prémiumát. A Cseh Köztársaság piaci kockázati prémiumát az országra vonatkozó hosszú távú részvénykockázati prémium (5 %) és a cseh országkockázati prémium (0,3 % és 0,9 %) összege adja. A cseh országkockázati prémiumot két módszer alkalmazásával becsülik meg. Az első módszer, amely 0,3 %-os prémiumot ad, a Németország (0,22 %, lásd az említett Excel-fájl „10-year CDS Spréid" fülét) és a Cseh Köztársaság (0,45 %, ugyanott) közötti CDS-feláron alapul, amelyre a Dámod arán adatkészletében közölt 1,4-es szorzót alkalmazzák. A második, 0,9 %-os prémiumot adó módszer a Cseh Köztársaság Aa3 hitelminősítésén alapul, ebből 0,64 %-os különbözet adódik, amelyet ezt követően a fentieknek megfelelően 1,4-es szorzóval szoroznak meg.

([66]) Pablo Fernanda professzor (IESE Business SCHOOLS, University of Navarra) által kifejlesztett adatbázis. Ez az adatbázis a Fernandez és szerzőtársai által 80 országra kiterjedően, a 2023-ban alkalmazott kockázatmentes kamatlábról és piaci kockázati prémiumról végzett felmérés eredménye (lásd Fernandez *et al.* (2023), „Survey: Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 95 80 countries in 2023, 2Survey: Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 80 countries in 2023 by Pablo Fernandez, Diego García de la Garza, Javier Fernandez Acin: SSRNhttps://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4407839).

([67]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 1-jei beadványát.

([68]) A figyelembe vett vállalatok a következők: RWE, ČEZ, Fortum, EDF, Engie, Iberdrola, Uniper, Centrica, Nuclearelectrica. Lásd a Cseh Köztársaság 2024. február 27-i beadványát.

([69]) A Cseh Köztársaság kifejti, hogy elemzése Modigliani és Miller megközelítését követi, amely az előírt referenciauniverzumot használja az EDU II tőkeáttétel nélküli (eszköz)béta értékének becsléséhez. Ez alapján újabb tőkeáttétellel becsülhető a saját tőke tőkeáttételes béta értéke (az idegen tőke nulla béta értéke alapján). A tőkeáttétel nélküli béta becsléséhez a Cseh Köztársaság két- és ötéves heti becslések alapján végzett elemzést. A béta kiszámítása a Damodaran-módszer alkalmazásával történt, amely szerint a hasonló vállalatok béta értékét kétéves heti árakon (66,7 %-os súllyal) és 5 éves heti árakon (33,3 %-os súllyal) választják ki. Lásd: https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/variable.htm. Lásd a Cseh Köztársaság 2024. február 27-i beadványát.

([70]) A Cseh Köztársaság 2024. január 10-i beadványa a tőkearányos jövedelmezőségről.

([71]) Az eszköz béta értéke felosztható sajáttőke-béta értékére, amely a részvényesek piaci kockázatnak való kitettségét mutatja, valamint az idegen tőke béta értékére, amely a kötvénytulajdonosok piaci kockázatnak való kitettségét mutatja. Az eszközbéta kiszámítása során az idegen tőke és a saját tőke bétáját az idegen tőke és a saját tőke tőkeszerkezeten belüli arányával súlyozzák.

([72]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványát.

([73]) A Cseh Köztársaság az Egyesült Királyság szabályozott víziközmű-ágazatát használta forrásként, ahol az idegen tőke 0,15 és 0,05 közötti béta értékével számolnak (lásd a vízügyi szabályozó szerv végleges árfelülvizsgálati módszertanát, Ofwat, 2022. december, https://www.ofwat.gov.uk/wp-content/uploads/2022/12/PR24_final_methodology_Appendix_11_Allowed_return.pdf).

(134) A tőkeáttétel-becsléshez ([74]) a Cseh Köztársaság […] %-os értéket használ. Ez az atomerőmű élettartama alatti egyszerű átlagos tőkeáttételt és a projekt tervezett tőkeáttételét tükrözi ([75]). A Cseh Köztársaság megjegyzi, hogy ez a feltételezés óvatos, mivel egyrészt a projekt tőkeszerkezete 98 %-os idegentőke-arányt irányoz elő, másrészt pedig a projekt „tényleges tőkeáttétele" a 67–78 %-os tartományban van ([76]).

(135) Az önálló jelentős kockázati prémiumot illetően a Cseh Köztársaság azzal érvelt, hogy az atomerőművek önálló nagyprojektek, amelyek a többi villamosenergia-termelő projekthez képest bizonyos egyedi jellemzőkkel és kockázatokkal rendelkeznek, amit figyelembe kell venni az önálló jelentős kockázati prémium CAPM modell szerinti tőkearányos jövedelmezőségben való szerepeltetésével. A cseh hatóságok 3–3,5 %-os becslése figyelembe veszi a diverzifikált energiaszolgáltatókra vonatkozó béta-becslésekben nem szereplő kockázatokat ([77]). Tekintettel azonban a javasolt pénzügyi és szerződéses struktúrában bevezetett jelentős kockázatcsökkentő intézkedésekre, beleértve a kötési ár hosszú távú védelmét is, az önálló jelentős kockázati prémium nem jelent meg tőkearányos jövedelmezőség célértékében.

(136) A fenti feltételezések alapján a Cseh Köztársaság a tőkearányos jövedelmezőséget […] és […] közötti tartományban becsüli, az önálló jelentős kockázati prémium kizárásával. A Cseh Köztársaság állítása szerint a tőkearányos jövedelmezőség célértékét a tartomány alsó határaként határozta meg a következő okok miatt: közelebb van a referenciatartomány középpontjához (lásd a (137) preambulumbekezdést), és a projekt a bevételvédelemnek és a kereskedelmi struktúrában foglalt egyéb mérséklő tényezőknek köszönhetően szilárd kockázati profillal rendelkezik.

(137) Elemzésében a Cseh Köztársaság a projekt [9–11] %-os célmegtérülési rátáját helyettesítő projektek – egyéb nukleáris projektek, jelentős kereskedelmi infrastrukturális projektek, cseh szabályozott közművek, UK YieldCos – adatával hasonlítja össze referenciaként. Az eredményeket az alábbi táblázat foglalja össze ([78]).

([74]) Ebben az összefüggésben a tőkeáttétel az idegen tőke aránya a tőkén belül, ahol a tőke az idegen és a saját tőke összege.

([75]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 21-i beadványát.

([76]) 2024. január 9-i beadványában a Cseh Köztársaság kifejti, hogy az EDU II finanszírozási struktúrája szerint a projekt tőkeáttételi szintje idővel változik. Az építkezés során a tőkeáttétel meghaladja a 90 %-ot, amely a projekt élettartama során a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetésével fokozatosan csökken. A Cseh Köztársaság kifejti továbbá, hogy az EDU II időben változó tőkeáttételéből eredően a standard CAPM keret szerint az előírt tőkearányos jövedelmezőségnek pozitív korrelációt kell mutatnia a tőkeáttétellel, mivel a tőkebefektetők jellemzően magasabb hozamot követelnek meg a tőkeáttétel emelkedésekor. Ennek eredményeként a CAPM keret azt várná el, hogy a tőkearányos jövedelmezőség időarányosan tükrözze a tőkehozam és a tényleges tőkeáttétel közötti relatív dinamikát. A Cseh Köztársaság ezt követően kijelenti, hogy mivel a jelenlegi pénzügyi modell mechanikája a projekt teljes élettartama alatt állandó éves tőkearányos jövedelmezőséget feltételez, ez nem áll összhangban azzal, ahogyan az EDU II éves tőkeáttételének időben változó jellege miatt a tőkearányos jövedelmezőséget árazni kell. Ennek kezelése érdekében egy állandó „tényleges" éves tőkeáttételi szintet kell kalibrálni annak érdekében, hogy 1. a részvénypiaci kockázati kitettségnek az EDU II projekt élettartama alatti alakulását pontosan árazzák be, valamint 2. a CAPM keretben a jelenlegi pénzügyi modell mechanikájával összhangban állandó éves tőkearányos jövedelmezőséget alkalmazzanak. Ezért az időbeli változó tőkeáttétel egyszerű átlaga nem tükrözi azt a valós kockázati szintet, amelynek a projekt ki van téve, és ezzel egyidejűleg a befektetők által megkövetelt sajáttőke-hozam szintjét sem. Például a tőkeáttétel egyszerű éves átlagának azonos szintje miatt a projekt részvénypiaci kockázati kitettsége, amely az építési szakaszban magasabb tőkeáttétellel rendelkezik, nagyobb lenne, mint az alacsonyabb tőkeáttételű üzemeltetési szakaszban. Ennek az az oka, hogy a működési szakaszhoz képest az építési szakasz lényegesen nagyobb kockázatot jelent a tőkebefektetők számára. A Cseh Köztársaság erre tekintettel nyújtotta be a három alternatív megközelítést a tőkearányos jövedelmezőségben figyelembe vett tényleges tőkeáttétel helyettesítésére. Ezeket az alternatív megközelítéseket a Cseh Köztársaság 2024. január 9-i, valamint 2023. november 8-i beadványa részletezi.

([77]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványát.

([78]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványát.

3. táblázat

A Cseh Köztársaság referenciaértékei ([79])

Összehasonlító projekt	Tőkeáttétel (%)	Tőkeáttételes RoE (%)
Nukleáris energiatermelési projektek		
Hinkley Point C ([1])	N/A	11,0–11,5
Paks II ([2])	40,0–50,0	10,9–12,5
Jelentős kereskedelmi infrastrukturális projektek		
Német feketekőszén ([3])	60,0	11,0
Német CCGT ([3])	60,0	10,0
Tengeri szélenergia ([4])		7,0–9,0
Cseh hatósági árszabályozás ([5])		
Villamosenergia-elosztás és -átvitel (2021-25)	48,9	7,9
Földgázelosztás és -szállítás (2021-25)	48,9	7,8
UK YieldCos ([6])	34,0–65,0	7,2–11,0

([1]) Lásd az Egyesült Királyság által a Hinkley Point C atomerőmű javára végrehajtani tervezett SA.34947 (2013/C) (korábbi 2013/N) számú állami támogatásról szóló, 2014. október 8-i európai bizottsági határozatot.

([2]) Lásd a Bizottság 2017. március 6-i határozatát az SA.38454 – 2015/C (korábbi 2015/N) számú támogatási intézkedésről, amelyet Magyarország a Paks II atomerőműben két új atomreaktor fejlesztésének támogatása céljából tervez megvalósítani.

([3]) Fraunhofer ISE (2021), Levelized cost of electricity renewable energy technologies, https://www.ise.fraunhofer.de/en/publications/studies/cost-of-electricity.html.

([4]) World Forum Offshore Wind (2022), Financing Offshore Wind, WFO_FinancingOffshoreWind_2022.pdf (wfo-global.org).

([5]) ERÚ (2020), 154. o. (https://www.eru.cz/en/price-control-principles-2021-2025-regulatory-period-electricity-and-gas-industries-and-market). ERÚ (2020), 154. oldal (https://www.eru.cz/en/price-control-principles-2021-2025-regulatory-period-electricity-and-gas-industries-and-market).

([6]) A Cseh Köztársaság közlése szerint a YieldCos a nyilvános részvénytársaságok egyik eszközosztálya, amely a működő megújulóenergia-eszközökre összpontosít. 2022 júniusa és 2023 júniusa között hat vállalatot vettek figyelembe, amelyek közül kettő 2023-ban tett közzé jelentést, és feltüntette a tőkeáttétel és a tőkeáttételes RoE megfelelő értékeit. A tőkeáttétel alsó határa a portfólió teljesítményéből származik, a felső határ pedig a befektetési politikájukban megengedett maximális értékre vonatkozott: TRIG tőkeáttétel: https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/08/TRIG-H1-2023-Interim-Results-Presentation.pdf; TRIG tőkeáttételes RoE: https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/02/TRIG-2022-Annual-Report.pdf; UKW tőkeáttétel és tőkeáttételes RoE: https://www.greencoat-ukwind.com/~/media/Files/G/GreenCoat-UKWind/documents/Results/2911%20Greencoat%20Interim%20Report_CL.pdf.

Forrás: A cseh hatóságok 2024. január 9-i beadványa

(138) A Cseh Köztársaság kijelenti, hogy az összehasonlítás megállapításai azt mutatják, hogy a Dukovanyban tervezett atomerőmű tőkearányos jövedelmezőségére vonatkozó becslések összhangban vannak más atomerőművek és energiainfrastruktúra-projektek becsléseivel. A Cseh Köztársaság kijelenti továbbá, hogy az EDU II tőkearányos jövedelmezősége várhatóan magasabb lesz, mint a többi közelmúltban létesített atomerőműé, többek között az EDU II nagyobb tőkeáttétele miatt. A cseh köztársasági energiaszolgáltatók szabályozott hozamainak a kockázat és a megtérülés viszonyának figyelembevételével történő kiigazítása (vagyis a 3–3,5 %-os önálló jelentős kockázati prémium [SMRP] hozzáadása) összehasonlítható megtérülést eredményez ([80]).

([79]) A Cseh Köztársaság megjegyzi továbbá, hogy az eredmények nagyjából egyeznek a kockázatelemzéssel, amely szerint a nukleáris projektek a kockázati spektrum felső határán helyezkednek el, és ennek megfelelően magas megtérülést mutatnak; az összehasonlító nukleáris projektek átfedésben vannak a tőkearányos jövedelmezőség becsült tartományával; A cseh hatósági árszabályozás viszonylag stabil megtérülést mutat a 2021 és 2025 közötti szabályozási időszakban. Ez az egyik legalacsonyabb összehasonlító referenciaérték, és egyezik a kockázatelemzésből származó „alacsony" kockázati besorolással. Ezenkívül az összehasonlító német villamosenergia-termelési projektek közül kettő (feketekőszén és CGGT technológia) sajáttőke-hozama megfelel a nukleáris energiatermelési projektekének, és annál valamivel alacsonyabb, elsősorban a jelentősen alacsonyabb építési és üzemeltetési kockázat miatt. Lásd a Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványát.

([80]) A Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványa.

(139) A cseh hatóságok arra a következtetésre jutottak, hogy a piaci kockázatra és a kapcsolódó mérséklésekre tekintettel a saját tőke előírt [9–11] %-os belső megtérülési rátája megfelelő. A Cseh Köztársaság kijelenti továbbá, hogy a tőkearányos jövedelmezőség [9–11] %-os célértéke a projekt javasolt pénzügyi struktúráját tükrözi, az EDU II felelős az építést megelőző tevékenységekért, az építkezést állami kölcsönből finanszírozzák, és 40 évre szóló átvételi szerződést kötnek ([81]).

(140) A cseh hatóságok kifejtik továbbá, hogy a nem jogos indokok által okozott 10 %-os költségtúllépés reális forgatókönyvének alkalmazásával a saját tőke belső megtérülési rátája […] %-ra csökkenne.

3.6.5.2. Hitelköltség

(141) A Cseh Köztársaság kifejti, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás költsége az építés és a szavatossági időszak alatt évente 0 %, míg a kereskedelmi üzemeltetés során a visszatérítendő pénzügyi támogatás költsége az idegen tőkével történő állami finanszírozás költségének 1 %-kal megnövelt mértéke, de legalább évi 2 % lesz. A Cseh Köztársaság továbbá kifejti, hogy az üzemeltetés során az idegen tőke költsége az állami hitelfelvételi költségek közelmúltbeli változásaira és az inflációra tekintettel 3,5 % ([82]). A Cseh Köztársaság számításai szerint a projekt teljes idegentőke-költsége [2–4] % ([83]).

3.6.5.3. Általános megtérülési ráta

(142) A Cseh Köztársaság a következő általános WACC-képletet használta ([84]):

$$WACC = CoE\ x\ \left(1 - \frac{D}{D+E}\right) + CoD\ x\ \left(\frac{D}{D+E}\right)$$

ahol:

(1) CoE: a 3.6.5.1. szakaszban tárgyalt [9–11] %-os sajáttőke-költség vagy tőkearányos jövedelmezőség;

(2) Az idegentőke-költség a 3.6.5.2. szakaszban tárgyalt [2–4] %-os idegentőke-költség; valamint

(3) $\left(\frac{D}{D+E}\right)$ a projekt […] %-os tőkeáttételi mutatója, amelyet a 3.6.5.1. szakasz tárgyal.

([81]) A Cseh Köztársaság 2024. január 9-i beadványa.

([82]) A Cseh Köztársaság kifejti, hogy az idegen tőke 3,5 %-os költségét Cseh Köztársaság államkötvényhozam-görbéjére vonatkozó legfrissebb adatok alapján becsülték meg. A rendelkezésre álló 20 éves és 50 éves jegyzések közötti lineáris közelítést alkalmazva a vonatkozó 30 éves kamatláb a cseh korona esetében 4,04 %. Mivel a cseh kormány nem rendelkezik euróban denominált hosszú lejáratú kötvényekkel, a vonatkozó EUR-kamatlábat a CZK/EUR határidős devizaárfolyamok árjegyzéseinek felhasználásával becsülték meg a rögzített kamatláb kiszámításához. Az elemzés alapján a vonatkozó rögzített EUR-kamatláb kb. 2,5 %. A fent említett 1 %-os árrés hozzáadásával a becsült idegentőke-költség 3,5 %. Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 1-jei és 2024. március 7-i beadványát.

([83]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 7-i beadványát. A Cseh Köztársaság kifejti, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően a projektből 304 millió EUR, azaz a visszatérítendő pénzügyi támogatás 3 %-ának megfelelő összegű kereskedelmi hitelállomány származhat 2081 és 2095 között, ami azt a várakozást tükrözi, hogy a befektető az eszközportfóliója hatékonyabb kezelése érdekében a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártakor megpróbálja refinanszírozni a projektet. A kereskedelmi hitelt a villamosenergia-vásárlási szerződés lejárta után várhatóan 5,5 %-os költséggel fogják lehívni. A számadat becslése a visszatérítendő pénzügyi támogatás idegentőke-költségén (3,5 %) alapult. Tekintettel arra, hogy a projekt élettartamának vége felé a piaci áraknak való kitettség teljes, a kereskedelmi hitel akkori költsége a 3,5 %-os értékhez 2 %-os árrést hozzáadva volt becsülhető. Lásd még a Cseh Köztársaság pénzügyi modelljét.

([84]) Lásd a Cseh Köztársaság 2023. október 13-i és 2024. március 1-jei beadványát.

(143) Ez a képlet [4,5–7] % WACC értéket eredményez. A Cseh Köztársaság kifejti, hogy a WACC képletében nem vesz figyelembe adópajzshatást, mivel minden adózási hatást megjelenít a pénzügyi modellben, és figyelembe vesz a pénzügyi modell mutatóinak kiszámításához használt pénzáramokban ([85]). Az adópajzshatás figyelembevételével, valamint 21 %-os tényleges adókulcs alkalmazásával azonban a WACC [4–7] % lenne ([86]).

3.6.6. *A projekt bevételei és költségei*

(144) Amint azt a 3.6.2. szakasz kifejti, a Cseh Köztársaság által benyújtott pénzügyi modell alapja számos feltételezés a piaci árakkal kapcsolatos várakozásokra, az erőmű rendelkezésre állására, az építési költségekre, a működési költségekre és a leszerelési költségekre vonatkozóan, valamint más releváns feltételezések például a tőkekiadásokra és a projekt finanszírozására vonatkozóan.

(145) Az erőmű bevételeit a piaciár-előrejelzések figyelembevételével és egy korlátozott terheléskövető működés feltételezésével számítják ki, amelynek során az erőmű bizonyos technikai korlátokon belül, az óránkénti azonnali piaci árak figyelembevételével kiigazítja a kimenő teljesítményét, összhangban a (88) preambulumbekezdésben ismertetett ellentételezési képlet által biztosított pénzügyi ösztönzőkkel.

(146) A cseh hatóságok kifejtették, hogy az erőmű terheléskövető képességének műszaki – részben a kiválasztott technológiától függő – korlátai lesznek. Az erőmű teherelosztásának a piaci árakhoz igazodó modellezése során a Cseh Köztársaság azt feltételezte, hogy az erőmű legalább megfelel a könnyűvizes reaktorokra vonatkozó európai közüzemi követelményeknek. ([87]) Amennyiben az erőmű műszaki képességei meghaladják ezeket a minimumkövetelményeket, ez tükröződik a mérnöki, beszerzési és építési szerződés megkötését követően a kötési ár kiszámításához használt bevételi feltételezésekben. Ez a fokozott rugalmasság lehetővé tenné a terheléskövetés jobb optimalizálását, és ezáltal leszorító hatása lenne a kötési árra.

(147) A központi piaci árbecslések során a Cseh Köztársaság a ČEZ kereskedelmi feltételezéseire támaszkodott a cseh köztársasági átlagos éves villamosenergia-piaci árak 2035 és 2050 közötti alakulására vonatkozóan. Az erőmű teljes várható üzemi élettartamára kiterjedő, 2051 és 2096 közötti időszakban a cseh hatóságok feltételezése szerint a piaci árak fokozatosan, évi […] %-os állandó ütemben csökkennek, ami azt a várakozást tükrözi, hogy a piaci árak a megújuló energiaforrások nagyobb arányú rendszerbeli alkalmazása miatt hosszabb távon összességében csökkenni fognak. Inflációs kiigazítások nélkül a központi piaci árra vonatkozó feltételezés kiinduló értéke a 2036. évi […] EUR/MWh, amely 2050-ig […] EUR/MWh-ra, majd 2076-ig fokozatosan […] EUR/MWh-ra, végül 2096-ig […] EUR/MWh-ra csökken.

(148) A cseh hatóságok a pénzügyi modell keretében árérzékenységi elemzéseket nyújtottak be olyan további forgatókönyvek alapján, amelyek állandó éves átlagos piaci árra vonatkozó várakozásokat feltételeznek –10 EUR/MWh és 150 EUR/MWh közötti tartományban. A –10 EUR/MWh, 10 EUR/MWh és 20 EUR/MWh piaci árakat tartalmazó forgatókönyvek szerint az erőmű a villamosenergia-vásárlási szerződés lejárta után leáll. A cseh hatóságok valamennyi árérzékenységi forgatókönyv tekintetében úgy becsülik, hogy a projekt élettartama alatt a tőkearányos jövedelmezőség [9–11] %-os célszintjének eléréséhez szükséges kötésiár-tartomány [50–80] EUR/MWh és [75–90] EUR/MWh között van. [65–80] EUR/MWh rögzített kötési árat feltételezve (2020. évi reálértéken) a különböző érzékenységi számítások szerint a saját tőke várható belső megtérülési rátája a szerződés időtartama alatt nyereségmegosztás előtt […] %, a projekt időtartama alatt nyereségmegosztás előtt […] %, míg 150 EUR/MWh piaci áron nyereségmegosztás után […] %, 40 EUR/MWh piaci áron nyereségmegosztás előtt és után egyaránt […] %, 20 EUR/MWh piaci áron nyereségmegosztás előtt és után egyaránt […] %, valamint 10 EUR/MWh és –10 EUR/MWh piaci áron is nyereségmegosztás előtt és után egyaránt […] %.

([85]) A Cseh Köztársaság kifejti, hogy ez a megközelítés eltér a vállalatfinanszírozási megközelítéstől, amely szerint az értékelést a vállalkozás felé irányuló szabad cash flow alapján végzik el, és a WACC adópajzs-korrekciója (itt az idegentőke-költséget megszorozzák egy (1–t) tényezővel, ahol t az adókulcs) szükséges a pénzügyi struktúra adóvonatkozásainak megragadásához, amelyek a modellben közvetlenül nem jelennek meg. Ezért ez a kiigazítás nem alkalmazandó az ebben az esetben alapul vett projektfinanszírozási modellre. Lásd a Cseh Köztársaság 2024. február 21-i beadványát.

([86]) A Cseh Köztársaság 2024. március 1-jei beadványa és a Cseh Köztársaság pénzügyi modellje.

([87]) A tagok számára elérhető a https://europeanutilityrequirements.eu/ címen.

(149) A (145) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a Cseh Köztársaság éves bevételi modellt dolgozott ki, amely a becsült óránkénti piaci árak alapján kiszámítja az erőmű bevételét minden üzemórára vonatkozóan, és a termelés piaci árjelzésekre reagáló optimalizálását veszi alapul, ugyanakkor figyelembe veszi a tervezett és nem tervezett karbantartást is. Az óránkénti árgörbéket a ČEZ központi árforgatókönyve szerinti 2035-ös évközi áringadozás alapján állapították meg, amelyet az eszközök élettartamára vonatkozó éves ár-előrejelzésekre alkalmaztak. Ezt követően minden óránkénti árgörbe esetében az erőmű bevételét a 3.6.1. szakaszban ismertetett ellentételezési képlet alkalmazásával kell kiszámítani, feltételezve, hogy a termelést úgy optimalizálják, hogy az atomerőmű a műszaki képességei adta kereteken belül reagáljon a piaci jelzésekre.

(150) A Cseh Köztársaság az erőmű jövedelmezőségére gyakorolt hatás becslésekor a fent ismertetett terheléskövető működést feltételezte, szemben azzal a nem terheléskövető működésen alapuló forgatókönyvvel, amely szerint a termelést az erőmű kapacitásának éves szinten átlagosan [75–100] %-os rendelkezésre állása mellett biztosítják. Terheléskövetés esetében a cseh hatóságok becslése szerint az erőmű a kapacitásának átlagosan [70–90] %-án üzemel (ami abból adódik, hogy a kimeneti mennyiség várhatóan 75 %-ra csökken azokban az időszakokban, amikor a *p* piaci árak a *c* költség alatt vannak), amivel átlagosan 101,24 %-os bevételi és 96,59 %-os költségszint érhető el a projekt teljes élettartama alatt terheléskövetés nélkül üzemelő erőműhöz képest. A cseh hatóságok hangsúlyozzák, hogy az elemzés eredményét nagymértékben a feltételezett piaci árak profilja határozza meg, amelyek hipotetikus jellegűek, és csak az erőművi teljesítmény elméleti mutatóinak tekinthetők.

(151) A (88) preambulumbekezdésben ismertetett ellentételezési képlet biztosítja az EDU II bevételi stabilitását, függetlenül a villamosenergia-vásárlási szerződés alatti (2038–2078) átlagos piaci viszonyoktól.

(152) Mivel e határozat elfogadásának időpontjában a mérnöki, beszerzési és építési pályázat eredménye nem ismert, a Cseh Köztársaság referenciaadatokon és a meglévő üzemek tervezésével, fejlesztésével és üzemeltetésével kapcsolatos, nyilvánosan hozzáférhető információkon alapuló indikatív költségbecsléseket nyújtott be. A Cseh Köztársaság elismeri, hogy a költség-előrejelzések megbízhatósága korlátozott, mivel a Cseh Köztársaságban nincsenek közvetlenül összehasonlítható korábbi projektek, és egyelőre a tervezési munka sem kellően részletes. A Cseh Köztársaság azonban azt állítja, hogy elvárja, hogy a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztására kiírt versenypályázat a gazdaságilag legelőnyösebb megoldást érje el, amely minimalizálja a költségeket.

(153) Az alapforgatókönyv szerint az összes tőkekiadást, azaz az építési költségeket („egynapos építési költség") […] EUR/kW-ra becsülik, ami 2020. évi reáláron […] milliárd EUR-nak (nominális áron […] milliárd EUR-nak) felel meg.

(154) A Cseh Köztársaság továbbá azt állítja, hogy tekintettel az atomerőművek összetettségére és műszaki sajátosságaira, nem szokatlan, hogy az eredetileg tervezettnél sokkal magasabb építési költségeket figyelnek meg. A Cseh Köztársaság szerint a Vogtle (USA) és a Hinkley Point C (Egyesült Királyság) atomerőművek költségeihez hasonló költségtúllépések legkedvezőtlenebb forgatókönyve esetén a projekt egynapos építési költsége kW-onként elérheti a [14 000–15 000] EUR-t, azaz a [17–18] milliárd EUR-t (2023. évi reálárakon).

(155) A működési változó költségek becslése magában foglalja az üzemanyagköltségeket, az államnak fizetett hulladékgazdálkodási díjakat, az üzemanyagköltségeket nem tartalmazó üzemeltetési és karbantartási költségeket, valamint a leszerelési kiadásokra vonatkozó folyamatos tartalékképzési követelményt. A cseh hatóságok összességében körülbelül [10–15] EUR/MWh-ra becsülik a működési változó költségeket (a becsült költség az üzemanyag-beszerzés esetében […] EUR/MWh, a leszerelés és hulladékkezelés esetében […] EUR/MWh, az üzemeltetés és karbantartás esetében […] EUR/MWh). A működési változó költségeket (*c*) egyrészt a villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletében bemeneti változóként, másrészt az óránkénti azonnali piaci árak alapján a terheléskövető üzem becslésére használják.

(156) A pénzügyi modellben szereplő összes működési költség magában foglalja a […] EUR/MWh folyamatos életciklus-költségeket is, amelyek a cseh hatóságok szerint az erőmű komponenseinek cseréjével és jelentős felújításával kapcsolatos költségek, de nem tartalmazzák az élettartam meghosszabbításának költségeit. Ezenkívül a pénzügyi modellben szereplő működési költségek [10–20] EUR/MWh fix működési költségek, amelyek a cseh hatóságok szerint magukban foglalják a béreket és kereseteket, az igénybe vett szolgáltatásokat, a biztosítást és az adókat, a díjakat, a vizsgálati és felülvizsgálati költségeket, a leszerelési keretet és az egyéb költségeket.

(157) A terheléskövetés költséghatásának megjelenítése érdekében a cseh hatóságok […] EUR/MWh működési költséget szerepeltettek. A cseh hatóságok szerint az atomerőművek terheléskövetésével kapcsolatos többletköltségek magukban foglalják a megnövekedett működési összetettséget, a karbantartást és az üzemanyag-hatékonysággal kapcsolatos aggályokat, miközben ezeket olyan tényezők határozzák meg, mint az atomerőmű sajátos kialakítása, kora, az annak működési környezete és működési gyakorlata. A jelenlegi […] EUR/MWh-s feltételezés egy kezdeti nézetet jelent, amelyet a mérnöki, beszerzési és építési pályázatot követően és az időszakos felülvizsgálatok részeként felül fognak vizsgálni.

(158) A mérnöki, beszerzési és építési pályázat lezárását követően a Cseh Köztársaság aktualizálni fogja a költségekre vonatkozó, fent ismertetett feltételezéseket (lásd a mellékletet). Konkrétan az egynapos költségeket, a működési változó költségeket (üzemanyagköltségek, üzemeltetési és karbantartási költségek, leszerelési és hulladékkezelési költségek), az életciklusköltségeket, a működési állandó költségeket, a terheléskövető költségeket és a rendelkezésreállási feltételezéseket a pénzügyi modellben frissítik, és felhasználják a kiinduló kötési ár kiszámításához.

(159) Az időszakos felülvizsgálatok során bizonyos feltételezések frissíthetők (azaz kiigazíthatók felfelé vagy lefelé), beleértve az inflációs feltételezéseket, a változó működési költségeket, az életciklusköltségeket, az állandó működési költségeket, a terheléskövető költségekre és a terheléskövető jövedelmezőségre vonatkozó becsléseket (lásd a mellékletet). A felülvizsgálatot független harmadik fél felügyeli, amely várhatóan a Cseh Energiaszabályozási Hivatal lesz.

(160) Emellett bizonyos feltételezések a 3.8. szakaszban ismertetett jogos indokok miatt aktualizálhatók.

3.6.7. *A túlkompenzáció kontrollja*

(161) Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat kifejti, a cseh hatóságok eredetileg egy olyan túlkompenzációs kontrollmechanizmust javasoltak, amelyben a tőkenyereség megosztása szerepel a tőkearányos jövedelmezőség [9–11] %-os célszintjén meghatározott küszöbértékkel, 50:50 %-os megosztási arány mellett.

(162) Az 1. intézkedéssel kapcsolatban javasolt változtatásokat követően, különös tekintettel a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamának 60 évről 40 évre történő csökkentésére, amely a Cseh Köztársaság véleménye szerint az eszköz élettartamának utolsó 20 évében piaci árkockázatnak teszi ki a kedvezményezettet, a cseh hatóságok azt állítják, hogy helyénvaló lenne egy kismértékben módosított nyereségmegosztást alkalmazni, mivel az pontosabban tükrözné a kedvezményezett magasabb piaciár-kockázati kitettségét a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően. Ennek megfelelően a nyereségmegosztás biztosítja a következőket:

a) A [9–11] %-os tőkearányos jövedelmezőségi szint feletti nyereség (nominális, adózás utáni, kereskedelmi finanszírozást megelőző értéken) 50:50 arányban kerül felosztásra a kedvezményezett és a különleges célú gazdasági egység között az atomerőmű üzembe helyezésének napján kezdődő 40 éves időszakban.

b) A [9–11] %-os tőkearányos jövedelmezőségi szint feletti nyereség (nominális, adózás utáni, kereskedelmi finanszírozást megelőző értéken) 60:40 arányban kerül felosztásra a kedvezményezett és a különleges célú gazdasági egység között a fent említett 40 éves időszakot közvetlenül követő 20 éves időszakban.

(163) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a projekt tényleges megtérülését ötéves időközönként értékelik a projekt működési élettartama során annak tesztelése érdekében, hogy felmerült-e többletnyereség. Ezt az értékelést először annak a pénzügyi évnek a végét követően kell elvégezni, amelyben az atomerőmű üzemeltetésére kapott engedély hatályba lép, vagy – ha ez korábban következik be – az atomerőműből a hálózatba történő villamosenergia-szállítás kezdetétől számított 5 év lejártát közvetlenül megelőző pénzügyi év végét követően kell elvégezni (kezdeti túlkompenzációs felülvizsgálat), ii. ezt követően pedig ötéves időközönként (utólagos túlkompenzációs felülvizsgálat) addig, amíg a projekt kereskedelmi tevékenysége meg nem szűnik.

(164) Az értékelés a pénzügyi modell legfrissebb, az értékelést megelőző pénzügyi év végén (a továbbiakban: az értékelés dátuma) aktualizált változatán alapul, és tényleges bevételi és költségadatokat tartalmaz.

(165) Az értékelés azt vizsgálja, hogy a tényleges sajáttőke-hozam (a továbbiakban: a tényleges sajáttőke-IRR) meghaladja-e a sajáttőke-IRR küszöbértékét (a továbbiakban: a sajáttőke-IRR túlkompenzációs küszöbértéke). A tényleges sajáttőke-IRR az értékelés időpontjában alkalmazandó, a kötési ár és a piaci bevételek, valamint az ellentételezési képlet egyéb paraméterei mellett elért megtérülési ráta. A tényleges sajáttőke-IRR meghatározása a projekt tényleges teljesítményét tükrözi a projekt kezdetétől a vonatkozó értékelés időpontjáig. Nem veszi figyelembe a műveletek végére előre jelzett pénzáramokat. A sajáttőke-IRR túlkompenzációs küszöbértékét előzetesen [9–11] %-ban határozták meg a projekt működési élettartamára (a villamosenergia-vásárlási szerződés átvételi időszakára és az azt követő időszakra is kiterjedően).

(166) Ha tényleges sajáttőke-IRR meghaladja a sajáttőke-IRR túlkompenzációs küszöbértékét, akkor úgy kell tekinteni, hogy sajáttőke-túlkompenzáció történt („sajáttőke-túlkompenzációs esemény"). Sajáttőke-túlkompenzációs esemény esetén átalányösszeg, készpénz (a továbbiakban: sajáttőke-túlkompenzáció összege) kerül visszafizetésre az államnak és a ČEZ-nek. A sajáttőke-túlkompenzáció összege csak közvetlenül a túlkompenzációs felülvizsgálatot követően kerül kifizetésre, és nem abban az évben, amelyben a saját tőke túlkompenzációja felmerült.

(167) Ha a sajáttőke-túlkompenzációs esemény megtörténtnek minősül, a sajáttőke-túlkompenzáció összegét a következőképpen kell kiszámítani:

(168) Az első lépés a készpénz azon összegének számszerűsítése, amely megegyezik tényleges sajáttőke-IRR és a sajáttőke-IRR túlkompenzációs küszöbértéke közötti különbséggel, figyelembe véve a pénzáramok időzítését, viszont figyelmen kívül hagyva az államnak sajáttőke-kompenzációként korábban kifizetett összegeket.

(169) A második lépésben a kedvezményezettet megillető kifizetés meghatározásához ezt az összeget meg kell szorozni a megosztási aránnyal, az egyenleget pedig az államnak fizetik ki. A Cseh Köztársaság megerősítette továbbá, hogy a túlkompenzációs kiigazításokra egyösszegű kifizetésként vagy a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár kiigazításának formájában kerülhet sor.

3.7. **2. intézkedés: Állami kölcsön (a visszatérítendő pénzügyi támogatás)**

(170) A Cseh Köztársaság állami kölcsön formájában visszatérítendő pénzügyi támogatást kíván nyújtani a 2. szakasz (projektfejlesztés) és a 3. szakasz (építés) finanszírozására. A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy az alapforgatókönyv szerint a 2. és 3. szakaszra vonatkozó várható tőkekiadás […] milliárd EUR (2020. évi nominális árakon). Ugyanakkor a Cseh Köztársaság magasabb tőkekiadásokon alapuló forgatókönyveket is benyújtott. A legmagasabb befejezési költséggel járó korábbi nukleáris projektek (Vogtle és HPC) alapján a 2. és 3. szakasz tőkekiadását [17–18] milliárd EUR-ra becsülték (2023. évi reálértéken). A projekt fejlesztésének finanszírozása érdekében a pontos hitelösszeget a pályázat eredménye és a mérnöki, beszerzési és építési szerződés aláírása alapján határozzák meg.

(171) A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a kölcsön nyújtása a piaci alapú hitelhez nyújtott állami kezességvállaláshoz képest a következő előnyökkel jár. *Először is* a visszatérítendő pénzügyi támogatás kiküszöböli annak kockázatát, hogy nincs olyan kereskedelmi piac, amelyről a projekt finanszírozása biztosítható. *Másodszor*: a visszatérítendő pénzügyi támogatás időszerűbb megoldást kínál arra, hogy a teljes finanszírozási csomagot egy kereskedelmi hiteleszközhöz kössék. *Harmadszor*: a visszatérítendő pénzügyi támogatás alacsonyabb idegentőke-költséggel járna, tekintettel az állam általi közvetlen hitelnyújtásra, valamint arra, hogy a finanszírozás megszervezésével és lekötésével kapcsolatos díjak a teljes építési időszakban alacsonyabbak. A cseh hatóságok kifejtették továbbá, hogy az adósság nagy összegére és a piac nukleáris projektekkel szembeni kockázatkerülő megközelítése miatt a potenciális piaci alapú hitelezés magasabb költsége magasabb kötési árhoz vezetne a villamosenergia-vásárlási szerződésben. A cseh hatóságok továbbá jelezték, hogy az állam a piaci alapú hitelezőkhöz képest nagyobb rugalmassággal rendelkezik a végleges finanszírozási összeg meghatározásában, és erre a rugalmasságra azért van szükség, mert a mérnöki, beszerzési és építési szerződés még nem került megkötésre.

(172) A visszatérítendő pénzügyi támogatás várhatóan a 2. és 3. szakaszban felmerülő költségek 100 %-át fedezi (lásd a (67) preambulumbekezdést). A visszatérítendő pénzügyi támogatásra az EDU II eszközei nyújtanak fedezetet, és a ČEZ ellen a visszatérítendő pénzügyi támogatással kapcsolatban sem visszkeresetnek, sem garanciális igénynek nincs helye. A kedvezményezett a projekt építési szakaszában 0 %-os kamatot fizet ([88]). Ezt követően az éves kamatláb az idegen tőkével történő állami finanszírozás Pénzügyminisztérium által az adott évre meghatározott, 1 százalékponttal megnövelt értéke, de legalább évi 2 % ([89]). A visszatérítendő pénzügyi támogatás véglegesítésére a mérnöki, beszerzési és építési szerződésre vonatkozó pályázati eljárást követően kerül sor.

(173) A visszatérítendő pénzügyi támogatás a villamosenergia-vásárlási szerződés, a beruházói megállapodás és a visszatérítendő pénzügyi támogatás hatálybalépésének napjától hívható le. A lehívásra rendszeres időközönként (például évente) kerül sor, az EDU II aktualizált költségvetésével összhangban.

(174) A visszatérítendő pénzügyi támogatás amortizációjára a projekt konkrét mérföldköveinek, szakaszainak és 30 év alatt várható változásainak alapján kerül sor. A visszatérítendő pénzügyi támogatás amortizációja az atomjogról szóló törvény szerinti engedély kiadásával kezdődik. Addig az EDU II kizárólag a visszatérítendő pénzügyi támogatás amortizációjára és kamatfizetésre szolgáló adósságszolgálati tartalékot (a továbbiakban: adósságszolgálati tartalék) képez az amortizáció kezdetéig tartó időszakban, amelyet az EDU II az amortizációs időszakban fenntart, és kizárólag a visszatérítendő pénzügyi támogatás amortizációjára és kamatfizetésre használ fel készpénzhiány esetén. Amennyiben az amortizációs időszak alatt nem használják fel, az adósságszolgálati tartalékot az utolsó részletek és a kamatfizetések teljesítésére kell felhasználni.

(175) Abban az esetben, ha az EDU II arról értesíti az államot, hogy a projekt a pénzügyi nemteljesítés megelőzése érdekében szükségessé teszi a visszatérítendő pénzügyi támogatás törlesztésének felfüggesztését ([90]), továbbá az EDU II felhasználta az adósságszolgálati tartalékot, valamint a ČEZ nem sértette meg tőkefinanszírozási kötelezettségvállalásait ([91]) (a továbbiakban: felfüggesztésről szóló értesítés), a visszatérítendő pénzügyi támogatás amortizációját és kamatfizetését a pénzügyi nemteljesítés megelőzéséhez szükséges időtartamra felfüggesztik.

(176) A visszatérítendő pénzügyi támogatás önkéntes előtörlesztése és/vagy refinanszírozása a visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételei szerint engedélyezett.

(177) Az EDU II feletti irányítás megváltozása esetén az EDU II köteles a hitel összegét kamatokkal együtt visszafizetni a visszatérítendő pénzügyi támogatásról szóló határozatban előírt időn belül, kivéve, ha az EDU II a cseh állam kizárólagos tulajdonába kerül.

(178) A villamosenergia-vásárlási szerződés kezdő napjától az EDU II jogosult osztalékot fizetni a megállapodás szerinti paramétereknek megfelelően, ha a visszatérítendő pénzügyi támogatás esedékes részleteit előzőleg megfizette. Az EDU II más csatornákon keresztül (például tagi kölcsön vagy az EDU II által a ČEZ-nek nyújtott vállalatközi kölcsön formájában) is jogosult lesz készpénzt juttatni a ČEZ részére.

(179) Amíg teljes mértékben vissza nem fizeti a visszatérítendő pénzügyi támogatást (beleértve az esedékes kamatokat is), az EDU II nem fizethet osztalékot és nem teljesíthet egyéb kifizetést a ČEZ vagy a ČEZ csoport tagja részére, kivéve az EDU II számára és/vagy az atomerőmű üzemeltetéséhez és karbantartásához szükséges, csoporton belül szállított áruk vagy teljesített szolgáltatások ellentételezéseként járó kifizetéseket. Ugyanakkor ha az EDU II részt vesz a ČEZ csoporton belüli számla-összevezetésben, az előző mondat a visszatérítendő pénzügyi támogatásban meghatározott mértékig nem tiltja vagy korlátozza az EDU II által vagy részére a számla-összevezetéssel kapcsolatban teljesített kifizetéseket.

(180) Végül költségtúllépés esetén nem zárható ki, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetése részben piaci alapú magánhitelek útján történő refinanszírozást igényel. E forgatókönyv szerint a beruházási költség visszafizetése már nem kapcsolódna közvetlenül a visszatérítendő pénzügyi támogatás időszakához.

([88]) Ez a kamatláb az atomerőmű üzemeltetésére vonatkozó engedély megadásáig alkalmazandó. *Lásd* az atomjogról szóló törvény 9. § f) alszakaszát és 4. § (2) bekezdését (a nukleáris létesítmény üzemeltetése).

([89]) Ezt a kamatlábat azt követően kell alkalmazni, hogy a kedvezményezett megadta az atomerőmű üzemeltetésére vonatkozó engedélyt. *Lásd* az atomjogról szóló törvény 9. § f) alszakaszát és 4. § (2) bekezdését (a nukleáris létesítmény üzemeltetése).

([90]) A „pénzügyi nemteljesítés” fogalmát a beruházói megállapodás feltételjegyzékének 6. szakasza határozza meg.

([91]) A beruházói megállapodás feltételjegyzéke szerint a ČEZ tőkefinanszírozási kötelezettségvállalásai arra a kötelezettségére vonatkoznak, hogy megállapodás szerinti függő sajáttőke-finanszírozást nyújtson a projekt számára, összesen legfeljebb 1,95 milliárd EUR értékben.

3.8. **3. intézkedés: Jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus**

(181) A projekt támogatására irányuló harmadik intézkedés a ČEZ költségmegtérülésének védelme abban az esetben, ha a Cseh Köztársaság úgy dönt, hogy megváltoztatja az atomenergiára vonatkozó nemzeti politikáját, vagy nem nyújt támogatást az 1. vagy 2. intézkedéshez, vagy jogos indokok felmerülése esetén (a továbbiakban: jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus) ([92]).

(182) A jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus a ČEZ számára eladási opciót ([93]), illetve bizonyos körülmények bekövetkezése esetén az állam számára vételi opciót ([94]) jelent. Ezt az intézkedést a cseh hatóságok, valamint a ČEZ és az EDU II közötti szerződés határozza meg, a ČEZ azon kötelezettségével együtt, hogy sajáttőke-finanszírozást nyújtson a projekthez.

(183) A beruházói megállapodás aláírásáig az első megvalósítási szerződés meghatározza a projekttel kapcsolatos együttműködés keretét, beleértve a projekt első szakaszára vonatkozó jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmust is. Konkrétan az első megvalósítási szerződés rögzíti a szerződés feltételeinek a jogos indokok esetén történő újratárgyalására, valamint a részvényeknek a projekt első szakaszában jogos indokokból az állam részére történő értékesítésére vonatkozó eljárásokat és részletes szabályokat. Az első megvalósítási szerződés a részvényvásárlási megállapodások módozatainak részletezésével garantálja, hogy a művelet mindkét fél számára semleges legyen (pl. annak biztosításával, hogy a vételár értéke megfeleljen az EDU II-be befektetett pénzeszközöknek, ne történjen bevételátcsoportosítás az EDU II-ből a ČEZ-be stb.).

(184) A cseh hatóságok kifejtik, hogy az összes részvénynek az 1. szakasz végéig az állam részére történő eladására vonatkozó vételárat 4 509 591 000 CZK-ban rögzítették, a jogos indok miatti esetleges további díjjal együtt, amely nem haladhatja meg a ČEZ által nyújtandó tőke-hozzájárulások teljes összegének megfelelő 200 000 000 CZK-t. A felek külön megállapodásban rögzítették azokat a feltételeket, amelyek mellett ezek az összegek magukban foglalják a befektetések gazdasági megtérülését, valamint azokat a feltételeket, amelyek mellett nem. Általános szabályként a beruházás megtérülését akkor is biztosítani kell a ČEZ számára, ha a projektet jogos indokokra tekintettel leállítják.

(185) A cseh hatóságok továbbá kifejtik, hogy a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus garantálni fogja az EDU II védelmét az általa nem befolyásolható eseményekkel kapcsolatban (pl. „jogos indokok” ([95]) esetén), a villamosenergia-vásárlási szerződésben előírtak szerint (lásd a (104) preambulumbekezdést). Konkrétan az EDU II jogi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó vagy késleltető jogos indokok esetén az EDU II mentesül a kötelezettségei teljesítésének emiatti elmulasztásához vagy késedelméhez fűződő következmények alól. Hasonlóképpen, ha a projekt végrehajtását jogos indok késlelteti, a tervezett üzembe helyezési dátum a késedelmes napok számának megfelelően elhalasztásra kerül. Végezetül az EDU II jogos indok felmerülése esetén pénzbeli kompenzációra lesz jogosult.

(186) A cseh hatóságok kifejtik, hogy az intézkedés célja, hogy a kockázatmegosztás elfogadható keretének létrehozásával minimálisra csökkentse a kötési ár meghatározásához szükséges támogatás összegét. Ennek az intézkedésnek az a hatása, hogy korlátozza a befektetőt érintő kockázatot, ugyanakkor csökkenti a befektetés megtérülési tartományát. A cél az EDU II védelme bizonyos kockázatokkal szemben (lásd az eljárás megindításáról szóló határozat mellékletét). Ugyanakkor az EDU II viseli annak kockázatát, hogy a projekt költségeit nem jogos indokok miatt lépik túl. A cseh hatóságok áttekintést adtak azokról a változásokról, amelyek jogos indokként elfogadhatók. Ezek

([92]) A jogos indokok meghatározását lásd a fenti (104) preambulumbekezdésben.

([93]) Az „eladási opció” alapján a ČEZ bizonyos események bekövetkezése esetén jogosult az EDU II-ben meglévő összes részvényét eladni az államnak.

([94]) A „vételi opció” alapján a cseh állam bizonyos események bekövetkezése esetén jogosult a ČEZ összes EDU II-részvényét megvásárolni.

([95]) A „jogos indokok” a villamosenergia-vásárlási szerződésben meghatározott (és az első végrehajtási szerződésben már rögzített) eseményeket és körülményeket jelölik, amelyek a visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek változásaihoz, a cseh kormány késedelmes végleges beruházási döntéséhez, a projektet érintő alkalmazandó jogszabályok elfogadásához, módosításához vagy hatályon kívül helyezéséhez, az állam vagy állami szervek meghatározott, a projektet lehetővé tevő kötelezettségeinek megsértéséhez, infrastruktúrával és hálózattal kapcsolatos problémákhoz, nemzetbiztonsági érdekekhez és azok következményeihez kapcsolódó állami követelményekhez stb. köthetők.

magukban foglalják a kötési ár számításához felhasznált bemenetek változásait a mérnöki, beszerzési és építési pályázat eredményeitől (a beruházási költségek, az építési és rendelkezésreállási időszakok hossza ([96]), az üzemeltetési, karbantartási, üzemanyag- és életciklusköltségek ([97]), valamint az erőmű kapacitása és műszaki képességei tekintetében), vagy a visszatérítendő pénzügyi támogatás véglegesítésétől (a visszatérítendő pénzügyi támogatás alapján meghatározott kamatlábtól, hitelösszegtől és fizetési feltételektől (lásd a (172) preambulum-bekezdést), valamint a kereskedelmi hitelekre vonatkozó, a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegén és feltételein alapuló feltételezésektől függően. E tekintetben a cseh hatóságok megerősítik, hogy a pénzügyi modell az erőműtől jogilag megkövetelt minimális rugalmasságon alapul, és hogy a rugalmasság növelése a feltételezések alapján hatékonyabb terheléskövetést eredményezne, ezáltal csökkentve a kötési árat.

(187) Idetartoznak a projekt élettartama alatti változások is, amelyeket – amennyiben jogos indokokon alapulnak – a villamosenergia-vásárlási szerződés feltételeinek rendszeres felülvizsgálata során aktualizálnak, beleértve a működési költségeket és a beruházási költségek változásait (növekedését és csökkenését egyaránt), valamint a többek között a leszerelési paramétereket és az adókulcsokat érintő jogszabályváltozásokat. A cseh hatóságok elismerik, hogy az erőmű azon műszaki rugalmasságának kihasználása (vagy mellőzése), hogy a változó piaci árakra tekintettel optimalizálja a termelést (terheléskövetés), a működési költségeknek a rendszeres ötéves felülvizsgálat során végzett általános aktualizálásán túli többletköltségek tekintetében nem jogos indok (lásd a 3.6.7. szakaszt). A jogos indokok köre tehát nem terjedt ki a terheléskövetés műszaki korlátaira. A jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus célja annak biztosítása, hogy a projekt általánosságban elfogadható legyen a beruházó és az állam számára.

3.9. **Jogalap és átláthatóság**

(188) Az intézkedés nemzeti jogalapja a Cseh Köztársaság alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaágazatra való átállását célzó intézkedésekről és a 2012. évi 165. törvény módosításáról szóló törvény ([98]).

(189) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a támogatást a 2000. évi 218. (Sb.) törvény, a költségvetési szabályokról és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló törvény (költségvetési szabályok), valamint a kedvezményezettel kötött különböző szerződések és megállapodások szabályozzák az alábbiak szerint.

(190) A minisztérium, a ČEZ és az EDU II által 2020. július 28-án aláírt, a Cseh Köztársaságban új nukleáris források építésére irányuló együttműködésről szóló keretmegállapodás általános keretet hozott létre a felek közötti együttműködés megkezdésére és későbbi fejlesztésére a dukovanyi telephelyen új nukleáris források építésére irányuló projekttel kapcsolatban. Nem tartalmaz konkrét, jogilag kötelező erejű kötelezettségeket a felekre nézve. A projektet a keretmegállapodás az állami támogatás előzetes jóváhagyásához köti.

(191) A minisztérium, a ČEZ és az EDU II közötti első megvalósítási szerződés jogilag kötelező erejű rendelkezéseket tartalmaz a felek jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan a projekt első szakaszában, azaz a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztásáig. A szerződést 2020. július 28-án írták alá, majd 2022. december 24-én, 2023. december 20-án és 2024. január 30-án módosították.

(192) A cseh hatóságok 2024. január 26-án példányt nyújtottak be a következőkből:

a) A villamosenergia-vásárlási szerződés feltételjegyzékének tervezete, amely meghatározza a feleknek a projekttel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit, és aláírásától kezdődően felváltja a keretmegállapodást és az első megvalósítási szerződést. A szerződés konkrétan meghatározza a cseh állam energiavásárlási kötelezettségének feltételeit (beleértve a kötési ár kiszámítását és annak kiigazításait, valamint a nyereségmegosztási kötelezettség feltételeit), az állam különleges célú gazdasági egység létrehozására vonatkozó kötelezettségét, az EDU II-nek az atomerőmű fejlesztésére, megépítésére és üzemeltetésére vonatkozó kötelezettségét, valamint a tulajdonosváltás esetén alkalmazandó feltételeket.

([96]) Az ellentételezés alapja a [75–100] %-os rendelkezésreállási cél. A kiválasztott technológia szerinti rendelkezésreállási ütemtervek közötti különbségek azonban hatással lehetnek a pénzügyi modellre.

([97]) Az életciklus-költségek fedezik az atomerőmű komponenseinek cseréjét és jelentős felújítását. A sikeres mérnöki, beszerzési és építési ajánlat részletezi a pótlás és a jelentős felújítások várható ütemezését. Ezek a költségek nem foglalják magukban az élettartam meghosszabbításának költségeit.

([98]) A törvényt legutóbb 2023-ban módosították, és a következő internetcímen érhető el: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165.

b) A cseh állam, a ČEZ és az EDU II közötti beruházói megállapodás feltételjegyzékének tervezete, amely meghatározza a ČEZ által a projekthez nyújtott tőkefinanszírozásra, a részvények harmadik felekre történő átruházására vonatkozó kötelezettségeket, valamint a vételi és eladási opciók részleteit.

c) Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium határozatával nyújtandó visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételjegyzékének tervezete.

(193) A cseh hatóságok kijelentik, hogy a fenti szerződések feltételei véglegesítésre kerülnek, amint lezárult a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás, és megerősítést nyernek a projekt beruházási és működési költségei, valamint műszaki jellemzői. Ugyanezen okból a pénzügyi modell bizonyos bemeneteit, amelyeket a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár újraszámításához használnak, a mérnöki, beszerzési és építési szerződés feltételeinek megfelelően aktualizálni kell (lásd a mellékletet).

(194) A cseh hatóságok kijelentik továbbá, hogy a fenti (191) preambulumbekezdésben felsorolt szerződéses dokumentumok többi feltétele, valamint a végleges finanszírozási dokumentumok olyan általános záradékokat fognak tartalmazni, amelyeket bármely befektető egy hasonló projektre vonatkozóan megkíván és észszerűen elvárhat. Amennyiben a vonatkozó végleges szerződéses dokumentumok javítják a szerződéses feltételeket, a projekttel és a kapcsolódó infrastruktúrával kapcsolatos kockázategyensúlyt, megtérülési várakozásokat vagy költségfedezetet a kedvezményezettek javára változtatják meg, vagy más olyan további elemeket tartalmaznak, amelyek állami támogatásnak minősülhetnek, a cseh hatóságok kötelezettséget vállalnak arra, hogy azokat a végrehajtás előtt bejelentik az Európai Bizottságnak.

(195) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a projekttel kapcsolatos információkat közzéteszik a minisztérium honlapján (https://www.mpo.cz/cz/energetika/).

3.10. **A projekt finanszírozási struktúrája**

(196) Az eredeti esetben a projekt teljes finanszírozási igényét (reálértéken, 2020-as árakon) […] milliárd EUR-ra, azaz nominális értéken […] milliárd EUR-ra becsülték, és azt a ČEZ által az 1. szakaszban nyújtott 0,18 milliárd EUR induló saját tőkéből, valamint a 2. és 3. szakaszban nyújtott [9,8–10,8] milliárd EUR összegű állami kölcsönből, a visszatérítendő pénzügyi támogatásból fogják finanszírozni.

(197) A ČEZ további 1,77 milliárd EUR lekötött függő saját tőkét biztosít a nem jogos indokok által okozott esetleges költségtúllépések finanszírozására. A költségtúllépés finanszírozásának részletes szabályairól a ČEZ és az állam állapodik meg. A fejlesztési és építési szakaszban a ČEZ teljes sajáttőke-kötelezettségvállalása összesen 1,95 milliárd EUR lesz.

(198) A cseh hatóságok kifejtik, hogy a túllépések felső határa a felek közötti kereskedelmi tárgyalások, valamint a projekt hatékony és optimális kockázatmegosztásának eredménye. Úgy vélik, hogy a projekt nem valósítható meg határozatlan idejű pénzügyi kötelezettségvállalással.

(199) A 3.6.6. szakaszban említettek szerint a cseh hatóságok a projekt építési költségeit […] EUR/kW-ra becsülik (egynapos – az építési időszakban kamat nélküli, 2020. évi árszint), a működési költségeket (2020. évi árszinten) pedig körülbelül [25–50] EUR/MWh-ra, amely magában foglalja az üzemanyag, az üzemeltetés és irányítás, az életciklus-megújítás, valamint a leszerelés és a hulladékgazdálkodás költségeit. Egy alternatív forgatókönyvben ([99]) a cseh hatóságok 10 %-kal magasabbra becsülik a projekt építési költségeit, amelyek nem a jogos indokok által okozott túllépésekhez kapcsolódnak.

(200) A (154) preambulumbekezdésben foglaltak szerint a cseh hatóságok kifejtették, hogy a Vogtle és a Hinkley Point C esetében felmerült költségekhez hasonló költségtúllépések legrosszabb forgatókönyve esetén a projekt egynapos építési költségei 2023. évi reálárakon számolva elérhetik a [17–18] milliárd EUR-t, illetve nominális értéken a […] milliárd EUR-t. Ilyen esetben, ha a költségtúllépéseket teljes mértékben jogos indokok idézik elő, a visszatérítendő pénzügyi támogatás összege nominális értéken eléri a […] milliárd EUR-t.

([99]) A ČEZ szóhasználata szerint a „reális eset” olyan alternatív forgatókönyv, amely a projekt egynapos építési költségeinek +10 %-os növekedését feltételezi, és a többletköltség nem jogos indoknak tulajdonítható.

(201) A költségbecslések ebben a szakaszban tájékoztató jellegűek, és azokat precedensek alapján dolgozták ki. A tényleges költségeket a mérnöki, beszerzési és építési pályázat eredménye és a kiválasztott technológia határozza meg.

3.11. **Támogatáshalmozódás**

(202) Az intézkedés nem halmozható a projekt keretében felmerülő ugyanazon költségek fedezésére kapott egyéb támogatással.

3.12. **Átláthatóság**

(203) A cseh hatóságok azt állították, hogy az intézkedéssel kapcsolatos valamennyi lényeges információt közzé fogják tenni egy nemzeti honlapon ([100]), valamint a Bizottság átláthatósági nyilvántartásában.

3.13. **Az eljárás megindításának indokai**

(204) A Bizottság 2022. június 30-án fogadta el az eljárás megindításáról szóló határozatot. A Bizottság arra az előzetes álláspontra jutott, hogy az intézkedések állami támogatásnak minősülnek, és az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján kétségeket fogalmazott meg az intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. Konkrétan az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság a támogatás megfelelőségével és arányosságával, valamint a verseny és a kereskedelem esetleges torzulásával kapcsolatban fogalmazott meg kétségeket.

(205) Az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő, a megfelelőségre vonatkozó kétségeket illetően a Bizottság arra kereste a választ, hogy az eredetileg javasolt, rögzített áras átvételi szerződésnek a visszatérítendő pénzügyi támogatással és a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmussal való kombinációja megfelelő eszköz-e a támogatásnyújtásra, különösen a korábbi nukleáris beruházásoknál megfelelőnek ítélt egyéb eszközökkel összehasonlítva. A Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy nem lett volna-e megfelelőbb, ha a kedvezményezett magasabb kockázatot visel. Konkrétan a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban megjegyezte, hogy a kedvezményezett jelentős piaci kockázatoktól való elszigetelése akadályozhatott a versenyszerű magatartásra irányuló bizonyos ösztönzőket, és úgy ítélte meg, hogy a három intézkedés (azaz a jogszabályváltozásra vonatkozó rendelkezés, az átvételi szerződés és a visszatérítendő pénzügyi támogatás) együttesen jelentősen csökkenti a piaci kockázatot. A fentiek fényében a Bizottság nem találta egyértelműnek a Cseh Köztársaság által a három intézkedés alkalmazása során javasolt egyensúly megfelelőségét, sem pedig azt, hogy szükség lehet-e alternatív eszközökre vagy a javasolt eszközök módosítására a piaci kockázatnak való nagyobb fokú kitettség biztosítása érdekében ([101]).

(206) A projekt arányosságát illetően a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a 60 éves átvételi szerződés időtartama a projekt folytatásához szükséges minimumra korlátozódik-e. A Bizottság különösen azt jegyezte meg, hogy az időtartam jelentősen meghaladja a pénzügyi támogatás törlesztési idejét (ebben az esetben a kereskedelmi működés időpontját követő 30 év), valamint a korábbi esetekben elfogadott támogatási időtartamot ([102]). A Bizottság megjegyezte továbbá, hogy bár a hosszú távú szerződés a hosszú távú nagyberuházások gyakori előfeltétele, a szerződés időtartama nem feltétlenül fedi le a projekt teljes gazdasági élettartamát.

(207) Ezenkívül az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az elvárt hozam becsléséhez használt feltételezések megfelelően tükrözik-e a befektető kockázati kitettségét. A Bizottság különösen a CAPM szerinti becslésben szereplő atomerőmű-építési és üzemeltetési prémiummal kapcsolatban adott hangot kétségeinek arra tekintettel, hogy a három támogatási intézkedés miatt csökkent a kedvezményezett kockázati kitettsége, továbbá az energiavásárlási megállapodások szerinti ár kiigazítására is

([100]) Elérhető a következő internetcímen: https://mpo.cz/cz/energetika/novy-jaderny-zdroj/rozvoj-novych-jadernych-zdroju/.
([101]) Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (191)–(193) preambulumbekezdését.
([102]) Ugyanott, (197)–(198) preambulumbekezdés. Konkrétan a Hinkley Point C átvételi szerződését 35 évre kötötték, míg a visszatérítendő pénzügyi támogatás törlesztési ideje a PAKS II esetében mindössze 21 év volt, és az intézkedést semmilyen más működési támogatás nem kísérte.

vannak lehetőségek. Ezt követően a Bizottság megkérdőjelezte, hogy az előírt tőkearányos jövedelmezőség helyesen tükrözi-e a kedvezményezett által viselt kockázatokat, és hogy megfelel-e az ilyen tevékenységben részt vevő befektető észszerű megtérülésének, mivel az átvételi szerződés ár- és piaci kockázatokat is átruház a különleges célú gazdasági egységre, és így az államra ([103]).

(208) Emellett az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a Cseh Köztársaság által javasolt tőkenyereség-megosztási mechanizmus megfelelően akadályozná-e a túlkompenzációt, különösen azért, mert 50:50 megosztási arányt tartalmaz az állam és az EDU II között ([104]).

(209) A Bizottság továbbá a ČEZ mint projektgazda tekintetében megjegyezte, hogy a projektgazda nyílt eljárásban történő kiválasztása a projekt megvalósításához szükséges támogatás csökkenéséhez vezethetett volna ([105]).

(210) Ami a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt esetleges negatív hatásokkal kapcsolatos kétségeket illeti, a Bizottság megkérdőjelezte a ČEZ-nek a projekt kedvezményezettjeként való kiválasztását, valamint azt a tényt, hogy a ČEZ-t pályázati vagy kiválasztási eljárás nélkül, esetleg más potenciális gazdasági szereplők tényleges figyelembevétele nélkül választották ki. Ezt követően a Bizottság felvetette azt a kérdést, hogy miért a ČEZ lenne a leghatékonyabb üzemeltető, miért nem került sor pályázati vagy más kiválasztási mechanizmusra, és milyen műszaki vagy gazdasági indokok alapján választották ki a ČEZ-t. A ČEZ kiválasztása kétségeket vet fel a piaci struktúra esetleges torzulásával kapcsolatban, tekintettel arra, hogy a ČEZ erős pozícióval rendelkezik a cseh villamosenergia-piacon ([106]).

(211) Ezenkívül a Bizottság jelezte, hogy nem zárható ki teljes mértékben annak lehetősége, hogy a ČEZ árbefolyásolással él, és kapacitást tart vissza. Például azokban az időszakokban, amikor a piaci árak magasabbak az energiavásárlási megállapodások rögzített áránál, nem kizárt, hogy a ČEZ csoport gazdaságilag motivált lehet az EDU II termelésének csökkentésére, hogy más ČEZ-egységek magasabb piaci áron több energiát tudjanak értékesíteni. A Bizottság úgy ítélte meg, hogy az esetleges piacbefolyásolás nem zárható ki, különösen amiatt, hogy a ČEZ villamosenergia-termelési kapacitás és a tényleges cseh köztársasági termelés tekintetében jelenleg erős piaci pozícióval bír. A fentiek fényében a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a ČEZ vagy az EDU II motivált, illetve képes-e a piac befolyásolására ([107]).

(212) A Bizottság végül kétségeit fejezte ki a különleges célú gazdasági egység piaci szerepével kapcsolatban. A Bizottság különösen azt jegyezte meg, hogy mivel a különleges célú gazdasági egység képes ellensúlyozni veszteségeit az állam pénzeszközeivel, nem egyértelmű, hogy a különleges célú gazdasági egység elegendő ösztönzést kapna-e ahhoz, hogy nyereségmaximalizáló magánjogi jogalanyként járjon el, kivéve, ha ezt a szerepet valóban egy olyan nyereségmaximalizálási stratégia által vezérelt külön vállalkozás vállalja, amelyet nyílt közbeszerzési eljárás keretében választanak ki, amelynek eredményeként a különleges célú gazdasági egység kereskedési tevékenysége nem integrálódik újra a ČEZ tevékenységébe. Ezenkívül a Bizottság úgy vélte, hogy fennáll annak a kockázata, hogy a különleges célú gazdasági egységnek nyújtott támogatás továbbgyűrűzhet a nagy villamosenergia-fogyasztókra. Ezt a kockázatot tovább súlyosbíthatja az a tény, hogy a különleges célú gazdasági egységet az állam fogja ellenőrizni. Mivel még nem teljesen világos, hogy a különleges célú gazdasági egység hogyan fogja értékesíteni a villamos energiát, vagy kinek, nem zárható ki, hogy a különleges célú gazdasági egység előnyös feltételek mellett kétoldalú szerződéseket kössön az ipari fogyasztókkal ([108]). Végezetül a Bizottság jelezte, hogy piaci torzulás következhet be, mivel bizonytalan, hogy a különleges célú gazdasági egységet és az energiavásárlási megállapodást feltételező struktúra megakadályozhatja-e, hogy a piaci jelzések eljussanak az erőmű üzemeltetőjéhez. ([109])

([103]) Ugyanott, (207)–(208) preambulumbekezdés.
([104]) Ugyanott, (205) preambulumbekezdés.
([105]) Ugyanott, (209) preambulumbekezdés.
([106]) Ugyanott, (215) preambulumbekezdés.
([107]) Ugyanott, (217)–(218) preambulumbekezdés.
([108]) Ugyanott, (221)–(223) preambulumbekezdés.
([109]) Ugyanott, (224) preambulumbekezdés.

4. A CSEH KORMÁNY ÁLLÁSPONTJA

(213) A Cseh Köztársaság 2022. augusztus 30-án nyújtotta be válaszbeadványát az eljárás megindításáról szóló határozatra. A Cseh Köztársaság beadványa számos elemzést nyújtott be a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban az intézkedés megfelelőségével, arányosságával, valamint a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatásával kapcsolatos kétségeire válaszul.

(214) Említést érdemel, hogy a Cseh Köztársaságnak az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos válaszbeadványa az eljárás megindításáról szóló határozatban ismertetett állami támogatási intézkedéseket tárgyalja. A Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett kétségek eloszlatása érdekében bevezetett, eredetileg tervezett intézkedésekhez képest változtatásokat tartalmazó jelenlegi támogatási intézkedéseket e határozat 3. szakasza részletezi.

(215) A Cseh Köztársaság által felhozott érveket az alábbiakban ismertetjük részletesebben.

4.1. A Cseh Köztársaság álláspontja a támogatás megfelelőségéről

(216) Az eljárás megindításáról szóló határozatra adott válaszában a Cseh Köztársaság azzal érvelt, hogy a jelenlegi bizonytalan és gyorsan változó piaci viszonyok mellett a projekt mindhárom intézkedésére szükség van az atomenergia-fejlesztéssel kapcsolatos piaci hiányosságok (azaz a tőkeszükséglet léptéke, a beavatkozások által is torzított piaci árjelzéseknek való tartós kitettség és a politikai döntéseknek való tartós kitettség) kezelése érdekében, amint azt a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban elismerte ([110]). A Cseh Köztársaság szerint a fent említett piaci hiányosságok kezeléséhez különálló, de egymással összefüggő állami beavatkozásokra van szükség.

(217) Először is mivel a beruházások jelentős léptéke és a nukleáris projektek fejlesztésével kapcsolatos egyéb kockázatok miatt a piaci viszonyok közötti, magánforrásokból történő finanszírozás hiányzik, a visszatérítendő pénzügyi támogatás enyhítené a jelentős tőkeszükségleti kockázatot.

(218) Másodszor: a piaci árjelzéseknek való tartós kitettség magas árbevételi kockázatnak teszi ki a projektet jelentős állandó költségek mellett, ami nagyon magas működési tőkeáttételt eredményez, ez viszont a magánbefektetők számára nem vonzó. Ezt a kockázatot a villamosenergia-vásárlási szerződés feltételei szerint nyújtott hosszú távú árvédelem kezelné ([111]).

(219) Harmadszor: a politikai döntéseknek való tartós kitettséget, amely a projekt valamennyi szakaszában (a fejlesztéstől a leszerelésig) fennáll, a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus kezelné, többek között a villamosenergia-vásárlási szerződésben meghatározott „jogos indokokra” alapozott védelem útján.

(220) A fentiek alátámasztására a cseh hatóságok benyújtották azon nukleáris projektek listáját, amelyeket az atomenergia-termelési projektek fejlesztésével kapcsolatos, fent említett piaci hiányosságok közül egy vagy több miatt leállítottak. ([112])

(221) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy e főbb piaci hiányosságok mellett a jelenlegi piaci viszonyok jelentősen növelték az új nukleáris projektgazdák kockázatait. Ezek közé tartozik i. a folyamatban lévő technológiai váltás például a megújuló energiaforrások és a hidrogén felé, ami a nukleáris technológia kiszorítását eredményezheti minimális termelési határköltséggel járó források révén, ii. a makrogazdasági környezet, amely többek között

([110]) Ugyanott, (182)–(184) preambulumbekezdés.

([111]) Az eljárás megindításáról szóló határozatban az átvételi szerződést az „energiavásárlási megállapodás” kifejezés jelöli. A hivatalos vizsgálat során a Cseh Köztársaság aktualizálta a szerződések szóhasználatát, és a „villamosenergia-vásárlási szerződés” kifejezés mellett döntött. A következetesség érdekében ez a határozat a jelenlegi intézkedést helyesen tükröző, aktualizált kifejezést használja.

([112]) *Először is* a cseh hatóságok több olyan példát is említettek, ahol projekteket a jelentős léptékű tőkeszükséglettel kapcsolatos piaci hiányosság miatt állítottak le. Konkrétan a Horizon (Egyesült Királyság), a Belene (Bulgária) és a Virgil C. Summer (USA) projektet azonosították. *Másodszor*: a cseh hatóságok azzal érveltek, hogy a cseh köztársasági Temelín II (3. és 4. blokk) projektet részben a piaci árak volatilitásának kockázatát mérséklő állami támogatási mechanizmus hiánya miatt állították le. *Harmadszor*: a Cseh Köztársaság kifejtette, hogy az új nukleáris projektek a projektek teljes élettartama alatt politikai változásoknak vannak kitéve, és ezek a változások negatívan befolyásolhatják a projektek életképességét és finanszírozhatóságát. A cseh hatóságok megemlítették az Olkiluoto 4 és a Hanhikivi 1 finnországi projekteket, amelyeket szakpolitikai döntések következtében állítottak le.

inflációs nyomással, valamint a kamatlábak és a devizaárfolyamok változásaival szembesült, iii. az áruk piaci árainak ingadozása, ami a villamosenergia-árak volatilitásához vezet, valamint a teljesen váratlan („fekete hattyú” típusú) események – például az Ukrajna elleni orosz agresszió, amely a piaci és ellátási lánc zavaraihoz vezetett.

(222) Ezenkívül a cseh hatóságok olyan kontrafaktuális forgatókönyveket terjesztettek elő, amelyek szerint a projekt három támogatási intézkedésének bármelyikének megszüntetése esetén a fent leírt fő kockázatok nem csökkennének, ami aláásná a projekt életképességét, és elfogadhatatlan kockázatot jelentene a projektgazda számára, és végső soron meghiúsulna a teljesítés.

(223) Az első kontrafaktuális forgatókönyvben a cseh hatóságok kifejtették, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás biztosítja az új atomerőműblokk megépítéséhez szükséges tőkét, és csökkenti a tőkeszükséglet igen jelentős léptékéből és a magas építési kockázatból eredő piaci hiányosságok kockázatát. A cseh hatóságok azzal érvelnek, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás hiányában a projektgazda az építési szakaszban a fent említett kockázatok miatt nem lenne képes kereskedelmi hitelpiacokon keresztüli tőkebevonásra, ami a projekt kudarcához vezetne. A Cseh Köztársaság továbbá azt állítja, hogy ha egyáltalán lehetne tőkét bevonni a kereskedelmi hitelpiacokon, nagyon valószínű lenne, hogy az e magánfinanszírozáshoz való hozzáférés az állam által javasolt intézkedéshez képest jelentősen magasabb idegentőke-költséget igényelne; végső soron magasabb szintű állami támogatást eredményez. Az azonos szintű tőkehozam eléréséhez magasabb villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árra lenne szükség.

(224) A második kontrafaktuális forgatókönyvben a cseh hatóságok jelezték, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés kulcsfontosságú enyhítő tényező az igen jelentős léptékű tőkeszükséglet és a piaci áringadozásnak való tartós kitettség tekintetében. A Cseh Köztársaság véleménye szerint a villamosenergia-vásárlási szerződés megszüntetése esetén a befektetőknek nem lenne érdeke, hogy a projekt teljes élettartama alatt piaci alapú hozamokra támaszkodjanak, emellett a villamosenergia-árakat meghaladó üzemanyag-, illetve működési költségek, az ingadozó pénzáramok, valamint a működés során felmerülő további fedezeti költségek kockázatának való teljes kitettség még inkább elriasztaná a befektetőket.

(225) Végezetül a harmadik kontrafaktuális forgatókönyvben a cseh hatóságok kifejtették, hogy a jogi, szakpolitikai és szabályozási változások a nukleáris projektek fejlesztőinek befolyásán kívül esnek, és az ilyen változások jelentős kockázatot jelentenek az új nukleáris projektek számára, tekintettel azok hosszú élettartamára és a nukleáris technológia szerepével kapcsolatos eltérő álláspontokra. A cseh hatóságok szerint a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus hiányában a projektgazda valószínűleg kivonulna a projektből, ami késleltetné az üzembe helyezési határidőket és/vagy a projekt végrehajtásának meghiúsulását eredményezné.

(226) A hivatalos vizsgálat során a Cseh Köztársaság úgy határozott, hogy az intézkedést úgy módosítja, hogy a projektbe több piaci kockázatot vezet be azáltal, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti rögzített árú ellentételezést ([113]) egy olyan aktualizált ellentételezési képlettel váltja fel, amely tükrözi a piaci viszonyokat, és reagál a piaci jelzésekre. Az ellentételezési képlet részletes leírását lásd a fenti (83)–(106) preambulumbekezdésben.

4.2. **A Cseh Köztársaság álláspontja a támogatás arányosságáról**

4.2.1. *A támogatás időtartama*

(227) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett, a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamával kapcsolatos kétségeire válaszul a cseh hatóságok először is azzal érveltek, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződésnek arányosnak kell lennie a jelenlegi kockázati befektetési környezettel. A cseh hatóságok konkrétan kifejtették, hogy az atomenergia-fejlesztés befektetői környezete jelentős változásokon ment keresztül a globális ellátási lánc hiányából, az inflációs nyomásból, az ingadozó devizapiacokból és az európai geopolitikai környezet romlásából (például az Ukrajna elleni orosz agresszióból) eredő növekvő kockázatok miatt. Az

([113]) Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (60)–(65) preambulumbekezdését.

energiapiacok ki vannak téve az ilyen geopolitikai kockázatoknak, amelyek a közelmúltban az energiaárak nagy fokú ingadozásához vezettek. A nukleáris befektetőket különösen érintik ezek a változások a projektek hosszú élettartama és a projektek élettartamának kezdetén felmerülő jelentős tőkeszükséglet miatt. A fentiekre tekintettel a Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés javasolt 60 éves futamideje megfelel a jelenlegi kockázati környezetnek, és a futamidő bármilyen csökkenése magasabb befektetői kockázati kitettséget és ennek megfelelően magasabb tőkearányos jövedelmezőséget eredményezne. A cseh hatóságok szerint ez magasabb villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árral járna, aláásva a projekt megfizethető villamosenergia-ellátásra irányuló célkitűzését.

(228) Másodszor: a cseh hatóságok kifejtették, hogy minél hosszabb az átvételi szerződés időtartama, annál alacsonyabb a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár, és annál alacsonyabb annak kockázata, hogy a villamos energia drágább lesz. A Cseh Köztársaság azt állította, hogy a 60 évnél rövidebb időtartamú villamosenergia-vásárlási szerződés fokozott kockázatoknak tenné ki a projektet. Ezek a kockázatok magukban foglalnák, hogy a projektgazdának lényegesen magasabb villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árral kellene rendelkeznie ahhoz, hogy nagyobb működőtőke-tartalékokat képezhessen, valamint hogy rövidebb időn belül nagyobb mértékben járuljon hozzá a leszerelési tartalékhoz ([114]) annak érdekében, hogy kezelni tudja a kedvezőtlen piaci viszonyok (például a piaci árak ingadozása) kockázatait az átvételi szerződés lejártát követően. A cseh hatóságok ugyanakkor kiemelték annak fontosságát, hogy a fogyasztók számára stabil és megfizethető villamosenergia-árakat biztosítsanak, amelyeket hosszú élettartamú áramellátással lehetne elérni. Végezetül a Cseh Köztársaság azt állította, hogy villamosenergia-vásárlási szerződésnél a visszatérítendő pénzügyi támogatás 30 éves törlesztési idejét meghaladó futamidőre lenne szükség annak biztosításához, hogy a projektet ne veszélyeztessék fokozott kockázatok, és hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár észszerű és hosszú távon stabil maradjon.

(229) Harmadszor: a cseh hatóságok azzal érveltek, hogy az operatív támogatásnak az atomerőmű teljes élettartamára történő elosztása kiiktatja a kedvezményezett rendkívüli nyereségének kockázatát. A Cseh Köztársaság konkrétan kifejtette, hogy a túlkompenzációs mechanizmus a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árnak az arányos ellentételezés biztosítása érdekében rendszeres időközönként történő kiigazítására szolgáló mechanizmussal együtt biztosítja a rendkívüli nyereség kockázatának minimalizálását. A cseh hatóságok megemlítették továbbá, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés 60 éves időtartama szintén korlátozná azt a váratlan nyereséget, amely rövidebb futamidő esetén az átvételi szerződés lejárta után keletkezhet.

(230) Negyedszer: a Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a támogatásnak az atomerőmű élettartamára történő elosztása minimalizálja a fajlagos árhatást, és csökkenti a generációk közötti méltánytalan gazdasági transzferek kockázatát. A cseh hatóságok különösen azt jelezték, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés fontos eszköz a fogyasztók változékony piaci fejleményekkel szembeni védelmére. Emellett a projektre vonatkozó, az atomerőmű élettartamának megfelelő villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama nagyobb ellátási és árstabilitást biztosítana az energiafogyasztók számára, szemben a rövidebb időtartamú átvételi szerződéssel, ami ár- és ellátási bizonytalanságnak tenné ki a projektgazdát és az energiafogyasztókat. Azokban az esetekben, amikor a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama 60 évnél rövidebb, fokozottan fennállna a generációk közötti méltánytalan gazdasági transzferek kockázata, ami az ár- vagy kínálati bizonytalanságból eredhet. A Cseh Köztársaság megemlítette továbbá, hogy a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos számos esetben gyakori az atomerőmű teljes élettartama alatt nyújtott működési támogatás. Ez a megközelítés csökkenti a befektetések kockázatát, mivel garantált megtérülést biztosít a befektetők számára.

(231) Ötödször: a cseh hatóságok azzal érveltek, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés hosszú futamideje megerősítené az abba vetett bizalmat, hogy az atomerőmű a teljes élettartama alatt folytatni fogja működését, ezáltal előmozdítaná a cseh energiabiztonságot. A cseh hatóságok konkrétan kifejtették, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés hosszú időtartama piaci jelzést adna az állam alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiabiztonság iránti hosszú távú elkötelezettségéről. Ez a bizalom a projekt költségeinek csökkenését eredményezheti.

([114]) Lásd az Atomtörvény 51. § (2) bekezdését, amely a következő internetcímen érhető el: https://sujb.gov.cz/fileadmin/sujb/docs/legislativa/zakony/Act_263_2016_web.pdf.

(232) Hatodszor: a Cseh Köztársaság végül azt állítja, hogy az intézkedések (beleértve a villamosenergia-vásárlási szerződés javasolt időtartamát is) lehetővé teszik a projektfejlesztő és a vállalkozó által viselhető kockázatnak az e felek közötti maximális megosztását. A cseh hatóságok megemlítették, hogy a javasolt támogatási csomag keretében a projektgazdát jelentős kockázatok terhelik (például késedelmek, költségtúllépések, az ellátási lánccal kapcsolatos problémák, az erőmű teljesítménye és üzemszünetei, valamint a jogos indoknak nem minősülő változások). A Cseh Köztársaság véleménye szerint tehát a javasolt intézkedések arányos támogatásnak minősülnek, amelyet a szükséges mértéket nem meghaladó, minimális összegben állapítanak meg.

(233) A hivatalos vizsgálat során a Cseh Köztársaság úgy határozott, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamát 60 évről 40 évre csökkenti (lásd a fenti (83)–(85) preambulumbekezdést).

4.2.2. *A túlkompenzáció kockázata*

(234) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett, a túlkompenzáció kockázatával kapcsolatos kétségeire válaszul a cseh hatóságok azt állították, hogy a javasolt túlkompenzációs mechanizmus elegendő a túlkompenzáció kizárásához. A javasolt túlkompenzációs mechanizmus három fő eszközből áll, amelyek erős védelmet nyújtanak: nevezetesen i. a nyereségmegosztási mechanizmus, amely a Cseh Köztársaság véleménye szerint túlmutat a korábban jóváhagyott nukleáris projektek megfelelő rendelkezésein, és szigorúbb annál, ii. a mérnöki, beszerzési és építési pályázat eljárása, amely hozzájárul a villamosenergia-vásárlási szerződés árának kalibrálásához ([115]), valamint iii. a villamosenergia-vásárlási szerződés struktúráján keresztüli elhatárolás az energiapiacoktól, amely megakadályozza, hogy az EDU II túlkompenzációban részesüljön a hosszú távú energiaárak jelentős változásai miatt.

(235) Ami az első intézkedést illeti, a cseh hatóságok megemlítették, hogy a javasolt mechanizmus a projekt teljes élettartama alatti teljesítményét méri, és biztosítja, hogy minden túlteljesítés a hatálya alá tartozzon. Nevezetesen az EDU II tárgyalt kiinduló esetéhez képest elért valamennyi megtérülésre 50 %-os megosztási arány vonatkozik. A cseh hatóságok hangsúlyozták továbbá, hogy a javasolt nyereségmegosztási mechanizmus arra ösztönzi az EDU II-t, hogy nagyobb megtérülést érjen el, és lehetővé teszi az állam számára, hogy a projekt túlteljesítése esetén nyereséghányadot kapjon.

(236) A cseh hatóságok továbbá azt állították, hogy a javasolt nyereségmegosztási mechanizmus a Hinkley Point C projekt Bizottság által jóváhagyott mechanizmusán alapul. Azzal érvelnek azonban, hogy a projekt nyereségmegosztási mechanizmusa a Hinkley Point C-hez képest alacsonyabb sajáttőke-hozam mellett biztosít nagyobb megosztást az állam és az üzemeltető között. Különösen a projekt nyereségmegosztási mechanizmusa lényegesen alacsonyabb megosztási küszöbértékkel rendelkezik, mint a Hinkley Point C ([116]). Ezenkívül a Hinkley Point C nyereségmegosztási mechanizmusa csak akkor aktiválódik, ha a projekt belső megtérülési rátája (WACC) meghaladja a 11,4 %-ot (az alapeseti WACC 9,02 %), míg a projekt nyereségmegosztási mechanizmusa a projekt jóval alacsonyabb gazdasági megtérülése (alapeseti 3,7 %-os WACC) mellett aktiválódna. Továbbá a projekt nyereségmegosztási mechanizmusa magasabb kiinduló megosztási arányt (50 %) ír elő a Hinkley Point C-hez képest (30 %).

2. ábra

Nyereségmegosztási mechanizmusok: EDU II kontra Hinkley Point C […]

Forrás: cseh hatóságok

(237) Ami a második intézkedést illeti, a cseh hatóságok azzal érvelnek, hogy a mérnöki, beszerzési és építési pályázat versenyalapú, piaci alapú mechanizmust épít be a feltételezések megállapításának folyamatába. Ez a mechanizmus biztosítja, hogy a hosszú távú feltételezésekben figyelembe vett potenciális felfelé mutató tényezők a pályázati

([115]) A Cseh Köztársaság szerint erre a piaci feltételekkel lefolytatott mérnöki, beszerzési és építési pályázati eljárás során felülvizsgált feltételezések alapján kerülne sor, amely a legújabb piaci megfontolásokat beépíti az alkalmazott hosszú távú feltételezésekbe.

([116]) A Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy míg a Hinkley Point C esetében megosztásra csak akkor kerülhet sor, ha a megtérülés legalább 26,7 %-kal meghaladja az eredeti IRR értéket (9,02 %), a projekt nyereségmegosztási mechanizmusa az eredeti IRR-t bármilyen mértékben meghaladó túlkompenzáció esetén alkalmazandó.

eljárás eredményeként a lehető legkisebbre csökkenjenek. Hasonlóképpen a Cseh Köztársaság véleménye szerint a mérnöki, beszerzési és építési pályázat eljárása biztosítaná, hogy az alapul szolgáló feltételezésekben szereplő esetleges indokolatlan rendkívüli helyzetből származó túlkompenzáció korlátozott legyen. A Cseh Köztársaság továbbá azzal érvel, hogy a projekt pályázati folyamata eltér a Hinkley Point C kiválasztási eljárásától, ahol a projektgazda több eszközzel rendelkezett a túlkompenzáció ösztönzésére ([117]).

(238) A harmadik intézkedést illetően a cseh hatóságok kifejtették, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés javasolt struktúrája megszakítja a projektgazda és a piaci áraknak való kitettség közötti kapcsolatot, és ezáltal megszünteti annak lehetőségét, hogy a projektgazda a (strukturális vagy árral kapcsolatos) piaci változások miatt túlkompenzációban részesüljön. Ez a kockázat elméletileg a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamának lejárta után is bekövetkezhet, és a Cseh Köztársaság szerint ez újabb indok egy hosszabb, 60 évre szóló energiavásárlási megállapodás mellett, amely megfelel az atomerőmű élettartamának. A villamosenergia-vásárlási szerződés javasolt struktúrája alapján az EDU II csak a kapacitástermelés terén elért túlteljesítés esetén juthatna túlkompenzációhoz.

(239) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy a projektgazda azon képessége, hogy a RoE célértékét korlátozott mértékben meghaladó nyereséget érjen el, kívánatos ösztönző hatásokkal jár, és arra fogja ösztönözni az EDU II-t, hogy piacgazdasági magatartást tanúsítson. A Cseh Köztársaság azzal a céllal alakította ki és tárgyalta meg a projekt támogatását, hogy egyrészt a maximális viselhető kockázatot átruházza az EDU II-re, másrészt pedig hogy fenntartsa az EDU II és a ČEZ megfelelő gazdasági magatartására irányuló ösztönzőket. A javasolt struktúrában szereplő ösztönzők lehetővé teszik az EDU II számára a kockázatok hatékony kezelését, az innovációt, a hatékonyság biztosítását és a projekt meghatározott feltételek melletti megvalósítását. Végezetül a Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy a potenciális felfelé irányuló további túlkompenzációs mechanizmusok növelnék az EDU II nettó kockázati pozícióját, és így előfordulhat, hogy nem igazodnak a jelenlegi minimális támogatási pozícióhoz. A cseh hatóságok konkrétan megemlítették, hogy a javasolt nyereségmegosztási mechanizmus a növekedési potenciál csökkentése révén védelmet nyújt a túlkompenzációval szemben, és ez tükröződik a jelenlegi tőkearányos jövedelmezőségben és a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árban, amelyről a Cseh Köztársaság és a projektgazda megállapodott. A potenciális növekedés további csökkentését célzó bármely további intézkedés magasabb kockázati kitettséget eredményezhet a projektgazda számára, és ezáltal magasabb tőkearányos jövedelmezőséggel és villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árral járhat.

(240) A hivatalos vizsgálat során a Cseh Köztársaság a piaci kockázatok megjelenítése érdekében felülvizsgálta a villamosenergia-vásárlási szerződésben a ČEZ ellentételezésére vonatkozóan szereplő képletet (lásd a fenti (83)–(106) preambulumbekezdést), és a túlkompenzáció elkerülése érdekében aktualizálta a nyereségmegosztási mechanizmust (lásd a fenti (161)–(169) preambulumbekezdést).

4.2.3. *Az előírt minimumra számított tőkearányos jövedelmezőség*

(241) A cseh hatóságok kifejtették, hogy a RoE javasolt tartományát a többi jelentős energiainfrastruktúra-projekthez képest az EDU II-t érintő kockázatok figyelembevételével értékelték. A projektkockázatokat konkrétan hat kategóriába sorolták, amelyek a következők: fejlesztés, építés, üzemeltetés, bevételek, finanszírozás és szabályozás. Az összehasonlító halmaz három részből áll, nevezetesen i. nukleáris energiatermelési projektek (EDU II, HPC és Paks II), ii. jelentős kereskedelmi infrastrukturális projektek (hagyományos erőműprojektek és tengeri szélenergia), valamint iii. cseh felügyeleti árszabályozás. A Cseh Köztársaság által végzett kvalitatív kockázatértékelés megállapítja, hogy a nukleáris energiatermelési projektek „magas”, míg a többi kategóriába tartozók „közepes” és „alacsony” kockázatnak minősülnek. Az alábbi táblázat összefoglalja a kockázatértékelő elemzést a hat kockázati kategóriába tartozó valamennyi kockázati tényezőre és összehasonlító projektre vonatkozóan.

([117]) A cseh hatóságok konkrétan azzal érveltek, hogy a Hinkley Point C esetében a projektgazda egyben technológiaszolgáltató is volt, amely több mint 180 közvetlen szerződés keretében biztosította a berendezések és a mérnöki munkák nagy részét. Mivel a projektfejlesztő a technológiai ellátási lánc egyik kiemelkedő szereplője is, a Cseh Köztársaság érvelése szerint nagyobb fokú ellenőrzéssel rendelkezik, továbbá képes arra, hogy túlkompenzálja az alapul szolgáló feltételezéseket és transzfer költségeket.

4. táblázat

Összefoglaló kockázatértékelés valamennyi kockázati tényezőre és összehasonlító projektre vonatkozóan

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
EDU II	High	High	High	Medium (40-year PPA) Low (i60-year PPA)	Medium	Medium	High
HPC	High	High	High	Low	High	Medium	High
Paks II	High	High	High	Medium	Medium	Medium	High
Conventional power plant projects (IPPs)	Medium	Medium	Low	High	Medium	Low	Medium

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
Offshore wind	Medium	Medium	Low	Low	Low	Low	Low
Czech regulated distribution	Low	Low	Low	Low	Low	Medium	Low

Forrás: cseh hatóságok

(242) A Cseh Köztársaság szerint úgy tűnik, hogy az említett összehasonlító projektek tipikus megtérülése megfelel a mögöttes kockázatoknak. A nukleáris energiatermelési projekteknél a megtérülés 9 és 12,5 % között változik: a Hinkley Point C esetében tőkeáttétellel 11–11,5 %, tőkeáttétel nélkül 9,02 %, Paks II esetében 10,9–12,5 %. A tőkeáttételes megtérülés hagyományos erőműprojektek esetében 10–11 %, míg a tengeri szélenergia esetében 7–9 %. Végül a cseh szabályozott villamosenergia- és gázelosztás esetében a megtérülés 7,76–7,94 % között mozog.

(243) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy az EDU II esetében előírt RoE-tartomány kiszámításához piaci változókon alapuló részletes elemzést használtak. Az elemzéssel kapott […] és […] % közötti RoE-tartomány összhangban van a kvalitatív összehasonlító kockázatértékeléssel és a referenciaprojektek megtérülésével. Konkrétan a cseh és az európai pénzügyi piacok piaci változóit használták a CAPM-paraméterek becsléséhez, beleértve a kockázatmentes kamatlábat, a részvénykockázati prémiumot és a béta értékeket. Emellett a nukleáris projektek megnövekedett kockázatára tekintettel a hagyományos energiával vagy a szabályozott hálózatokkal összehasonlítva nukleáris prémiummal is számolni kell. Ennek az az oka, hogy a nukleáris projektek esetében számottevő építési és működési kockázat áll fenn, és a Cseh Köztársaság véleménye szerint a nukleáris projektek időben és költségvetésen belüli végrehajtása terén elért eredmények és gyakorlati nehézségek ezt igazolják. A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy tekintettel a projekt által nyújtott védelemre, 3–3,5 %-os prémium megfelelő, és azt figyelembe vették a CAPM alulról felfelé történő számításában.

(244) Emellett a cseh hatóságok megemlítették, hogy a javasolt támogatási mechanizmusok célja, hogy a maximális kockázatot az EDU II-re ruházzák át, ugyanakkor elegendőek a főbb piaci hiányosságok kezeléséhez.

(245) A hivatalos vizsgálat során a Cseh Köztársaság a 3. szakaszban ismertetett aktualizált RoE-t javasolt (lásd a fenti (84)–(99) preambulumbekezdést).

4.3. A Cseh Köztársaság álláspontja a ČEZ kiválasztásával kapcsolatban

(246) Az eljárás megindításáról szóló határozatot követő válaszbeadványukban a cseh hatóságok kifejtették, hogy a projektgazda szerepével kapcsolatban alternatív megoldásokat mérlegeltek, és a ČEZ-t választották előnyben részesített alternatívaként ((147)–(148) preambulumbekezdés). A ČEZ projektgazdaként való kiválasztása előtt három vizsgált alternatíva (nevezetesen i. a magánbefektetői konzorcium, ii. a cseh állam többsége tulajdonában lévő és általa működtetett projekt, valamint iii. egy olyan alternatíva, amelyben a ČEZ a projektgazda) részletes elemzésére került sor (lásd a fenti (51) preambulumbekezdést). A Cseh Köztársaság a harmadik alternatívát választotta.

(247) A cseh hatóságok kifejtették továbbá, hogy a projektgazdaként a ČEZ a legmegfelelőbb választás, tekintettel a projekt megvalósítására való képességére és ösztönzőire, az energiaellátás biztonságával kapcsolatos megfontolásokra, a nemzetbiztonsági érdekekre és a technológiasemlegességre. Nevezetesen:

— A ČEZ mint projektgazda egyedülálló helyzetben van ahhoz, hogy megvalósítsa ezt a projektet, mivel Európában hiteles atomerőmű-fejlesztőként és -üzemeltetőként, valamint a Cseh Köztársaságban meglévő termelőként széles körű piaci tapasztalattal rendelkezik. Emellett a ČEZ csoport a tíz legnagyobb energiaipari vállalat egyike Európában, mind a beépített teljesítőképesség, mind a fogyasztók száma tekintetében. Emellett a ČEZ legfeljebb 1,95 milliárd EUR értékű sajáttőke-befektetést eszközöl az EDU II-ben, így erősen érdekeltté válik az EDU II sikeres megvalósításában.

— Tekintettel a Cseh Köztársaság 2050-ig elérendő szén-dioxid-semlegességi céljaira, az ellátásbiztonsággal kapcsolatos megfontolások fontos szerepet játszottak a projekt befektetői modelljének kiválasztásában. A ČEZ teljes mértékben elkötelezett amellett, hogy a Cseh Köztársaság ellátásbiztonságát védő időkereten belül megvalósítsa a projektet, és eddig minden erre irányuló szükséges intézkedést megtett (pl. megszerezte a helyszínt, megszerezte a szükséges tervezési jóváhagyásokat és engedélyeket).

— A ČEZ mint a cseh energiapiacon jelentős jelenléttel rendelkező, tőzsdén jegyzett és cseh állami többségi tulajdonú vállalat biztosítja a Cseh Köztársaság nemzetbiztonsági érdekeinek védelmét, különösen egy olyan környezetben, ahol a Cseh Köztársaság gazdasága nagymértékben ki van téve az energiaellátást fenyegető külső fenyegetéseknek.

— Végül, míg a ČEZ-t választották ki projektgazdaként, a nukleáris technológia szolgáltatójával versenytárgyalási eljárás keretében fogják szerződnek. A mérnöki, beszerzési és építési beszállító felel a projekt megépítéséért és üzembe helyezéséért, így jelentős felelőssége lesz a projekt sikeres teljesítésének biztosításáért.

(248) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy a ČEZ kiválasztása jelentős hatékonyságot eredményez, elkerüli a többletköltségeket, és nem igényel külön területfejlesztést. Így ez a kiválasztás jelentős előnnyel jár a projektek végrehajtásának időzítése tekintetében, amelyek alternatív struktúrákkal nem reprodukálhatók.

(249) A cseh hatóságok továbbá ismertették a ČEZ által eddig elvégzett előkészítő munkálatokat. A ČEZ csoport az atomerőmű (EDU II) javasolt helyszínének tulajdonosa. Az építkezéshez szükséges földterület megvásárlásának folyamata 2008 áprilisában kezdődött és 2021-ben zárult le ((77) preambulumbekezdés). Emellett a ČEZ megvalósíthatósági tanulmányokat végzett azzal a céllal, hogy csökkentse a Cseh Köztársaság számára a projektfejlesztés idő- és költségigényét.

(250) Emellett 2021 elejétől a ČEZ megszerezte a projektnek a projekttervvel összhangban történő előrehaladásához szükséges valamennyi kulcsfontosságú engedélyt (például a nukleáris létesítmény telepítésére vonatkozó engedélyt és a KHV-t) ((78)–(79) preambulumbekezdés). A nukleáris létesítmény telepítésére vonatkozó engedélyhez jellemzően 6–7 évre, a KHV beszerzéséhez pedig 3–5 évre van szükség.

(251) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy a ČEZ atomerőmű-tulajdonosként és -üzemeltetőként beható ismeretekkel rendelkezik az új atomerőműre vonatkozó szabályozási követelményekről, beleértve az engedélyezési követelményeket is, valamint a cseh jogszabályokról ((149) preambulumbekezdés). Emellett a ČEZ és az EDU II számos nemzetközi szervezet – többek között az Atomerőmű-üzemeltetők Világszövetsége (WANO) ([118]), az új atomerőművekre vonatkozó harmonizált európai követelmények (EUR) ([119]), a Villamosenergia-kutató Intézet (EPRI) ([120]), az Nukleáris Világszövetség (WNA) ([121]), valamint a II. és III. Generációs Atomenergia-termelők Szövetsége (NUGENIA) ([122]) – tagjaként hozzáfér azokhoz a szabványokhoz és eljárásokhoz, amelyeket a világ szabályozó szervei elismernek, és amelyek használatát a folyamatos fejlesztés érdekében ösztönzik.

(252) A cseh hatóságok hangsúlyozták továbbá, hogy a projekt kulcsszerepet játszik a Cseh Köztársaság jövőbeni biztonságos villamosenergia-ellátásában, különös tekintettel a széntüzelésű erőművek leszerelésére. A cseh hatóságok konkrétan kifejtették, hogy a projekt rövidebb fejlesztési időtávja hozzá fog járulni az előre jelzett kapacitáshiány kezeléséhez ([123]). Egy másik helyszínen megvalósuló, lényegesen hosszabb időtávú önálló projekt kidolgozása nem elégítené ki a rendszer ellátásbiztonságával kapcsolatos azonnali igényeket.

(253) A Cseh Köztársaság továbbá azzal érvelt, hogy ha egy alternatív projektgazdának kellene potenciálisan alkalmas telephelyet szereznie egy Cseh Köztársaság területén létesítendő atomerőműhöz, az a ČEZ-hez képest jelentős késedelmet okozna a projekt megvalósításában. Konkrétan ebben az alternatív forgatókönyvben a cseh hatóságok (a projekthez képest) akár 14 évre becsült késedelemmel számolnak arra vonatkozó biztosítékok nélkül, hogy az EDU II esetében sikeres területjellemzési vagy tervezési lépések során semmilyen probléma nem merül fel, ami növeli a projekt fejlesztésének kockázatait és költségeit. Mindenesetre a cseh hatóságok azt állítják, hogy Európában nincs bizonyíték arra, hogy egy technológiasemleges, nukleáris tapasztalattal rendelkező üzemeltető a saját országán kívül fejlesztene atomerőművet.

(254) Abban az esetben, ha a ČEZ-től eltérő projektgazda fejlesztené a projektet, a Cseh Köztársaság becslése szerint legalább [200–700] millió EUR többletköltség merülne fel, amelyet finanszírozni kell. Ezek a költségek főként a következőkből állnak: az atomerőmű helyszínének értéke, a ČEZ által eddig végzett megvalósíthatósági tanulmányok, engedélyezési és fejlesztési tevékenységek, valamint a meglévő dukovanyi atomerőművel való szinergiák.

(255) Végezetül a cseh hatóságok megemlítették, hogy a ČEZ projektgazdaként való kiválasztása összhangban volt a Bizottság által értékelt korábbi nukleáris projektekkel, amelyeknél azok sajátosságai miatt nem folytattak nyílt versenyeljárást a projektgazdák kiválasztására ([124]).

(256) 2023. március 16-án kelt újabb beadványában a Cseh Köztársaság rámutatott a ČEZ által az atomerőművek létesítése és üzemeltetése terén elért eredményekre. A ČEZ korábban két, 1 125 MW beépített teljesítőképességgel rendelkező blokkot fejlesztett és épített a cseh köztársasági Temelínben (ezeket 2000-ben, illetve 2002-ben helyezték üzembe), valamint Dukovanyban az első atomerőművet, amelynek jelenlegi beépített teljesítőképessége 2 040 MW. Ezeket a blokkokat 1985 és 1987 között helyezték üzembe, és a Cseh Köztársaság kiemeli, hogy a WANO azokat az erőművek legjobban működő 20 %-ához sorolja.

([118]) https://www.wano.info/.
([119]) https://www.europeanutilityrequirements.eu/fr.
([120]) https://www.epri.com/.
([121]) https://www.world-nuclear.org/.
([122]) https://snetp.eu/nugenia/.
([123]) A cseh átvitelirendszer-üzemeltető középtávú megfelelőségi előrejelzésekre vonatkozó, három forgatókönyvre (i. a széntüzelésű erőművek leszerelését 2033-ig ütemező progresszív forgatókönyv, ii. a széntüzelésű erőművek leszerelését 2038-ig ütemező konzervatív forgatókönyv, valamint iii. a széntüzelésű erőművek leszerelését 2040-ig ütemező referencia-forgatókönyv) lefuttatott szimulációi szerint a Cseh Köztársaság villamosenergia-ellátásának és önellátásának biztosítása érdekében fontos egy új nukleáris forrás időben történő üzembe helyezése.
([124]) Példaként a cseh hatóságok jelezték, hogy az EDF-et részvételi szándék kifejezésére való felhívást követő konzultáció alapján jelölték ki a Hinkley Point C megvalósítására, amelyre az EDF volt az egyetlen jelentkező, míg a Paks II esetében az MVM Paks II kijelölése nyílt versenyeljárás nélkül történt, mivel akkoriban a piacon nem volt más hiteles alternatíva.

(257) Emellett az ellátásbiztonsággal és a nemzetbiztonsággal kapcsolatos megfontolások mellett a Cseh Köztársaság hangsúlyozza a pénzügyi biztonság szempontját is, mivel a ČEZ erős kormányzati hitelminősítéssel rendelkezik ([125]).

(258) Végezetül a Cseh Köztársaság leszögezte, hogy egy a ČEZ-től esetlegesen eltérő projektgazda kiválasztására irányuló pályázat jelentős hátrányokkal járna. A Cseh Köztársaság lényegében arra hivatkozik, hogy ebben az esetben a projekt e szintjén folytatott verseny nem hozna semmilyen eredményt a leghatékonyabb üzemeltető kiválasztása tekintetében. A fent ismertetett okokat kiemelve a Cseh Köztársaság úgy véli, hogy mivel a verseny nem járna előnyökkel a többi fél szándéknyilatkozatainak bekérése vagy a pályázat megszervezése terén, ennélfogva pedig e folyamat hátrányai, különösen a késedelmek és a felmerülő többletköltségek, valamint az esetleges más pályázóhoz kapcsolódó biztonsági aggályok nem voltak ellensúlyozhatók. A Cseh Köztársaság azt is kijelenti, hogy harmadik fél a projekt tervezésének egyetlen szakaszában, így az eljárás megindításáról szóló határozatot követő válaszbeadványban sem tett panaszt vagy emelt kifogást a ČEZ projektgazdaként történő kijelölésével kapcsolatban.

4.4. **A Cseh Köztársaság álláspontja a projekt kereskedelemre és versenyre gyakorolt hatásáról**

4.4.1. *A ČEZ esetleges árbefolyásolása és kapacitás-visszatartása*

(259) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban a ČEZ kapacitásának esetleges visszatartásával kapcsolatban felvetett kétségeire válaszul a cseh hatóságok kifejtették, hogy a ČEZ csoport nem rendelkezik sem gazdasági ösztönzőkkel, sem pedig képességgel arra, hogy az EDU II termelésének korlátozásával megemelje a nagykereskedelmi árakat.

(260) Először is a cseh hatóságok szerint ez annak tudható be, hogy a projekt irányítási struktúrája, az EDU II független a ČEZ-csoporttól, ami érdemben korlátozza az utóbbit abban, hogy indokolatlanul beavatkozzon az atomerőmű napi működésébe.

(261) Másodszor: az Oxera-jelentés ([126]) szerint „*az EDU II üzembe helyezése csekély, de érzékelhető hatással van a cseh villamosenergia-árakra*”. Az e jelentésben szereplő előrejelzések szerint az EDU II üzembe helyezése 2040 és 2050 között körülbelül 2 EUR/MWh-val csökkentené a cseh villamosenergia-árakat ((170) preambulumbekezdés). Ezt követően a cseh hatóságok becslése szerint ha az EDU II csatlakozása egy éven keresztül szünetelne, az az EDU II esetében mintegy 450 millió EUR bevételkiesést eredményezne ([127]), míg a ČEZ csak mintegy 17 millió EUR többletbevételt érne el a következő évi termelés fedezetlen részének értékesítéséből ([128]), ami jelentős pénzügyi veszteséget okozna a ČEZ csoportnak.

([125]) Hivatkozás a Cseh Köztársaság 2023. március 16-i válaszaira, a 20. kérdésre adott válasz.
([126]) Oxera Consulting LLP, 2021, The impact of Dukovany on the Central European electricity market [Dukovany hatása a közép-európai villamosenergia-piacra, a továbbiakban: Oxera-jelentés].
([127]) 9 TWh éves termelés alapján, 50 EUR/MWh egységárral számolva.
([128]) A 40 TWh éves termelés 21 %-a, 2 EUR/MWh egységárral számolva, a 2020. évi reáláraknak megfelelő inflációs korrekcióval.

3. ábra

A nagykereskedelmi villamosenergia-árak eltérése a Cseh Köztársaságban a faktuális és kontrafaktuális forgatókönyvek között (2030–2050)

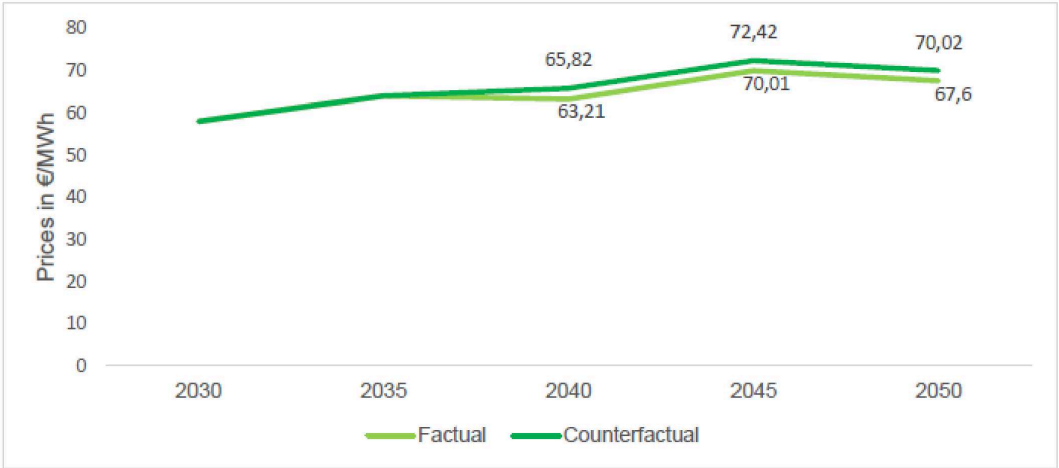

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios. (In the factual scenario, the planned support measures for the construction and operation of Dukovany II are implemented, while in the counterfactual scenario, the planned measures are not implemented.)

Source: Oxera report

(262) Harmadszor: a cseh hatóságok kifejtették, hogy bár az EDU II ([129]) esetében elméletileg lehetséges a termelés kismértékű csökkenése, az európai energiapiacok összekapcsoltsága miatt az ilyen változás valószínűleg nem vezetne a villamosenergia-árak érdemi változásához. A Cseh Köztársaság és az összekapcsolt villamosenergia-piacokkal rendelkező közvetlen szomszédjai: Ausztria, Németország, Lengyelország és Szlovákia. A Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a projekt 2030 és 2050 között egyáltalán nem, vagy csak nagyon korlátozott mértékben hatna a cseh köztársasági ármeghatározásra. Becslése szerint ugyanis az összekapcsolt régióban a villamos energia piaci árát a Cseh Köztársaságon kívül termelt energia villamosenergia-árai alapján határozzák meg (az árban a külföldi termelőktől származó órák aránya akár 98 % is lehet). A Cseh Köztársaságon belül termelt energiát földgázból és lignitből fedeznék, egyre több megújuló energiaforrással. Ezek a Cseh Köztársaságon belül működő technológiák csak néhány órában lennének ármeghatározók.

(263) A cseh hatóságok továbbá azzal érvelnek, hogy a ČEZ-t hátrányosan érintené, ha a különleges célú gazdasági egység arra utasítaná az EDU II-t, hogy korlátozza a termelést – még olyan megalapozott okokból is, mint a kiegyenlítő szabályozás –, mivel az ilyen korlátozás a ČEZ pénzforgalmának csökkenéséhez vezetne. A Cseh Köztársaság mindenesetre azt állítja, hogy üzembe állítását követően egy atomerőmű alacsony működési határköltségekkel rendelkezik, viszont nemigen képes nagymértékben modulálni a kimeneti mennyiséget.

(264) Negyedszer: a cseh hatóságok kifejtették, hogy az EDU II és a ČEZ csoport is akkor jár el gazdaságilag észszerűen, ha az atomerőmű termelését minden esetben maximalizálják, mivel az EDU II csak a szolgáltatott villamos energia után ér el bevételt ([130]). A cseh hatóságok az Oxera-jelentésre hivatkoztak, amely a következőképpen szól: „Az EDU II termelésének bármely csökkenése pénzforgalom-kieséssel potenciális pénzügyi problémákkal jár az EDU II számára, tekintve, hogy a jelenleg javasolt, energiavásárlási megállapodás szerinti 50 EUR/MWh áron működtetve a projekt jövedelmezőségi mozgástere igen csekély” ([131]). Kifejtették továbbá, hogy az EDU II működési nyeresége átlagosan [40–50] %, ami a visszatérítendő pénzügyi támogatás költségének és visszafizetésének figyelembevételével 6 %-ra csökken. A terhelési tényező várt [75–100] %-ról [70–90] % alá csökkentése elvonná az adósságszolgálatra rendelkezésre álló készpénzt, és potenciálisan azt eredményezné, hogy az EDU II nem tudja törleszteni a visszatérítendő pénzügyi támogatást. A [40–60] % alatti szintre csökkenés azt eredményezné, hogy a pénzáramok nem lennének elegendőek a működési költségek fedezésére.

([129]) Az atomerőmű modulációjának konkrét mértékét a kiválasztandó mérnöki, beszerzési és építési technológia határozná meg.

([130]) Ezzel szemben a cseh hatóságok kifejtették, hogy gazdaságilag nem lenne észszerű, ha az EDU II az alsó határérték (84 %) alatt termelne, ugyanis az adósságszolgálati célú pénzforgalom e ponton válik elégtelenné.

([131]) Lásd az Oxera-jelentést.

(265) Ami a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban a ČEZ általi esetleges árbefolyásolással kapcsolatban felvetett kétségeit illeti, a cseh hatóságok kifejtették, hogy a ČEZ piaci részesedése a Cseh Köztársaságban és a szomszédos piacokon csak kis mértékben fog növekedni az EDU II teherelosztásra alkalmas telepített termelési kapacitása miatt, és korlátozott hatással lesz a ČEZ piaci erejére. A cseh hatóságok kifejtették továbbá, hogy a projekt atomenergiába való beruházása révén elért piaci részesedésnövekedést ellensúlyozza a piaci részesedésnek a széntüzelésű erőművekbe történő alacsonyabb beruházások és a meglévő atomerőmű tervezett leszerelése miatti csökkenése. A Cseh Köztársaság mindenesetre azzal érvel, hogy a különleges célú gazdasági egység kialakítása kifejezetten az esetleges versenytorzulás elkerülését szolgálja.

(266) A Cseh Köztársaság azt is vitatja, hogy az érintett piac csak a Cseh Köztársaságot foglalná magában. A piac-összekapcsolási mechanizmusok folyamatban lévő végrehajtása és Európa megújuló energiaforrások integrálásával történő szén-dioxid-mentesítésének célja miatt a Cseh Köztársaság fenntartja, hogy a tagállamok villamosenergia-rendszerei várhatóan egyre szorosabban kapcsolódnak majd egymáshoz ([132]). Figyelembe kell venni továbbá az ajánlattételi övezetek jövőbeli felülvizsgálatának lehetőségét és a határokon átnyúló ajánlattételi övezetek egyesülésének lehetőségét is. Ezért a Cseh Köztársaság arra a következtetésre jutott, hogy az érintett piac nem korlátozódik a Cseh Köztársaságra, ami a következőképpen befolyásolja a ČEZ piaci részesedését:

(267) A cseh hatóságok konkrétan azzal érvelnek, hogy az EDU II által generált kapacitás nem fogja jelentősen befolyásolni a ČEZ csoport cseh köztársasági piaci erejét ([133]). Nevezetesen úgy becsülik, hogy az EDU II teherelosztásra alkalmas termelési kapacitása 2040-ben a cseh piacnak csak 4 %-át, a projekt érintett földrajzi piacának pedig körülbelül 0,8 %-át teszi ki ([134]). A Cseh Köztársaság szerint a ČEZ csoport előre jelzett piaci részesedése 2030 és 2050 között jelentősen csökken, és ha az EDU II megkezdi működését, a csoport piaci részesedése a Cseh Köztársaságban, illetve az érintett földrajzi piacon 2040-ig csak 4,08 %-kal, illetve 0,76 %-kal, 2050-ig pedig 6,97 %-kal, illetve 0,76 %-kal növekedne. A csoport piaci részesedésének az EDU II kapacitásán alapuló növekedése várhatóan nem lesz jelentős hatással a csoport cseh köztársasági piaci erejére vagy a szomszédos piacokra.

5. táblázat

A ČEZ piaci részesedése a teherelosztásra alkalmas telepített termelési kapacitás tekintetében (2020–2050), faktuális forgatókönyv

Year	Market shares in Czech Republic	Increase in market shares in Czech Republic due to Dukovany II	Market shares in Czech Republic incl. import capacities	Market shares in Czech Republic and four neighbours incl. import capacities	Increase In market shares in Czech Republic and four neighbours due to Dukovany II
2020	80,20%	-	60,29%	6,50%	-
2030	70,37%	-	50,64%	5,89%	-
2035	70,82%	-	49,25%	5,67%	-
2040	71,43%	4,08%	45,06%	5,38%	0,76%
2045	70,40%	5,37%	42,92%	4,86%	0,77%
2050	44,17%	6,97%	28,40%	3,46%	0,77%

Note: Dispatchable capacity includes all thermal, nuclear, and pumped storage hydro plants. Data for 2020 were provided by ČEPS. Market shares 2030–50 is based on the Oxera model, which takes the ČEPS and TYNDP 2020 data as a basis. Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: Oxera report

([132]) Lásd a (13) preambulumbekezdést és a 6. lábjegyzetet.

([133]) 2023 decemberétől a ČEZ csoport tulajdonában van a Cseh Köztársaság termelőeszközeinek 61 %-a, a beszállítók 35 %-a és a lignitbányászat 53 %-a. Lásd: ČEZ csoport, Clean Energy of Tomorrow, Investment Story, 2023. december https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/ospol/fileexport/investors/investment-stories2022.

([134]) A projekt érintett földrajzi piaca a Cseh Köztársaságra és az összekapcsolt villamosenergia-piacokkal rendelkező szomszédos országokra (Ausztria, Lengyelország, Németország és Szlovákia) terjed ki.

6. táblázat

A Cseh Köztársaság becslése a ČEZ jövőbeli piaci részesedéséről a termelés tekintetében

Year	CEZ market shares in Czech Republic incl. net imports	Dukovany II market shares in Czech Republic incl. net imports	CEZ market shares in Czech Republic and four neighbours	Dukovany II market shares in Czech Republic and four neighbours
2019	70,48%	-	7,32%	-
2020	64,29%	-	6,94%	-
2030	73,02%	-	5,29%	-
2035	71,24%	-	4,92%	-
2040	45,15%	12,83%	2,89%	0,82%
2045	42,61%	12,40%	2,76%	0,80%
2050	18,98%	10,27%	1,40%	0,76%

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: ČEPS, ENTSO–E Transparency platform, CEZ, APG, SMARD Strommarktdaten, Oxera model.

(268) A cseh hatóságok továbbá azzal érveltek, hogy a ČEZ csoport fő stratégiai célkitűzése az atomerőművek, valamint a lignitbányászat és a szénerőművek hatékony kezelése volt. A széntüzelésű erőműveket (amelyek 2019-ben a beépített teljesítőképesség (GW) 45 %-át és a teljes megtermelt villamos energia (TWh) 39 %-át tették ki) a tervek szerint fokozatosan kivezetik az uniós dekarbonizációs követelményekkel összhangban. A ČEZ elkötelezett a karbonsemlegesség 2050-ig történő megvalósítása mellett, és azt tervezi, hogy 2025-ig közel felére, 3 GW-ra, 2030-ra pedig 2 GW-ra csökkenti a széntüzelésű kapacitást. A Cseh Köztársaságban jelenleg a villamosenergia-termelés mintegy felét adja a szén, amely részben kerül kiváltásra atomenergiával, kisebb mértékben pedig megújuló energiaforrásokkal ([135]).

7. táblázat

Az egyes üzemanyagok részaránya a Cseh Köztársaság bruttó villamosenergia-termelésében

	2016	2040 target level according to the State Energy Policy
Coal and other solid non-renewable fuels	50%	11-21%
Nuclear energy	29%	46-58%
Natural gas	8%	5-15%
Renewable and secondary energy sources	13%	18-25%
Total	**100%**	**100%**

Source: Czech Republic (2019), 'National Energy and Climate Plan of the Czech Republic', November.

([135]) A cseh hatóságok kifejtették, hogy bár a Cseh Köztársaság törekszik a megújuló energiaforrások alkalmazására, földrajzi, geológiai és éghajlati adottságai, valamint a rendelkezésre álló technológiák magas költségei miatt az ország korlátozott potenciállal rendelkezik a megújulóenergia-termelés nagyobb mértékű bővítésére.

(269) A kibocsátáscsökkentési célok eredményeként a Cseh Köztársaságban jelentős mennyiségű szénalapú energiatermelés kivezetésére kerül sor, és a hiány pótlásához a nukleáris, a megújuló energiaforrásokra és a földgáztermelési kapacitásra irányuló új beruházásokra lesz szükség ([136]). A feketekőszén- és lignitalapú termelést 2037-ben várhatóan fokozatosan kivezetik, ami mintegy 6,5 GW kapacitáscsökkenést jelent ([137]).

(270) A cseh hatóságok kifejtették, hogy az EDU II jelentős szerepet játszik a cseh kormány kibocsátáscsökkentési céljainak elérésében, miközben hozzájárul a szükséges ellátásbiztonsághoz a Cseh Köztársaságban. Az új atomerőműblokkok célja a jelenlegi lignit- és feketekőszén-alapú termelési kapacitás, valamint a dukovanyi telephelyen a 2045 és 2047 közötti időszakban megszüntetésre kerülő blokkok némelyikének kiváltása ([138]). A Cseh Köztársaság azt is állítja, hogy a projekt nem váltaná ki a szárazföldi szélenergia-termelésbe irányuló beruházásokat. A szélenergia-kapacitásból származó azonos mennyiségű energiatermelés telepítésére 2030 és 2050 között kerülne sor a projektet tartalmazó és a projekt nélküli forgatókönyvek szerint, bár megvalósulása esetén a telepítésre valamivel később kerülne sor.

4. ábra

A referencia-forgatókönyv szerinti nettó termelési kapacitás az egyes évekre és technológiákra vonatkozóan

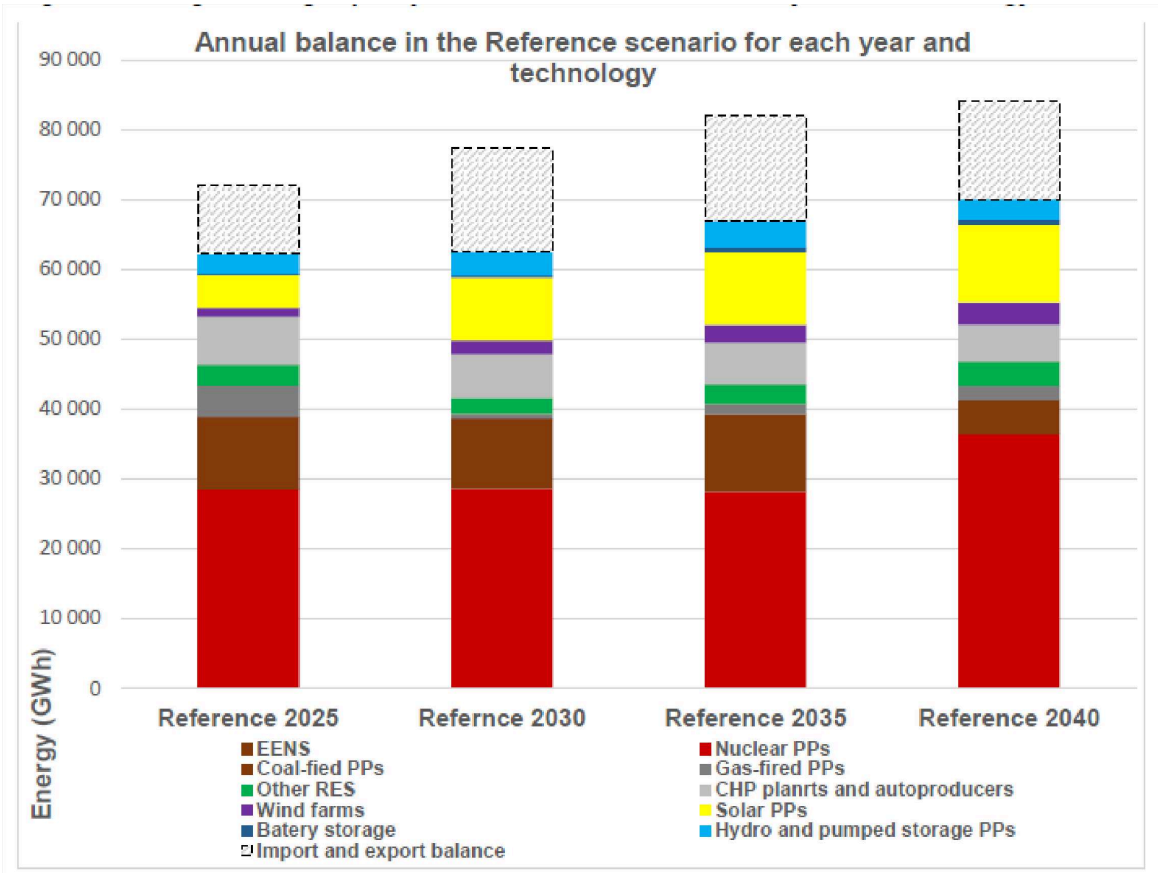

Forrás: cseh hatóságok

([136]) A legszennyezőbb erőművek fokozatos kivezetésére irányuló közelmúltbeli terv szerint minden lignit- és feketekőszén-alapú termelési kapacitás – egyes kapcsolt energiatermelő létesítmények esetleges kivételével – várhatóan 2038-ra megszűnik. Lásd: Cseh Szénbizottság, 2020, „Minutes of the 7th meeting of the Coal Commission”, 2020. december 4., 6–7. o., elérhető a következő internetcímen: https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/ministerstvo/kalendar-akci-vse/2021/2/Zapis-z-jednani-UK-_4-12-2020_.pdf.

([137]) A ČEPS által szolgáltatott adatok alapján.

([138]) A ČEPS adatai szerint Dukovanyban a négy meglévő (egyenként mintegy 510 MW kapacitású) atomerőműblokkot a tervek szerint az alábbiak szerint szerelik le: egy blokkot 2045 végén, egy további blokkot 2046 végén, két blokkot pedig 2047 végén.

(271) Hatodszor: a Cseh Köztársaság azzal érvel, hogy a ČEZ villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti azon kötelezettsége miatt, hogy az EDU II teljes termelését eladja a különleges célú gazdasági egységnek, valamint a Cseh Köztársaságnak az atomerőmű által annak élettartama alatt előállított villamos energiával való kereskedésre vonatkozó kötelezettségvállalásai miatt (lásd a 3.6.4. szakaszt), az e beruházásból eredő termelésikapacitás-növekedés várhatóan nem eredményezi a ČEZ ügyfelei számára értékesíthető villamos energia növekedését.

(272) Végezetül a Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a jövőben a ČEZ jelentősen veszíteni sarokponti jellegéből ([139]) a reziduális ellátási index (RSI) szerint, amelyet gyakran használnak annak értékelésére, hogy a termelő képes-e a versenytársaitól függetlenül eljárni:

5. ábra

A ČEZ sarokponti jellege az RSI alapján a Cseh Köztársaság szerint

Figure 6.10 Share of hours in which CEZ' RSI is below 1, factual and counterfactual scenarios (2030–50)

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios.

Source: Oxera model based on TYNDP 2020 and ČEPS data.

4.4.2. *A különleges célú gazdasági egység piaci szerepe*

(273) Ami a különleges célú gazdasági egység piaci szerepét illeti, a cseh hatóságok azt állították, hogy a különleges célú gazdasági egységgel kapcsolatos kereskedelmi megállapodás szándékosan maradt nyitott és rugalmas, hogy megfelelő kialakítása révén elkerülhetők legyenek az esetleges piactorzulások.

(274) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a különleges célú gazdasági egység teljes mértékben független lesz az EDU II-től és a ČEZ csoporttól, és külön igazgatási és irányítási struktúrával fog rendelkezni. Az EDU II-vel (és adott esetben a ČEZ-zel) a szokásos piaci feltételek szerint bonyolítja ügyleteit. A cseh hatóságok megemlítették, hogy ez az igazgatási struktúra különválasztja egyfelől a kereskedési stratégiával kapcsolatos döntéshozatalt, amely a különleges célú gazdasági egység hatáskörébe tartozik, és hatással van a villamosenergia-piacokon folyó versenyre és kereskedésre, másrészt pedig az atomerőmű fejlesztését és üzemeltetését, amely az EDU II feladata.

(275) A cseh hatóságok továbbá az atomerőmű kereskedelmi struktúrája és átvételi mechanizmusai tekintetében különbséget tettek a projekt által a különleges célú gazdasági egységre vonatkozóan javasolt megközelítés és az egyéb nukleáris projekteknél hozott intézkedések között. A cseh hatóságok kifejtették, hogy a különleges célú gazdasági egység megközelítésének újdonsága a többi esethez képest egy külön, az atomerőmű üzemeltetőjétől független szervezet létrehozásában rejlik. Az atomerőmű tulajdonosa és üzemeltetője az EDU II lesz, amely

([139]) A sarokpontisági elemzés azt vizsgálja, hogy egy adott vállalat tulajdonában lévő erőművek – a termelésükből legalább egy MW erejéig – szükségesek-e egy adott időszakban a kereslet kielégítéséhez. Ebben az esetben a vállalat kihasználhatná ezt a piaci erőt. A sarokpontiságnál csak a piac egészével összefüggésben számít a piaci erő lehetősége, annak nincs jelentősége, hogy a szolgáltató szert tehet-e piaci erőre bizonyos helyzetekben, például átviteli hálózati korlátok fennállása esetén.

kizárólag villamosenergia-termelési engedélye alapján állít elő villamos energiát. Az EDU II teljes termelt kapacitását a villamosenergia-kereskedelmi engedéllyel rendelkező különleges célú gazdasági egység fogja átvenni. A különleges célú gazdasági egység a nagykereskedelmi piacon értékesíti az EDU II termelését, emellett villamosenergia-kereskedőként az OTE-vel szemben mérlegkörfelelős is lesz. Ennek eredményeként az EDU II nem kereskedik (a különleges célú gazdasági egységen kívül) más piaci szereplőkkel, és nem lesz kitéve a piaci viszonyoknak. A cseh hatóságok hangsúlyozták, hogy e struktúra célja a piaci erőből eredő esetleges piaci torzulások kockázatának korlátozása.

8. táblázat

Az EDU II (az alábbi táblázatban: „Dukovany II"), a HPC és a Paks II kereskedelmi struktúrájának összehasonlítása

	Owner/operator of assets	Trading entity	Price mechanism for the offtake of generated electricity
Dukovany II	State support **recipient** (EDUII)	The Supply SPV, wholly owned by the State [**Counterparty** to some of the state support]	Power Purchase Agreement *(pre-determined PPA price for the full generation volume)*
Hinkley Point C	State aid **recipient** (the NPP)		Contracts for Difference *(market price topped up or reduced to match the pre-determined Strike Price)*
Paks II	State aid **recipient** (the power plant)		Market price *(with the condition that at least 30% of the generation must be sold on the open market and bilateral contracts must be limited to less than 70% of the output)*

Forrás: cseh hatóságok

(276) A cseh hatóságok kifejtették továbbá, hogy a különleges célú gazdasági egység a tervek szerint saját kereskedési részleget és működést alakít ki, de ha azt megfelelőbbnek és költséghatékonyabbnak tartja, később fontolóra veheti versenypályázat kiírását a kereskedési funkció kiszervezésére.

(277) A cseh hatóságok megemlítették továbbá, hogy a különleges célú gazdasági egység kockázatminimalizáló kereskedési stratégiát fog alkalmazni, és megközelítése a piacra gyakorolt negatív hatások elkerülését célozza. Nevezetesen a tervezett kereskedelmi modell várhatóan ösztönözni a különleges célú gazdasági egység maximális villamosenergia-értékesítési bevételeit a cseh állam számára, a későbbiek során pedig a projekthez befolyó támogatás összegének minimalizálását. Ami a kereskedelmi stratégiáját illeti, a különleges célú gazdasági egység elsősorban a cseh nagykereskedelmi villamosenergia-piacon fog működni, de annak figyelembevételével, hogy a régióban magas fokú az energiahálózatok összekapcsolása, valamint a másnapi piacok összekapcsolás a szomszédos országokkal. Mivel a piacok várhatóan növekedni fognak, és a likviditás szintje a jövőben várhatóan növekedni fog, különös tekintettel arra, hogy a Németország–Lengyelország–Ausztria és a Cseh Köztársaság–Magyarország–Szlovákia–Románia régiók között 2021 júniusában lezárult a másnapi piacok összekapcsolása, a kereskedelmi stratégiát rendszeresen értékelni fogják a legújabb piaci viszonyokhoz való igazodás érdekében. Az átlátható és kockázatminimalizáló megközelítésen alapuló végleges kereskedési stratégiát várhatóan 2030 után fogadják el.

(278) A hivatalos vizsgálat során a Cseh Köztársaság úgy határozott, hogy (a fenti (112)–(119) preambulumbekezdésben ismertetett) atomenergia-kereskedelmi kötelezettségvállalásokat ajánl fel.

5. HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEI

(279) A Bizottság 18 válaszadótól kapott észrevételeket az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos konzultáció során, amely szeptember 5-ig tartott. Említést érdemel, hogy a harmadik felektől kapott észrevételek többsége (18-ból 12) támogatta a projektet. Az állami támogatás értékelése szempontjából releváns észrevételek ismertetése az alábbiakban található.

(280) Tagállamoktól, vállalkozásoktól, szövetségektől és nem kormányzati szervezetektől érkeztek észrevételek. A harmadik felek észrevételeivel az értékelés vonatkozó részeiben foglalkozunk anélkül, hogy kifejezetten említenénk a konkrét észrevételt.

(281) A harmadik felek észrevételei téma szerinti csoportosításban kerülnek bemutatásra.

5.1. A támogatás meglétére vonatkozó észrevételek

(282) A támogatás meglétével kapcsolatban nem érkezett észrevétel.

5.2. A támogatás összeegyeztethetőségére vonatkozó észrevételek

5.2.1. *Az intézkedés megfelelőségével kapcsolatos észrevételek*

(283) Két harmadik fél támogatja a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban az intézkedés megfelelőségével kapcsolatban felvetett aggályait.

(284) Emellett egy válaszadó azt állította, hogy az európai villamosenergia-piac jelenlegi fejleményei és azok jövőbeli hatásai egyelőre nem becsülhetők meg. Ennek következtében nagy kihívást jelentene az intézkedés megfelelőségének konkrét értékelése.

(285) Ugyanakkor számos válaszadó azt állította, hogy nem ért egyet a Bizottságnak az intézkedés megfelelőségével kapcsolatos aggályaival. Véleményük szerint a javasolt intézkedés megfelelő, mivel az intézkedés a projekt kitűzött céljainak eléréséhez szükséges eszközök megfelelő kombinációjából áll, biztosítva ugyanakkor, hogy nincsenek olyan, kevésbé torzító szakpolitikák vagy eszközök, amelyekkel azonos eredmények érhetők el. Emellett egyes harmadik felek azzal érveltek, hogy az intézkedés alkotóelemei (nevezetesen az átvételi szerződés, a kölcsön, valamint a jogszabályváltozással szembeni védelmi mechanizmus) elválaszthatatlanok és szükségesek a projekt szempontjából releváns piaci hiányosságok kezeléséhez.

(286) Ezenkívül néhány válaszadó megjegyezte, hogy a Bizottság a Hinkley Point C ügyben hozott végleges határozatában hasonló intézkedések (azaz különbözeti szerződés, állami garancia és a potenciálisan káros politikai döntésekkel szembeni védelmi mechanizmus) kombinációját hagyta jóvá, és a projektgazda által viselt kockázat is hasonló volt.

5.2.2. *Az intézkedés arányosságával kapcsolatos észrevételek*

(287) Két válaszadó megismétli, hogy támogatja a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban az intézkedés arányosságával kapcsolatban felvetett aggályait.

(288) Emellett egy válaszadó azt állította, hogy az európai villamosenergia-árpiac jelenlegi fejleményei és azok jövőbeli hatásai egyelőre nem becsülhetők meg. Ennek következtében nagy kihívást jelentene az intézkedés arányosságának konkrét értékelése.

(289) Ezzel szemben sok harmadik fél válaszolta azt, hogy nem osztja a Bizottságnak az intézkedés arányosságával kapcsolatos aggályait. Véleményük szerint a javasolt intézkedés arányos.

(290) Több válaszadó azzal érvelt, hogy a projekt tőkearányos jövedelmezőségének becsléséhez használt feltételezések helyesen tükrözik a ČEZ kockázati kitettségét és a kedvezményezett által viselt kockázatot.

(291) Ezenkívül a Bizottsághoz észrevételek érkeztek azt illetően, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árra vonatkozó, piaci értékeléseken alapuló időszakos felülvizsgálat elégséges automatikus stabilizátorként szolgál a túlkompenzáció megelőzéséhez, és elegendő pénzügyi ösztönzőt biztosít mind az EDU II, mind a különleges célú gazdasági egység számára a termelés maximalizálására és a nyereséges energiakereskedelmi megállapodások megkötésére.

(292) Egy harmadik fél megjegyezte, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés javasolt időtartama (azaz az erőmű üzemeltetési időszakát lefedő 60 év (az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény szerint 30 év, amely több alkalommal 10 évvel meghosszabbítható) és a cseh Kereskedelmi és Ipari Minisztérium által szabályozott kötési ár arányosságának újraértékelése) úgy került meghatározásra, hogy tükrözze a sajátos műszaki, szabályozási és finanszírozási feltételeket.

5.2.3. *Az állami beavatkozás szükségességére vonatkozó észrevételek*

(293) Egy válaszadó megjegyezte, hogy az energiaellátást olcsóbb technológiákkal is garantálni lehetne, és azzal érvelt, hogy a nukleáris ágazatban nyújtott támogatások lelassítanák az előrelépést más olcsóbb, gyorsabb és éghajlatbarát technológiák terén. Ezt követően kijelentette, hogy az atomerőmű villamosenergia-termelését nem helyénvaló támogatni, mivel a technológia kiforrott és nem nyereséges.

(294) A Bizottsághoz egy észrevétel érkezett, amely rámutatott, hogy az atomerőművek villamosenergia-termelésére irányuló állami beavatkozás a közelmúltbeli piaci fejleményekre tekintettel nem indokolt. Ez a válaszadó különösen azzal érvelt, hogy a közelmúltbeli piaci zavarokból eredő magas villamosenergia-árak a következő évtizedekben is magas szinten maradnak, ennek következtében pedig az intézkedéshez kapcsolódó támogatási összeg nem szolgálja az alacsonyabb piaci villamosenergia-árak biztosítására irányuló egyik célkitűzését.

(295) Az egyik beadvány megemlítette azt a lehetőséget, hogy a Cseh Köztársaság 2030-ig beruházhat a megújuló energiaforrások fejlesztésébe, és új szélerőművekben 5,3 TWh-t, új fotovoltaikus erőművekben pedig 4,9 TWh-t termelhet a dukovanyi atomerőmű fejlesztésének előmozdítása helyett. Emellett azzal érvelt, hogy a szél- és napenergia-projektek fejlesztéséhez nyújtott állami támogatás mértéke sokkal kisebb lenne az atomenergiához képest.

(296) Ezen észrevételekkel ellentétben több harmadik fél azt állította, hogy az állami beavatkozás szükséges az intézkedés céljainak eléréséhez.

(297) Néhány válaszadó megjegyezte, hogy a jelenlegi európai villamosenergia-piacon az állam bevonása nélkül nem lenne kivitelezhető egy új atomerőmű-projekt megvalósítása. Előadták továbbá, hogy a meglévő piaci hiányosságok (a tőkeszükséglet léptékének való kitettség, a piaci árak hosszú távú volatilitása, valamint a jogi, szakpolitikai és szabályozási kockázatok) és a nukleáris projektekhez kapcsolódó nagy fokú bizonytalanság miatt a magánbefektetőket visszatartják, és állami beavatkozásra van szükség az alacsony szén-dioxid-kibocsátású atomerőművekbe történő beruházások biztosításához.

(298) Emellett egyes harmadik felek rámutattak arra, hogy az energiapiacok közelmúltbeli volatilitása azt mutatja, hogy az állami támogatási rendszereknek ellensúlyozniuk kell a piaci torzulásokat. Ezek a válaszadók megemlítették továbbá, hogy a piaci viszonyok nem ösztönzik a nagyszabású energiainfrastruktúra-projektek fejlesztését.

(299) Egy válaszadó azzal érvelt, hogy az új nukleáris projekteket az új ellátásbiztonsági szempontból kell elemezni, és prioritásként kell kezelni, tekintettel az orosz importtól való függőség csökkentésének lehetőségére. Megállapította továbbá, hogy az atomenergiának a fenntartható finanszírozásra vonatkozó uniós taxonómiába való közelmúltbeli felvétele kulcsfontosságú lépést jelent az atomenergia további fejlesztésének előkészítése felé.

5.2.4. *A ČEZ kiválasztásával kapcsolatban beérkezett észrevételek*

(300) Egyes harmadik felek észrevételeikben kifejezetten állítják, hogy nem osztják a Bizottságnak a ČEZ pályázat vagy konzultáció nélküli kiválasztásával kapcsolatos aggályait. Ezek a felek mind az állam, mind az energiabiztonság érdekében, valamint egyéb okokból (mint például az inkumbensek szakértelme, know-how-ja és hatékonysága) teljes mértékben indokoltnak tartják, hogy állami tulajdonú energetikai vállalat kapjon megbízást egy olyan összetett feladat kidolgozására, mint az új atomerőművek építése és üzemeltetése, megjegyezve, hogy ez az általános nemzetközi gyakorlatot tükrözi.

(301) Egyetlen versenytárs vagy harmadik fél sem vetett fel aggályokat a ČEZ projektgazdaként való kiválasztásával kapcsolatban.

5.2.5. *A tagállamok közötti verseny és kereskedelem lehetséges indokolatlan torzításával kapcsolatban kapott észrevételek*

(302) Az egyik válaszadó beadványában továbbra is támogatja a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban a piaci verseny esetleges torzulásával kapcsolatban felvetett aggályait. Úgy véli továbbá, hogy a nukleáris technológiával történő villamosenergia-termelés túltámogatásban részesül, és ennek következtében nem versenyez; a fél szerint bármely támogatás a piaci verseny jelentős torzulásához vezetne.

(303) Másrészről több harmadik fél megjegyezte, hogy korlátozott a kockázata annak, hogy az intézkedés torzítja a piaci versenyt, vagy azzal fenyeget.

(304) Néhány válaszadó azt állította, hogy a különleges célú gazdasági egységek architektúrája korlátozott hatást gyakorolhat a piacra, mivel a ČEZ és az EDU II két különálló gazdasági egység, amelyek egymástól teljesen függetlenek lesznek. Ezt követően azzal érvelnek, hogy korlátozott lenne a piacbefolyásolás lehetősége.

(305) Egy válaszadó rámutatott, hogy a ČEZ nagy szénalapú erőműparkkal rendelkezik, amelynek megszüntetését a 2030-as években tervezik; a dukovanyi telephelyen meglévő négy blokk várhatóan 2045 és 2047 között áll le. Ennek alapján azzal érvelt, hogy a villamosenergia-termelésben a ČEZ piaci részesedése nem fog jelentősen növekedni.

(306) Ezenkívül egy harmadik fél megjegyezte, hogy abban az esetben, ha a piaci árak magasabbak a villamosenergia-vásárlási szerződés és a ČEZ csoport beszerzési áránál, a befolyásolás kockázata gazdasági ösztönzőt jelenthet az EDU II termelésének csökkentésére annak érdekében, hogy más blokkok magasabb piaci áron több energiát értékesítsenek. Ennek az az oka, hogy az EDU II magas (90 %) terhelési tényezővel fog kapcsolódni, és gazdaságilag abban érdekelt, hogy a rendelkezésére álló teljes mennyiséget a piacon értékesítse annak biztosítása érdekében, hogy megkapja a kompenzációt, és képes legyen adósságszolgálatának teljesítésére. Emellett a ČEZ csoport és az EDU II elkülönül egymástól. Emellett a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet (REMIT) tiltja a piacbefolyásoló magatartást.

(307) Továbbá egy harmadik fél azt állította, hogy a dukovanyi atomerőmű célja új kapacitás létrehozása és a villamosenergia-termelésben 2030–2040-re várható hiány megszüntetése, ami pozitív hatással lesz a szomszédos országok ellátásának biztonságára és diverzifikációjára. Ennek megfelelően azzal érvel, hogy az intézkedés e pozitív hatásai felülmúlják az intézkedés esetleges negatív hatásait.

(308) Végezetül egy harmadik fél megjegyezte, hogy a versenyre gyakorolt állítólagos hatást értékelni kell, szem előtt tartva ugyanakkor, hogy az energiaágazatban nincsenek valóban egyenlő versenyfeltételek, mivel az új termelési kapacitásokat aligha fejlesztik kizárólag piaci alapon. Ez a fél megemlítette, hogy például a megújuló energiaforrások szempontjából nemcsak a közvetlen támogatási rendszerek előnyösek, hanem az uniós zöld megállapodás és a REPowerEU uniós csomagjai által bevezetett számos intézkedés is.

5.2.6. *Az uniós jog megsértésével kapcsolatos észrevételek*

(309) Egy harmadik fél azt állította, hogy az atomenergia villamosenergia-termelésre történő felhasználása sérti „a szennyező fizet” elvet és az EUMSZ 191. cikkében foglalt elővigyázatosság elvét.

(310) Ezenkívül két harmadik fél megjegyezte, hogy a projekt nem garantálja „a szennyező fizet” elv érvényesülését, mivel az intézkedés nem terjed ki a kiégett fűtőelemek kezelésére, ami kétségeket ébreszt azzal kapcsolatban, hogy az atomerőmű becsült hasznos élettartamának végén rendelkezésre állnak-e a radioaktív hulladékok kezelésének és leszerelésének becsült költségeit fedező források. Ezek a válaszadók továbbá úgy vélték, hogy amennyiben a Nemzeti Atomenergia-alapba befizetett díjak jelenleg alkalmazott rendszere nem változik jelentősen, ezek a források nem állnak majd rendelkezésre, így „a szennyező fizet” elv nem érvényesül.

(311) A Bizottság észrevételeket kapott egy másik válaszadótól, aki azt állította, hogy cseh tisztviselők nyilvános nyilatkozatai azt jelzik, hogy a nagy aktivitású radioaktív hulladékok mélységi tárolójának 2050-ig történő működőképessé tételére vonatkozó taxonómiai feltételek módosítására vagy elhalasztására törekednek.

(312) Másrészről néhány válaszadó azzal érvelt, hogy az intézkedés nem sérti az uniós jogot.

5.2.7. *Az ellátás biztonságával kapcsolatban érkezett észrevételek*

(313) Két válaszadó megjegyezte, hogy az ellátásbiztonság szempontjából az atomenergia nem kínál semmilyen előnyt más energiaforrásokkal szemben, megjegyezve, hogy az urán és a tórium rendelkezésre állása korlátozott, és hogy az EU nagyon nagymértékben függ az importtól.

(314) Másrészt egy harmadik fél azzal érvelt, hogy az atomenergia kismértékben függ az importtól, és kijelentette, hogy a nyersanyag az előállítási költség legfeljebb 10 %-át teszi ki, továbbá megjegyezte, hogy a nemzetközi uránpiac jól szabályozott és stabil.

(315) Emellett az ellátás biztonságával, a dekarbonizációval, az energia megfizethetőségével és az Ukrajna elleni orosz invázióval kapcsolatos piaci fejleményekkel kapcsolatos aggályok fényében számos érvet nyújtottak be a Bizottsághoz az intézkedés alátámasztására. A válaszadók konkrétan megjegyezték, hogy az atomreaktorok a legalkalmasabbak arra, hogy az EU ellátásbiztonságának fenntartása mellett garantálják a karbonsemlegesség felé vezető utat. Emellett rámutattak arra, hogy az atomenergia is stabil és ellenőrizhető termelési eszköz, amely lehetővé teszi a villamosenergia-hálózat megbízható irányítását és hozzájárul az ellátás nagy fokú biztonságához.

(316) Számos észrevétel utalt a nukleáris projektek EU-szerte történő fejlesztésére az EU éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzéseinek elérése, valamint az ellátás biztonságának stabil, megbízható, fenntartható, alacsony szén-dioxid-kibocsátású és versenyképes energiával történő biztosítása érdekében.

(317) Számos észrevétel hivatkozott a geopolitikai helyzetre (többek között az olaj- és gázellátás zavaraira és az árak volatilitására), valamint az ellátás biztonságának fontosságára az EU Oroszországtól való energiafüggőségének további csökkentésében. Emellett egy harmadik fél megjegyezte: Oroszország Ukrajna elleni agressziója rávilágít arra, hogy az atomenergiára szükség van az Oroszországból érkező tüzelőanyag-ellátástól való függetlenedéshez.

5.2.8. *Harmadik felek egyéb észrevételei*

(318) A Bizottsághoz biztonsági és védelmi megfontolásokkal kapcsolatos érveket nyújtottak be. Egyes válaszadók aggodalmukat fejezték ki általában a nagy aktivitású radioaktív hulladékok biztonságos és fenntartható kezelésével kapcsolatban. Utaltak továbbá az atomerőművekben a fegyveres konfliktusok kapcsán rejlő veszélypotenciálra, valamint a súlyos nukleáris balesetek jelentette kockázatokra. Néhány észrevétel szerint a jelenlegi ukrajnai helyzet azt mutatja, hogy az atomerőművek biztonsági és védelmi szempontból további kockázatokat jelentenek.

(319) Emellett néhány válaszadó rámutatott arra, hogy jelentős hűtővízigényük miatt az atomerőművek nagyon érzékenyek a hőmérséklet emelkedésére. Azzal érveltek továbbá, hogy a Jihlava folyó túl kevés vizet biztosít ahhoz, hogy a Dukovanyban létesítendő új erőműblokkokat megbízhatóan el lehessen látni hűtővízzel, megjegyezve, hogy ez már a csehszlovák nukleáris program tervezése során is elismerést nyert, és a telephelyen létesített blokkok teljesítményének korlátozásához vezetett. Az éghajlatváltozás fényében egyes harmadik felek azt vetítik előre, hogy az új atomerőművek üzemeltetése a tervezetthez képest kevésbé lesz stabil, és kihasználtságuk sem éri majd el a tervezett szintet.

(320) Egyes beadványok aggályokat vetnek fel az új atomerőmű vízellátásával és különösen annak a Jihlava folyóra gyakorolt hatásával kapcsolatban, és kijelentik, hogy jelenleg hiányzik a vízhasználati és -védelmi gazdálkodási terv.

(321) Két harmadik fél aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a projektet nem az ütemterv szerint fogják befejezni, mivel a három potenciális technológiaszolgáltató műszaki szempontból nem feltétlenül készült fel az európai működésre, ami késedelemhez vezethet. A válaszadók úgy vélik, hogy ez gazdasági következményekkel járhat, és hatással lehet a környezetvédelemre és az éghajlatvédelemre. A válaszadók felvetik a költségnövekedés kérdését is, amely az új építésű nukleáris projektek esetében gyakori.

(322) Az egyik válaszadó bírálta az átláthatóság hiányát az új reaktorprojekt előkészítése során; ennek kapcsán a Transparency International cseh szervezetére hivatkozott, amely megkérdőjelezte a projekt átláthatóságát ([140]). A harmadik fél megemlíti különösen, hogy a cseh Kereskedelmi és Ipari Minisztérium a fél által benyújtott, dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmet követően megtagadta a projekt befektetői modellekre vonatkozó elemzésével, valamint a projekt előkészítésére és végrehajtására vonatkozó eljárásokkal kapcsolatos bizonyos dokumentumok hozzáférhetővé tételét.

(323) Az egyik válaszadó állítása szerint az atomerőmű üzemeltetőjének korlátozott felelőssége nem elegendő a nukleáris balesetből eredő esetleges károk fedezésére – ennek kapcsán rámutatott arra, hogy a Cseh Köztársaság nem csatlakozott az atomkárokért való polgári jogi felelősségről szóló 1997. évi Bécsi Egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvéhez, amely minimális kártérítési kötelezettségként 300 millió […] értékű különleges lehívási jogot (SDR) ír elő. A válaszadó továbbá azzal érvel, hogy további állami támogatás merül fel az erőmű építési, átviteli és különleges rendőrségi védelmi költségeiben.

(324) Több beadvány szerint a projekt hozzájárulna az energetikai célok elérésére és a zöld megállapodáshoz való hozzájárulásra irányuló európai szintű célkitűzésekhez.

(325) Több harmadik fél is felhívta a figyelmet az atomenergia társadalmi és gazdasági előnyeire, különös tekintettel a rendelkezésre álló munkahelyekre és az atomenergia által az uniós tagállamok gazdaságához nyújtott jelentős hozzájárulásra. A Deloitte 2019. évi elemzése szerint uniós szinten az atomenergia-ipar több mint 1,1 millió közvetlen és közvetett munkahelyet tart fenn, és több mint félbillió EUR GDP-t generál ([141]).

6. A ČEZ ÉSZREVÉTELEI

(326) A ČEZ 2022. szeptember 5-én terjesztette elő észrevételeit. Beadványában a ČEZ bizonyítékokkal és elemzéssel támasztja alá azon érvét, amely szerint a Bizottság által az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetett kétségek némelyike nem megalapozott.

(327) A ČEZ főbb érveit az alábbiakban ismertetjük részletesebben.

6.1. A ČEZ álláspontja a támogatás megfelelőségéről

(328) Beadványában a ČEZ azzal érvelt, hogy a javasolt intézkedések megfelelő és célzott támogatást nyújtanak a Bizottság által elismert főbb piaci hiányosságok (nevezetesen a tőkeszükséglet léptéke, a piaci árjelzéseknek és a politikai döntéseknek való tartós kitettség) kezeléséhez, a három intézkedést egyetlen, egymással összefüggő támogatási csomagnak kell tekinteni. A ČEZ különösen azt állítja, hogy a javasolt állami támogatási csomag (nevezetesen a villamosenergia-vásárlási szerződés, a visszatérítendő pénzügyi támogatás és a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus) teljes egészében megfelelő, mivel az intézkedések egyikének megszüntetése esetén a mögöttes kockázatok nem csökkennének. Egy ilyen forgatókönyv aláásná a projekt életképességét.

(329) A ČEZ megemlítette továbbá, hogy a Bizottság korábban hasonló támogatási csomagokat hagyott jóvá (például a Hinkley Point C esetében).

(330) Végezetül a ČEZ kifejtette, hogy a javasolt intézkedések alkalmasak a projekt meghiúsulási kockázatának és a kapcsolódó közkiadásoknak a csökkentésére.

6.2. A ČEZ álláspontja a támogatás arányosságának egyes elemeiről

6.2.1. *A túlkompenzáció kockázata*

(331) A Bizottságnak a túlkompenzáció kockázatával kapcsolatos kétségeire válaszul a ČEZ azzal érvelt, hogy a javasolt intézkedések megfelelő túlkompenzációs kontrollmechanizmust tartalmaznak, amely lehetővé teszi a projekt kockázatával arányos piaci alapú tőkearányos jövedelmezőség teljesítését. A ČEZ szerint a javasolt mechanizmusoknak nem az a célja, hogy teljes mértékben megakadályozzák a túlkompenzációt, mivel a ČEZ jelentős kockázatokkal szembesülne a projekttel kapcsolatban.

([140]) https://www.transparency.cz/kauzy/netransparentni-projekt-dostavby-jaderne-elektrarny-dukovany/.
([141]) https://www.nucleareurope.eu/press-release/investing-in-low-carbon-nuclear-generates-jobs-and-economic-growth-in-europe/.

(332) A ČEZ véleménye szerint a nyereségmegosztási mechanizmuson túli további potenciális kedvező hatások megszüntetésére irányuló további intézkedések megléte hatással lesz a felfelé és lefelé irányuló kockázatok egyensúlyára. Az esetleges további kockázati prémiumok felfelé irányuló hatást gyakorolnának a tőkearányos nyereségre, növelve a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti árat és ezáltal az állami támogatás költségét.

(333) A ČEZ továbbá azzal érvelt, hogy a túlkompenzációt az EDU II működési szakaszában a nyereségmegosztási mechanizmuson keresztül kezelnék. A javasolt nyereségmegosztási mechanizmus a korábban jóváhagyott Hinkley Point C mechanizmusán alapul és annál szigorúbb, hiszen ott nagyobb arányú megosztás alacsonyabb sajáttőke-hozam mellett valósul meg. A nyereségmegosztási mechanizmust úgy alakították ki, hogy az EDU II projekt tényadatainak és sajáttőke- IRR-jének nyomon követése révén megragadhatóvá váljon a saját tőke realizált teljesítménytöbblete. Ez a mechanizmus a projekt teljes élettartama alatt méri annak teljesítményét, és biztosítja minden teljesítménytöbblet figyelembevételét.

6.2.2. *A tőkearányos jövedelmezőség becslése*

(334) A ČEZ elemzést nyújtott be az EDU II és más energiainfrastruktúra-projektek (nevezetesen a Hinkley Point C, a Paks II, a hagyományos független erőműprojektek és a tengeri szélenergia) összehasonlító kockázatairól és arányos megtérüléséről. Az elemzés szerint az EDU II esetében a megfelelő RoE-tartomány […] % között lenne. Megemlíti továbbá, hogy a tőkearányos jövedelmezőség pontos meghatározása a projekt paramétereinek, a kockázatmegosztásnak és az állami részvétel fő jellemzőinek további pontosításától függ.

(335) Különösen a fenti tartomány felső határához közelebb álló sajáttőke-becslés lenne összhangban azzal a forgatókönyvvel, amelyben az EDU II aránytalanul magas kockázatot visel, és nagy a projekt leállításának kockázata. Ezzel szemben a tőkearányos jövedelmezőségre vonatkozó, az említett tartomány alsó határához közelebbi becslés olyan forgatókönyvet tükrözne, amelyben a kockázatok arányosan oszlanak meg, és ezt erősíti az EDU II számára kedvezőtlen forgatókönyvek esetére nyújtott védelem, valamint a projekt leállításának mérsékelt kockázata.

6.3. **A ČEZ álláspontja projektszponzorként való kiválasztásával kapcsolatban**

(336) Az eljárás megindításáról szóló határozatra adott válaszában a ČEZ kifejtette, hogy sokéves tapasztalatokkal, képességekkel és ismeretekkel rendelkezik a Cseh Köztársaságban az atomerőművek tervezésével, fejlesztésével, építésével és üzemeltetésével kapcsolatban. Konkrétan a ČEZ csoport fejlesztette ki és építette meg az ország két atomerőművét, a temelíni és a dukovanyi atomerőművet, valamint Szlovákiában is fejleszt új atomerőművet.

(337) Emellett a ČEZ széles körű tapasztalattal rendelkezik a cseh nukleáris hatósággal való együttműködés terén, és mélyreható ismeretekkel rendelkezik az atomerőművekre vonatkozó szabályozási követelményekről. Az ország nukleáris villamosenergia-termelő eszközeinek tulajdonosaként és üzemeltetőjeként a ČEZ kiváló ismeretekkel rendelkezik a Cseh Köztársaságban hatályos jogszabályi keretről és engedélyezési követelményekről.

(338) A ČEZ olyan nemzetközi szervezetek aktív tagja, mint a WANO, az EUR, az EPRI, a WNA és a NUGENIA. A vállalat a világ szabályozó szervei által meghatározott és elismert szabványokat és eljárásokat követi annak érdekében, hogy előmozdítsa az atomerőművek üzemeltetésének folyamatos javítását, biztonságát és a legkorszerűbb ismereteket.

(339) Végezetül a ČEZ előadta, hogy a terület jelenlegi tulajdonosaként és fejlesztőjeként költséghatékony módon tudja biztosítani a projekt időben történő megvalósítását. A ČEZ becslései szerint a helyszínen végzett előzetes és támogató tevékenységei (beleértve a megvalósíthatósági tanulmányokat, a földvásárlást stb.) legalább 10–12 évvel felgyorsították a projekt ütemtervét, és potenciálisan [200–700] millió EUR-val csökkentették a projekt költségeit egy harmadik üzemeltető zöldmezős atomerőműjéhez képest.

7. A CSEH KÖZTÁRSASÁG VÁLASZA HARMADIK FELEK ÉSZREVÉTELEIRE

(340) A cseh hatóságok 2022. október 21-én küldték meg válaszukat a harmadik felek által benyújtott észrevételekre.

(341) A Cseh Köztársaság összességében megállapította, hogy az észrevételek többsége pozitív volt, és azok túlnyomó többsége támogatta a projektet. A Cseh Köztársaság kifejtette továbbá, hogy a felvetett kérdések többségével már foglalkozott korábbi beadványaiban. Az alábbiakban kiemeljük a Cseh Köztársaság által a válaszában a harmadik felek aggályaival kapcsolatban előadott fontosabb érveket. Csak az állami támogatás értékeléséhez közvetlenül kapcsolódó észrevételekre adott válaszokat emeljük ki.

(342) A támogatás megfelelőségével és arányosságával kapcsolatos észrevételekre válaszul a Cseh Köztársaság utalt korábbi beadványaira, és megemlítette, hogy az állami támogatást azzal a céllal alakították ki, hogy a lehető legkisebbre csökkentsék a támogatás összegét, ugyanakkor biztosítsák a projekt megvalósíthatóságát.

(343) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy készek teljesíteni a projekttel kapcsolatos uniós taxonómiai technikai kritériumokat, beleértve a nagy aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezésére szolgáló mélységi létesítmény 2050-ig történő üzembe helyezését. A Cseh Köztársaság kifejtette különösen, hogy a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezelésére vonatkozó, 2019-ben jóváhagyott nemzeti szakpolitikát az uniós taxonómiai követelményekkel összhangban a NAÜ által a 2011. július 19-i 2011/70/Euratom tanácsi irányelv 14. cikkének (3) bekezdése alapján végzett, 2023 negyedik negyedévében sorra kerülő Artemis küldetés keretében végzett szakértői értékelési folyamatot követően aktualizálni fogják.

(344) Végül a harmadik felek által felvetett konkrét környezetvédelmi aggályokra válaszul a cseh hatóságok a következőket állították: i. az atomenergiával kapcsolatos tevékenységek alacsony szén-dioxid-kibocsátású tevékenységek ([142]), és egy atomerőmű üzemeltetése az egyik legköltséghatékonyabb beruházási lehetőség ([143]), ii. a nukleáris létesítmények leszerelésére vonatkozó rendelkezések létrehozására használt módszertan megfelel az uniós szabályoknak ([144]), iii. a radioaktív hulladékok és kiégett fűtőelemek jövőbeli végleges elhelyezése a cseh jogszabályok alapján kellő mértékben biztosított, iv. a projekt környezeti hatásvizsgálata szerint minden környezetvédelmi aggályt figyelembe vettek, beleértve az atomerőmű hűtéséhez szükséges elegendő felszíni víz szempontját is. Mindenesetre a cseh hatóságok kifejtették, hogy a megfelelő vízellátás kérdését a környezeti hatásvizsgálat feltételeinek megfelelően folyamatosan nyomon fogják követni, és v. az atomkárokért való polgári jogi felelősségre vonatkozó cseh szabályok összhangban vannak a nemzetközi joggal ([145]).

8. AZ INTÉZKEDÉS ÉRTÉKELÉSE

8.1. Állami támogatás megléte

(345) Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(346) Valamely intézkedés akkor minősül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak, ha teljesít négy halmozott feltételt. Először is az intézkedést az államnak kell finanszíroznia vagy állami forrásból kell nyújtani. Másodszor: az intézkedés előnyt nyújt a kedvezményezettnek. Harmadszor: az intézkedésnek bizonyos vállalkozásokat vagy gazdasági tevékenységeket előnyben kell részesítenie (azaz bizonyos mértékű szelektivitásnak kell fennállnia). Negyedszer pedig: az intézkedésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy befolyásolja a tagállamok

([142]) Lásd a fenntartható finanszírozással foglalkozó technikai szakértői csoport 2020. márciusi zárójelentését, amely a következő internetcímen érhető el: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf. Ebben a jelentésben szerepelt az az állítás, hogy „*az atomenergia-termelésnek közel nulla az üvegházhatásúgáz-kibocsátása az energiatermelési szakaszban*”, továbbá „*a nukleáris energiának az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló célkitűzésekhez való potenciális jelentős hozzájárulására vonatkozó bizonyítékok széles körűek és egyértelműek*”.

([143]) Lásd: Nemzetközi Energiaügynökség (IEA), Projected Costs of Generating Electricity 2020 [A villamosenergia-termelés várható költségei, 2020].

([144]) A módszertant a nukleáris létesítmények leszerelésére, valamint a III és IV. kategóriába tartozó munkahelyekre vonatkozó tartalék létrehozásáról szóló 250/2020. sz. (Coll.) kormányrendelet határozza meg, amely a cseh hatóságok szerint teljes mértékben megfelel a 2011/70/Euratom irányelvnek.

([145]) Így különösen az atomenergia békés célú felhasználásáról és az ionizáló sugárzásról szóló 1997. évi 18. (Coll.) módosított törvény (a továbbiakban: az atomtörvény) átülteti az atomkárokért való polgári jogi felelősségről szóló Bécsi Egyezményt.

közötti kereskedelmet, és torzítsa a versenyt a belső piacon. Az eljárás megindításáról szóló határozat 4.2. szakaszában a Bizottság kifejtette, hogy a bejelentett három intézkedést együtt tervezték meg, és azok elválaszthatatlanok egymástól ([146]). A támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény 81. pontja szerint a különböző intézkedések „egyetlen beavatkozásnak" tekinthetők. Ez lehet a helyzet többek között akkor, ha az egymást követő beavatkozások – többek között az időbeli sorrendjükre, a céljukra és a vállalkozás ezen beavatkozások időpontjában fennálló helyzetére tekintettel – olyan szorosan kapcsolódnak egymáshoz, hogy nem lehet azokat elválasztani ([147]). Például az ugyanazon vállalkozást érintő, meglehetősen rövid időn belül végzett állami beavatkozások sorozata, illetve azon beavatkozások, amelyek összefüggnek egymással, vagy amelyeket az első beavatkozás időpontjában már terveztek, illetve amelyek ekkor már előreláthatóak voltak, egyetlen beavatkozásként értékelhetők.

(347) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban kifejtette, hogy mindhárom intézkedés tárgya és célja azonos, nevezetesen egy új atomerőmű megépítésének és üzemeltetésének lehetővé tétele Dukovanyban ([148]). Az intézkedések tervezési és tárgyalási módjánál fogva az egyes intézkedések közvetlen hatást gyakorolnak a többire, és az intézkedések együttesen teremtik meg az erőmű építésének és üzemeltetésének pénzügyi előfeltételeit. Nem vitatott, hogy a három intézkedés nyújtója a cseh állam, és azok időben egybeesnek. Konkrétabban az összes beavatkozást együtt tervezték meg (ennélfogva a tárgyalások során előre láthatók voltak) ([149]). Például a kereskedelmi kockázatok jogszabályváltozással szembeni védelmi mechanizmus révén történő csökkentése, valamint a kezdeti tőkeszükségletnek a visszatérítendő pénzügyi támogatáson keresztüli csökkentése hatással van az átvételi szerződéshez szükséges támogatás összegére. A szóban forgó három intézkedés szorosan kapcsolódik egymáshoz, szétválasztásuk nem lett volna lehetséges.

(348) A fentiek fényében a Bizottság megállapította, hogy a három intézkedést együttesen, egyetlen beavatkozásként kell megvizsgálni, mivel kölcsönösen függenek egymástól, és kölcsönösen javítják a projekt teljesítményét. A Bizottság továbbá a három együttesen vizsgált intézkedésre vonatkozóan előzetesen megállapította, hogy i. a beavatkozás állami támogatással jár, mivel azt a cseh államnak betudható állami forrásokból nyújtják, ii. az intézkedés szelektív gazdasági előnyt biztosít, valamint iii. alkalmas lehet arra, hogy befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet és torzítsa a versenyt a belső piacon.

(349) A Bizottság nem talált okot arra, hogy a hivatalos vizsgálat során megváltoztassa az ezekkel kapcsolatos értékelését.

8.1.1. *Betudhatóság és az állami források megléte*

(350) Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat kifejti, a cseh állam az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény rendelkezései (lásd a (27) preambulumbekezdést), valamint a keretmegállapodás (lásd a (190) preambulumbekezdést) és az első megvalósítási szerződés (lásd a (69), (183) és (380) preambulumbekezdést) rendelkezései alapján döntött a projekt támogatási intézkedéseiről. A villamosenergia-vásárlási szerződés előírja továbbá, hogy a cseh állam köteles létrehozni egy teljes mértékben állami tulajdonban lévő jogalanyt, a különleges célú gazdasági egységet (a személyi állományt illetően lásd a fenti (83)–(93) preambulumbekezdést). Minden intézkedés esetében a támogatást nyújtó hatóság a minisztérium útján eljáró cseh állam.

(351) A cseh hatóságok nem vitatják, hogy az intézkedéseket az állam irányítása alatt álló forrásokból finanszírozzák.

(352) A (107) preambulumbekezdésben említettek szerint az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 9. cikke kimondja, hogy az új atomenergia-termelés az alábbiak egyikén vagy kombinációján keresztül finanszírozható: i. a különleges célú gazdasági egység villamosenergia-értékesítéséből származó bevételek, ii. erre vonatkozó döntés esetén az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők által a rendszerhasználóknak felszámított árkomponens, és iii. az állami költségvetésből származó hozzájárulások. A különböző intézkedések finanszírozására szolgáló tényleges bevételi forrásokat a minisztérium saját hatáskörében választja meg. A cseh hatóságok nem vitatják, hogy minden bevételi forrást az állam ellenőriz vagy fog ellenőrizni.

([146]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (143) preambulumbekezdése.

([147]) A Bíróság 2013. március 19-i ítélete, Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság és társai, C-399/10 P és C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, 104. pont; a Törvényszék 2010. szeptember 13-i ítélete, Görögország és társai kontra Bizottság, T-415/05, T-416/05 és T-423/05, ECLI:EU:T:2010:386, 177. pont; a Törvényszék 1998. szeptember 15-i ítélete, BP Chemicals kontra Bizottság, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, 170. és 171. pont.

([148]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (144) preambulumbekezdése.

([149]) A Törvényszék 2021. december 15-i ítélete, Oltchim SA kontra Bizottság, T-565/19, 93–197. pont.

(353) Ezenkívül az alacsony szén-dioxid-kibocsátási törvény 4. cikke kimondja, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatást az állami költségvetésből biztosítják, és azt a Cseh Nemzeti Bank nyújtja. Mivel a visszatérítendő pénzügyi támogatást közvetlenül az állami költségvetésből finanszírozzák, továbbá mindhárom intézkedés kölcsönösen függ egymástól, és egyetlen beavatkozást alkot (lásd a (348) preambulumbekezdést), az állami források meglétét nem befolyásolja, hogy az esetleges (még megállapítandó) illeték – ha önmagában finanszírozná az 1. intézkedést – állami források rendelkezésre bocsátását eredményezné-e. Az állami költségvetésből a visszatérítendő pénzügyi támogatáson keresztül kedvező pénzügyi feltételek mellett biztosított több milliárd EUR már elegendő annak megállapításához, hogy az általános beavatkozás állami források nyújtásán alapul. Ezt tovább erősíti a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus, amely jogi védelmet biztosít a projekt számára, pénzügyi értékkel bíró jogokat biztosít az állammal szemben, és közvetlenül érinti az állami forrásokat e jogok gyakorlása esetén.

(354) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedést állami forrásokból nyújtják, és az az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében az államnak tudható be.

8.1.2. *Szelektív gazdasági előny*

(355) Egy intézkedés akkor szelektív, ha csak bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos áruk termelését részesíti előnyben. A Bizottság megismétli, hogy a szóban forgó intézkedések együttesen és önállóan értékelve is az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett szelektív előnyt biztosítanak.

(356) Az 1. intézkedés (lásd a 3.6. szakaszt) védi az EDU II-t a villamosenergia-piacon a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt bekövetkező áringadozásokkal szemben, mivel az EDU II stabil ellentételezésben részesül egy előre meghatározott kötési ár mellett abban az esetben is, ha a piaci árak e szint alá esnek. Ez az atomerőmű működésének első 40 évében biztosítja az EDU II-ből származó folyamatos bevételt, amely a hasonló támogatási intézkedésben nem részesülő egyéb gazdasági szereplők számára nem elérhető.

(357) A 2. intézkedés (lásd a 3.7. szakaszt) kedvező kamatozású kölcsönt biztosít, amely nem felel meg a piaci viszonyoknak. Konkrétan a visszatérítendő pénzügyi támogatás fedezi az atomerőmű építési költségeinek 100 %-át, beleértve a jogos indokok miatti költségtúllépéseket és a jogos indoknak nem minősülő események miatti költségtúllépéseket, amelyek meghaladják a ČEZ által a projekthez nyújtott maximális sajáttőke-finanszírozást (lásd a (197) preambulumbekezdést). A kölcsönt az építési szakaszban 0 % kamat terheli. A felszámított kamatláb az idegen tőkével történő állami finanszírozás költségének 1 %-kal megnövelt mértéke, de legalább évi 2 % lesz 30 évre, az atomerőmű üzembe helyezésének napjától kezdődően. Az intézkedés tehát előnyt biztosít a kedvezményezett számára, mivel mentesíti az EDU II-t azon költségek finanszírozása alól, amelyeket rendes piaci viszonyok között viselnie kellene. Más vállalkozások, beleértve azokat is, amelyek hosszú távú befektetéseket hajtanak végre, hasonló feltételek mellett nem részesülnek állami kölcsönökben.

(358) A 3. intézkedés (lásd a 3.8. szakaszt) költségmegtérülési védelmet biztosít jogszabály- vagy szakpolitikai változás, illetve jogos indoknak minősülő egyéb események esetén, ezáltal csökkentve a beruházási kockázatot és átruházva azt az államra, és olyan gazdasági előnyt biztosítva, amely rendes piaci körülmények között nem lett volna elérhető, és amely más piaci szereplők számára nem áll rendelkezésre.

(359) A Bizottság ezért megállapítja, hogy mindhárom vizsgált intézkedés egyedi támogatásnak minősül, és szelektív előnyt biztosít a ČEZ csoportnak és leányvállalatának, az EDU II-nek.

8.1.3. *A versenytorzítás veszélye és a kereskedelemre gyakorolt hatás*

(360) Amint arra a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban rámutatott, a villamosenergia-piac liberalizált, és a villamosenergia-termelők részt vesznek a tagállamok közötti kereskedelemben, így az atomenergia-termelőknek nyújtott előny valószínűleg torzítja a versenyt és befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet. A nukleáris forrásokból származó villamos energiát általában akkor értékesítik a villamos energia belső piacán, ha az valamennyi villamosenergia-forrással versenyben áll, beleértve a más tagállamokban találhatókat is.

(361) A Bizottság ezért megismétli, hogy az 1–3. intézkedés kedvezményezettjének nyújtott előny a verseny torzításával fenyeget, és érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Mivel mindhárom intézkedés versenyelőnyt biztosít a villamosenergia-termelés mint versenytevékenység számára, ez a következtetés az intézkedések egyenkénti vizsgálata esetén is ugyanaz lenne.

8.1.4. *A támogatás meglétére vonatkozó következtetés*

(362) A Bizottság ezért arra a következtetésre jut, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés, a visszatérítendő pénzügyi támogatás, valamint a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus egy adott állami beavatkozáshoz kapcsolódó intézkedésként az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül.

8.2. **A támogatás jogszerűsége**

(363) Amint arra a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban ([150]) rámutatott, az intézkedésekről 2022. március 15-én értesítették a Bizottságot, és azokat eddig nem hajtották végre. A végrehajtás feltétele továbbá az intézkedések Bizottság általi jóváhagyása (lásd a (190) preambulumbekezdést). Ezért a cseh hatóságok teljesítették az EUMSZ 108. cikkének (3) bekezdése szerinti bejelentési és felfüggesztési kötelezettségeket.

8.3. **Az intézkedések összeegyeztethetősége a belső piaccal**

(364) Mivel megállapítást nyert, hogy az intézkedések állami támogatást foglalnak magukban, a Bizottság tovább vizsgálta annak kérdését, hogy az intézkedések összeegyeztethetők-e a belső piaccal.

8.3.1. *Az értékelés jogalapja*

(365) A Bizottság a bejelentett intézkedést az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján értékelte, amely kimondja, hogy a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja azt a támogatást, amely *„egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben*”.

8.3.2. *Pozitív feltétel: gazdasági tevékenység fejlődése*

8.3.2.1. Valamely gazdasági tevékenység fejlődésének előmozdítása

(366) Az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatja azt a támogatást, amely *„egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben*”. Ezért azoknak a támogatásoknak, amelyek a Szerződés e rendelkezése szerint összeegyeztethetőnek minősülnek, hozzá kell járulniuk egyes gazdasági tevékenységek fejlődéséhez ([151]).

(367) Állami beavatkozásra lehet szükség egyes olyan gazdasági tevékenységek fejlesztésének megkönnyítése vagy ösztönzése érdekében, amelyek a támogatás hiányában nem, vagy nem ugyanolyan ütemben vagy feltételek mellett fejlődnének.

(368) Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat 2. és 4.4.1. szakasza kifejti, az e határozat hatálya alá tartozó intézkedések célja, hogy lehetővé tegyék az új atomenergia-termelésbe történő beruházásokat, és biztosítsák annak hosszabb ideig történő üzemeltetését. Konkrétan az állam által nyújtott támogatás közvetlenül az új kapacitás építésére, üzembe helyezésére és üzemeltetésére irányul. A cseh hatóságok szerint a villamosenergia-vásárlási szerződés célja annak biztosítása, hogy az erőmű villamos energiát termeljen, és lehetővé tegye a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszatérítését (lásd a 3.6. pontot). A visszatérítendő pénzügyi támogatásra azért van szükség, hogy a projektgazda fedezni tudja a projekt beruházási költségeinek nagy részét (lásd a 3.7. pontot). A jogvédelem módosítása szükséges a projekt előreviteléhez szükséges támogatás összegének csökkentéséhez bizonyos, a befektető befolyásán kívül eső kockázatok csökkentése révén (lásd a 3.8. pontot).

([150]) Ugyanott, (157) preambulumbekezdés.
([151]) A Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra BizottságC-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 20. és 24. pont.

(369) Mindhárom intézkedés csökkenti azokat a fő kockázati tényezőket, amelyek egyébként a nagy atomenergia-termelő eszközökbe történő beruházásokban merülnének fel. Együttesen jelentősen csökkentik a projekt általános kockázatosságát a beruházó számára. Amint azt a cseh hatóságok kifejtették, e kockázatok következtében számos atomenergiával kapcsolatos beruházási projektet nem hajtottak végre (lásd a (220) preambulumbekezdést). Így az intézkedések hozzájárulnak a cseh köztársasági nukleáris energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés fejlesztéséhez.

(370) A Bizottság emlékeztet arra, hogy a Bíróság az új nukleáris kapacitások fejlesztését az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében vett gazdasági tevékenységként ismerte el ([152]), és megállapította, hogy az EUMSZ 107. cikke alkalmazható az atomerőművekbe történő beruházásokra ([153]).

(371) A Bizottság ezért úgy véli, hogy az intézkedések az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírtak szerint elősegítik egyes gazdasági tevékenységek fejlődését.

8.3.2.2. Ösztönző hatás

(372) Az állami támogatás csak akkor minősül gazdasági tevékenységet előmozdítónak, ha ösztönző hatása van. Ösztönző hatás akkor áll fenn, ha a támogatás arra ösztönzi a kedvezményezettet, hogy magatartását a támogatás által megcélzott gazdasági tevékenység fejlesztése érdekében megváltoztassa, és ha a magatartás ilyen megváltoztatása a támogatás hiányában egyébként nem következne be.

(373) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy támogatás hiányában a beruházó nem rendelkezne az új nukleáris villamosenergia-termelési kapacitás fejlesztésébe való beruházáshoz szükséges ösztönzőkkel ([154]). A piacot nagy fokú volatilitás, a szabályozási környezet instabilitása jellemzi, és a nukleáris erőforrások gazdasági jellege – a beruházások magas inputköltségei formájában – szintén akadályozza az ágazati piacra való belépést. Az atomenergiába történő állami támogatás nélküli beruházás a villamosenergia-piaci fejlemények bizonytalansága miatt nem valószínű, hogy nyereséges.

(374) A Bizottság megjegyzi, hogy a projekt nem valósulna meg állami támogatás nélkül, tekintettel a jelenlegi bizonytalan és gyorsan változó piaci viszonyokra és az atomenergia-fejlesztéssel kapcsolatos piaci hiányosságokra (azaz a tőkeszükséglet léptékére, a piaci árjelzéseknek való kitettség tartósságára és a politikai döntéseknek való kitettség tartósságára) ([155]).

(375) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a támogatás nélkül a projekt finanszírozási hiányát nem szüntetnék meg. Ez annak tudható be, hogy a projektnél a visszatérítendő pénzügyi támogatás hiányában és a villamosenergia-vásárlási szerződés által biztosított bevételi stabilitás hiányában valószínűleg magasabb finanszírozási költségek merülnének fel. Továbbá állami beavatkozás nélkül a befektetőnek jelentős további kockázatokat kellene viselnie, amelyeket egyébként mérsékelnek a támogatási intézkedések, például a piaci árkockázatot és a szakpolitikai kockázatot (lásd a (498) preambulumbekezdést), amelyekre tekintettel a befektető megfelelően magasabb megtérülést várna el a projekt támogatás nélküli megvalósítása során.

(376) A fentiek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a támogatásnak ösztönző hatása van, mivel arra ösztönzi a kedvezményezettet, hogy olyan gazdasági tevékenységet folytasson, amelyet a támogatás nélkül nem végezne el.

([152]) Uo., 63. pont.
([153]) Uo., 32. pont.
([154]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (163) preambulumbekezdése.
([155]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (182) preambulumbekezdése.

8.3.2.3. Az uniós jog vonatkozó rendelkezéseinek tiszteletben tartása

(377) Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat kifejti, a Bíróság a Hinkley Point C ügyben ([156]) kimondta, hogy *„az uniós jog rendelkezéseit vagy általános elveit sértő állami támogatás nem nyilvánítható a belső piaccal összeegyeztethetőnek*". Konkrétan az atomenergia tekintetében a Bíróság egyértelművé tette, hogy *„az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó, az atomenergia-ágazatban nyújtott állami támogatásokra, az ezen ágazathoz tartozó gazdasági tevékenység javára nyújtott olyan állami támogatás, amelynek vizsgálata azt tárná fel, hogy sérti az uniós jog környezetvédelmi szabályait, nem nyilvánítható e rendelkezés alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek"* ([157]).

(378) A Bíróság hangsúlyozta továbbá, hogy az atomerőművekre és más atomreaktorokra olyan másodlagos jogszabályok alkalmazandók, mint az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([158]), amelynek értelmében bizonyos projekteket környezeti hatásvizsgálatnak kell alávetni.

(379) A Bíróság azt is egyértelművé tette, hogy az EUMSZ-nek az Unió energiapolitikájáról szóló 194. cikke nem zárja ki az atomenergiába történő beruházásokat ([159]). Az ítélkezési gyakorlat szerint ([160]) mivel az atomenergia megválasztása az EUMSZ értelmében a tagállamok hatáskörébe tartozik, úgy tűnik, hogy az uniós környezetvédelmi jog célkitűzései és elvei, valamint az Euratom-Szerződés célkitűzései nem ütköznek egymással, így a környezetvédelem elve, az elővigyázatosság elve, „a szennyező fizet" elve és a fenntarthatóság elve nem tekinthető úgy, mint amely minden körülmények között kizárja az atomerőmű építéséhez vagy üzemeltetéséhez nyújtott állami támogatást.

(380) Így az a tény, hogy a projekt és az intézkedések nukleáris energiára vonatkoznak, nem teszi összeegyeztethetetlenné az intézkedéseket a belső piaccal. A Cseh Köztársaság a szén-dioxid-mentesítési kihívás és az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos jövőbeli problémák, valamint az ellátás biztonságával kapcsolatos aggályok kezelése érdekében az atomenergia alkalmazása mellett döntött (lásd a fenti 2.2. szakaszt).

(381) A Bizottságnak nincsenek arra utaló jelei, hogy a projekt sérti a környezetvédelmi jogszabályok rendelkezéseit. A cseh hatóságok kifejtették, hogy a projektfejlesztést kiterjedt és nyílt környezeti hatásvizsgálati folyamat előzte meg (lásd a (78) preambulumbekezdést), amelyet a másodlagos uniós jogszabályok követelményeinek megfelelően végeztek el ([161]).

(382) A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint *„amennyiben a Bizottság az állami támogatásokra vonatkozó eljárást alkalmazza, a Szerződés általános rendszere alapján köteles tiszteletben tartani az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések és az egyéb, nem az állami támogatásokra vonatkozó konkrét rendelkezések közötti koherenciát, és ekképpen értékelnie kell a szóban forgó támogatás e konkrét rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségét. Ugyanakkor ilyen kötelezettség csak a támogatás azon feltételei tekintetében terheli a Bizottságot, amelyek olyan elválaszthatatlanul összefüggenek a támogatás céljával, hogy nem lenne lehetséges azokat külön-külön vizsgálni. […] Ezzel szemben, ha a szóban forgó részletszabály elválasztható a támogatás céljától, a Bizottság ezen eljárásban nem köteles értékelni annak az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezésektől eltérő rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségét"* ([162]).

([156]) A Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 44. és 45. pont.

([157]) A Bizottság hangsúlyozza, hogy ezt az intézkedést a vonatkozó másodlagos jogszabályoknak megfelelően kell és fogja végrehajtani, ideértve azon jogszabályokat, amelyeket e határozat elfogadásának időpontjában még nem fogadtak el. E tekintetben a Bizottság rá kíván mutatni az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendeletnek az uniós villamosenergia-piac szerkezetének javítása tekintetében történő módosításáról szóló rendeletre irányuló javaslatra (COM(2023) 148), és különösen a nukleáris villamosenergia-termelő létesítményekbe történő beruházásokra vonatkozó kétirányú különbözeti szerződések formájában megvalósuló közvetlen ártámogatási rendszerekre vonatkozó rendelkezésekre, összhangban a rendelet végleges szövegével, amint az hatályba lép.

([158]) HL L 26., 2012.1.28., 1. o.

([159]) A Bíróság 2020. szeptember 22-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, 48. és 49. pont.

([160]) Uo., 49. pont.

([161]) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.). Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat (168) preambulumbekezdését.

([162]) Lásd: a Törvényszék 2014. december 3-i ítélete, Castelnou Energía, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021, 181–184. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat. Lásd még: a Törvényszék 2022. november 30-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, 31. pont.

(383) A Törvényszék a Paks II atomerőműnek nyújtott állami támogatásról szóló ítéletében megerősítette, hogy a Bizottság nem köteles ellenőrizni, hogy a támogatási intézkedés bármely eleme vagy a támogatással kapcsolatos bármely elem – elválaszthatatlan kapcsolat hiányában – megfelel-e az uniós jognak ([163]). Az adott ügyben a Törvényszék megállapította továbbá, hogy *„[a]z, ha közbeszerzési eljárást folytatnának le, adott esetben pedig másik vállalkozást vennének igénybe a reaktorok megépítése érdekében, nem változtatná meg sem a támogatás célját, […] sem pedig a támogatás kedvezményezettjét […]”* ([164]).

(384) A jelen ügyben a Bizottság úgy véli, hogy nincs „elválaszthatatlan összefüggés” az állami támogatási és a közbeszerzési szempontok között, mivel azok önállóan értékelhetők. Az állami támogatási intézkedések (villamosenergia-vásárlási szerződés, visszatérítendő pénzügyi támogatás, jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus) a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztásától függetlenül támogatják a tevékenységet (atomerőmű létesítését és üzemeltetését). A támogatási intézkedések végrehajtása nem függ a közbeszerzési szabályok pontos alkalmazásától sem. Az értékelés tárgyát képező intézkedések a közbeszerzési eljárás eredményét (azaz a beruházási költségeket) a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árat meghatározó pénzügyi modell inputjának tekintik ([165]). Ez még abban a hipotetikus forgatókönyvben sem eredményezne további torzulásokat, amelyet a vizsgált támogatási intézkedések idéznének elő, ha ezeket az inputokat a közbeszerzési követelmények helytelen alkalmazását követően megemelnék. A közbeszerzési szabályok esetleges be nem tartása ugyanis csak a nukleáris építési munkák piacára gyakorolhat torzító hatást, a villamos energia piacára nem. Az erőmű üzemeltetése és a villamos energia értékesítésének feltételei tehát elválaszthatók az erőmű megépítésével kapcsolatos közbeszerzési szempontoktól. Ezért a Bizottság a mérnöki, beszerzési és építési szerződés közbeszerzési szempontjainak értékelése nélkül is értékelheti az intézkedést, mivel ezek a szempontok nem kapcsolódnak elválaszthatatlanul sem a támogatással előmozdított gazdasági tevékenységhez, sem annak módozataihoz.

(385) Az energiaügy területén minden olyan illetéknek, amelynek célja valamely állami támogatási intézkedés finanszírozása, és amely ezen intézkedés szerves részét képezi, meg kell felelnie különösen az EUMSZ 30. és 110. cikkének ([166]).

(386) Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy valamely illetéket egy támogatási intézkedés szerves részének lehessen tekinteni, a vonatkozó nemzeti szabályozás alapján kötelező hozzárendeltségi viszonynak kell fennállnia az érintett illeték és a támogatás között abban az értelemben, hogy az illetékbevételt szükségképpen a támogatás finanszírozására fordítják, és az közvetlenül befolyásolja a támogatás nagyságát, következésképpen e támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének megítélését ([167]). Így különösen az érintett illetéket kifejezetten és kizárólag a szóban forgó támogatás finanszírozása céljából kell beszedni ([168]).

(387) Ezenkívül az ítélkezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy nem állhat fenn ilyen kötelező hozzárendeltségi viszony, ha a támogatás összegét kizárólag olyan objektív kritériumok alapján határozzák meg, amelyek nem kapcsolódnak a célhoz kötött bevételekhez, és amelyekre a jogszabályban előírt abszolút felső határ vonatkozik ([169]). A Bíróság különösen azt állapította meg, hogy nem áll fenn kötelező hozzárendeltségi viszony, ha a nemzeti szabályozás a támogatás összegét az adóbevételtől függetlenül a minimális és a maximális érték között állapítja meg ([170]). Ezenkívül a Bíróság a közelmúltban megállapította, hogy az adó és a támogatás között nem áll fenn kötelező hozzárendeltségi viszony, ha a nyújtott támogatások összegét olyan szempontok alapján határozzák meg, amelyek

([163]) A Törvényszék 2022. november 30-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, 32. pont.

([164]) A Törvényszék 2022. november 30-i ítélete, Ausztria kontra Bizottság, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, 37. pont. A Braesch-ügyben hozott ítéletben a Bíróság megerősítette az arra vonatkozó érvelést, hogy a Bizottságnak bizonyos támogatási módozatok uniós joggal való összeegyeztethetőségének értékelésekor figyelembe kell vennie az „elválaszthatatlan kapcsolatot”. Lásd: a Bíróság 2023. január 31-i ítélete, Bizottság kontra Braesch és társai, C-284/21. P, 96–99. pont.

([165]) Konkrétan a projekt intézkedései csak annyiban veszik figyelembe a mérnöki, beszerzési és építési közbeszerzési eljárás eredményét, amennyiben hatással vannak a projekt tőkekiadásainak kiszámítására, amely bemenetként jelenik meg a támogatási összegek kiszámításában (pl. a visszatérítendő pénzügyi támogatás pontos összegének vagy a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árnak a kiszámításában), valamint az erőműnek a mérnöki, beszerzési és építési szerződésben szereplő technológiaválasztásból eredő műszaki képességei tekintetében.

([166]) A Bíróság 2008. július 17-i ítélete, Essent Netwerk Noord és társai, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, 40. és 59. pont.

([167]) A Bíróság 2008. december 22-i ítélete, Régie Networks kontra Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

([168]) A Bíróság 2008. december 22-i ítélete, Régie Networks kontra Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, 100. és 104. pont.

([169]) A Bíróság 2018. szeptember 20-i ítélete, Carrefour Hypermarchés és társai, C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, 21. pont.

([170]) A Bíróság 2005. október 27-i ítélete, Distribution Casino France és társai, C-266/04–C-270/04, C-276/04 és C-321/04–C-325/04, ECLI:EU:C:2005:657, 52. pont.

függetlenek a támogatásokhoz rendelt adóbevételektől, valamint ha a nemzeti szabályozás alapján a támogatásokat esetlegesen meghaladó bevételekből származó többletet – az esettől függően – tartalékalapba vagy az államkincstárba kell utalni, ezenkívül pedig az említett bevételek kapcsán érvényesül egy abszolút felső határ oly módon, hogy ahhoz képest minden többletet szintén az általános központi költségvetésbe kell utalni ([171]). A kötelező hozzárendeltségi viszony fennállásának kizárása érdekében a Bíróság azt is figyelembe vette, hogy amennyiben az illetékbevételek nem elegendőek a támogatás teljes összegének fedezésére, az érintett tagállamnak az általános költségvetéséből származó hozzájárulásokból kell pótolnia a hiányt.

(388) A jelen ügyben az 1. intézkedés finanszírozását, amint az a fentiekben ((107) preambulumbekezdés) szerepel, a minisztérium fedezi olyan forrásokból, amelyeket a következők hoznak létre: i. a különleges célú gazdasági egység villamosenergia-értékesítésből származó bevétele, ii. a hálózatüzemeltetők által a végső villamosenergia-fogyasztókra terhelt, a megújuló energiaforrások meglévő finanszírozásához hasonló illeték, és iii. állami hozzájárulások. A fentieknek megfelelően azonban (lásd a (41) preambulumbekezdést) abban az esetben, ha a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár meghaladja a villamos energia piaci árát, az államnak az árkülönbséget állami forrásokból, nevezetesen az állami költségvetésből és fogyasztási illetékekből kell finanszíroznia.

(389) A Cseh Köztársaság megerősítette továbbá, hogy bár egy illeték hozzájárulhat az intézkedések finanszírozásához, a finanszírozás nem függene az illetéktől, és az állami költségvetés szükség esetén fedezné a költségeket. Konkrétan az illetékbevételből esetlegesen fennmaradó többletet az általános állami költségvetésbe csoportosítják át, és az esetleges hiányokat végső soron az általános költségvetésből pótolják (lásd a (42) preambulumbekezdést).

(390) Ebből következik, hogy az illetéknek a villamosenergia-vásárlási szerződés finanszírozásával összefüggő esetleges bevezetése a projektbe nincs közvetlen hatással a támogatás összegére, ennélfogva nem képezi az intézkedés szerves részét, mivel a vonatkozó nemzeti szabályozás értelmében nincs kötelező hozzárendeltségi viszonyban a támogatással. Következésképpen e határozat nem értékeli, hogy az illeték megfelel-e az EUMSZ 30. és 110. cikkének.

(391) Végezetül a Bizottság megjegyzi, hogy a cseh hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy az Euratom-Szerződés 41. cikke értelmében eleget tesznek azon kötelezettségüknek, hogy a projektet bejelentik a Bizottságnak.

(392) A Bizottság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a javasolt intézkedések vagy a támogatott tevékenység mint olyanok nem sértik az uniós jog vonatkozó rendelkezéseit.

8.3.2.4. Következtetés

(393) A fentiek fényében a Bizottság megállapítja, hogy a projekt megfelel az összeegyeztethetőségi értékelés első (pozitív) feltételének (azaz hogy a támogatás elősegíti egy gazdasági tevékenység fejlődését).

8.3.3. *Negatív feltétel: a támogatás indokolatlanul nem érintheti a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben*

8.3.3.1. A támogatás által érintett piac azonosítása

(394) Amint arra az eljárás megindításáról szóló határozat rámutatott, a projekt célja, hogy segítse a Cseh Köztársaság energiarendszerének dekarbonizációját, és kezelje a cseh piacot lefedő villamosenergia-ellátás biztonságával kapcsolatos aggályokat (lásd a (8) és az azt követő preambulumbekezdéseket). Ugyanakkor megállapítást nyert, hogy a cseh piac a központi régióban megfelelő összekapcsoltsággal rendelkezik (lásd a (16) preambulum-bekezdést) ([172]).

(395) A fentiek fényében a szóban forgó intézkedések értékelésével érintett piacok a cseh villamosenergia-piacok és a központi régió villamosenergia-piaca.

([171]) A Bíróság 2018. szeptember 20-i ítélete, Carrefour Hypermarchés és társai, C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, 22. pont; a Bíróság 2016. november 10-i ítélete, DTS Distribuidora de Televisión Digital kontra Bizottság, C-449/14 P, ECLI:EU:C:2016:848, 70–72. pont.

([172]) A központi régió az Ausztria, Belgium, Cseh Köztársaság, Franciaország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Németország, Románia, Szlovákia és Szlovénia közötti ajánlattételiövezet-határokból áll. További részletekért lásd a 8. lábjegyzetet.

8.3.3.2. A támogatási intézkedés pozitív hatásainak azonosítása

(396) Amint azt az eljárás megindításáról szóló határozat 4.4.2.2. szakasza kifejti, a klímasemlegességre való átállás magában foglalja a fosszilis üzemanyagok fokozatos kivezetését, a legszennyezőbb üzemanyagokkal kezdve. A legtöbb tagállam már bejelentette tervét a szén elkövetkezendő években történő fokozatos kivezetésére ([173]). A Cseh Köztársaság legutóbbi nemzeti energia- és klímaterve azt a stratégiai célkitűzést tűzi ki, hogy 2033-ig teljesen ki kell vezetni a szén villamosenergia-termelésre való felhasználását. Ezek a fejlemények a CEPS-tanulmányok szerint (lásd a (12) preambulumbekezdést) közép- és hosszú távon megfelelőségi problémákhoz vezetnek. Ez a tendencia várhatóan más tagállamokban is megfigyelhető lesz, amelyek fokozatosan kivezetik a szént.

(397) A nukleáris energiaforrásokba történő további beruházások megbízható, alacsony szén-dioxid-kibocsátású termelési eszközöket biztosítanak, amelyek bizonyos fokú rugalmassággal rendelkeznek. A legszennyezőbb üzemanyagok fokozatos kivezetésekor a biztonságos ellátás garantálásával és a földgázfüggőség csökkentésével az előállított villamos energia egy MWh-jára jutó alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó atomenergia-termelés (a megújuló energiaforrások fejlesztésével együtt) hozzájárul a nemzeti és európai dekarbonizációs célkitűzések eléréséhez.

(398) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a projekt közvetlenül hozzá fog járulni a REPowerEU célkitűzéseihez is, mivel csökkenteni fogja az áringadozásoknak és geopolitikai kockázatoknak kitett, importált fosszilis üzemanyagoktól való függőséget, és ezáltal erősíteni fogja az energiabiztonságot.

(399) Ezenkívül az új nukleáris energiatermelési kapacitások telepítése hozzájárul a szükséges termelés fenntartásához a kínálati oldalon. Erre azért van szükség, hogy kezelni lehessen a cseh köztársasági villamosenergia-kereslet várható növekedését, párhuzamosan az energiahatékonysági irányelv alapján elfogadott, a kereslet csökkentésére irányuló intézkedésekkel (lásd a (15) preambulumbekezdést).

(400) A Bizottság megjegyzi, hogy a cseh hatóságok biztosítani fogják, hogy a projekt megfeleljen az atomenergia-ágazatban folytatott gazdasági tevékenységekre vonatkozó, az uniós taxonómiai rendeletben meghatározott technikai vizsgálati kritériumoknak ([174]). Bár ez a rendelet nem állapít meg az atomerőművek építésére vagy üzemeltetésére vonatkozóan jogilag kötelező erejű kötelezettségeket, sem pedig az állami támogatás nyújtására vonatkozó további követelményeket, ugyanakkor meghatározza azokat a kritériumokat, amelyek alapján megállapítható, hogy egy gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntarthatónak minősül-e. A Cseh Köztársaságnak az említett követelmények teljesítésére vonatkozó kötelezettségvállalása alapján megállapítható, hogy a projekt fenntartható, nem okoz jelentős kárt egyetlen más környezetvédelmi célkitűzés tekintetében sem, és összhangban van a 2050-ig elérendő nettó zéró kibocsátási pályával.

(401) A felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([175]) I. mellékletének 4.27. szakasza konkrétan a villamos energia vagy hő előállítása – ideértve a hidrogénfejlesztést is –céljából létesített, az elérhető legjobb technológiákat alkalmazó új atomerőművek építése és biztonságos üzemeltetése kapcsán állapít meg egy sor vizsgálati kritériumot az új nukleáris energiatermelési eszközökbe történő beruházásokra vonatkozóan. Ennek körében: a tagállam bizonyítja, hogy az atomerőmű becsült hasznos élettartamának végén rendelkezésre állnak a radioaktív hulladékok kezelésének és az erőmű leszerelésének becsült költségeit fedező források; a tagállamban üzemszerűen működnek az összes nagyon kis, kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezésére szolgáló létesítmények; a tagállam dokumentált tervvel rendelkezik, amely részletes lépéseket tartalmaz a nagy aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgáló létesítmény 2050-ig történő üzembe helyezésére; valamint a projekt a rendelkezésre álló legjobb technológiát alkalmazza, többek között 2025-től a balesetálló fűtőanyagok használata kapcsán. A cseh hatóságok kötelezettséget vállaltak valamennyi követelmény teljesítésére (lásd a (81) és (82) preambulumbekezdést).

([173]) https://energy.ec.europa.eu/topics/oil-gas-and-coal/eu-coal-regions/coal-regions-transition_en.

([174]) Lásd: a Bizottság (EU) 2022/1214 felhatalmazáson alapuló rendelete (2022. március 9.) az (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendeletnek egyes energiaágazatbeli gazdasági tevékenységek tekintetében, valamint az (EU) 2021/2178 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az ezekre a gazdasági tevékenységekre vonatkozó különös közzétételek tekintetében történő módosításáról (HL L 188., 2022.7.15., 1. o.).

([175]) A Bizottság (EU) 2021/2139 felhatalmazáson alapuló rendelete (2021. június 4.) az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz lényegesen hozzájáruló és az egyéb környezeti célkitűzéseket jelentősen nem sértő gazdasági tevékenységekkel szemben támasztott követelmények meghatározásához szükséges technikai vizsgálati kritériumok megállapítása érdekében történő kiegészítéséről.

(402) Míg harmadik felek azt állították, hogy cseh tisztviselők nyilvános nyilatkozatai azt jelzik, hogy a nagy aktivitású radioaktív hulladékok mélytárolójának működőképessé tételére vonatkozó taxonómiai feltételek módosítása vagy elhalasztása érdekében igyekeznek befolyásolni a jogalkotási folyamatot 2050-ig, a Bizottság nem rendelkezik olyan információval, amely megkérdőjelezné a cseh hatóságok kötelezettségvállalását. A Cseh Köztársaság 2023. január 11-én elfogadta a radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozó technikai vizsgálati kritériumoknak való megfelelés követelményéről szóló 24. sz. kormányhatározatot. Ezen állásfoglalás szerint a Cseh Köztársaság minden tőle telhetőt megtesz a vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott műszaki kritériumok teljesítése érdekében, beleértve a nukleárishulladék-kezelő létesítmény mélységi geológiai tárolójának 2050-ig történő üzembe helyezését (lásd a (81) és (82) preambulumbekezdést).

(403) A fenti megfontolások fényében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a projekt pozitív hatást gyakorol a piacra, mivel környezeti szempontból fenntartható módon hozzá fog járulni az energiaszerkezet dekarbonizációjához, és növelni fogja az ellátás biztonságát. Mivel a központi régió jól összekapcsolt, ezek a pozitív hatások valószínűleg előnyösek lennének a Cseh Köztársaságból villamos energiát importáló szomszédos tagállamok számára.

8.3.3.3. Az állami beavatkozás szükségessége

(404) Annak megállapítása érdekében, hogy szükség van-e támogatási intézkedésre, a Bizottságnak értékelnie kell, hogy az intézkedés olyan helyzetre irányul-e, amelyben az intézkedés olyan lényeges javulást eredményezhet, amelyet a piac önmagában nem tud megvalósítani. Nem tekinthető ugyanis a belső piaccal összeegyeztethetőnek az olyan támogatás, amely a kedvezményezett vállalkozás pénzügyi helyzetét anélkül javítja, hogy a kitűzött célok eléréséhez szükséges lenne.

(405) A vizsgált esetben a Cseh Köztársaság támogatja az Euratom-Szerződésben rögzített új nukleáris beruházásokat annak érdekében, hogy kezelje dekarbonizációs kihívását és a meglévő fosszilisüzemanyag-termelés és nukleáris energiatermelés tervezett megszüntetése miatt hamarosan a teljes nemzeti beépített teljesítőképességben mutatkozó hiányt (lásd a (8) és a (19) preambulumbekezdést). A Bizottságnak értékelnie kell, hogy az állami támogatás szükséges-e az új nukleáris beruházások előmozdítására irányuló célkitűzés eléréséhez.

(406) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kifejtette, hogy a piaci hiányosságok fennállása releváns tényező a támogatás szükségességének értékelése szempontjából, és elismerte azokat a piaci hiányosságokat, amelyek az atomenergia-fejlesztéssel kapcsolatos állami beavatkozást tesznek szükségessé ([176]). Az atomenergiába történő új beruházások esetében a piaci hiányosság elsősorban három tényezőnek tudható be: i. a tőkeszükséglet léptéke, ii. a beavatkozások által egyébként is torzított piaci árjelzéseknek való kitettség tartóssága, és iii. a politikai döntéseknek való kitettség tartóssága.

(407) Először is a nukleáris beruházások tőkeszükséglete különösen nagy léptékű. Míg a nukleáris energiatermelés fajlagos energiaköltsége nem feltétlenül magasabb, mint más technológiák esetében ([177]), az atomerőművek hosszú élettartama és nagy termelési kapacitása csak a legnagyobb vízerőmű-projektekhez hasonlítható. Ezt a több milliárd EUR-t elérő tőkeszükségletet tovább súlyosbítja az új építésű nukleáris létesítmények beruházási költségeinek gyakori és jelentős növekedése. Az OECD-országokban különösen a maguk nemében első III. generációs beruházásokat érintették az építési késedelmek és a költségnövekedés ([178]).

(408) Másodszor: a 60 éves tervezett működési idők megnehezítik a magánbefektetések vagy a kereskedelmi hitelek tipikus futamidejének hozzáigazítását a projekt élettartamához. Ez még fontosabb a jelenlegi villamosenergia-piacokon, amelyeket jelentősen megváltoztat az energetikai átállás és a megújuló energiaforrások gyors elterjedése, valamint az átmenetet kísérő szabályozási reformok. Következésképpen még a legtapasztaltabb piaci szereplőknek is nehézséget okoz, hogy megbízható előrejelzéseket készítsenek a villamosenergia-árak ilyen távoli jövőbeni alakulására vonatkozóan, és a villamosenergia-kereskedelem többsége legfeljebb 5 éves jövőbeni időtávra vonatkozik.

([176]) Az Egyesült Királyság által a Hinkley Point C atomerőmű javára végrehajtani tervezett SA.34947 (2013/C) (korábbi 2013/N) számú állami támogatásról szóló, 2014. október 8-i 2015/658/EU európai bizottsági határozat, (382)–(385) preambulumbekezdés.

([177]) Lásd Nemzetközi Energiaügynökség: „Projected costs of generating electricity" [A villamosenergia-termelés várható költségei], 2020-as kiadás, https://iea.blob.core.windows.net/assets/ae17da3d-e8a5-4163-a3ec-2e6fb0b5677d/Projected-Costs-of-Generating-Electricity-2020.pdf, 46. o.

([178]) Nemzetközi Energiaügynökség (IEA), Projected Costs of Generating Electricity 2020 [A villamosenergia-termelés várható költségei, 2020], 145. o.

(409) Végezetül az atomenergia továbbra is társadalmi és politikai viták tárgyát képezi, és a nukleáris energiatermelési eszközökbe történő beruházásoknak figyelembe kell venniük a szakpolitikai változások kockázatát.

(410) A Bizottság azt is elismerte, hogy ezen elemek kombinációja kifejezetten a nukleáris technológia sajátja ([179]), és valamennyi uniós piac általános jellemzője, beleértve a cseh villamosenergia-piacot is.

(411) Az érdekelt felek beadványai alátámasztották a Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő előzetes értékelését. A Bizottság megjegyzi, hogy az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiben a Cseh Köztársaság a közelmúltbeli kedvezőtlen piaci viszonyokra hivatkozott, amelyek jelentősen növelik az új nukleáris projektgazdák kockázatait, ideértve többek között a makrogazdasági környezetet és az inflációs nyomást, a kamatlábak emelkedését, valamint olyan egyedi eseményeket, mint például az Ukrajna elleni orosz invázió, amely a piacok és az ellátási láncok jelentős zavaraihoz vezetett. A cseh hatóságok ezért fenntartják, hogy állami támogatás nélkül valószínűleg nem kerül sor atomerőművek építésére.

(412) A cseh hatóságok rámutattak az energiapiacok fokozott volatilitására is, amelyet részben a nulla határköltségű erőforrások – például a szél- és napenergia – növekvő részaránya, valamint a gázárak ingadozásai okoznak, amelyek kiszámíthatatlan megtérülést eredményeznek a piaci szereplők számára, és ezáltal korlátozzák a nagyszabású nukleáris projektek fejlesztésének ösztönzőit, kivéve, ha a befektetők képesek fedezni a piaci áraknak való kitettséget. A hosszú távú szerződések révén történő fedezethez azonban olyan szerződő felekre van szükség, amelyek hajlandók olyan árakat elfogadni, amelyek elég magasak ahhoz, hogy a befektetők számára nagyon hosszú idő alatt megfelelő megtérülést biztosítsanak. Hasonló véleményeket nyújtottak be több harmadik fél észrevételeiben is, amelyek arra a következtetésre jutottak, hogy a jelenlegi európai villamosenergia-piacon állami támogatás nélkül nem lehet új nukleáris projekteket építeni.

(413) Amint azt a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) és a Nukleáris Energia Ügynökség (NEA) közös jelentése kifejti ([180]), a nyugati piacokon az új nukleáris építkezések közelmúltbeli tendenciái a költségek jelentős emelkedését és az építési késedelmeket mutatják. Ez részben azzal magyarázható, hogy az új projekteket a nukleáris építkezések hosszú kimaradását követően kezdeményezték, ami jelentősen rontotta a nukleáris ellátási láncot és az ipar képességeit, részben pedig azért, mert az építés megkezdésekor nem volt meg a tervezési érettség és a kivitelezési tervezés, valamint a politikai környezet egyre bizonytalanabbá vált. A jelentés megállapítja, hogy ez a helyzet gyengítette az érdekelt felek bizalmát az atomenergia-ipar új építési projektek megvalósítására való képessége iránt, és növelte a befektetési kockázat érzékelt szintjét, elbátortalanította a befektetőket, és tovább csökkentette a jövőbeli projektek finanszírozásának esélyét.

(414) A jelentés azonban kifejti, hogy más országokban, például Kínában és Koreában az új nukleáris beruházások a határidők és a költségvetés betartásával valósulnak meg, és arra a következtetésre jut, hogy a nyugati országokhoz képest fennálló szakadék nem magyarázható kizárólag a telephelyre jellemző feltételekkel. Ezért a nyugati országokban tapasztalt kihívások nem magából a technológiából fakadnak, hanem a projektek kidolgozásának és végrehajtásának körülményeitől, valamint a különböző érdekelt felek közötti interakcióktól függenek.

(415) A Bizottság emlékeztet harmadik felek észrevételeire, akik szerint az energiaellátást olcsóbb technológiákkal is garantálni lehetne, és a nukleáris ágazatban nyújtott támogatások lelassítanák az előrelépést más olcsóbb, gyorsabb és éghajlatbarát technológiák terén. A cseh hatóságok azt állították, hogy a Cseh Köztársaságban korlátozott a megújulóenergia-potenciál, de mind a nukleáris, mind a megújulóenergia-termelés növelése a nemzeti energia- és éghajlat-politikai stratégia fontos részét képezi (lásd a (21) preambulumbekezdést). Állításuk szerint továbbá míg a szélenergia-beruházásokra a projekt megvalósulása esetén később kerülne sor, mint a projekt nélkül, a kiépülő teljes szélenergia-kapacitás mindkét forgatókönyv esetében azonos lenne (lásd a (270) preambulumbekezdést). Ez az indokolás elfogadható. A szél- és napenergia-termelési kapacitásba történő beruházások a projektnél sokkal gyorsabban és alacsonyabb tőkeköltséggel valósíthatók meg. Ezeket azonban más tényezők is korlátozzák, például a

([179]) Az Egyesült Királyság által a Hinkley Point C atomerőmű javára végrehajtani tervezett SA.34947 (2013/C) (korábbi 2013/N) számú állami támogatásról szóló, 2014. október 8-i 2015/658/EU európai bizottsági határozat, (385) preambulumbekezdés.

([180]) A villamosenergia-termelés várható költségei – 2020. évi kiadás, elérhető itt: https://www.oecd-nea.org/jcms/pl_51110/projected-costs-of-generating-electricity-2020-edition.

rendelkezésre álló helyszínek és a hálózati csatlakozási kapacitás. Továbbá a projekt által a nagykereskedelmi piaci árakra gyakorolt korlátozott hatás (2 EUR/MWh) arra enged következtetni, hogy ez minimális hatást gyakorolna a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos beruházásokra. A villamosenergia-vásárlási szerződésben foglalt képlet által a termelés magas árú órákban történő maximalizálására és alacsony árak idején történő csökkentésére irányuló ösztönzők ugyanakkor csökkentik az intézkedés által a piaci alapú megújulóenergia-beruházásokra gyakorolt versenyhatást is, mivel a megújulóenergia-termelési eszközök várhatóan különösen gyakran fognak közlekedni az alacsonyabb árú időszakokban (mint ezekben az időszakokban a rendelkezésre álló megújuló erőforrások magasak, ami csökkenti a piaci árakat).

(416) Egy másik válaszadó azzal érvelt, hogy a következő évtizedekben magas villamosenergia-árak várhatók. A villamosenergia-árak hosszú időszakokra vonatkozó előrejelzése jelentős bizonytalansággal jár. Amennyiben a villamosenergia-árak a vártnál jelentősen magasabbak lennének, a villamosenergia-vásárlási szerződés és a nyereségmegosztási mechanizmus bevételt biztosít a cseh állam számára, ezáltal korlátozva a ČEZ javára történő túlkompenzációt. Ha viszont a piaci árak a vártnál alacsonyabbak, különösen a vártnál alacsonyabb kereslet vagy a megújuló energiák gyors elterjedése miatt, a projekt az intézkedés hiányában nem lenne képes viselni a beruházási költségeit.

(417) A Bizottság megállapítja, hogy a Cseh Köztársaságban egyértelműen azonosított piaci hiányosságok állnak fenn az új nukleáris energiaforrásokba történő beruházások tekintetében. A nagyon hosszú beruházási időszak miatt nincs elegendő bizonyosság arra vonatkozóan, hogy a jelenleg magas energiaárak kellően hosszú ideig magasak maradnak ahhoz, hogy befolyásolják ezt az értékelést. Tekintettel arra, hogy a Cseh Köztársaságban nem áll rendelkezésre elegendő villamosenergia-termelési kapacitás, e piaci hiányosságok, valamint a cseh energiapolitika stratégiai célja, amely a villamosenergia-termelés hosszú távú dekarbonizációjával párhuzamosan a villamosenergia-termelés relatív önellátására irányul, szükségesnek tűnik a projekt cseh köztársasági megépítéséhez nyújtott állami támogatás.

(418) Nem valószínű ugyanis, hogy a piaci erők önmagukban képesek lennének biztosítani ugyanazt a nukleáris kapacitást, mint a projekt, amely szükséges a cseh köztársasági nukleáris energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés fejlesztésének megkönnyítéséhez.

(419) A fentiek fényében a Bizottság megállapítja, hogy az állami támogatásra új cseh köztársasági nukleáris kapacitások fejlesztésének biztosításához van szükség. Emellett a Bizottság megállapítja, hogy az intézkedések ösztönző hatást gyakorolnak a kedvezményezettre, így biztosítva a projekt sikeres megvalósítását.

8.3.3.4. Megfelelőség

(420) A Bizottságnak az értékelés során meg kell határoznia, hogy a javasolt intézkedés megfelelő szakpolitikai eszköz-e célkitűzésének elérésére, ebben az esetben az atomenergia-termelés fejlesztésének előmozdítására a jövőbeli ellátási hiány ellensúlyozása érdekében.

(421) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megjegyezte, hogy a Cseh Köztársaság több olyan alternatív támogatási mechanizmust is mérlegelt az atomenergia-termelésbe történő beruházások ösztönzése érdekében, mint például az adójóváírás, a kapacitásmechanizmusok, a közvetlen beruházási támogatás, a szabályozott beruházásiár-modell (RAB) meghatározása stb., amelyek mind kevésbé bizonyultak megfelelőnek, mint a támogatás nyújtására végül kiválasztott intézkedések.

(422) A Bizottság egyetért azzal, hogy az ilyen egyéb szakpolitikai eszközök önmagukban valószínűleg nem lennének elegendőek ugyanezen eredmények eléréséhez, tekintettel a projekt sajátosságaira és a szükséges pénzügyi források nagyságára. Különösen a három intézkedés egyikének további kiigazítások nélküli megszüntetése jelentős kockázatokat hagyna a beruházónál, amelyek mindegyike más piaci hiányossággal függ össze ([181]). Amennyiben az alternatív támogatási mechanizmusok elsősorban más finanszírozási forrásokhoz (adójóváírásokhoz) kapcsolódnak, nem feltétlenül csökkentik a versenyre gyakorolt hatást. A kapacitásmechanizmusok és a RAB-modellek általános fogalmak, amelyek számos formát ölthetnek. A hivatalos vizsgálat nem szolgáltatott bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó konkrét intézkedés esetében az ilyen koncepciók megfelelőbb megoldást nyújtanának volna a felmerült piaci hiányosságokra.

([181]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (187) preambulumbekezdése.

(423) A Bizottság azonban az eljárás megindításáról szóló határozatában megkérdőjelezte, hogy a három intézkedés (azaz a visszatérítendő pénzügyi támogatás, az átvételi szerződés és a jogvédelem megváltozása) kombinációja megfelelőnek tekinthető-e az állami támogatás nyújtásához, és arra kereste a választ, hogy megfelelőbb lett volna-e a piaci kockázatoknak való nagyobb mértékű kitettség. Konkrétabban a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a három intézkedés és a projekt kezdeti kialakítása együttesen jelentős piaci kockázatokat szüntethet meg, és ezáltal akadályozhatja a versenymagatartás bizonyos ösztönzőit.

(424) A Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban is, hogy e három intézkedés kombinációja alkalmas-e a projekt fejlesztésének biztosítására, miközben a múltban korlátozottabb számú, esetleg kevésbé beavatkozó jellegű intézkedés elegendőnek tűnt a beruházás lehetővé tételéhez.

(425) A Bizottság továbbá megkérdőjelezte, hogy a Cseh Köztársaság által a több eszköz alkalmazása tekintetében javasolt egyensúly-e a megfelelő, és hogy az alternatív eszközök vagy azok közül csak néhány figyelembevétele alkalmas lehet-e arra, hogy kevesebb támogatással vagy a verseny kisebb torzulásával elérje ugyanazokat a célkitűzéseket.

(426) A cseh hatóságoknak a javasolt intézkedések kombinációját alátámasztó érvei a fenti 4.1. szakaszban leírtak szerint az intézkedések által orvosolni kívánt főbb piaci hiányosságokhoz kapcsolódnak, nevezetesen a tőkeszükséglet léptékéhez, a piaci árjelzéseknek való kitettség tartósságához és a politikai döntéseknek való kitettség tartósságához. A Bizottság már elismerte, hogy e kockázatok miatt magánbefektető rendes piaci viszonyok között nem hajtotta volna végre a projektet ([182]).

(427) A fentiekben kifejtettek szerint (lásd a (83)–(106) preambulumbekezdést) a hivatalos vizsgálat során a Bizottságnak a projekt piaci kockázatoknak való kitettségével kapcsolatos kétségei eloszlatása érdekében a Cseh Köztársaság a piaci áraknak való kitettséget beemelte az EDU II utólagos elszámolásának kiszámítására szolgáló képletbe, és 40 évre csökkentette az átvételi szerződés időtartamát, ezáltal növelve a projekt piaci kockázatoknak való kitettségét. Ez azt is jelenti, hogy az EDU II gazdaságilag motivált a kimenő teljesítmény oly módon történő optimalizálására, amely magas árú időszakokban maximalizálja, alacsony árú időszakokban pedig csökkenti a teherelosztást (például karbantartások ütemezése mellett). Ez csökkenti az intézkedés torzító hatását.

(428) A Bizottság továbbá emlékeztet arra, hogy a Hinkley Point C ügyben ([183]) a Bizottság az intézkedések hasonló kombinációját megfelelőnek tartotta.

(429) A Bizottság úgy véli, hogy a Cseh Köztársaság által a hivatalos vizsgálat során bejelentett három intézkedés kombinációja és a projekt megfelelő kialakítása megfelelő eszköz az atomerőműbe történő beruházás lehetővé tételére. A Bizottság úgy véli, hogy a három párhuzamos intézkedésre az új atomerőművek fejlesztésében jelen lévő piaci hiányosságok kezelése érdekében van szükség.

(430) Először is, amennyiben az ilyen hosszú tartamú tőkepiaci zavarok jelen vannak, a visszatérítendő pénzügyi támogatás nyújtása önmagában nem teszi lehetővé a nukleáris kapacitásba való befektetést, mivel csak azt a kérdést kezeli, hogy tőkét kell szerezni az új atomerőműblokk megépítéséhez, de nem kezeli az atomenergia által felvetett olyan kérdéseket, mint az építéséből és a teljes átfogó életciklusából származó konkrét kockázatok. A visszatérítendő pénzügyi támogatás biztosítja az új atomerőmű megépítésének szinte teljes tőkeszükségletét, míg az átvételi szerződés lehetővé teszi a beruházó számára, hogy saját tőkét kössön le a projekt számára. A visszatérítendő

([182]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (152) preambulumbekezdése.

([183]) Lásd a Hinkley Point C atomerőmű támogatására irányuló SA.34947. számú támogatási intézkedésről szóló, 2014. október 8-i bizottsági határozat (392)–(405) preambulumbekezdését. A Hinkley Point C ügyben különösen a CfD-nek a hitelgaranciával és (a jogszabályi és/vagy szakpolitikai változásokkal szembeni védelemmel kapcsolatos) miniszteri megállapodással való kombinációját tekintették megfelelő eszköznek a támogatásnyújtáshoz. A projekt esetében a visszatérítendő pénzügyi támogatás használatát részesítették előnyben az állami garanciával szemben, mivel i. a visszatérítendő pénzügyi támogatás kiküszöböli annak kockázatát, hogy a projekt kereskedelmileg nem finanszírozható, ii. a visszatérítendő pénzügyi támogatás időszerűbb megoldást kínál arra, hogy a teljes finanszírozási csomagot egy kereskedelmi hiteleszközhöz kössék, és iii. a visszatérítendő pénzügyi támogatás alacsonyabb idegentőke-költséggel járna, tekintettel a közvetlen állami hitelezésre, valamint a teljes építési időszak alatti finanszírozás megszervezésével és lekötésével kapcsolatos alacsonyabb díjakra. További részletekért lásd a fenti (166) preambulumbekezdést.

pénzügyi támogatás azonban önmagában nem biztosítaná a hitel visszafizetését, és az alacsony árú időszakok veszélyeztethetik a projekt életképességét. Így a visszatérítendő pénzügyi támogatás maga is az átvételi szerződés meglétén alapul, és ahhoz szervesen kapcsolódik, mivel a projekt minősítése figyelembe veszi a villamosenergia-vásárlási szerződés meglétét. A projekt hosszú távú kockázati profilját csak a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti garantált bevételek kompenzálhatják.

(431) A Bizottság továbbá úgy véli, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás alkalmas arra, hogy lehetővé tegye a beruházást és kezelje a hosszú távú tőkepiaci hiányosságokat a piaci alapú hiteleszközre vonatkozó állami garanciához képest is, mivel kezeli annak kockázatát, hogy a projekt nem biztosít elegendő finanszírozást magánhitelezőktől, alacsonyabb idegentőke-költséget és alacsonyabb díjakat biztosít a finanszírozás megszervezésével és lekötésével kapcsolatban a teljes építési időszak alatt, és költségnövekedés esetén is kevesebb időre van szüksége a finanszírozási csomag megszervezéséhez. Mivel a beruházási költségek bármilyen növekedése közvetlenül befolyásolná a kötési ár kiszámítását, a visszatérítendő pénzügyi támogatás lehetővé teszi, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződésben alacsonyabb kötési ár érvényesüljön (lásd a (171) preambulumbekezdést), ami csökkenti az intézkedés összköltségét.

(432) Másodszor: a 40 éves futamidejű villamosenergia-vásárlási szerződés kezeli azt az igényt, hogy biztosítani kell az árstabilitást és a kiszámíthatóságot, valamint a tőkearányos megtérülési rátát, amelyek különösen fontosak az ilyen méretű és időtartamú beruházások szempontjából, ennélfogva elengedhetetlenek a beruházás megvalósulásához. Ebben az értelemben a villamosenergia-vásárlási szerződés orvosolja a piaci árjelzéseknek való tartós kitettséggel kapcsolatos, fent meghatározott piaci hiányosságot.

(433) Harmadszor: a nukleáris technológia diszkriminatív szankcionálásának politikai vagy jogalkotási formái (jogszabályváltozással szembeni védelmi mechanizmus) esetén nyújtott kompenzációk azokat a további kockázatokat kezelik, amelyek a nukleáris ágazatra jellemzőnek tekinthetők (elsősorban a jogszabályi keret változásai, például politikai okok miatt bekövetkező beruházásmegszüntetések lehetősége). A számítási képlet bemeneti elemeinek jogos indokokon alapuló költségnövekedés esetén történő kiigazítása a nukleáris energiatermelési beruházásokban rejlő költségnövekedés kockázatát is kezeli.

(434) A fentiek fényében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződésnek a 40 éves időtartammal, a visszatérítendő pénzügyi támogatással és a jogszabályváltozással szembeni védelmi mechanizmussal való, a bejelentett intézkedésekben strukturált kombinálása megfelelő eszköz a projekthez nyújtott állami támogatás biztosításához.

8.3.3.5. Arányosság

(435) Valamely intézkedés arányosságának értékelésekor a Bizottságnak arról kell meggyőződnie, hogy az intézkedés az ahhoz szükséges minimumra korlátozódik-e, ami lehetővé teszi a projekt sikeres megvalósítását a célkitűzés elérése érdekében.

(436) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kifejtette, hogy az arányossági értékelésnek figyelembe kell vennie a cseh hatóságok által javasolt támogatási intézkedések kombinációját. A bejelentett intézkedésben három fő aggály merült fel az arányossággal kapcsolatban, amelyek relevánsak a Bizottság értékelése szempontjából.

(437) Először is, az átvételi szerződés bejelentett 60 éves időtartamát túl hosszúnak ítélték, mivel az jelentősen meghaladta a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetésére előirányzott időszakot, valamint a korábbi nukleáris beruházások közvetlen ártámogatási intézkedéseinek időtartamát ([184]). Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság arra kereste a választ, hogy a projektberuházási költségek ellentételezését nem kellene-e szorosabban összehangolni a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetésének módjával és időtartamával.

([184]) Ugyanott, (197)–(198) preambulumbekezdés. Konkrétan a Hinkley Point C átvételi szerződését 35 évre kötötték, míg a visszatérítendő pénzügyi támogatás törlesztési ideje a PAKS II esetében mindössze 21 év volt, és az intézkedést semmilyen más működési támogatás nem kísérte.

(438) Másodszor: a tervezett megtérülési rátát túl magasnak ítélték ahhoz, hogy ne lehessen kizárni a túlkompenzációt, figyelembe véve a bejelentett támogatási intézkedések kombinációját és a projekt ebből eredő kockázati profilját. Az eredetileg bejelentett fix áras energiavásárlási megállapodás az ár- és piaci kockázatokat egyaránt a különleges célú gazdasági egységre, végső soron tehát az államra ruházta át, míg a visszatérítendő pénzügyi támogatás jelentősen csökkentette a finanszírozási kockázatot, amely nagyon vonzó feltételek mellett kínál finanszírozást, anélkül, hogy az építési időszakban kamatot számítottak volna fel. Végezetül a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus védelmet nyújtott a szakpolitikai változásokkal és az EDU II által nem befolyásolható egyéb eseményekkel szemben. Ez magában foglalja a Cseh Köztársaság nemzeti atomenergia-politikájának módosítását, a többi támogatási intézkedés nyújtásának mellőzéséről vagy a végrehajtás leállításáról szóló határozatokat az erőmű megépítésére pályázó ajánlattevők elutasítása révén, valamint a jogos indokok kimerítő felsorolása miatti költségnövekedést is. A kedvezményezett és az állam közötti kockázatmegosztás fényében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy az atomerőmű-építési és üzemeltetési prémium szerepeltetése a CAPM szerinti becslésben nem indokolt.

(439) Emellett a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a Cseh Köztársaság által javasolt túlkompenzációs mechanizmus megfelelően akadályozná-e a túlkompenzációt, különösen azért, mert 50:50 tehermegosztási arányt tartalmaz az állam és az EDU II között ([185]).

(440) Harmadszor: a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az inkumbens ČEZ nyílt kiválasztási eljárás nélkül kiválasztása projektgazdaként azt jelentheti-e, hogy a projekthez szükséges támogatás magasabb, mint amekkora egyébként lett volna.

(441) Az alábbi szakaszok a cseh hatóságok által javasolt támogatási intézkedések változásainak fényében elemzik ezeket a kérdéseket, mielőtt végleges következtetéseket vonnának le a teljes támogatási csomagról.

8.3.3.5.1. A villamosenergia-vásárlási szerződés

8.3.3.5.1.1. A villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama

(442) A (437) preambulumbekezdésben említettek szerint az átvételi szerződés bejelentett 60 éves időtartama túl hosszúnak minősült. A Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a projekt beruházási költségeinek ellentételezését a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetésének módjához és időtartamához kell igazítani; utóbbi a cseh hatóságok által bemutatott alapforgatókönyv szerint körülbelül 30 év.

(443) A Cseh Köztársaság azzal érvelt, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetéséig tartó pufferidőszakra van szükség annak érdekében, hogy a projekt pénzügyileg életképes maradjon, különösen azért, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás esetleges kedvezőtlen események ellenére is teljes egészében visszafizethető legyen. Erre vonatkozóan a cseh hatóságok a Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (NAÜ) adatait mutatták be, amelyek szerint a közelmúltban megvalósult nagyszabású nukleáris projektek csak hosszú időszakot követően váltak képessé a teherelosztás stabilizálására, és ennélfogva annak a tervezett terhelési tényezőnek az elérésére, amelynél a projekt finanszírozható.

9. táblázat

A terhelési tényező stabilizálódási ideje

VENDOR	NPP TYPE	COUNTRY	UNIT	DESIGN NET CAPACITY	COD	LOAD FACTOR STABILIZATION TIME
WEC	AP1000	China	SANMEN_1	1157 MWe	21 June 2018	4 years
	AP1000	China	SANMEN-2	1157 MWe	17 Aug 2018	2 years
	AP1000	China	HAIYANG-1	1126 MWe	08 Aug 2018	4 years
	AP1000	China	HAIYANG-2	1126 MWe	29 Sep 2018	2 years
EdF	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	13 Dec 2018	5 years
	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	29 May 2019	4 years
KHNP	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	28 Feb 2011	10 years
	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	20 Jul 2012	8 years
	APR1400	UAE	Barakah-1	1310 MWe	01 Apr 2021	2 years (so far)
ŠKODA Praha a.s.	VVER V320	CZ	Temelin-1	1027 MWe	10 Jun 2002	8 years
	VVER V320	CZ	Temelin-2	1029 MWe	18 Apr 2003	8 years
Source: IAEA_PRIS - Reactor Details, 20 June 2023						

([185]) Ugyanott, (205) preambulumbekezdés.

(444) A cseh hatóságok felülvizsgálták a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamát, és azt 60 évről 40 évre csökkentették. Ez szorosabban igazodik a visszatérítendő pénzügyi támogatás időtartamához, noha továbbra is jelentős mértékben meghaladja azt. Míg a más projektek indítása után tapasztalt technikai nehézségekre tekintettel indokolt egy bizonyos időszak, amely lehetővé teszi az erőmű működésének stabilizálását a működés megkezdése után, az időtartam a más projekteknél megfigyelt időszakok felső határán van.

(445) Fontos azonban megjegyezni, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződésre vonatkozó szerződéses időszak kezdete nem feltétlenül egyezik meg az erőmű működésének kezdetével. Az átvételi időszak valójában a következők közül a korábbi időponttól kezdődik: i. a kezdő időpont, vagyis az a nap, amelyen az atomerőmű először ad át villamos energiát a hálózatba, amennyiben az EDU II értesítette az államot/a különleges célú gazdasági egységet arról, hogy a kezdő időpontot a villamosenergia-vásárlási szerződésben meghatározandó határidőkön belül kívánja kijelölni, és ii. a legvégső határnap, vagyis a tervezett üzembe helyezési időkeret (a tervezett üzembehelyezési dátumtól számított ötéves időszak) utolsó napját követő nap. (lásd a 39. lábjegyzetet). A tervezett üzembe helyezési dátum elhalasztásra kerül annak érdekében, hogy figyelembe lehessen venni a jogos indokot képező események által okozott késedelmeket. Így jogos indokkal nem alátámasztható késedelem esetén a villamosenergia-vásárlási szerződés által lefedett időszak megfelelően rövidül. Bár ez késedelem esetén 5 éves puffert biztosít, tekintettel a III+ generációs termelők nukleáris projektjeinek közelmúltbeli késedelmére, az 5 évnél hosszabb késések jelentős kockázatot jelentenek. A villamosenergia-vásárlási szerződés rövidített időtartamából eredő kockázat és az erőmű teljesítményének a működés megkezdése utáni stabilizálásához szükséges idő együttesen azt jelenti, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama megközelíti a visszatérítendő pénzügyi támogatás törlesztési idejét.

(446) Végül költségtúllépés esetén nem zárható ki, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetéséhez részben piaci alapú magánhitelekkel történő refinanszírozásra lesz szükség. Ebben az esetben a beruházási költség visszafizetése már nem kapcsolódik közvetlenül a visszatérítendő pénzügyi támogatás időszakához (lásd a (180) preambulumbekezdést). Különösen abban az esetben, ha a villamosenergia-vásárlási szerződés alatti piaci bevételek nem elegendőek a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszatérítéséhez szükséges költségek fedezésére, a piaci alapú hiteleket fel lehetne használni a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetésével kapcsolatos költségek egy részének finanszírozására. E piaci kölcsönök visszafizetésére ekkor a visszatérítendő pénzügyi támogatás visszafizetése után kerülne sor, a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő időszak piaci bevételei alapján.

(447) A fenti elemek együttesen elegendőek ahhoz, hogy a Bizottság a villamosenergia-vásárlási szerződés 40 éves időtartamát arányosnak tekintse.

(448) A Bizottság megjegyzi, hogy ez nem jelenti azt, hogy a projekt csak 40 éves működési élettartammal lenne életképes. A pénzügyi modell ugyanis 60 éves működési élettartamot feltételez, és a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő piaci bevételekre támaszkodik a saját tőke előírt [9–11] %-os belső megtérülési rátájának eléréséhez. Míg a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően alacsony piaci árakat feltételező érzékenységi elemzés azt mutatja, hogy az erőmű a pénzügyi ösztönzők hiánya miatt ebben az időpontban beszüntetheti működését (lásd a (148) preambulumbekezdést), ez nem jelenti azt, hogy a beruházás csak 40 éves üzemi élettartamra irányulna. Valójában ahhoz, hogy a befektetés életképessé váljon, a befektetőnek nagy valószínűséggel kell olyan környezetet feltételeznie, amely lehetővé teszi a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő folyamatos működést. A belső megtérülési ráta célértéke a projekt 60 éves élettartamára vonatkozik. Ha a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő piaci árak a vártnál jelentősen alacsonyabbak lennének, az negatívan befolyásolná a befektetés realizált megtérülését, és a [9–11] %-os cél alá csökkentené a belső megtérülési rátát.

8.3.3.5.1.2. Az ellentételezési képlet szerinti kompenzáció

(449) A (88)–(91) preambulumbekezdésben említettek szerint a villamosenergia-vásárlási szerződésben szereplő ellentételezési képlet két tagból áll: az utólagos elszámolási tagból és a piaci kitettségi tagból. Ez a struktúra hasonlít a kétirányú különbözeti szerződések (CfD) ([186]) kialakítására, ennélfogva hasonló hatással jár a bevételek stabilitásának biztosítása és a túlkompenzáció korlátozása, valamint az erőmű hatékony üzemeltetési ösztönzői tekintetében. Ebben a szakaszban a Bizottság az arányossággal (kompenzációval) kapcsolatos szempontokat, míg a 8.3.3.6.2. szakaszban a hatékony üzemeltetésre irányuló ösztönzőkkel kapcsolatos szempontokat értékeli.

([186]) Például a Hinkley Point C esetében hasonló CfD-képletet alkalmaznak.

(450) Az éves utólagos elszámolási tag biztosítja az erőmű bevételeinek stabilitását, ugyanakkor korlátozza a kompenzációt is. Az elszámolási tag fedezi az erőművet az átlagos piaci árak bizonytalan alakulásának kockázatával szemben, és mivel rögzített referenciavolumenre számítják ki (a (88) és (90) pontban leírt képletek szerinti kiigazításokkal), továbbá fedezetet nyújt a volumenkockázatokra. Egyrészt az elszámolási tag garantálja, hogy az atomerőmű minden év után megkapja az átlagos piaci árakhoz képest szükséges kiegészítést a céljutalék eléréséhez. Konkrétan, ha a másnapi piacon az óránkénti azonnali árak (azaz a referenciaár) utólagos éves átlaga a kötési ár alatt van, az elszámolási összeg azt az ellentételezést adja, amelyet a piac nem teljesített. Másrészt az elszámolási tag biztosítja, hogy ha az éves átlagos piaci ár több mint elegendő a célként előírt ellentételezés eléréséhez, a túlkompenzáció elkerülése érdekében a többletet (azaz a referenciaár és a kötési ár közötti különbséget) az erőmű visszafizesse.

(451) Ami a (88) és (90) preambulumbekezdésben leírt, a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képletben foglalt utólagos elszámolási tag kiigazításait illeti, az első kiigazítás (amikor a referenciaár (p') meghaladja a működési változó költségeket (c)) növeli az erőmű bevételbiztonságát a magas átlagos piaci árú években bekövetkező, nem tervezett üzemszünetek esetén. A visszatérítés összege a referenciaár és a kötési ár különbözete, valamint a tényleges mennyiség (semmint a referenciamennyiség) szorzatára korlátozódik. A második kiigazítás (amikor a piaci referenciaár (p') eléri vagy meghaladja a működési változó költséget (c) felső határt vezet be az elszámolási tagra vonatkozóan, ezáltal korlátozza a túlkompenzációt. Például nagyon alacsony piaci árak esetén, amikor az erőmű a termelés effektív csökkentésében érdekelt, az elszámolási tagból származó kompenzáció a kötési ár és működési költségek közötti különbség referenciamennyiségre vetített mértékére korlátozódik. A Bizottság ezért úgy véli, hogy az utólagos elszámolási tag – kiigazításaival együtt – biztosítja, hogy az erőmű ne kapjon több kompenzációt, mint amennyi a célként előírt ellentételezés eléréséhez szükséges, ugyanakkor biztosítja a bevételek stabilitását és a hatékony működés ösztönzését.

(452) Továbbá, amint azt a 8.3.3.6.2. szakasz tárgyalja, a villamosenergia-vásárlási szerződésben szereplő CfD-ellentételezési képlet hatékony ösztönzőket biztosít az erőmű számára, hogy a termelés helyett a nyereségét maximalizálja. Ez a jövedelmezőségi hatás abban is megnyilvánul, hogy a cseh hatóságok becslése szerint az erőmű CfD-ellentételezési képlet alapján átlagosan magasabb bevételeket és alacsonyabb költségeket eredményez, mint a kibocsátás maximalizálása esetén (lásd a (150) preambulumbekezdést). Következésképpen a fix áras energiavásárlási megállapodás megközelítésének az villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti képlet megközelítésével való felváltása alacsonyabb finanszírozási hiányt eredményez (a magasabb várható bevételekből és az alacsonyabb várható költségekből adódóan), ezáltal csökkentve a kötési árat és a szükséges támogatás összegét.

8.3.3.5.1.3. Túlkompenzációs mechanizmus

(453) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a Cseh Köztársaság által javasolt tőkenyereség-megosztási mechanizmus megfelelően akadályozná-e a túlkompenzációt, és úgy ítélte meg, hogy az 50:50 megosztási arány nincs összhangban a kedvezményezett és az állam közötti kockázatmegosztással, amely az eredetileg bejelentett intézkedésből adódik.

(454) Először is a Bizottság emlékeztet arra, hogy – amint azt az előző szakaszban kifejtettük – a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti felülvizsgált ellentételezési módszer magas piaci árak esetén csökkenti a túlkompenzáció kockázatát, mivel az üzemeltetőnek vissza kell térítenie a különleges célú gazdasági egység részére a vásárlási szerződés kötési árán felüli piaci bevételeket. Elismert tény, hogy a Cseh Köztársaság által eredetileg bejelentett, a megtermelt villamos energia rögzített egységára utáni ellentételezés hasonló hatással járt volna, ugyanakkor hosszabb időtartamon keresztül lett volna alkalmazandó: az eszköz teljes élettartamára, szemben a villamosenergia-vásárlási szerződés 40 éves maximális időtartamával. A Bizottság azonban megjegyzi, hogy a modellezési eredmények szerint a villamosenergia-vásárlási szerződés felülvizsgált ellentételezési képletében foglalt hatékony működési ösztönzők valószínűleg a rögzített áron történő átvételi szerződéshez képest a kötési ár csökkenésében nyilvánulnak meg az alacsonyabb működési költségek és a magasabb piaci megtérülés miatt, ennélfogva pedig a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt alacsonyabb támogatási szintet is eredményeznek.

(455) Másodszor: a nyereségmegosztási arányt illetően a Bizottság megjegyzi, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt a Cseh Köztársaság 50:50 arányt tart fenn, majd azt a szerződés lejártát követő 20 évben kismértékben, 60:40-re növeli a kedvezményezett javára. A Cseh Köztársaság azzal indokolja az arány növelését, hogy meg kell jelenítenie a kedvezményezett piaci árkockázatnak való nagyobb kitettségét. A Bizottság egyetért azzal, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamának 40 évre történő csökkentése növeli a projekt általános kockázati profilját, mivel piaci árkockázatot vezet be egy jelentős – az eszköz várható élettartamának egyharmadára kiterjedő – időszakra. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a felülvizsgált nyereségmegosztási arányok összhangban vannak a projektnek az 1. intézkedés kiigazításából, különösen a közvetlen ártámogatás időtartamának csökkentéséből eredő, összességében magasabb kockázati profiljával. A tőkenyereség-megosztási mechanizmus biztosítani fogja az EDU II által esetleges szerzett előnyök megosztását az állammal, ugyanakkor elegendő ösztönzőt hagy az EDU II-nek arra, hogy például költségcsökkentések révén törekedjen ezen előnyök realizálására.

(456) A Cseh Köztársaság rámutat arra, hogy a javasolt megosztási arány – még a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő kismértékű kiigazításával is – nagyobb megosztást biztosít az üzemeltető és az állam között (50:50 a villamosenergia-vásárlási szerződés alatt és 60:40 az atomerőmű hátralévő élettartama alatt), mint a Hinkley Point C (HPC) korábbi nukleáris beruházása, ahol a Bizottság arányosnak értékelte a kiinduló 70:30 megosztási arányt, amely a jelen esethez képest a projekt magasabb belső megtérülési rátája alapján volt alkalmazandó. A Bizottság megjegyzi, hogy a HPC tőkenyereség-megosztási mechanizmusa valójában két küszöbértéken alapult, amelyek szerint a kedvezményezett és az állam közötti megosztási arányok 70:30-ról 40:60-ra változnak, amikor a saját tőke realizált belső megtérülési rátája a második (magasabb) küszöbérték felett van. Ezért a HPC tőkenyereség-megosztási mechanizmusából nem minden lehetséges esetben adódik a projekthez képest kedvezőtlenebb megosztási arány az állam számára. Ugyanakkor a Bizottság úgy véli, hogy a HPC nyereségmegosztási mechanizmusa nem feltétlenül megfelelő viszonyítási alap a projekt javasolt túlkompenzációs mechanizmusának értékeléséhez, mivel jelentős különbségek vannak a projektek között kockázati profiljuk, piaci körülményeik és támogatási csomagjaik tekintetében.

(457) Harmadszor: a cseh hatóságok a mérnöki, beszerzési és építési beszállító versenypályázati kiválasztására is hivatkoztak, amely véleményük szerint piaci alapú mechanizmust foglal magában, megszüntetve az esetleges indokolatlan kockázatokat a pénzügyi modell beruházási költségekre vonatkozó feltételezéseiben. A Bizottság egyetért azzal, hogy a mérnöki, beszerzési és építési vállalkozó kiválasztására irányuló versenyeljárás lefolytatása, amelynek során a potenciális beszállítók egymással szemben tesznek ajánlatot a szerződés elnyerésére, valószínűleg jobb ár-érték arányt biztosít, mint például a mérnöki, beszerzési és építési szerződés közvetlen (azaz verseny nélküli) odaítélése. Ezért tekintettel arra, hogy a pénzügyi modellben a villamosenergia-vásárlási szerződés kötési árának kalibrálásához használt beruházási költségeket versenytárgyalási eljárás keretében határozzák meg, mindez hozzájárulhat a túlkompenzációs kockázatok csökkentéséhez.

(458) Végezetül a Bizottság megjegyzi, hogy a különleges célú gazdasági egység túlkompenzációs kiigazításokból származó nyeresége vagy a kedvezményezett által a különleges célú gazdasági egység részére fizetendő átalányösszeg formájában valósul meg, vagy a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár csökkenéséhez vezet, ezáltal csökkentve az állam által az erőmű működésének teljes időtartama alatt nyújtandó támogatás szintjét.

(459) A fenti érvekre tekintettel a Bizottság úgy véli, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletében és a felülvizsgált tőkenyereség-megosztási mechanizmusban megtestesülő túlkompenzációs kontrollmechanizmusok megfelelőek, és összhangban vannak a kedvezményezett és az állam közötti kockázatmegosztással.

8.3.3.5.2. A pénzügyi modell kiinduló feltételezései és forgatókönyv-elemzése

(460) A cseh hatóságok számos olyan paraméterrel kapcsolatban közöltek feltételezést, amelyek egyelőre ismeretlenek, de jelentős hatással vannak a kötési árra. Ez különösen a várható piaci árakra, az erőmű rendelkezésre állására, az építési költségekre, a működési költségekre, valamint a leszerelési költségekre és a beruházási költségekre vonatkozik.

(461) Ezeket a feltételezéseket a pénzügyi modell bemeneteként használják az aktuálisan várható kötési ár kiszámításához (lásd a 3.6.2. szakaszt) azzal a céllal, hogy a projekt működési időtartama alatt elérjék a saját tőke [9–11] %-os belső megtérülési rátáját. A kötési ár tehát a pénzügyi modell kimenete, és ennek megfelelően kerül kiszámításra.

(462) Bizonyos feltételezések a saját tőke elvárt belső megtérülési rátájára is közvetlen hatással vannak. Míg a modell általában a saját tőke előírt [9–11] %-os belső megtérülési rátájára kíván megoldást találni, a még ismeretlen bemeneti paraméterek módosítása eltéréseket eredményezhet az előírt belső megtérülési rátától. Például:

a) Ha a technikai rendelkezésre állás a [70–100] %-os rendelkezésreállási cél alá csökken, ami megakadályozza az üzemet abban, hogy olyan időszakokban termeljen, amikor a *c* költség a *p* piaci ár alatt van, ez alacsonyabb megtérülést eredményez; amennyiben ez nem jogos indoknak betudhatóan következik be, ez a saját tőke belső megtérülési rátájának csökkenését eredményezi.

b) Ha a *p* piaci ár a projekt élettartamának jelentős részében a *c* működési költség alatt van, az erőmű nem fog működni. Ebben az esetben az ellentételezési képlet második része felső korlátot állapít meg az ellentételezésre vonatkozóan, és a saját tőke IRR-jét […] %-ra csökkenti.

c) Ha a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően a piaci árak jelentősen magasabbak lennének az alapesetben vártnál, ez a saját tőke előírt [9–11] %-os belső megtérülési rátáját meghaladó hozamot eredményezne. Ebben a helyzetben a nyereségmegosztási mechanizmus lenne alkalmazandó, mivel a többletmegtérülés 60 %-át az EDU II-nek, 40 %-át pedig az államnak kellene visszajuttatni.

(463) A fent ismertetett okokból a projekt arányos megtérülésének biztosítása szempontjából nagy jelentőséggel bírnak többek között a jövőbeli piaci árakra, az építési költségekre, a működési költségekre, az erőmű rendelkezésre állására, a leszerelési költségekre és más releváns paraméterekre, például a tőkekiadásokra és a projekt finanszírozására vonatkozó hiteles feltételezések. Új atomerőmű-projekteknél azonban e feltételezések közül sokat övez jelentős bizonytalanság. A közelmúltban több európai projektben is ismétlődően megbízhatatlanok voltak a III + generációs atomerőmű építési költségeire vonatkozó feltételezések. A 60 éves működési élettartamra vonatkozó költségbecslések kihívást jelentenek. Ugyanez vonatkozik az évszázad végére vonatkozó piaciár-előrejelzésekre is. Ennek fényében a cseh hatóságoknak nemcsak azt kell biztosítaniuk, hogy az eredeti támogatásnyújtási jogszabály alapjául szolgáló feltételezések hitelesek legyenek, hanem azt is, hogy amennyiben e paraméterek frissítésére van szükség, az kiszámítható, átlátható, objektív és ellenőrizhető módon történjen.

(464) A cseh hatóságok a 3.6.6. szakaszban foglaltak szerint feltételezéseket közöltek a pénzügyi modell különböző bevételi és költségráfordítási paramétereiről.

(465) A piaci árakra vonatkozó becsléseket illetően említést érdemel, hogy nem áll rendelkezésre határidős piaci ár az olyan jövőbeli, kellően távoli időszakokra, amelyek a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő időszakot is lefedik. Míg a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt a piaciár-előrejelzéstől való eltéréseket hatásukban nagyrészt ellensúlyozzák a villamosenergia-vásárlási szerződés hatásai, amely megvédi az EDU II-t az átlagárak eltéréseitől, ugyanez nem mondható el a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő időszakokról. A Cseh Köztársaság a ČEZ kereskedelmi feltételezéseire támaszkodott a cseh köztársasági átlagos éves villamosenergia-piaci árak 2035 és 2050 közötti alakulására vonatkozóan. Az erőmű teljes várható üzemi élettartamára kiterjedő, a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követő időszakot is magában foglaló 2051 és 2096 közötti időszakban a cseh hatóságok feltételezése szerint a piaci árak fokozatosan, évi […] %-os állandó ütemben csökkennek, ami azt a várakozást tükrözi, hogy a piaci árak a megújuló energiaforrások nagyobb arányú rendszerbeli alkalmazása miatt hosszabb távon összességében csökkenni fognak. Inflációs kiigazítások nélkül a központi piaci árra vonatkozó feltételezés kiinduló értéke a 2036. évi […] EUR/MWh, amely 2050-ig […] EUR/MWh-ra, majd 2076-ig fokozatosan […] EUR/MWh-ra, végül 2096-ig […] EUR/MWh-ra csökken.

(466) A Bizottság nem tudja biztosan előre jelezni, hogy ezek az árak valóban érvényesülnek-e a piacon. Az átdolgozott (EU) 2019/943 villamosenergia-rendeletet kísérő 2016. évi hatásvizsgálat megállapította, hogy *„2050-re a megújuló energiaforrásokból előállított energia részaránya várhatóan megközelíti a 60 %-ot. Ebben az esetben az alapterhelés és a csúcsterhelési árak közötti különbség jelentősen nő, főként az előző időszakokhoz képest alacsonyabb alapterhelési árak miatt. Az átlagos másnapi piaci árak azonban továbbra is magasak maradnak az előrejelzési időszakban, mivel a hőtermelés az év legtöbb órájában várhatóan továbbra is marginális lesz (ezáltal meghatározza a másnapi piaci árat)”*. ([187]) E feltételezések alapján a hatásvizsgálatban foglalt modell előrejelzése szerint az uniós másnapi piaci átlagár a 2020. évi

([187]) Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre (átdolgozás) irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálat (SWD(2016) 410 final – 2016/0379, 2016. november 30.), 6.2.6.4. szakasz: A nagykereskedelmi árak szintje és volatilitása.

74 EUR/MWh-ról 2035-re 118 EUR/MWh-ra emelkedik, majd viszonylagos állandóság mellett 2050-re 122 EUR/MWh-t ér el. A 2016. évi értékelés alapján a 2036-tól lassan csökkenő árakra vonatkozó előrejelzés nem lenne összhangban a Bizottság által készített tanulmányokkal.

(467) A megújuló energiák részarányával kapcsolatos ambíciószint azonban azóta jelentősen magasabb. A megújuló energiáról szóló, 2018-ban elfogadott és így a fent említett hatásvizsgálattal párhuzamosan kidolgozott irányelv 2030-ra 30 %-os megújulóenergia-célt írt elő a végsőenergia-fogyasztásban. A 2023-ban elfogadott felülvizsgált megújulóenergia-irányelv legalább 42,5 %-ra emeli a megújuló energiára vonatkozó, 2030-ra elérendő kötelező uniós célt, 45 %-os arányt tartva szem előtt. Az európai klímarendelet ([188]) előírja, hogy az uniós jogban szabályozott uniós szintű üvegházhatásúgáz-kibocsátást és -elnyelést legkésőbb 2050-ig egyensúlyba kell hozni az Unión belül, így az említett időpontig a kibocsátást nettó nullára kell csökkenteni, és hogy az Uniónak ezt követően negatív kibocsátásra kell törekednie. A többnyire alacsony határköltségű megújulóenergia-termeléssel kapcsolatos magasabb ambíciószintből, valamint a dekarbonizációs célkitűzésekből adódóan a 2016. évi értékelés alapjául szolgáló feltételezés, amely szerint „*a hőtermelés az év legtöbb órájában várhatóan továbbra is marginális lesz (és ezáltal meghatározza a másnapi piaci árat)*”, a 2050-ig tartó időtávon már nem tekinthető adottnak. Bár nem zárható ki, hogy a magas határköltségű termelés (pl. szén-dioxid-leválasztási és -tárolási technológia alkalmazása vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású üzemanyag, például hidrogén fogyasztása) továbbra is fontos szerepet játszik, más forgatókönyvek megalapozottan jelezhetik előre az igen alacsony határköltségű órák magas arányát. Sőt, az uniós villamosenergia-piac egyes részeiben rövid időszakokra ez már ma is látható ([189]). Ha kivételesen már most is ez a helyzet, a magas megújulóenergia-termeléssel és alacsony kereslettel jellemezhető időszakokban ez a villamosenergia-vásárlási szerződés végét követő, 2078-ban kezdődő időszakra vonatkozó több lehetséges forgatókönyv egyikének tekinthető. A cseh hatóságok azonban nem állítják, hogy a villamosenergia-árak a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően átlagosan nullához közelinek tekinthetők. Ehelyett azt feltételezik, hogy az átlagárak lassan csökkennek, ([190]) és 2096-ban még mindig átlagosan […] EUR/MWh-t érnek el.

(468) A különböző árfeltevések modellre gyakorolt hatásának bizonyítása érdekében a cseh hatóságok a pénzügyi modell keretében árérzékenységi elemzéseket nyújtottak be olyan további forgatókönyvek alapján, amelyek állandó éves átlagos piaci árra vonatkozó várakozásokat feltételeznek –10 EUR/MWh és 150 EUR/MWh közötti tartományban. A –10 EUR/MWh, 10 EUR/MWh és 20 EUR/MWh piaci árakat tartalmazó forgatókönyvek szerint az erőmű a villamosenergia-vásárlási szerződés lejárta után leáll, mivel a bevételek a működési költségek alatt lennének. Ebben a helyzetben nem áll fenn a túlkompenzáció kockázata. Ha viszont a villamosenergia-árak jelentősen magasabbak lennének a feltételezettnél, az a belső megtérülési ráta emelkedését eredményezné. Ha azonban a belső megtérülési ráta meghaladja a [9–11] %-os célrátát, nyereségmegosztási mechanizmust alkalmaznak, amelynek keretében az állam az EDU II-től beszedi a többletmegtérülés 40 %-át. Következésképpen ha a villamos energia ára az erőmű élettartama alatt 150 EUR/MWh lesz, a saját tőke belső megtérülési rátája a projekt élettartama alatt […] % lenne a nyereségmegosztási mechanizmus alkalmazása előtt, és […] % lenne a nyereségmegosztást követően. Ez biztosítja, hogy a túlkompenzáció kockázata még a vártnál jelentősen magasabb villamosenergia-árak esetén is korlátozott legyen.

(469) A fenti megfontolások alapján tehát a villamosenergia-árakra vonatkozó feltételezések megalapozottak, és a nyereségmegosztási mechanizmusnak a magasabb villamosenergia-árakból származó többletbevételekre való alkalmazása – különösen a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően – biztosítja az arányosságot e tekintetben.

(470) Az egyéb – nevezetesen az építési költségekre és a rendelkezésre állásra vonatkozó – alapfeltevések az egyéb projektek tapasztalatain és a technológiaszolgáltatók által a műszaki képességekre vonatkozóan készített leírásokon alapulnak. Ha az alapesetben alkalmazott feltételezések túlságosan optimistának bizonyulnak, az vagy stabil IRR-t eredményezhet (amennyiben a költségnövekedés jogos indokokon alapul, és ezáltal nem befolyásolja a belső megtérülési rátát), vagy a belső megtérülési ráta csökkenését eredményezheti. Más közelmúltbeli nukleáris projektek

([188]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

([189]) Például az Ibériai-félsziget másnapi piacán a nagykereskedelmi villamosenergia-árak a 2024. február 26. és március 17. közötti három hét óráinak 63 %-ában 10 EUR/MWh alatt voltak; Forrás: Az ENTSO-E átláthatósági platformja.

([190]) A 2020-as árakon évi [1–2] %-os lassú csökkenést nominális értéken túlkompenzálja a feltételezett 2 %-os infláció, így a nominális értékek árai várhatóan lassan emelkednek ebben az időszakban.

tapasztalataira vonatkozóan szolgáltatott információk alapján a cseh hatóságok elegendő alapot szolgáltattak ahhoz, hogy a költségek jelentős csökkentését valószínűtlennek tekintsék. Még ebben az esetben is, ha az ilyen költségcsökkenés a belső megtérülési ráta növekedését eredményezné, azt a nyereségmegosztási mechanizmus korlátozná. Bár jelentős a kockázata annak, hogy az alapesetben a költségnövekedés meghaladja a feltételezéseket, ez nem vezetne túlkompenzációhoz.

(471) Ami a finanszírozási költségeket illeti, az előrejelzések sokkal megbízhatóbbak, mint a technikai elemek. Ez a visszatérítendő pénzügyi támogatás keretében egyértelműen meghatározott finanszírozási költségen alapul. A magánpiaci refinanszírozásra vonatkozó feltételezések csekély hatással lehetnek a belső megtérülési rátára, mindenesetre a visszatérítendő pénzügyi támogatás kamatlábának kiegészítésén alapulnak. Ennek alapján a finanszírozási költségekre vonatkozó feltételezések kellően megalapozottak.

(472) A 3.6.2. szakaszban ismertetett pénzügyi modell a projekt működési időtartama alatt a saját tőke [9–11] %-os belső megtérülési rátájának eléréséhez szükséges kötési ár kiszámítására szolgál. A kiinduló (vagy alap-) esetben a pénzügyi modell több feltételezést használ bemenetként, amelyek közül sok a mérnöki, beszerzési és építési szerződés megkötését követően aktualizálásra kerül. A fent leírtak szerint a Bizottság úgy véli, hogy ezek az eredeti feltételezések megalapozottak. Az aktualizálási folyamat a mellékletben található paraméterjegyzéken alapul. Ez a kimerítő lista meghatározza, hogy mely paraméterek frissíthetők, és melyek eredményezhetik a kötési ár kiigazítását (mind felfelé, mind lefelé) saját tőke belső megtérülési célrátájának fenntartása érdekében. Az aktualizálási folyamat ezért kellően átlátható és kiszámítható.

(473) A Bizottság értékelte a pénzügyi modell funkcionalitását, és úgy véli, hogy helyénvaló több bemeneti változó használatával kiszámítani a megtérülési cél eléréséhez szükséges minimális kötési árat. A Bizottság ellenőrizte, hogy a pénzügyi modell figyelembe veszi-e a kezdeti feltételezéseket, beleértve a (149) preambulumbekezdésben ismertetett terheléskövető funkcionalitást is, és ez alapján [65–80] EUR kiinduló kötési ár mellett [9–11] %-os megtérülési célt becsült.

(474) A Bizottság ellenőrizte továbbá, hogy a pénzügyi modell képes-e figyelembe venni egy sor feltételezést (forgatókönyvet) a bemeneti változók tekintetében, és hogy a saját tőke pénzügyi modell által becsült belső megtérülési rátája ennek megfelelően reagál-e. A Bizottság ellenőrizte továbbá, hogy a pénzügyi modell felhasználható a különböző forgatókönyvek szerinti megtérülési cél eléréséhez szükséges kötési ár megoldására.

(475) A Bizottság ezért arra a következtetésre jut, hogy a projekt pénzügyi modellje, beleértve annak működését és az annak alapjául szolgáló feltételezéseket is, megalapozott és megfelelő a projekt javasolt megtérülési céljának eléréséhez.

8.3.3.5.3. A megtérülési ráta összehasonlító elemzése

8.3.3.5.3.1. Bevezetés

(476) Ebben a szakaszban a Bizottság az EDU II beruházás megtérülési rátájára (RoE) vonatkozó értékelését tárgyalja. Az állami támogatási intézkedés arányosságának biztosítása és a túlkompenzáció elkerülése érdekében az állami támogatási intézkedésnek biztosítania kell a kedvezményezett számára az EDU II beruházás minimális megtérülési rátáját. Más szóval azt a minimális rátát, amelynél a projekt finanszírozási hiánya megszűnik. A finanszírozási hiány a faktuális forgatókönyv és a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértéke (NPV) közötti különbség, ugyanakkor az állami támogatás azon minimális összege, amely szükséges ahhoz, hogy az intézkedés ösztönző hatást gyakoroljon a vállalkozásra, valamint az állami támogatás maximális összege, amely arányos a beruházás ösztönzésével.

(477) A finanszírozási hiány koncepciója mélyen a szokásos üzleti döntéshozatalban gyökerezik. Amikor a profitmaximalizáló vállalatok döntenek arról, hogy végre kívánnak-e hajtani egy projektet, a szóban forgó projekt által generált értéket alternatív intézkedések alapján értékelik, és azt választják ki, amelyik a legnagyobb várható hozamot éri el. Ezért ahhoz, hogy a vállalatok hajlandóak legyenek megvalósítani a nem a legmagasabb várható megtérülésű projektet, szükség lehet a finanszírozási hiányt fedező állami támogatás nyújtotta ösztönzőre.

(478) Ebben az esetben a faktuális forgatókönyv az EDU II projektben eszközölt befektetést, míg a kontrafaktuális forgatókönyv a beruházás mellőzését jelenti. A Cseh Köztársaság pénzügyi modellje az EDU II projektnek az értékelés időpontjában, 2023. december 31-én várható értékét adja meg azon pozitív és negatív pénzáramok diszkontálásával, amelyeket a projekt a teljes élettartama alatt várhatóan generál. A Cseh Köztársaságnak a faktuális forgatókönyvre (az EDU II-be történő beruházásra) vonatkozó pénzügyi modellje szerint a javasolt állami támogatási intézkedések a faktuális forgatókönyv nettó jelenértékét nullának tekintik, és az ilyen állami támogatási intézkedéseket e célból méretezték (vagyis a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési árat úgy számítják ki, hogy a projekt nettó jelenértéke, beleértve a támogatást is, nulla legyen). Ebben az esetben a kontrafaktuális forgatókönyv a beruházás mellőzését jelenti (a kontrafaktuális befektetés nettó jelenértéke ekkor nulla). Az, hogy a javasolt állami támogatást magában foglaló faktuális forgatókönyv nettó jelenértéke és a kontrafaktuális forgatókönyv nettó jelenértéke megegyezik, azt jelenti, hogy a javasolt állami támogatási intézkedések megszüntetik a finanszírozási hiányt, anélkül ösztönözve az EDU II beruházást, hogy túlkompenzációt okoznának ([191]).

(479) A faktuális forgatókönyv (az állami támogatási intézkedések beiktatásával megvalósuló EDU II beruházás) nulla nettó jelenértéke azt jelenti, hogy a projekt WACC értéke vagy tőkeköltsége és a projekt belső megtérülési rátája (projekt-IRR, másként a projekt hozama) azonos. WACC: a sajáttőke-költség és az idegentőke-költség súlyozott átlaga a 3.6.5. szakaszban leírtak szerint. Így a projekt megtérülési rátája figyelembe veszi a projekt finanszírozására használt teljes tőkeszerkezetet, azaz a részvényesek által biztosított saját tőkét és a hitelezők által biztosított idegen tőkét.

(480) Az EDU II esetében a Bizottság a RoE-célérték értékelésére összpontosított. Ennek az az oka, hogy ebben az esetben a saját tőkét a ČEZ biztosítja, míg az idegen tőkét – kamattámogatással, a visszatérítendő pénzügyi támogatás formájában – az állam (lásd a 3.7. szakaszt). A kamattámogatott hitel (kölcsön) és a különbözeti szerződés a kötési ár révén az EDU II projekt finanszírozási hiányát megszüntető intézkedések. Így a sajáttőke-költség arányosságának megállapítása biztosítja a teljes állami támogatás arányosságát.

(481) A sajáttőke-költség becslése ezt követően annak értékelésére irányul, hogy a részvényesek tőkemegtérülése arányos-e. Tekintettel a visszatérítendő pénzügyi támogatás idegentőke-költségére, amint megállapítást nyer, hogy a megcélzott RoE arányos, a szerződés kötési árát úgy kalibrálják, hogy a teljes állami támogatás pótolja a finanszírozási hiányt, azaz a faktuális forgatókönyv esetében nulla nettó jelenértéket eredményezzen ([192]). Más szóval az állami támogatás arányosságát a kötési ár kalibrálása biztosítja, figyelembe véve a támogatott idegentőke-költséget és az arányos tőkearányos jövedelmezőséget. Minderre tekintettel a Bizottság e szakasz fennmaradó részében a megcélzott RoE-érték arányosságának értékelésére összpontosít.

8.3.3.5.3.2. Értékelés

8.3.3.5.3.2.1. Önálló jelentős kockázati prémium

(482) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki a Cseh Köztársaság által javasolt RoE-cél arányosságával kapcsolatban, és különösen azzal kapcsolatban, hogy az alaphozamon felül szükséges-e 3–3,5 %-os önálló jelentős kockázati prémium (SMRP) szerepeltetése ([193]).

(483) Az önálló jelentős kockázati prémiummal kapcsolatban a Cseh Köztársaság azzal érvelt, hogy az atomerőművek a többi villamosenergia-termelési projekthez képest bizonyos egyedi jellemzőkkel és kockázatokkal rendelkeznek, amelyeket figyelembe kell venni az önálló jelentős kockázati prémium CAPM modell szerinti tőkearányos jövedelmezőségben való szerepeltetésével. A Cseh Köztársaság 3–3,5 %-os becslése szerint ezeket a kockázatokat nem veszik figyelembe a hagyományosabb termelési formákban és szabályozott hálózati társaságokban részt vevő diverzifikált energiaszolgáltatókra vonatkozó béta-becslések ([194]).

([191]) A kontrafaktuális forgatókönyv szerinti nulla nettó jelenérték azt jelenti, hogy ebben a forgatókönyvben a vállalat hajlandó olyan projektet megvalósítani, amely a tőke költségével megegyező tőkemegtérülést biztosít (azaz WACC = projekt-IRR). Mivel ebben az esetben a finanszírozási hiány megegyezik a faktuális forgatókönyv nettó jelenértékével, az, hogy az állami támogatás a faktuális forgatókönyv esetében nulla nettó jelenértéket biztosítja, azt feltételezi, hogy a faktuális forgatókönyvben a WACC is megegyezik a projekt belső megtérülési rátájával, a kontrafaktuális forgatókönyvvel összhangban.

([192]) Diszkontráta vagy súlyozott átlagos tőkeköltség (WACC) alkalmazásával, amely tükrözi a vonatkozó idegentőke- és sajáttőke-költséget.

([193]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (67) preambulumbekezdése.

([194]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (69) preambulumbekezdése.

(484) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megkérdőjelezte, hogy szükség lenne önálló jelentős kockázati prémiumra, tekintettel az atomerőművekkel kapcsolatos kockázatok kezelésére javasolt három támogatási intézkedésre. A Bizottság azzal érvelt, hogy kétségei vannak a kiegészítő kockázati prémium szükségességét illetően, mivel a befektető által a villamosenergia-vásárlási szerződésen, a visszatérítendő pénzügyi támogatáson és a hatásvizsgálaton keresztül nyújtott védelem figyelembevételét követően viselt kockázatok tükröződnek a CAPM modell alapján kapott tőkearányos jövedelmezőségben ([195]).

(485) Az eljárás megindításáról szóló határozatot követően a Cseh Köztársaság 2023. szeptember 25-én benyújtott egy dokumentumot, amellyel támogatni kívánta az SRMP szerepeltetését ([196]). A Bizottság megjegyzi, hogy a Cseh Köztársaság által e beadványban tett szakirodalmi hivatkozások ([197]) nem támasztják alá az ilyen prémiumot alkalmazását állami beavatkozás esetén. Ennek az az oka, hogy az állami támogatás megszünteti a magasabb ellentételezés szükségességét azáltal, hogy legalább részben kiiktatja azokat a kockázatokat, amelyek egyébként kifejezetten érintenék a nukleáris beruházási projekteket. Továbbá sem a Hinkley Point C, sem a Paks II esetében nem számoltak önálló jelentős kockázati prémiummal ([198]). A Bizottság ezért arra a következtetésre jut, hogy a jelen esetben nem lenne arányos az önálló jelentős kockázati prémiumot (SMRP) a sajáttőke-költség becsült tartományában szerepeltetni.

(486) A vizsgálat során a cseh hatóságok egyetértettek abban, hogy a sajáttőke-költség kiszámításakor nem vesznek figyelembe önálló jelentős kockázati prémiumot. Az önálló jelentős kockázati prémium szerepeltetésével kapcsolatban az eljárás megindításáról szóló határozatban felmerült kétség tehát eloszlott.

8.3.3.5.3.2.2. A tőkearányos jövedelmezőség célértéke

(487) Ebben a szakaszban a Bizottság értékeli, hogy a [9–11] %-os tőkearányos jövedelmezőségi cél arányos-e. Ennek érdekében a Bizottság a tőkearányos jövedelmezőség a Cseh Köztársaság által feltételezett célértékét összehasonlítja a sajáttőke-költség piaci alapú tartományával. A tartománynál magasabb tőkearányos jövedelmezőség aránytalanul magas hozamot, a tartománynál alacsonyabb tőkearányos jövedelmezőség pedig aránytalanul alacsony hozamot jelent (azaz olyan hozamot, amelyet egy piaci befektető nem fogadna el).

(488) A sajáttőke-költség piaci alapú tartományának becsléséhez a Bizottság a standard CAPM-megközelítést ([199]) alkalmazza, amellyel elméleti sajáttőke-költséget vagy sajáttőkeköltség-tartományt határoz meg úgy, hogy annak minden egyes összetevőjét piaci adatok alapján becsüli meg. Ezenkívül a Bizottság az elemzésben a sajáttőke-költség kapott tartományát referenciaértékként az atomenergia-ágazattal, és ennélfogva az EDU II-vel összemérhető ágazatok megfelelő tartományával hasonlítja össze.

(489) A sajáttőke-költség tartományának becslését követően a Bizottság levonja következtetését a tervezett sajáttőke-költség arányosságáról. Végezetül a Bizottság értékeli, hogy a költségek és az ütemterv változása esetén hogyan változna a tőkearányos jövedelmezőség célértéke.

8.3.3.5.3.3. A sajáttőke-költség becslése

(490) Ebben a szakaszban a Bizottság megbecsüli saját kiindulási sajáttőke-költségét, valamint a sajáttőke-költség tartományát. A sajáttőke-költség tartományát egy „alacsony” és egy „magas” forgatókönyv azonosításával határozza meg. A Bizottság a sajáttőke-költség minden egyes paramétere tekintetében megindokolja a Cseh Köztársaság feltételezéseinek elfogadását vagy megcáfolását, és széles körben elfogadott forrásokon alapuló referenciaértékeket határoz meg.

(491) A Bizottság által a sajáttőke-költség becsléséhez használt módszertan a Cseh Köztársaság által is alkalmazott és a 3.6.5.1. szakaszban ismertetett standard CAPM-képleten alapul. A Bizottság az alábbiak szerint becsülte meg a sajáttőke-költség paramétereit.

(492) Az RfR értékek tekintetében a Bizottság megállapítja, hogy a Cseh Köztársaság becsült tartománnyal számolt: a 30 éves euróövezeti és német államkötvények, valamint az AAA minősítésű, 10 évnél hosszabb futamidejű európai vállalati kötvények kétéves és 20 éves átlagát alapul véve, az átlagokat prémiummal megnövelve kapta a Cseh Köztársaságra vonatkozó RfR-tartományt ([200]). A Bizottság megfelelőbbnek tartja, hogy a vállalati kötvényeket ne

([195]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (207) preambulumbekezdése.
([196]) Lásd a Cseh Köztársaság 2023. szeptember 25-i beadványát.
([197]) Lásd a Cseh Köztársaság 2023. szeptember 25-i beadványának 15. táblázatát („Kockázati prémiummal kapcsolatos tanulmányok”).
([198]) Paks II határozat, 258. pont. A Hinkley Point C ügyében hozott határozat nem tesz említést önálló jelentős kockázati prémiumról vagy hasonló típusú prémiumról.
([199]) Ez a megközelítés a Harris–Pringle-képleten alapul, leírása a 3.6.5. szakaszban található.
([200]) További részletekért lásd a 3.6.5.1. szakaszt.

tekintsék az RfR helyettesítőinek, mivel ezek nem tekinthetők kockázatmentesnek. A Bizottság továbbá helyénvalóbbnak tartja, hogy a kétéves vagy 20 éves adatok helyett az egyidejű hat hónapos és 12 hónapos adatokat vizsgálja ([201]). A Bizottság tehát az RfR becslésekor a 2023 júliusától kezdődő hat hónapos időszakra és a 2023 januárjától kezdődő 12 hónapos időszakra vonatkozóan a német és az euróövezeti AAA minősítésű 30 éves államkötvények átlagos hozamát veszi figyelembe. Ezen átlagok értéke 2,72 %, illetve 2,55 % ([202]). Az RfR-értékeket a 0,6 %-os kockázati prémiummal növelve ([203]) a Bizottság 3,09 %–3,26 %-os kiigazított RfR-tartományt kap. Az óvatosság érdekében a Bizottság a Cseh Köztársaság alacsony forgatókönyve szerinti 2,3 %-os, alapforgatókönyve szerinti 2,72 %-os, valamint magas forgatókönyve szerinti 3,26 %-os feltételezést fogadja el. A Bizottság RfR-tartománya tehát 2,30–3,26 %, míg a Cseh Köztársaság által számított tartomány [2–5] %.

(493) A piaci kockázati prémium esetében a Cseh Köztársaság [5–7] % közötti tartományt feltételez Damodaran és Fernandez adatai alapján, a 3.6.5.1. szakaszban leírtak szerint. Ezeket az adatbázisokat széles körben elismerik és használják a pénzügyi és üzleti világban. A Bizottság megbízhatónak találja ezeket a forrásokat, és alacsony forgatókönyvében Damodaran adatainak átlagát (5,6 %) ([204]), magas forgatókönyvében pedig a Cseh Köztársaság 6,3 %-os óvatos adatát ([205]) feltételezi. A Bizottság az alapforgatókönyvében óvatos 6,1 %-os értékkel számol, ez Damodaran és Fernandez adatainak egyszerű átlaga ([206]).

(494) A tőkeáttétel nélküli béta esetében a Bizottság értékelte a Cseh Köztársaság által javasolt módszertant, amely a hasonló projektek bétáinak súlyozott átlagán alapul, és […] bétaértéket eredményez ([207]). A Bizottság megállapítása szerint ez a módszertan összhangban van a széles körben elismert módszerekkel. ([208]) A Bizottság ezt a számadatot konzervatívnak tartja, a Damodaran által közölt ágazati információkhoz képest, aki a villamosenergia-vállalatok egy mintájára 0,54-es átlagos tőkeáttétel nélküli béta értéket becsül ([209]). A Bizottság a Cseh Köztársaság magas forgatókönyve szerinti 0,54 béta értéket feltételezi. Az óvatosság érdekében azonban a Bizottság az alapforgatókönyvében és az alacsony forgatókönyvében 0,51 béta értéket feltételez a Cseh Köztársaság […] értékével szemben ([210]). Ez a béta a Cseh Köztársaság által szolgáltatott adatokon alapuló konzervatív értékelés eredménye ([211]). ([212]). Említést érdemel, hogy az óvatosság érdekében a Bizottság a standard Hamada-

([201]) Ez összhangban van a Bizottság által a Paks II határozatban alkalmazott megközelítéssel is.

([202]) Az euróövezeti AAA minősítésű 30 éves államkötvények hozamára vonatkozó adatok az EKB adatportáljáról származnak: *Yield curve spot rate, 30-year maturity - Government bond, nominal, all issuers whose rating is triple A - Euro area* (https://data.ecb.europa.eu/data/datasets/YC/YC.B.U2.EUR.4F.G_N_A.SV_C_YM.SR_30Y). A német 30 éves államkötvények hozamára vonatkozó adatok a Deutsche Bundesbank weboldaláról származnak: *Daily yield of the current 30 year federal bond, time series BBSSY.D.REN.EUR.A640.000000WT3030.A* (Daily yields of current Federal securities | Deutsche Bundesbank).

([203]) További részletekért lásd a 3.6.5.1. szakaszt.

([204]) E számadat becslésének részleteit lásd a 65. lábjegyzetben.

([205]) Ez az adat óvatos Fernandez legutóbbi, 2022 júniusában közzétett MRP-felméréséhez képest, amely szerinti az MRP mediánja 6,7 %. További részletekért lásd a 66. lábjegyzetet.

([206]) Damodaran 5,6 %-os és Fernandez 6,7 %-os értékének átlaga. Ez a megközelítés összhangban van a Bizottság Paks II határozatban alkalmazott megközelítésével.

([207]) További részletekért lásd a 3.6.5.1. szakaszt.

([208]) A Cseh Köztársaság által alkalmazott módszertan a kétéves regressziós béta és az ötéves regressziós béta együttesének alkalmazásából áll, az előbbit kétharmados, az utóbbit egyharmados súllyal szerepeltetve. Béta = a 2 éves regressziós béta 2/3 súllyal + az 5 éves regressziós béta 1/3 súllyal. Ugyanezt a módszert alkalmazza Damodaran professzor, amint azt itt kifejtettük: Az adatsorban használt változók (nyu.edu).

([209]) Lásd Damodaran professzor weboldalán a 2023. évi adatokat a „betaEurope" fájlban a „power" ágazatnál, ahol pénzforgalommal kiigazított, tőkeáttétel nélküli béta értéke 0,54.

([210]) Ez az EDU II-höz hasonló projektek ötéves heti regressziós bétáinak egyszerű átlaga. Az ötéves regressziós béta a Cseh Köztársaság és a Damodaran által a bétaértékelésben használt két béta (a másik a kétéves heti béta) közül a konzervatívabb. A kétéves heti béták egyszerű átlaga 0,55. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a 0,51 béta megfelel az EDU II projekt referenciaértékeként használható három iparág – zöld és megújuló energia, villamos energia és közművek – egyszerű készpénzátlagára vonatkozó konzervatív, kiigazítás nélküli béta értéknek (forrás: Damodaran professzor honlapja, „betaEurope" fájl).

([211]) A Bizottság a Cseh Köztársaság által használttal azonos minta alapján kiszámította a hasonló projektek tőkeáttétel nélküli, adót is tartalmazó béta értékét, a Damodaran-féle 2023. januári „betaEurope" fájl szerinti 24,8 %-os globális adókulcsot feltételezve (forrás: betaEurope22.xls (live.com)). Ez összhangban van a 213. lábjegyzetben ismertetett Hamada-megközelítéssel, amely szerint az adókat figyelembe veszik a béta kiszámításakor. Ennek eredményeként a tőkeáttétel nélküli béta becsült értéke 0,595 a 69. és 208. lábjegyzetben ismertetett Damodaran-féle megközelítés szerint, amely a hasonló projektek kétéves és ötéves heti bétáinak súlyozott átlagát veszi alapul. Az óvatosság érdekében a Bizottság a Nuclearelectricát eltávolította a mintából. A teljes, tőkeáttétel nélküli béta így 0,516 lesz.

([212]) Ez a feltételezés összhangban van a Paks II-re vonatkozó feltevésekkel is.

megközelítést ([213]) fogadja el a tőkeáttételes béta becslése tekintetében, szemben a Cseh Köztársaság által alkalmazott Harris–Pringle-megközelítéssel ([214]).

(495) A tőkeáttétel esetében a Cseh Köztársaság […] %-os értéket feltételezett. ([215]) A Bizottság megjegyzi, hogy […] % a projekt tervezett tőkeáttétele ([216]), egyben pedig átlagos tőkeáttétele is a projekt élettartama alatt ([217]). A Bizottság megállapítja továbbá, hogy a […] %-os tőkeáttétel megfelel a hasonló projekteknél az utolsó rendelkezésre álló teljes pénzügyi évben közölt tőkeáttételnek ([218]), és lényegesen óvatosabb, mint a projekt tőkeszerkezetén alapuló 98 %-os tőkeáttétel ([219]). A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a […] %-os tőkeáttétel nagyjából összhangban van a Damodaran által szolgáltatott ágazati információkkal, aki a villamosenergia-ipari vállalatok mintáján az átlagos tőkeáttételt 61,2 %-ra becsüli ([220]). A Bizottság tehát három forgatókönyvében […] %-os tőkeáttételt feltételez.

8.3.3.5.3.3.1. Következtetés

(496) A Bizottság a sajáttőke-költséggel kapcsolatos következtetéseit az alábbiakban (*10. táblázat*) ismerteti. A táblázat a sajáttőke-költséggel kapcsolatosan három forgatókönyvet mutat be, amelyek három feltételezésből: „alacsony”, „alap-” és „magas” forgatókönyvből erednek.

10. táblázat

A sajáttőke-költséggel kapcsolatos következtetések

Forgatókönyvek	Alacsony	Alapforgatókönyv ([1])	Magas ([2])
Kockázatmentes kamatláb	2,3 %	2,7 %	3,3 %
Részvénykockázati prémium	5,6 %	6,1 %	6,3 %
Béta (tőkeáttétel nélkül)	0,51	0,51	0,54
Tőkeáttétel (D / (D + E))	[…] %	[…] %	[…] %
Sajáttőke-költség	[…] %	[…] %	[…] %
A sajáttőke-költség tartományának középpontja	**[…] %**		

([1]) A Bizottság megjegyzi, hogy az alapforgatókönyvi 6 hónapos, 2,7 %-os RfR-t 12 hónapos, 2,5 %-os RfR-rel helyettesítve a sajáttőke-hozam [9–11] %-os célértéke továbbra is elérhető.

([2]) A Bizottság megjegyzi, hogy a „magas” forgatókönyvben az EDU II […] %-os tőkeáttételét az EDU II-höz hasonló projektek 56 %-os átlagos tőkeáttételével (a Bloomberg adatbázisában az utolsó teljes évre [azaz 2022-re] vonatkozóan rendelkezésre álló adattal) helyettesítve a sajáttőke-költség […] % lenne. Így az előírt [9–11] %-os sajáttőke-hozam továbbra is elérhető lenne.

Forrás: A Bizottság által végzett elemzés

([213]) Ez a megközelítés a Hamada-képleten alapul. E megközelítés szerint a kamatadópajzsot (azaz az adóköteles nyereségből megengedett levonással elért adókedvezményt) érvényesítik a béta tőkeáttételi kiigazításában, ezáltal csökkentve a tőkeáttételes béta értéket, valamint csökkentve a tőkearányos jövedelmezőséget. A Hamada-képlet a következő: $\beta_L = \beta_U + \left[1 + \frac{D}{E}(1-T)\right]$, ahol β_L a tőkeáttételes béta, β_U a tőkeáttétel nélküli béta, D az idegen tőke, E a saját tőke, T az adókulcs, és $(1-T)$ az adópajzs. A Cseh Köztársaság pénzügyi modelljével összhangban az adókulcs feltételezett értéke 21 %. Megjegyzendő, hogy ebben a képletben az idegen tőke béta értéke nulla.

([214]) További részletekért lásd a 3.6.5.1. szakaszt és az 57. lábjegyzetet.

([215]) Ez a projekt átlagos tőkeáttétele a szerződés időtartama alatt. További részletekért lásd a 3.6.5.1. szakaszt.

([216]) Lásd a Cseh Köztársaság 2024. március 21-i beadványát.

([217]) A Cseh Köztársaság pénzügyi modellje.

([218]) Az EDU II-höz hasonló projektek tőkeáttételi mutatója a Bloombergen rendelkezésre álló utolsó teljes évben (azaz 2022-ben) 41,8 % és 75,6 % között mozog, átlagosan 56,3 %, a 75. percentilis esetében pedig 68,4 % volt a küszöb. A […] %-os tervezett tőkeáttétel így a 75. percentilis alatt van.

([219]) A(z) […] %-os érték óvatos ahhoz a 67–78 %-os tartományhoz képest is, amely a Cseh Köztársaság által benyújtott és a 3.6.5.1. szakasz 76. lábjegyzetében ismertetett „tényleges tőkeáttételi” módszertanon alapul.

([220]) Lásd Damodaran weboldalán a 2023. évi adatokat („dbtfundEurope23”, ágazat: „power”).

(497) A sajáttőke-költség bemutatott paraméterei (Table 10) […] % és […] % közötti sajáttőkeköltség-tartományt és […] % átlagos értéket eredményeznek, az alapforgatókönyvi […] %-os értéket feltételezve. Az előírt [9–11] %-os tőkearányos jövedelmezőség ezen a tartományon belül van, és alacsonyabb, mint a három forgatókönyv átlaga. Meg kell jegyezni, hogy ezek az adatok a 8.3.3.5.3.2.1. szakaszban kifejtett okok miatt nem tartalmaznak önálló jelentős kockázati prémiumot. Ezek az adatok a cseh köztársasági sajáttőke-költség […]-tól […]-ig terjedő tartományával és az önálló jelentős kockázati prémium nélkül számított […] átlagával hasonlíthatók össze, a 3.6.5.1. szakaszban tárgyaltak szerint.

(498) Ezek a sajáttőke-költségre vonatkozó adatok konzervatívak, mivel e számítás egyetlen ágazatspecifikus paramétere a béta, amely egy nukleáris beruházásokba befektető, de változatos portfólióval rendelkező vállalatcsoporttól származik. Bár a támogatási intézkedések mérséklik a jelentős kockázatokat, az egyes nukleáris projektek továbbra is jelentős kockázatoknak vannak kitéve, amelyek közül sok az EDU II esetében változatlanul fennmarad. Ez magában foglalja különösen a vártnál alacsonyabb rendelkezésreállási, építési vagy üzemeltetési költségek jogos indokkal nem alátámasztható növekedését, a legvégső határnapot követő építési késedelmeket, a nem tervezett üzemszüneteket, különösen a magas árszint időszakaiban, valamint a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartamának végét követő villamosenergia-árakat, amelyek a jelenleg vártnál jelentősen alacsonyabbak lehetnek. E kockázatok közül sokat részben enyhíthetnek a nagyobb számú villamosenergia-termelő eszközzel és más energiapiaci tevékenységekkel rendelkező vállalatok, és ha ezek a kockázatok a hasonló projekteknél jelentkeznek, a működésüknek csak egy részét érintik. Az EDU II egy egyedi nukleáris projekt, ennélfogva a változatos portfólióval rendelkező vállalatokhoz képest kockázatosabb.

(499) A Bizottság továbbá Damodaran iparági szintű sajáttőkeköltség-adatbázisára támaszkodott a szükséges tőkearányos jövedelmezőség referenciaértékének megállapításához ([221]). Ennek érdekében a Bizottság az atomenergiához legközelebb álló iparágak átlagos sajáttőke-költségét vizsgálva 10,21–10,26 %-os átlagos sajáttőkeköltség-értéket kapott ([222]). Az ezen ágazatok sajáttőke-költségére kiszámított adatok az atomerőművekre vonatkozó konzervatív becsléseknek tekinthetők, mivel az egyetlen ágazatspecifikus paraméter a béta, amint azt a (498) bekezdés kifejti.

(500) A Bizottság a Cseh Köztársaság által rendelkezésre bocsátott pénzügyi modellt ([223]) használta fel annak értékelésére, hogy az építési költségek és az építési idő változásai milyen változást eredményeznének a saját tőke előírt belső megtérülési rátájában ([224]).

— A Bizottság megállapította, hogy a nem jogos indokok által okozott 10 %-os költségtúllépés forgatókönyvének alkalmazásával a saját tőke belső megtérülési rátája […] %-ra csökken. Ez a forgatókönyv az atomenergia-ipar közelmúltbeli alakulására tekintettel valószínű ([225]). Ha ehelyett a tényleges költségek a vártnál 10 %-kal alacsonyabbak lennének, a saját tőke belső megtérülési rátája […] %-ra emelkedne. Ez a forgatókönyv azonban az atomenergia-iparban nem valószínű.

— A Bizottság megállapította továbbá, hogy az 5 éves építési késedelem a saját tőke […] %-os belső megtérülési rátáját eredményezné, míg ha az építés 5 évvel korábban befejeződne, a saját tőke belső megtérülési rátája […] % lenne. Az építési késedelem az ágazat korábbi alakulását tekintve reális forgatókönyv, míg az építési időszak lerövidítése nem az.

(501) Az említett érzékenységek alapján a Bizottság […] % és […] % közötti sajáttőke-IRR tartományt állapított meg, amelynek átlaga […] %. Ez a tartomány soha nem haladja meg a sajáttőke-költség […]–[…] %-os tartományát, és átlagosan a [9–11] %-os előírt megtérülési ráta alatt van, ezáltal biztosítva az állami támogatási intézkedések arányosságát.

([221]) A 2023. évi országspecifikus WACC-adatokra vonatkozóan lásd: „Data” > „Archived data” > „Cost of capital by industry” > „Europe” > „1/23” a következő címen: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/. Ez az adatbázis egy globális adatbázis része, és magában foglalja az európai országokat („Nyugat-Európa” címkével). Az országokat azonban további csoportokba sorolják, és a Cseh Köztársaság a fejlett európai országok alcsoportjába („Developed Europe”) tartozik; lásd a „Global alphabetical” és a „Europe by industry” füleket, http://www.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/indname.xls.

([222]) Ezek az ágazatok a következők: „Zöld és megújuló energiaforrások”, „Energia” és „Közüzemek (általános)”. A sajáttőke-költség 10,65 % a zöld és megújuló energiaforrások, 9,98 % a villamos energia, és 10,01 % az általános közüzemi szolgáltatások esetében. E számok egyszerű átlaga 10,21 %, míg a súlyozott átlag (ahol a súly a mintában szereplő vállalatok száma) 10,26 %. Lásd: Damodaran, 2023. január, „waccEurope” fájl.

([223]) A Cseh Köztársaság pénzügyi modellje.

([224]) Ezen érzékenységek kezelése érdekében a Bizottság nem változtatott a többi feltételezésen, többek között a kötési áron sem.

([225]) Lásd a 8.3.3.3. szakaszt.

8.3.3.5.4. A ČEZ kiválasztása projektgazdaként

(502) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a ČEZ lenne a leghatékonyabb üzemeltető, és különösen arra kereste a választ, hogy a projektgazda nyílt eljárásban történő kiválasztása a projekt megvalósításához szükséges támogatás csökkenéséhez vezethetett volna-e.

(503) Először is az eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatos észrevételeiben a Cseh Köztársaság és a ČEZ azt állította, hogy a ČEZ projektgazdaként történő kiválasztása jelentős költség- és időmegtakarítást eredményezett. A Cseh Köztársaság megjegyezte különösen, hogy a ČEZ kiválasztása körülbelül [200–700] millió EUR többletköltség elkerülését tette lehetővé (lásd a fenti (254) preambulumbekezdést). Hasonlóképpen, a ČEZ megjegyezte, hogy projektgazdaként való kiválasztása potenciálisan [200–700] millió EUR-val csökkentette a projekt költségeit egy másik üzemeltető zöldmezős atomerőművéhez képest (lásd a (339) preambulumbekezdést). A Bizottság úgy véli, hogy a hivatkozott költségmegtakarítás, amely a megvásárolt terület értékéből, a ČEZ által már elvégzett engedélyezési és fejlesztési tevékenységek költségeiből áll, elfogadhatónak tűnik, és arra a projekt tőkekiadásaira vonatkozó becslések nem terjednek ki, így a megtakarítás csökkenti a projekthez nyújtott támogatás összegét a nyílt kiválasztásos helyzetekhez képest. Ennek alapján az ellentételezési képlet és a túlkompenzációs mechanizmus (lásd a 8.3.3.5.1–8.3.3.5.3. szakaszt) biztosítja, hogy a támogatás a szükséges minimumra korlátozódjon.

(504) Másodszor: a projekt általános kialakításának, valamint a kedvezményezett és az állam közötti kockázatmegosztásnak, továbbá a támogatási intézkedések ösztönző struktúrájának biztosítania kell, hogy az építési és üzemeltetési költségek a minimálisra korlátozódjanak. Bár a támogatási intézkedések számos kockázatot mérsékelnek, az EDU II továbbra visel az építési és üzemeltetési költségek emelkedésével kapcsolatos kockázatokat (kivéve a nem jogos indok, vagy a legvégső határnapot követő építési késedelmek miatti költségnövekedést), ami ösztönzőleg hat a költségek és a késedelmek minimalizálására. A projekt építési és fejlesztési szakaszában a ČEZ teljes lekötött függő saját tőkéje a költségtúllépések finanszírozására 1,95 milliárd EUR lesz ((197) preambulumbekezdés). Továbbá, amint azt a Cseh Köztársaság kifejtette, a pénzügyi modell bemeneti értékeinek a mérnöki, beszerzési és építési pályázat eredményeinek megfelelő aktualizálása biztosítja, hogy a tényleges építési költségek, amelyek alapján a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti kötési ár kiszámítása történik, versenyképesek legyenek, ezáltal kiküszöbölve a pénzügyi modell alapjául szolgáló költség-előrejelzések esetleges indokolatlan kockázatait ((457) preambulumbekezdés). Végezetül a nyereségmegosztási mechanizmus arra ösztönzi az EDU II-t, hogy törekedjen további költségcsökkentésre és nagyobb megtérülésre, amelyet részben megoszt az állammal.

(505) A fentiek fényében a Bizottság megállapítja, hogy a projekt támogatási csomagja tartalmazza a költségek minimalizálásához szükséges biztosítékokat és ösztönzőket, és így a projekthez szükséges támogatás összegét, és úgy ítéli meg, hogy valószínűtlen, hogy a projektgazda nyílt kiválasztási eljárása alacsonyabb támogatási összegeket eredményezett volna.

8.3.3.6. A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése, mérlegelési teszt

(506) Ahhoz, hogy az intézkedés összeegyeztethető legyen a belső piaccal, korlátozni kell az intézkedésnek a verseny torzulása és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt negatív hatásait, és azokat meg kell haladniuk a támogatás pozitív hatásainak.

(507) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban úgy ítélte meg, hogy a projekt többféle módon torzíthatja a versenyt.

(508) Először is a Bizottság megkérdőjelezte azokat a műszaki és gazdasági okokat, amelyek alapján a ČEZ-t (mint az EDU II egyetlen tulajdonosát) az intézkedés kedvezményezettjeként kiválasztották, tekintettel a pályázati vagy kiválasztási eljárás hiányára. Ebben a szakaszban ugyanis nem volt egyértelmű, hogy voltak-e más, potenciálisan hatékonyabb gazdasági szereplők, amelyek hajlandók lettek volna kevesebb támogatással megvalósítani a projektet.

(509) Másodszor: a Bizottság aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az EDU II és a különleges célú gazdasági egység közötti átvételi szerződés feltételei az EDU II részéről nem hatékony üzemeltetési magatartást eredményeznének, és torzítanák a villamosenergia-piac lehívási sorrendjét azáltal, hogy kiszorítják az olcsóbb technológiákat, például a megújuló energiaforrásokat.

(510) Harmadszor: a Bizottság utalt a ČEZ erős helyzetére a cseh villamosenergia-piacon, és aggodalmát fejezte ki a piaci szerkezetnek a szóban forgó támogatási intézkedés miatti – például az alternatív beruházások kiszorításából adódó – esetleges torzulásaival kapcsolatban.

(511) Negyedszer: a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozat elfogadásakor nem tudta teljes mértékben kizárni, hogy a ČEZ esetleg torzíthatja a downstream piac működését a piaci ár befolyásolásával, vagy a nagy kimeneti mennyiség által elősegített más típusú stratégiai magatartással, például a kapacitás visszatartásával.

(512) Végül a Bizottság nem rendelkezett kellően megalapozott információkkal ahhoz, hogy felmérje a különleges célú gazdasági egység piacra gyakorolt hatásait.

8.3.3.6.1.A ČEZ kiválasztása projektgazdaként ([226])

(513) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megjegyezte, hogy a ČEZ-t pályázat, kiválasztási eljárás vagy részvételi szándék kifejezésére való felhívás nélkül jelölték ki projektgazdaként, és arra kereste a választ, hogy a ČEZ kiválasztása milyen műszaki és gazdasági szempontok alapján történt. A fentiek alapján a Bizottság kétségeit fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a ČEZ projektgazdaként való kiválasztása a piaci struktúra esetleges torzulásához vezethet-e.

(514) Az eljárás megindításáról szóló határozatot követően a cseh hatóságok kifejtették, hogy a projektgazda szerepével kapcsolatban alternatív megoldásokat mérlegeltek, és a ČEZ-t választották előnyben részesített alternatívaként ((50)–(59) preambulumbekezdés).

(515) A cseh hatóságok jelezték továbbá, hogy a projektgazdaként a ČEZ a legmegfelelőbb választás, tekintettel a projekt megvalósítására való képességére és ösztönzőire, az energiaellátás biztonságával kapcsolatos megfontolásokra, a nemzetbiztonsági érdekekre és a technológiasemlegességre (lásd a fenti (247) preambulumbekezdést).

(516) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy a ČEZ kiválasztása jelentős hatékonyságot eredményez, elkerüli a többletköltségeket, és nem igényel külön területfejlesztést. Így ez a kiválasztás jelentős előnyökkel jár a projektek végrehajtásának időzítése tekintetében, amelyek alternatív struktúrákkal nem reprodukálhatók (lásd a fenti (248) preambulumbekezdést).

(517) A cseh hatóságok a teljesítés időzítésével kapcsolatos előnyöket a ČEZ által eddig elvégzett előkészítő munkálatokkal indokolták. A ČEZ csoport az atomerőmű javasolt helyszínének tulajdonosa. Az építkezéshez szükséges földterület megvásárlásának folyamata 2008 áprilisában kezdődött és 2021-ben zárult le ((249) preambulumbekezdés). Emellett a ČEZ megvalósíthatósági tanulmányokat, valamint engedélyezési és fejlesztési tevékenységeket végzett azzal a céllal, hogy csökkentse a Cseh Köztársaság számára a projektfejlesztés idő- és költségigényét. Emellett 2021 elejétől a ČEZ megszerezte a projektnek a projekttervvel összhangban történő előrehaladásához szükséges valamennyi kulcsfontosságú engedélyt (például a nukleáris létesítmény telepítésére vonatkozó engedélyt és a KHV-t) ((250) preambulumbekezdés). A nukleáris létesítmény telepítésére vonatkozó engedélyhez jellemzően 6–7 évre, a KHV beszerzéséhez pedig 3–5 évre van szükség.

(518) A cseh hatóságok továbbá kifejtették, hogy a ČEZ atomerőmű-tulajdonosként és -üzemeltetőként beható ismeretekkel rendelkezik az új atomerőműre vonatkozó szabályozási követelményekről, beleértve az engedélyezési követelményeket is, valamint a cseh jogszabályokról ((251) preambulumbekezdés). Emellett a ČEZ és az EDU II számos nemzetközi szervezet tagja, így hozzáférnek azokhoz a szabványokhoz és eljárásokhoz, amelyeket a világ szabályozó szervei elismernek, és amelyek használatát a folyamatos fejlesztés érdekében ösztönzik (lásd a fenti (251) preambulumbekezdést).

(519) A cseh hatóságok hangsúlyozták továbbá, hogy a projekt kulcsszerepet játszik a Cseh Köztársaság jövőbeni biztonságos villamosenergia-ellátásában, különös tekintettel a széntüzelésű erőművek leszerelésére. A cseh hatóságok konkrétan kifejtették, hogy a projekt rövidebb fejlesztési időtávja hozzá fog járulni az előre jelzett kapacitáshiány kezeléséhez. Egy másik helyszínen megvalósuló, lényegesen hosszabb időtávú önálló projekt kidolgozása nem elégítené ki a rendszer ellátásbiztonságával kapcsolatos azonnali igényeket (lásd a fenti (252) preambulumbekezdést).

([226]) Az egyértelműség kedvéért a Bizottság a fenti 8.3.3.5.4. szakaszban a ČEZ projektgazdaként való kiválasztását a támogatás arányosságára gyakorolt hatásával összefüggésben értékelte. E szakaszban a ČEZ projektgazdaként való kiválasztását a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt esetleges indokolatlan negatív hatások alapján értékeli.

(520) A Cseh Köztársaság kifejtette továbbá, hogy ha egy alternatív projektgazdának kellene potenciálisan alkalmas telephelyet szereznie egy Cseh Köztársaság területén létesítendő atomerőműhöz, az a ČEZ-hez képest jelentős késedelmet okozna a projekt megvalósításában. Konkrétan ebben a kontrafaktuális forgatókönyvben a cseh hatóságok a projekt ütemtervéhez képest akár 14 évre becsülik a késedelmeket. A kontrafaktuális forgatókönyvben nem zárható ki, hogy az EDU II esetében sikeres területjellemzési vagy tervezési lépések során probléma vagy késedelem merül fel, ami növeli a projekt fejlesztésének kockázatait és költségeit. Mindenesetre a cseh hatóságok azt állítják, hogy nincs bizonyíték arra, hogy Európában egy technológiasemleges, nukleáris tapasztalattal rendelkező üzemeltető a saját országán kívül fejlesztene atomerőművet (lásd a fenti (253) preambulumbekezdést) ([227]).

(521) A Cseh Köztársaság olyan többletköltségekre is rámutat, amelyek akkor merülnének fel, ha a ČEZ-től eltérő projektgazda fejlesztené a projektet. A Cseh Köztársaság becslése szerint ezek a költségek legalább [200–700] millió EUR-t tennének ki (lásd a fenti (254) preambulumbekezdést). Hasonlóképpen a ČEZ a többi szolgáltatóhoz képest hozzávetőleg [200–700] millió EUR-ra becsüli a költségmegtakarítást.

(522) A cseh hatóságok megemlítették továbbá, hogy a ČEZ projektgazdaként való kiválasztása összhangban volt a Bizottság által értékelt korábbi nukleáris projektekkel, amelyeknél azok sajátosságai miatt nem folytattak nyílt versenyeljárást a projektgazdák kiválasztására (lásd a fenti (255) preambulumbekezdést).

(523) A Cseh Köztársaság továbbá bizonyítékot szolgáltatott a ČEZ által az atomerőművek sikeres megvalósítása és működtetése terén elért eredményekről (lásd a fenti (256) preambulumbekezdést).

(524) Emellett az ellátásbiztonsággal és a nemzetbiztonsággal kapcsolatos megfontolások mellett a Cseh Köztársaság hangsúlyozza a pénzügyi biztonság szempontját is, mivel a ČEZ erős kormányzati hitelminősítéssel rendelkezik (lásd a fenti (257) preambulumbekezdést).

(525) Végezetül a Cseh Köztársaság leszögezte, hogy egy a ČEZ-től esetlegesen eltérő projektgazda kiválasztására irányuló pályázat jelentős hátrányokkal járna. A Cseh Köztársaság lényegében arra hivatkozik, hogy ebben az esetben a projekt e szintjén folytatott verseny nem hozna semmilyen eredményt a leghatékonyabb üzemeltető kiválasztása tekintetében. A fent ismertetett okokat kiemelve a Cseh Köztársaság úgy véli, hogy mivel a verseny nem járna előnyökkel a többi fél szándéknyilatkozatainak bekérése vagy a pályázat megszervezése terén, ennélfogva pedig e folyamat hátrányai, különösen a késedelmek és a felmerülő többletköltségek, valamint az esetleges más pályázóhoz kapcsolódó biztonsági aggályok nem voltak ellensúlyozhatók. A Cseh Köztársaság azt is kijelenti, hogy harmadik fél a projekt tervezésének egyetlen szakaszában sem tett panaszt vagy emelt kifogást a ČEZ projektgazdaként történő kijelölésével kapcsolatban.

(526) Ezen túlmenően egyetlen versenytárs vagy harmadik fél sem vetett fel aggályokat a ČEZ projektgazdaként való kiválasztásával kapcsolatban. Ezzel szemben egyes harmadik felek kifejezetten megjegyezték, hogy nem osztják a Bizottság azzal kapcsolatos aggályait, hogy pályázat vagy konzultáció nélkül választották ki a ČEZ-t, és teljes mértékben indokoltnak tartották, hogy egy állami tulajdonú energiavállalatot bízzanak meg az új atomerőmű építésének és üzemeltetésének fejlesztési feladataival (lásd a fenti (300)–(301) preambulumbekezdést).

(527) A fentiek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a Cseh Köztársaság és harmadik felek által a hivatalos vizsgálat során felhozott érvek megfelelően eloszlatják az eljárás megindításáról szóló határozatban a ČEZ projektgazdaként való kiválasztásával és a piaci struktúra esetleges torzulásával kapcsolatban felvetett kétségeit. A Bizottság megjegyzi, hogy ez nem érinti azt, hogy a jövőbeli nukleáris projektek esetében szükség lehet-e nyíltabb kiválasztási eljárásra annak biztosítása érdekében, hogy a támogatás a szükséges minimumra korlátozódjon.

(528) Végezetül a Bizottság úgy véli, hogy a ČEZ projektgazdaként való kiválasztása valószínűleg nem eredményezi a verseny indokolatlan torzulását, amint azt a 8.3.3.6.3. szakasz részletesebben kifejti. Ezenkívül a hivatalos vizsgálat során egyetlen versenytárs vagy harmadik fél sem mutatott rá olyan indokolatlan versenytorzulásra, amely a ČEZ projektgazdaként való kiválasztásából eredne.

([227]) A Bizottság megjegyzi, hogy bár számos atomerőművet a beruházás helye szerinti tagállamban székhellyel rendelkező üzemeltetők üzemeltetnek, nem mindig ez a helyzet (pl. az EDF esetében, amelyet az Egyesült Királyságban választottak ki üzemeltetőnek).

8.3.3.6.2. A villamosenergia-vásárlási szerződés

(529) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság aggodalmát fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az EDU II és a különleges célú gazdasági egység közötti energiavásárlási megállapodás feltételei lényegében hatástalanítanák a villamosenergia-árak változásai által arra nyújtott ösztönzőket, hogy akkor állítsanak elő villamos energiát, amikor arra a legnagyobb szükség van. A Bizottság megjegyezte, hogy az energiavásárlási megállapodás szerinti rögzített ár arra ösztönözheti az EDU II-t, hogy a termelést a műszaki maximumon tartsa olyan piaci viszonyok között is, amelyeknél rendszerszempontból a termelés csökkentése lenne hatékonyabb. Ez különösen fontos az új atomerőmű 60 éves hosszú üzemi élettartamára tekintettel, mivel a megújuló energiaforrások magasabb aránya által jellemzett, jellemzően nagyon alacsony határköltségű jövőbeli energiatermelési szerkezet – más fejleményektől, például a tárolástól vagy a hidrogéntermeléstől függően – nagyobb volatilitást eredményezhet, beleértve az alacsony vagy akár negatív árakat is ([228]). A Bizottságnak kétségei voltak afelől, hogy a hatékony teherelosztási jelzésekre gyakorolt hatás nem minimalizálható-e az intézkedés célkitűzéseinek elérése mellett ([229]).

(530) Ha ugyanis egy termelő minden előállított MWh után rögzített ellentételezésben részesül, akkor nem származik előnye sem a piaci árjelzés követéséből, sem a magas árak (hiányosság) idején a termelés növekedéséből, sem az alacsony vagy negatív árak (abundancia) idején a termelés csökkentéséből, sem pedig a karbantartás alacsony kereslettel jellemezhető időszakokra (például a nyári hónapokra) ütemezéséből. Éppen ellenkezőleg: a MWh-nkénti rögzített ellentételezés mellett a termelőt arra ösztönzik, hogy negatív árak idején maximálja a termelését, ami rendszerszempontból negatív hatást fejt ki, és esetleg még az alacsony határköltségű megújuló energiaforrásokat is kiszorítja. Ezenkívül az összes termelési órára vonatkozó rögzített árú ellentételezés ösztönzi az alapterhelési üzemeltetésre optimalizált üzemekbe történő beruházásokat, amelyek nem rendelkeznek rugalmassággal a termelés gyors növeléséhez vagy csökkentéséhez, vagy a terhelés követéséhez. Különös tekintettel arra, hogy fel kell gyorsítani a megújuló energiaforrások elterjedését az uniós villamosenergia-termelés dekarbonizációja érdekében, valamint tekintettel számos megújulóenergia-termelő létesítmény változó energiateljesítményére, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású erőművek, amelyek műszakilag képesek rugalmasságot biztosítani a rendszer számára, és gazdaságilag ösztönzik e rugalmasság kihasználását, különösen értékesek a villamosenergia-rendszer számára nyújtott előnyök szempontjából.

(531) A Bizottság úgy véli, hogy a (88)–(91) preambulumbekezdésben ismertetett, a villamosenergia-vásárlási szerződésben szereplő CfD-ellentételezési képlet – amellett, hogy biztosítja a bevételi stabilitást és korlátozza a túlkompenzációt (lásd a 8.3.3.5.1.1. szakaszt) – hatékony működési ösztönzőket biztosít az erőmű számára, és ezáltal korlátozza a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásokat. Ez főként a piaci kitettségi tagnak, valamint az utólagos elszámolási tag bizonyos paraméterválasztásainak köszönhető.

(532) A piaci kitettség időtartama hatékony üzemeltetési ösztönzőket biztosít az erőmű számára, mivel az erőmű a megtermelt energia minden egységéért a tényleges óránkénti másnapi piaci áron kap ellentételezést ([230]). A piaci árjelzés és saját működési költségei alapján az erőmű motivált a hatékony teherelosztásra, amelyet műszaki rugalmassági potenciálja kihasználásával ér el. Az erőmű abban érdekelt, hogy csökkentse a termelést, ha a piaci ár alacsonyabb, mint működési költsége, és növelje a termelést, ha a piaci ár magasabb. Bár a műszaki korlátok (például a termelés növelésének, illetve csökkentésének sebessége, valamint a teljes leállás elkerüléséhez szükséges

([228]) Lásd például a „Tiszta energia minden európainak” csomagot kísérő hatásvizsgálat (SWD(2016) 410 final, 2016. november 30.) 6.2.6.4. szakaszát („A nagykereskedelmi árak szintje és volatilitása”), amely kimondja, hogy „a jobb piackialakítás ingadozóbb óraárakat eredményez, részben a különböző csomópontokban a villamos energia eltérő értékét felfedő területi jelzések bevezetése miatt. Ez a volatilitás azonban meglehetősen korlátozott lesz, és nem a nulla és a kiesett terhelés értéke közötti szélsőséges áringadozások eredménye. A megfigyelt ártartományok meglehetősen korlátozottak lesznek, amennyiben a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia (RES E) változó részaránya bizonyos határokon belül marad. Ha azonban a RES E, és különösen a változó RES E technológiák részaránya meghaladja ezeket a hozzávetőleges határértékeket, az áringadozás jelentősen növekedhet, ha más erőforrások, például a tárolás még nem áll rendelkezésre ahhoz, hogy annak nagy részét elnyeljék. Amint az az alábbi táblázatban látható, 2050-ben a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia (RES E) részaránya az előrejelzések szerint megközelíti a 60 %-ot. Ebben az esetben az alapterhelés és a csúcsterhelési árak közötti különbség jelentősen nő, főként az előző időszakokhoz képest alacsonyabb alapterhelési árak miatt. Az átlagos másnapi piaci árak azonban továbbra is magasak maradnak az előrejelzési időszakban, mivel a hőtermelés az év legtöbb órájában várhatóan továbbra is marginális lesz (ezáltal meghatározza a másnapi piaci árat)”.

([229]) Az eljárás megindításáról szóló határozat (224) preambulumbekezdése.

([230]) A villamosenergia-vásárlási szerződés és az általános támogatási struktúra alapján a piaci feltételek szerinti ellentételezést a különleges célú gazdasági egységen keresztül fizetik ki az erőműnek. Mindazonáltal, mivel minden teherelosztási jog az erőműnél marad, és a ellentételezés közvetlenül kapcsolódik a másnapi piac tényleges óránkénti áraihoz, az erőmű működési ösztönzőinek olyannak kell lenniük, mintha az erőmű közvetlenül a piacon kereskedne.

minimális terhelés tekintetében) behatárolják az erőmű lehetőségeit, ez arra ösztönzi az erőmű üzemeltetőjét, hogy a műszakilag rendelkezésre álló rugalmasságot a lehető legoptimálisabb módon használja ki. Emellett az erőmű ösztönzést kap arra, hogy a karbantartást és az üzemanyag-feltöltést hatékonyan, a várhatóan alacsonyabb árú időszakokra ütemezze.

(533) Az utólagos elszámolási tagban eszközölt paraméterválasztások támogatják a piaci árnak való kitettség által nyújtott hatékony működési ösztönzőket.

(1) Először is a referenciaár az egy évre vonatkozó óránkénti piaci árak utólag számított átlaga. Az elszámolási tag az év során nem kerül meghatározásra, ami általában arra ösztönzi az erőművet, hogy torzulástól mentes, kizárólag a piaci árjelzésen alapuló teherelosztási döntéseket hozzon. Emellett a magasabb piaci árakhoz vezető visszaélésszerű magatartás ösztönzői (például a kapacitás visszatartása, vö. 8.3.3.6.3. szakasz) mérséklődnek, mivel a magasabb piaci árak magasabb referenciaárat és ezáltal alacsonyabb teljesítési tag szerinti kifizetést eredményeznének.

(2) Másodszor: az egyéves referencia-időszak kellően hosszú ahhoz, hogy az erőmű a referencia-időszakon belül ki legyen téve a piaci árnak, így a rövidebb referencia-időszakhoz képest jobban motivált a teherelosztásra, valamint a karbantartás és az üzemanyag-feltöltés hatékony ütemezésére. Az erőmű abban érdekelt, hogy rugalmasságánál fogva többet termeljen olyan időszakokban, amikor a piaci árak különösen magasak, és kevesebbet, amikor a piaci árak különösen alacsonyak.

(3) Harmadszor: az elszámolási tagot rögzített, előre meghatározott éves termelésre (referenciamennyiségre) vonatkozóan határozzák meg, az alábbiakban tárgyalt kiigazításokra is figyelemmel. Ezért a teherelosztási döntések és az erőmű ebből eredő kimeneti mennyisége általában nem befolyásolják az elszámolási tagot, lehetővé téve az erőmű torzulástól mentes és hatékony üzemeltetését pusztán a piaci jelzés alapján. A referenciamennyiséget az erőmű referencia-időszakra vonatkozó termelési célszintje alapján határozzák meg.

(534) Az utólagos elszámolási tag (88) és (90) preambulumbekezdés szerinti kiigazításai egyrészt korlátozzák az erőmű általi esetleges visszafizetést, védelmet nyújtva a magas árak esetén a nem tervezett üzemszünetekből eredő túlzott kockázatokkal szemben, másrészt pedig nagyon alacsony árak esetén korlátozzák az elszámolási tagot, negatív árak idején védelmet nyújtva a túlzott ellentételezéssel szemben. E kiigazítások kialakítását úgy kalibrálták, hogy nagyrészt megmaradjon a fent leírt CfD-képlet elemei által biztosított hatékony működési ösztönzők mértéke. Összességében a villamosenergia-vásárlási szerződésben szereplő CfD-ellentételezési képlet által biztosított hatékony üzemeltetési ösztönzők biztosítják, hogy a támogatás ne ösztönözze az erőművet a nem hatékony működésre abban az esetben, ha a piaci árak alacsonyabbak a működési költségeinél. E nem hatékony működés torzítaná a villamosenergia-piac lehívási sorrendjét, és az olcsóbb technológiák, például a megújuló energiaforrások kiszorításának kockázatával járna. Emellett ez negatív hatással lehet a piaci integrációra és a megújuló energiaforrások fejlesztésére. Ez a hatékonysági hatás abból a tényből is látható, hogy a cseh hatóságok becslése szerint az erőmű a CfD-ellentételezési képlet szerint átlagosan kisebb kapacitással üzemelne a termelés maximalizálásához képest (lásd a (150) preambulumbekezdést), így több tér marad az olcsóbb technológiák, például a megújuló energiaforrások számára.

(535) A Bizottság azt is megjegyzi, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés nem rendelkezik a belőle származó bevételek villamosenergia-fogyasztók közötti közvetlen újraelosztásáról. Ezenkívül az atomerőmű várhatóan nem gyakran lesz a cseh piac ármeghatározó erőműve. Míg a visszatérítendő pénzügyi támogatás és a jogszabály- vagy szakpolitikai változással szembeni védelmi mechanizmus intézkedései csökkentik a projekt összköltségét, és ezáltal növelik a villamosenergia-vásárlási szerződésből származó potenciális bevételeket a kizárólag különbözeti ügyleten (CfD) keresztül finanszírozott intézkedésből származó bevételekhez képest, ez nem eredményezi a CfD-bevételek fogyasztók közötti nagyobb elosztását a kizárólag CfD-n keresztül finanszírozott intézkedésekhez képest. A három intézkedés kombinációja tehát várhatóan nem eredményez versenytorzulást a fogyasztók szintjén a bevételelosztási mechanizmusok révén.

(536) A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a Cseh Köztársaság által a hivatalos vizsgálat során bevezetett változtatások megfelelően eloszlatják az eljárás megindításáról szóló határozatban az ellentételezési képletből eredő ösztönzőkkel kapcsolatban felvetett kétségeket.

8.3.3.6.3. A piaci struktúrára gyakorolt hatások, a ČEZ esetleges árbefolyásolása és kapacitás-visszatartása

(537) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság aggodalmát fejezte ki egyes piacszerkezeti hatások miatt, amelyek egyrészt az EDU II létrehozásából, másrészt abból adódnak, hogy annak lehetősége lesz piacot a ČEZ javára befolyásolni. Harmadszor: a Bizottság utalt a ČEZ erős pozíciójára a cseh villamosenergia-piacon, és aggodalmát fejezte ki a piaci szerkezetnek a szóban forgó támogatási intézkedés miatti – például az alternatív beruházások kiszorításából adódó – esetleges torzulásaival kapcsolatban. A Bizottság továbbá nem tudta teljes mértékben kizárni, hogy az EDU II esetleg torzítaná a piac működését a piaci ár befolyásolásával, vagy a nagy kimeneti mennyiség által elősegített más típusú stratégiai magatartással, például a kapacitás visszatartásával. A Bizottság például megkérdőjelezte, hogy a magas piaci árak idején az EDU II gazdaságilag érdekelt lenne a termelés csökkentésére a piaci árak emelése érdekében, hogy más ČEZ-egységek magasabb piaci áron több energiát tudjanak értékesíteni.

A piac szerkezetére gyakorolt hatások

(538) A Bizottság megjegyzi, hogy a cseh villamosenergia-termelési piacot magas piaci koncentráció jellemzi, mivel 2020-ban a ČEZ csoport jelentős, 60,29 %-os részesedéssel rendelkezett a telherelosztásra alkalmas termelési kapacitásból ([231]), beleértve a nettó behozatalt is. A teljes termelési kapacitást figyelembe véve ennek megfelelő piaci részesedés 2020-ban 64,29 % volt. Az ilyen mértékű piaci koncentráció káros lehet a hatékony piaci versenyre, mivel akadályozhatja új piaci szereplők belépését, és likviditási kockázatot is okozhat azáltal, hogy korlátozza a rendelkezésre álló ellátási ajánlatok számát.

(539) A Cseh Köztársaság kifejti, hogy a ČEZ piaci részesedése az előrejelzések szerint jelentősen csökkenni fog, és hogy a szóban forgó támogatási csomag (a projekt) által ösztönzött termelési kapacitás nem fogja jelentősen befolyásolni a ČEZ teljesítményét a cseh villamosenergia-piacon. Konkrétan a ČEZ (az EDU II-t nem számoló) telherelosztásra alkalmas termelési kapacitásának piaci részesedése 2040-ig várhatóan 45,06 %-ra, 2050-ig pedig 28,40 %-ra csökken, míg a projektnek betudható növekedés 2040-ben 4,19 százalékpont, 2050-ben pedig 5,23 százalékpont lesz. Konkrétan a ČEZ (az EDU II-t nem számoló) telherelosztásra alkalmas termelési kapacitásának piaci részesedése 2040-ig várhatóan 45,15 %-ra, 2050-ig pedig 18,98 %-ra csökken, míg a projektnek betudható növekedés 2040-ben 12,83 százalékpont, 2050-ben pedig 10,27 százalékpont lesz.

(540) A Bizottság értékelte az e becsléseket alátámasztó adatokat, és azokat valószerűnek, de óvatosnak tartja, tekintettel arra, hogy a cseh hatóságok dekarbonizációs tervei időközben ambiciózusabbak lettek. Konkrétabban a piaci részesedésre vonatkozó fenti becslések, amelyek az Oxera-jelentésből származnak, azon a feltételezésen alapulnak, hogy a széntüzelésű erőművek többségét 2038-ig megszüntetik (a Cseh Köztársaság konkrétan a ČEZ azon terveire hivatkozott, hogy 2025-ig közel felére, 3 GW-ra, 2030-ig pedig 2 GW-ra csökkenti a széntüzelésű kapacitást), és hogy a Dukovany I négy blokkját 2045 és 2047 között leszerelik. A Bizottság értelmezése szerint ezek a feltételezések meglehetősen óvatosak, mivel a Cseh Köztársaság megerősítette a szén 2033-ig történő fokozatos kivezetésére irányuló terveit. Így a ČEZ piaci részesedése valószínűleg gyorsabban fog csökkenni az elkövetkező években a ligniterőművek bezárása miatt, és az Oxera-jelentésben előirányzottnál alacsonyabb szinten lesz az EDU II várható indulási időpontjában. Továbbá ahhoz, hogy a Dukovany I területén meglévő nukleáris eszközök 2045–2047-ig tovább működjenek, ehhez a Nukleáris Biztonsági Hivatal jóváhagyására van szükség, amelyet a határozat elfogadásakor még nem biztosítottak.

(541) A Bizottság úgy véli, hogy a projekt struktúrája, amely szerint az EDU II által a villamosenergia-vásárlási szerződés során előállított összes villamos energiát el kell adni a különleges célú gazdasági egységnek, az a tény, hogy a különleges célú gazdasági egység és az EDU II/ČEZ nem tudja koordinálni a villamosenergia-kereskedelmet, valamint az EDU II/ČEZ-re a villamosenergia-vásárlási szerződés lejárta után alkalmazandó kereskedelmi kötelezettségvállalások megfelelően enyhítik a ČEZ-nek a cseh villamosenergia-piacon a projektből eredő esetleges további megerősített befolyását.

([231]) A telherelosztásra alkalmas kapacitás magában foglalja az összes hőerőművet, atomerőművet és szivattyús tározós vízerőművet.

(542) A Bizottság megjegyzi, hogy az a követelmény, amely szerint a különleges célú gazdasági egységnek a villamos energiát a villamosenergia-kereskedelmi kötelezettségvállalásokkal összhangban kell forgalmaznia (lásd a 3.6.4. pontot), hozzá fog járulni a rövid távú cseh piacok likviditásához. A villamos energia rövid távú piacon, megkülönböztetésmentes feltételek mellett történő folyamatos kínálatának biztosítása megkönnyítheti a kiskereskedelmi piacon a ČEZ-szel versengő szolgáltatók piacra lépését vagy terjeszkedését. Ez különösen igaz, amennyiben a különleges célú gazdasági egység által forgalmazott villamos energia a ČEZ más meglévő generációját váltja fel, amelyet a ČEZ közvetlenül is felhasználhat kiskereskedelmi tevékenységeihez, megkerülve a nagykereskedelmi piacot.

(543) Ami az intézkedésnek a termelési piacra való új piacra lépésre gyakorolt lehetséges hatásait illeti, a Bizottság emlékeztet a (415) preambulumbekezdésben foglalt értékelésére, amely szerint a projekt valószínűleg nem fogja kiszorítani az alternatív beruházásokat, kivéve legfeljebb a szélenergia-felhalmozódás esetleges kismértékű késleltetésével. Emellett a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti ellentételezési képlet csökkenti az intézkedés által a piaci alapú megújulóenergia-beruházásokra gyakorolt versenyhatást, mivel pénzügyi ösztönzőket nyújt a hatékony működéshez, és ezáltal korlátozza a villamosenergia-piac lehívási sorrendjének esetleges torzulásait vagy az olcsóbb technológiák kiszorítását (lásd az (534) preambulumbekezdést).

(544) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a Cseh Köztársaság becslései szerint a feketekőszén- és lignittermelés várható megszüntetése jelentős, kb. 6,5 GW kapacitáscsökkenést, a Dukovany I-ben található meglévő atomerőműblokkok 2045 és 2047 közötti várható kivezetése pedig további mintegy 2 GW termeléskiesést fog eredményezni, amelyből a projekt csak 1,2 GW-ot fog biztosítani. Emellett az előre jelzett villamosenergia-kereslet jelentős növekedése is várható a következő és másfél évtizedben (lásd a (14) preambulumbekezdést).

(545) A Bizottság tudomásul veszi a Cseh Köztársaság arra vonatkozó észrevételeit is, hogy a földrajzi piac szélesebb, mint Cseh Köztársaság. A Cseh Köztársaság villamosenergia-hálózata ugyanis szorosan kapcsolódik a szomszédos tagállamokéhoz (lásd a 134. lábjegyzetet), és a cseh piacon gyakran más tagállamok villamosenergia-termelése az ármeghatározó (lásd a (262), (551) és (552) preambulumbekezdést). Ha a Cseh Köztársaságnál szélesebb piacot határoznánk meg, a ČEZ piaci részesedése jelentősen alacsonyabb lenne, ami tovább csökkentené annak lehetőségét, hogy a ČEZ negatívan befolyásolja a versenyt azáltal, hogy befolyásolja az EDU II magatartását. A piac lehetséges szűkebb meghatározása szerint is, külön cseh villamosenergia-piacot vizsgálva, a cseh rendszer szomszédjaival való összekapcsolhatósága jelentős mértékben korlátozza az ilyen magatartást.

(546) A Bizottság ezért úgy véli, hogy a támogatás nem vezet a piaci koncentráció növekedéséhez, és korlátozott hatást gyakorol a beruházásokra.

A ČEZ esetleges árbefolyásolása és kapacitás-visszatartása

(547) Az ACER szerint ([232]) a kapacitás manipulatív visszatartására például akkor kerül sor, *„ha egy piaci szereplő, aki viszonylagosan képes befolyásolni egy nagykereskedelmi energiatermék árát vagy kínálatának és keresletének kölcsönhatását, indokolás nélkül úgy dönt, hogy nem kínálja fel vagy gazdaságilag visszatartja a piacon rendelkezésre álló termelési, tárolási vagy szállítási kapacitást. A villamosenergia-termelési kapacitás visszatartása különösen arra a gyakorlatra utal, hogy a rendelkezésre álló villamosenergia-termelést nem kínálják fel a nagykereskedelmi villamosenergia-piac versenyfeltételei szerint, még akkor sem, ha az uralkodó piaci árak mellett egyébként nyereséges ügyleteket lehetne végrehajtani”*. Ezért meg kell vizsgálni, hogy a szóban forgó piaci szereplő képes-e ilyen magatartással befolyásolni a nagykereskedelmi villamosenergia-piac árait vagy kínálati és keresleti kölcsönhatását.

(548) A Cseh Köztársaság előadta, hogy a ČEZ csoport sem gazdasági ösztönzőkkel, sem képességgel nem rendelkezik arra, hogy az EDU II termelésének korlátozásával megemelje a nagykereskedelmi piaci árakat. Először is a Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a ČEZ csoport bevételkiesése egy feltételezett forgatókönyv szerint, amelyben az EDU II egy egész évben nem termelne villamos energiát, messze nem téríthető meg a termelés fedezetlen részének a következő évben történő értékesítéséből származó többletbevételekkel. A Cseh Köztársaság rámutat arra, hogy az EDU II termelésének csökkenése kieső pénzforgalmat fog jelenteni, és hogy a terhelési tényező jelentős csökkentése elvonná az adósságszolgálatra rendelkezésre álló készpénzt, és potenciálisan ahhoz vezetne, hogy az EDU II nem tudja törleszteni a visszatérítendő pénzügyi támogatást, vagy akár ahhoz is vezethet, hogy a pénzforgalom nem elegendő a működési költségek fedezésére.

([232]) https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/en/remit/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th_Edition_Final.pdf.

(549) A (39) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a projekt kritikus fontosságú a ČEZ csoport számára, különösen a meglévő szén- és potenciálisan nukleáris energiatermelési eszközök fokozatos kivezetését követően, amely a szén esetében 2033-ra, az atomenergia esetében pedig 2045 és 2047 között várható. A projekt várhatóan hozzájárul a ČEZ csoport EBITDA-jának [10–20] %-os növekedéséhez, ezért minden olyan magatartás, amely csökkentheti a projekt pénzügyi eredményeit, jelentős hatással lenne a ČEZ csoport pénzügyi eredményeire.

(550) Másodszor: a Bizottság megjegyzi, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képlete olyan beépített elemeket tartalmaz, amelyek jelentősen korlátozzák azokat az előnyöket, amelyekre a kedvezményezett a manipulatív kapacitás-visszatartó magatartással szert tehet. Az (533) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a magasabb piaci árakhoz vezető visszaélésszerű magatartás (például a kapacitás visszatartása) mérséklődik, mivel magasabb referenciaárat és ezáltal alacsonyabb összegű utólagos elszámolási tag szerinti kifizetést eredményezne. Annak ellenére, hogy a visszatartó magatartással szembeni biztosítékok eltűnnek a villamosenergia-vásárlási szerződés lejártát követően, fontos megjegyezni, hogy korlátozottan ugyan, de továbbra is lesznek az ösztönzők a manipulatív kapacitásvisszatartó magatartásra. Az utólagos elszámolás hiánya ellenére a ČEZ csoport számára egy ilyen erőmű üzemeltetésének és karbantartásának jelentős költségei miatt a visszatartás nem lesz jövedelmező. Emellett a jövőbeli visszaélésszerű magatartást korlátozza a szomszédos piacokkal való kiterjedt összekapcsoltság, mivel a villamosenergia-termelési környezet várhatóan az energiaforrások diverzifikáltabb és fejlettebb összetételére támaszkodik, ami csökkenti az árak visszatartás révén történő befolyásolására való képességet.

(551) Harmadszor: a Cseh Köztársaság kijelenti, hogy tekintettel a cseh villamosenergia-piac Ausztriával, Németországgal, Lengyelországgal és Szlovákiával való nagy fokú összekapcsoltságára, a projekt 2030 és 2050 között várhatóan semmilyen vagy nagyon korlátozott hatást gyakorol a cseh köztársasági ármeghatározásra, mivel az összekapcsolt régió piaci ára az órák túlnyomó többségében várhatóan a Cseh Köztársaságon kívül előállított villamos energia árán alapul majd. Amint az a 139. lábjegyzetben részletesebben kifejtésre került, a Cseh Köztársaság különösen jól kapcsolódik a szomszédos villamosenergia-rendszerekhez, amelyek ennélfogva jelentős befolyást képesek gyakorolni a cseh piac ármeghatározására. Ez összhangban áll az Oxera-jelentés megállapításaival, amely a cseh villamosenergia-piac ármeghatározó technológiájának a 2030 és 2050 közötti időszakra kiterjedő értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a projekt árelfogadó lesz, mivel az árat az órák nagy többségében külső termelők, a fennmaradó órákban pedig főként cseh gáz- és ligniterőművek fogják meghatározni. Mivel egyre több megújulóenergia-termelés jön létre az interneten, a nulla árú órák száma is várhatóan jelentősen nő, és 2050-re eléri a 16 %-ot.

(552) A Bizottság megjegyzi, hogy ezek a következtetések összhangban vannak a Bizottság Közös Kutatóközpontja (JRC) által végzett elemzés ([233]) megállapításaival, amelyek szerint 2022-ben földrajzi elhelyezkedése és magas összekapcsolási kapacitása miatt a cseh villamosenergia-piaci árakat túlnyomórészt a szomszédos államok piaci dinamikája vezérelte; ezt mutatja az is, hogy a külső termelők által meghatározott árórák aránya a Cseh Köztársaságban meghaladta a 90 %-ot, ami az egyik legmagasabb arány az EU-ban. A cseh villamosenergia-árakat befolyásoló egyik fő tényező a szomszédos német piac, amely nagy mérete és a megújuló energiaforrásokból előállított villamosenergia-termelés növekedése miatt egyre inkább befolyásolja kereskedelmi partnereinek árszerkezetét. Mivel Németország növekvő volumenű villamosenergia-kereskedelmet folytat a szomszédaival, a villamosenergia-árakat egyre inkább a németországi ingadozások határozzák meg ([234]). Valójában a másnapi piacon a cseh óránkénti villamosenergia-árak 2021 és 2023 között az órák 48 %-ában majdnem azonosak voltak (ami kevesebb mint 1 %-os eltérést jelent) ([235]). A Közös Kutatóközpont elemzése szerint ugyanez a tendencia várhatóan fennmarad a 2030-ig tartó időszakban is, amikor a Cseh Köztársaságban a külső termelők az árórák mintegy 80 %-ában várhatóan ármeghatározók lesznek. 2030-ban a cseh villamosenergia-piacon az ármeghatározó technológia várhatóan a földgáz lesz (az idő mintegy 50 %-ában), ezt követi a lignit, az olaj, a megújuló energiaforrások és a nukleáris energia.

([233]) A lehívási sorrend és az ármeghatározás dinamikája az európai villamosenergia-piacokon, elérhető itt: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC134300.

([234]) BloombergNEF: EU Power Weekly: Identifying Europe's „Macrogrids", 2020. február 10.

([235]) Az ENTSO-E átláthatósági platformja.

(553) Negyedszer: a Cseh Köztársaság azt állítja, hogy a villamosenergia-piaci eredmények jelentősen eltérhetnek az óránkénti elszámolási időszakok között, és hogy a teljes termelési piaci részesedés nem ad teljes képet a piaci erőről. A Cseh Köztársaság úgy véli, hogy az olyan mutatók, mint a reziduális ellátási index (RSI) ([236]), hasznosak annak értékeléséhez, hogy a termelő képes-e a versenytársaitól függetlenül eljárni, mivel azt méri, hogy a termelőnek milyen mértékben kell kielégítenie a fennmaradó keresletet. Amint az az Oxera-jelentés elemzéséből is kiderül, a ČEZ reziduális ellátási index szerinti sarokpontisága 2030-tól 2050-ig várhatóan jelentősen csökkenni fog. Míg a ČEZ 2030-ban várhatóan szinte minden órában kulcsfontosságú lesz, 2050-ig 10 % alá csökken azon órák aránya, amelyekben a ČEZ sarokponti szerephez jut. Fontos, hogy ezt a tendenciát csak kis mértékben befolyásolja a projekt üzembe helyezése, mivel a ČEZ sarokpontisága a projekt miatt mindössze 14 %-kal nő, és ez a hatás 2050-re várhatóan megszűnik. A Bizottság megjegyzi, hogy az árbefolyásolás valószínűsége általában nő, ha a ČEZ erőfölényben van. Mivel piaci részesedése általában meghaladja az 50 %-ot egy adott érintett piacon, fennáll az erőfölény vélelme, amely szerint – kivételes körülményektől eltekintve – az igen jelentős részesedés önmagában is az erőfölény meglétét bizonyítja ([237]). Ugyanakkor az erőfölény értékelésében a piaci részesedések csak a kiindulópontot jelentik, és más szempontokat is figyelembe kell venni ([238]). A Bizottság ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy a ČEZ piaci részesedése a villamosenergia-termelésben idővel csökkenni fog, és különösen 2040-ig jelentősen, 2050-ig pedig mindenképpen 45 % alá fog csökkenni. A Bizottság továbbá nem talált arra utaló jeleket, hogy a ČEZ sarokpontiságának alakulása ne lenne pontos és hihető. A harmadik felek észrevételei különösen csak nagyon korlátozott mértékben vetettek fel aggályokat a projekten keresztül megvalósuló esetleges piaci torzulással kapcsolatban.

(554) Ötödször: a Cseh Köztársaság hivatkozott az Oxera-jelentés azon megállapításaira, amelyek szerint az EDU II üzembe helyezésének hatása csekély lesz, miután 2040 és 2050 között körülbelül 2 EUR/MWh-val csökkenti a cseh piaci villamosenergia-árat.

(555) Következésképpen a fenti érvek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a kapacitás esetleges visszatartása tekintetében a verseny torzulása a lehető legkisebbre korlátozódik. Emellett a Bizottság úgy véli, hogy az intézkedés jelenlegi kialakítása miatt az esetlegesen felmerülő piaci likviditási kockázatok csekélyek, és minimalizálják az árakra, a beruházásokra és a határokon átnyúló áramlásokra gyakorolt hatásokat.

8.3.3.6.4. A különleges célú gazdasági egység piaci szerepe

(556) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság eredetileg úgy ítélte meg, hogy a különleges célú gazdasági egység akkoriban ismert kialakítása általában alkalmas arra, hogy enyhítse a versennyel kapcsolatos esetleges aggályokat. A kialakítás piaci hatását és különösen a különleges célú gazdasági egység szerepét azonban továbbra is nehéz volt értékelni, tekintettel arra, hogy a Cseh Köztársaság folyamatosan változtatásokat hajt végre a projekt struktúrájában, így nem állt rendelkezésre kellően megalapozott információ. Ezért a Bizottság kétségeit fejezte ki a különleges célú gazdasági egység piacra gyakorolt hatásait illetően.

(557) Az eljárás megindításáról szóló határozatot követően a Cseh Köztársaság több beadványban tovább részletezte a különleges célú gazdasági egység szerepét a cseh piaci helyzetben (lásd a fenti (273)–(278) bekezdést).

(558) E beadványokat figyelembe véve a Bizottság megállapítja, hogy a Cseh Köztársaság további magyarázatokkal is kellően tisztázta azokat a tényeket, amelyek alapján a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetette a kétségeket. Ezt az alábbiak indokolják:

([236]) A reziduális ellátási index a teljes rendelkezésre álló kapacitás és a vállalat teljes kapacitása különbségének és a reziduális keresletnek a hányadosa.

([237]) A Bíróság 1991. július 3-i ítélete, AKZO Chemie BV kontra Európai Közösségek Bizottsága, C-62/86., ECLI:EU:C:1991:286, 60. pont.

([238]) A Bíróság 1979. február 13-i ítélete, Hoffmann-La Roche és társai kontra Bizottság, 85/76, ECLI:EU:C:1979:36, 39–41. pont.

(559) Először is a Bizottság aggályosnak tartotta a különleges célú gazdasági egység autonómiáját, különösen azt, hogy az kellően nyereségmaximalizáló magánszervezetként működne-e. Ehhez fontos, hogy a különleges célú gazdasági egység és az EDU II ne hangolja össze egyrészt az atomerőmű üzemeltetését, másrészt a megtermelt villamos energia kereskedelmét. Míg a ČEZ az EDU II egyedüli részvényese (lásd a fenti 3.2.1. szakaszt), a különleges célú gazdasági egység részvényeit kizárólag a Cseh Köztársaság birtokolja, ezért a ČEZ koordinációs hatáskört nem gyakorolhat. Mivel azonban a Cseh Köztársaság mind a ČEZ-ben (lásd a (32) preambulumbekezdést), mind a különleges célú gazdasági egységben ellenőrző részesedéssel rendelkezik, elképzelhető lenne, hogy a ČEZ nyereségének maximalizálása érdekében a Cseh Köztársaság koordinálja egyrészt az atomerőmű üzemeltetését, másrészt a különleges célú gazdasági egység kereskedelmi magatartását.

(560) A Bizottság megjegyzi, hogy a különleges célú gazdasági egység irányítási struktúrája különválasztja a kereskedési stratégiájával kapcsolatos döntéshozatalt az EDU II-től, biztosítva az autonómiát és minimalizálva a jogtalan befolyásolás kockázatát. Ez különösen azért fontos, mert valószínűtlenné teszi, hogy a Cseh Köztársaság egyrészt a ČEZ-ben, és így az EDU II-ben, másrészt pedig a különleges célú gazdasági egység feletti ellenőrzést arra használja fel, hogy maximalizálja a ČEZ nyereségét, amelyből a ČEZ termelési kapacitásának növelése és a különleges célú gazdasági egységen keresztül a nagy- és kiskereskedelmi piacokkal való egyidejű, új vertikális kapcsolat révén potenciálisan és közvetve profitálhat. Ily módon a Bizottság úgy véli, hogy biztosított, hogy a különleges célú gazdasági egység működési és kereskedelmi stratégiáját ne befolyásolja egyetlen piaci szereplő (ČEZ) egyéni érdeke, és továbbra is igazodjon az ellátásbiztonságra és a megfizethető energiaárakra vonatkozó szélesebb körű közérdekű célkitűzésekhez.

(561) Másodszor: aggodalomra adott okot az a lehetőség, hogy a különleges célú gazdasági egység struktúrája torzítja a piaci jelzéseket, különösen az erőmű teherelosztását illetően. A felülvizsgált villamosenergia-vásárlási szerződés értelmében azonban a különleges célú gazdasági egység nem befolyásolja a teljes mértékben az EDU II ellenőrzése alatt álló erőmű teherelosztási döntését. Amint azt a 8.3.3.5.1.2. szakasz megállapítja, az ellentételezési képlet elegendő ösztönzést nyújt az EDU II számára a villamosenergia-piacon való hatékony működéshez, korlátozva a piaci árjelzés vagy a lehívási sorrend torzulását.

(562) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a Cseh Köztársaság által idézett Oxera-elemzés ([239]) arra enged következtetni, hogy az atomerőmű üzembe helyezése nem fogja lényegesen befolyásolni a nagykereskedelmi villamosenergia-árakat vagy a ČEZ piaci helyzetét. Az atomerőmű nem befolyásolná jelentősen a nagykereskedelmi villamosenergia-árakat, ami megerősíti, hogy a különleges célú gazdasági egység működése és az erőmű üzembe helyezése nem torzítja a piaci dinamikát, és nem biztosít jogtalan előnyt bizonyos szereplők számára.

(563) Harmadszor: jelentős aggodalomra adott okot az azzal kapcsolatos bizonytalanság, hogy a különleges célú gazdasági egység hogyan értékesítené a villamos energiáját, különösen az ipari fogyasztók részére. Válaszul a Cseh Köztársaság kötelezettséget vállalt arra, hogy a különleges célú gazdasági egység az EDU II által termelt villamos energia legalább 70 %-át tőzsdéken értékesíti (lásd a fenti (112) preambulumbekezdést), a fennmaradó részt pedig olyan aukciókon értékesíti, amelyekre a villamosenergia-piac(ok) versenytorzulását megakadályozó feltételek vonatkoznak (lásd a fenti (113) preambulumbekezdést).

(564) A Cseh Köztársaság kifejtette, hogy a jövőbeli atomenergia-aukciók tervezett paraméterei között 1–10 MW-ra becsült tételméret, valamint az aukciós szerződések egyéves, negyedévi vagy rövidebb időtartama szerepel. Az aukciókat az ajánlatok szerinti árazási szabály („pay-as-bid”) alapján kell megszervezni, előre meghatározott minimálárral, amelyet legkorábban az ajánlat lezárása előtt egy-két nappal kell bejelenteni. Ezen túlmenően az aukciók gyakoriságát negyedéves és éves időszak között kell meghatározni, az aukció kezdete előtt 30 napos bejelentési időszakra vonatkozó átlátható szabályokkal. Végül az aukciók időtartama nem haladhatja meg a hét naptári napot, és az eredményeket a következő héten kell kihirdetni. Ez vonatkozik mind a villamosenergia-vásárlási szerződések időszaka alatti, mind az azt követő időszakra vonatkozó aukciókra. Ezek a tervezett paraméterek kellően egyértelműek ahhoz, hogy az aukciókat valóban megkülönböztetésmentes módon lehessen lebonyolítani, lehetővé téve a piaci szereplők kellően nagy csoportja számára az eredményes és átlátható ajánlattételt.

([239]) Lásd az Oxera-jelentést.

(565) Kivételes körülmények között az EDU II jogosult villamos energiát közvetlenül értékesíteni a nagykereskedelmi piacon. Ez azonban csak akkor történik meg, ha a különleges célú gazdasági egység nem teljesíti a villamosenergia-vásárlási szerződés szerinti átvételi kötelezettségét. Ilyen körülmények között az erőmű még működik, és a villamos energiát piacra kell juttatni. Ezért észszerűnek tűnik, hogy az EDU II közvetlenül értékesíthesse a villamos energiát. El kell kerülni azonban, hogy ez lehetővé tegye az EDU II számára, hogy megkerülje az összes olyan korlátozást, amelynek célja a villamos energia megkülönböztetésmentes értékesítésének biztosítása. A Bizottság megjegyzi, hogy a Cseh Köztársaság kötelezettséget vállalt arra, hogy ebben az esetben az EDU II árelfogadóként értékesíti az összes előállított villamos energiát az azonnali piacon. Az EDU II nem választhat ki egyetlen konkrét vevőt sem (mivel az értékesítés névtelen tőzsdén történik), és nem határozhatja meg sem az árat, sem az értékesítési feltételeket (mivel a szabványos termékeket a tőzsdén a marginális áron értékesítik). Ez összhangban van a megoldandó problémával is: ha a különleges célú gazdasági egység nem veszi át a termelt villamos energiát, ehhez gyors megoldásra van szükség az erőmű által termelt mennyiség elhelyezéséhez. Árelfogadóként az azonnali piac használata biztosítja ezt a gyors és megbízható megoldást. E kötelezettségvállalások fényében a Bizottság úgy véli, hogy az EDU II általi kivételes közvetlen értékesítés tartalékmegoldása nem eredményez további versenyjogi aggályokat.

(566) Még kivételes esetekben is, amikor az érintett tőzsdék likviditása jelentősen csökken, ezek a kereskedési feltételek nem változnának, és a különleges célú gazdasági egység csak ideiglenesen módosíthatja a termelt villamos energia kereskedési platformokhoz való hozzárendelésének arányát. Konkrétabban ilyen esetekben a megtermelt villamos energia 50 %-át a tőzsdéken, 50 %-át pedig aukciókon lehet értékesíteni (lásd a (117)–(118) preambulumbekezdést). Ez az átlátható művelet biztosítja a megtermelt villamos energiához való méltányos hozzáférést, és megerősíti a piac integritását.

(567) Negyedszer: a Cseh Köztársaság biztosítékokat nyújtott arra vonatkozóan, hogy a különleges célú gazdasági egység és a ČEZ egymástól függetlenül, eltérő irányítási és irányítási struktúrákkal fog működni. Ha a különleges célú gazdasági egység kiszervezné kereskedési tevékenységeit, azt megkülönböztetésmentes közbeszerzési eljárás útján érnék el, biztosítva, hogy egyetlen jogalany se részesüljön jogtalan előnyben. Ami azonban a ČEZ-t illeti, a különleges célú gazdasági egységek nem szervezhetik ki villamosenergia-kereskedelmüket a ČEZ-csoporthoz vagy a ČEZ csoporthoz tartozó jogalanyokhoz (lásd a (46) preambulumbekezdést). A Cseh Köztársaság e kötelezettségvállalása biztosítja, hogy a ČEZ a különleges célú gazdasági egység struktúrájának hatásait megkerülve, átruházás útján ne szerezzen ismét tényleges ellenőrzést az EDU II termelésének értékesítése felett.

(568) A Bizottság megjegyzi, hogy a ČEZ a projektszponzorként és az EDU II egyedüli részvényeseként fogja felügyelni az EDU II működését. A ČEZ közvetlen részvétele az EDU II-nek nyújtott saját tőkére és lehetőség szerint az EDU II-nek nyújtott megosztott szolgáltatási tevékenységekre korlátozódik.

(569) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy az irányítási struktúra elválasztja a ČEZ-t az állami támogatás kedvezményezettjétől, az EDU II-től (amely az atomerőmű fejlesztője, tulajdonosa és üzemeltetője). Az EDU II különálló jogi személy lesz, amely külön igazgatósággal és vezetéssel rendelkezik, amelyeknek vagyonkezelői kötelezettsége lesz EDU II társasággal szemben. Az EDU II-t mind pénzügyi, mind működési szempontból függetlenül irányítják, és szabályozói ellenőrzésnek vetik alá. Az EDU II meghatározott beszámolási struktúrában kommunikál anyavállalatával, a ČEZ-zel. Az irányítási struktúra biztosítani fogja az EDU II függetlenségét a ČEZ-től azáltal, hogy eredményesen korlátozza a ČEZ azon képességét, hogy indokolatlanul beavatkozna az EDU II napi működésébe. Az EDU II az ellentételezési képlet által biztosított ösztönzőknek megfelelően, saját működési stratégiájával összhangban fog eljárni. A Bizottság megállapítja, hogy a Cseh Köztársaság a különleges célú gazdasági egység, az EDU II és a ČEZ közötti kapcsolatra vonatkozó további magyarázattal kellően tisztázta azokat a tényeket, amelyek alapján a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatban felvetette a kétségeket.

(570) A Bizottság elismerte, hogy a különleges célú gazdasági egység kereskedési tevékenységeinek kiszervezése jogtalan befolyásolást eredményezhet. A Cseh Köztársaság azon kötelezettségvállalása azonban, hogy nyílt, megkülönböztetésmentes pályázatot ír ki a kiszervezésre, amely kizárja a ČEZ-hez történő kiszervezést, és a kereskedési stratégia különleges célú gazdasági egységnél való tulajdonjogának fenntartására vonatkozó szerződéses rendelkezésekkel párosul, jelentősen csökkenti ezeket a kockázatokat.

(571) A fentiekre tekintettel a Bizottság megállapítja, hogy a Cseh Köztársaság megfelelően kezelte az eredetileg felvetett aggályokat. A leírt intézkedések és a bevezetett biztosítékok biztosítják a piac funkcionalitását és megfelelő versenyképességét. A Bizottságnak ezért nincs további kétsége a különleges célú gazdasági egység javasolt szerepének a piacra gyakorolt hatásával kapcsolatban.

8.3.3.6.5. A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt indokolatlan negatív hatások elkerülése

(572) A Bizottság a fenti 8.3.3.6.1., 8.3.3.6.2., 8.3.3.6.3. és 8.3.3.6.4. szakaszban foglalt megfontolások alapján és a Cseh Köztársaság által felajánlott kötelezettségvállalások figyelembevételével arra a következtetésre jutott, hogy összességében korlátozott a versenytorzulás lehetősége.

8.3.4. *A támogatás pozitív hatásainak összevetése a versenyre és a kereskedelemre gyakorolt negatív hatásokkal*

(573) Az e határozat 8.3.2. szakaszában elvégzett alapos értékelést követően a Bizottság elismeri, hogy az intézkedéscsomag célja az atomenergiába való beruházás előmozdítása, és ezáltal hozzájárul egy gazdasági tevékenység, azaz a nukleáris energiaforrásokból történő villamosenergia-termelés fejlődéséhez, miközben hozzájárul a villamosenergia-ellátás biztonságához is.

(574) A Bizottság tudomásul veszi továbbá, hogy ez a tevékenység az atomenergia-ágazatban folytatott gazdasági tevékenységekre vonatkozó, az uniós taxonómiai rendeletben meghatározott technikai vizsgálati kritériumok végrehajtására vonatkozó kötelezettségvállalás alapján az említett rendelet értelmében környezeti szempontból fenntartható befektetésnek minősül.

(575) A Bizottság elismeri, hogy a támogatás nélkül – beleértve a támogatási csomagot alkotó mindhárom intézkedést – nem várható a beruházás végrehajtása. A támogatás ezért szükséges e gazdasági tevékenység fejlődéséhez.

(576) A Bizottság megállapította, hogy a villamosenergia-vásárlási szerződésnek a csökkentett 40 éves időtartammal, a visszatérítendő pénzügyi támogatással és a jogszabályváltozással szembeni védelmi mechanizmussal való, a bejelentett intézkedésekben strukturált kombinálása megfelelő eszköz. A hivatalos vizsgálat nem szolgáltatott bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy más intézkedések kisebb torzító hatások mellett ugyanolyan hatékonyak lettek volna.

(577) A támogatást arányos módon nyújtják, mivel a kedvezményezettnél nem marad az atomerőmű gazdasági működésének és életképességének biztosításához feltétlenül szükséges mértéken túli többletnyereség. A villamosenergia-vásárlási szerződés csökkentett időtartama biztosítja, hogy a beruházási költség visszatérítését követően az erőmű teljes mértékben ki legyen téve az árkockázatoknak.

(578) A Bizottság konkrétan megjegyzi, hogy az ellentételezési képlet a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt is erőteljesen ösztönzi az EDU II-t arra, hogy az erőmű hatékony üzemeltetésével a meglévő rugalmas képességeket felhasználva reagáljon a piaci árakra.

(579) A pénzügyi modell egyértelműen meghatározott bemeneti értékeinek rendszeres felülvizsgálata, amely lehetővé teszi a felfelé és lefelé történő kiigazítást, biztosítja, hogy a tőke- és működési költségek tekintetében jelenleg fennálló jelentős bizonytalanságok ne eredményezzenek túlkompenzációt a kedvezményezett számára. A nyereségmegosztási mechanizmus alkalmazása biztosítja továbbá, hogy az EDU II továbbra is a lehető leghatékonyabb működésben legyen érdekelt, ugyanakkor megossza az állammal a tőkearányos jövedelmezőség többletét, ezáltal korlátozva a túlkompenzációt abban az esetben, ha a költségek vagy bevételek a vártnál jobban alakulnak.

(580) A projekt kockázatára tekintettel a tőkearányos jövedelmezőség [9–11] %-os célértéke arányos, és kellően figyelembe veszi a támogatási intézkedések kockázatcsökkentő hatásait.

(581) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a ČEZ nem fogja ellenőrizni a különleges célú gazdasági egység kereskedési tevékenységeit, és olyan korlátok fognak vonatkozni rá, amelyek korlátozzák az intézkedésből eredő megerősített piaci pozícióval való visszaélésre való ösztönzést és képességet. A cseh rendszer nagy fokú összekapcsoltsága további korlátokat fog szabni a piaci erő gyakorlásában. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a kereskedelmi kötelezettségvállalások biztosítják, hogy a különleges célú gazdasági egység, majd azt követően a ČEZ folyamatosan értékesítse a villamos energiát valamennyi piaci szereplő számára, ami javíthatja a rövid távú villamosenergia-nagykereskedelmi piac likviditását, és előnyös lehet a kiskereskedelmi piacokon folyó verseny számára.

(582) A Bizottság arra a következtetésre jut, hogy a fenti 8.3.3. szakaszban foglalt megfontolások alapján, figyelembe véve a cseh hatóságok és a támogatás kedvezményezettje által felajánlott kötelezettségvállalásokat, a verseny potenciális torzulása összességében korlátozott.

(583) Alapos mérlegelést követően és figyelembe véve a felajánlott kötelezettségvállalásokat, a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedés miatti versenytorzulásokat a szükséges legalacsonyabb szinten tartják, és azokat az intézkedések pozitív hatásai ellensúlyozzák.

8.3.5. *A támogatás összeegyeztethetőségére vonatkozó következtetés*

(584) Az elvégzett vizsgálat alapján és figyelemmel az adott ügy egyedi körülményeire, a Bizottság megállapítja, hogy a cseh hatóságok által bejelentett, majd utóbb módosított intézkedési csomag az ahhoz kapcsolódó kötelezettségvállalásokkal együtt az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a belső piaccal.

9. **KÖVETKEZTETÉS**

(585) A módosított intézkedés az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján összeegyeztethető a belső piaccal.

(586) A Bizottság megjegyzi, hogy értékelés céljából benyújtották részére a beszerzési szerződés, a beruházói megállapodás és a visszafizetendő pénzügyi támogatás a cseh állam, a CEZ és az EDU II által eddig elfogadott tervezetét. A cseh hatóságok kijelentik, hogy a többi feltétel, valamint a végleges finanszírozási dokumentumok olyan szokásos rendelkezéseket tartalmaznak, amelyeket bármely befektető kikötne egy hasonló projektben (lásd a (194) preambulumbekezdést). Mivel a Bizottságnak nem volt alkalma ellenőrizni a végleges dokumentumokat, amennyiben azok az e határozatban ismertetett intézkedést módosítják, azokat a cseh hatóságoknak be kell jelenteniük a Bizottságnak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Cseh Köztársaság által a dukovanyi telephelyen létesítendő atomerőmű építésének és üzemeltetésének támogatása céljából végrehajtani tervezett számú állami támogatásösszeegyeztethető a belső piaccal.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Cseh Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2024. április 30-án.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
ügyvezető alelnök

MELLÉKLET

A pénzügyi modell változással érintett bemenetei

A mérnöki, beszerzési és építési pályázatot követően

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
A 2. fejlesztési szakasz időtartama	A projektfejlesztés 2. szakaszának időtartama	Inp_C	43	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A pontos ütemezést a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Az építési időszak időtartama	A projekt építési időszakának időtartama	Inp_C	47	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A pontos ütemezést a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Teljes üzemi időszak	A projekt teljes üzemi időszakának időtartama (a próbaüzem kivételével)	Inp_C	51	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A pontos ütemezést a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Alapeseti tőkekiadások – 2. fejlesztési szakasz	A projektfejlesztés 2. szakaszának költsége	Inp_C	59	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Alapeseti tőkekiadások – építési szakasz	A projekt építési szakaszának költsége	Inp_C	60	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Bruttó erőművi kapacitás	Az erőmű bruttó kapacitása (saját fogyasztás levonása nélkül)	Inp_C	112	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Saját fogyasztás	Az erőmű működtetéséhez szükséges fogyasztás mennyisége	Inp_C	113	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Próbaidőszaki rendelkezésre állás	Az erőmű rendelkezésre állása a próbaidőszak-ban	Inp_C	132	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Próbaidőszakot követő rendelkezésre állás	Az erőmű rendelkezésre állása teljes üzem során	Inp_C	135, 138	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Tőkekiadások ütemezése a 2. fejlesztési szakaszban	Kiadási profil a projektfejlesztés 2. szakaszában	Inp_V	43-48 (Inp_C 65 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket és a pontos ütemezést a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Az építési tőkekiadások ütemezése	Kiadási profil az építési szakaszban	Inp_V	53-61 (Inp_C 66 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket és a pontos ütemezést a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Rendelkezésreállási feltételezések	Az erőmű rendelkezésre állásának éves profilja	Inp_V	70-82 (Inp_C 138 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A rendelkezésreállási feltételezéseket befolyásoló paraméterek az erőmű műszaki jellemzőitől függenek, és azokat a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg. Az aktualizálás azonban nem csökkentheti a 2024. március 15-i pénzügyi modellben szereplő, rendelkezésre állásra vonatkozó feltételezéseket, amelyek az erőműnek a könnyűvizes reaktorral felszerelt atomerőművekre vonatkozó európai közüzemi minimumkövetelményeknek megfelelő tervein alapulnak.
Változó költség	Olyan költségek, amelyeket nagyrészt az erőmű termelése határoz meg (pl. üzemanyag, nem radioaktív hulladék ártalmatlanítása, leszerelés)	Inp_V	143-220 (Inp_C 226 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Fix költség	Az erőmű termelésétől függetlenül felmerülő költségek (pl. bérek, irodai eszközök, biztosíték)	Inp_V	237-279 (Inp_C 225 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Életciklus-költség	Az atomerőmű komponenseinek cseréjével és jelentős felújításával kapcsolatban felmerülő költségek	Inp_V	286-295 (Inp_C 227 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Működési költség	Az ellentételezési képlet *c* paraméterének értékprofilja.	Inp_V	502-506	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A költségeket a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
A terheléskövetésből eredő többletköltségek	Az erőmű terheléskövető üzemeltetéséből adódó egyéb költségtételekben nem szereplő költségek	Inp_V	300 – 304. (Inp_C 228 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési pályázat eredménye indokolja (a költségeket az ajánlattevő műszaki specifikációja alapján határozzák meg)
Eredeti hitel – rögzített/változó kamatláb	Meghatározza, hogy a visszatérítendő pénzügyi támogatás kamatlába rögzített vagy változó kamatláb-e	Inp_C	337	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.
Eredeti idegen tőke – kamatláb – működés közbeni prémium	A visszatérítendő pénzügyi támogatás idegentőke-költsége a működési szakaszban	Inp_C	346-356	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.
Eredeti hitel – díjak	A visszatérítendő pénzügyi támogatás biztosításával kapcsolatos díjak	Inp_C	359-361	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.
Készenléti hitel törlesztési módja	A készenléti hitel tőketörlesztési opciója	Inp_C	376	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Készenléti hitel – rögzített/változó kamatláb	Meghatározza, hogy a készenléti hitel kamatlába rögzített vagy változó kamatláb-e	Inp_C	380	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.
Tartalék idegen tőke – kamatláb – működés közbeni prémium	A készenléti hitel idegentőke-költsége az építési szakaszban	Inp_C	389-399	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.
Készenléti hitel – díjak	A készenléti hitel megszerzésével kapcsolatos díjak	Inp_C	402-404	A visszatérítendő pénzügyi támogatás feltételeinek megfelelően aktualizálva.
Az üzemanyagköltség értékcsökkenése	Az üzemanyagköltségek értékcsökkenési időtartama	Inp_C	230	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Életciklusköltségek értékcsökkenése	Az életciklusköltségek értékcsökkenési időtartama	Inp_C	233	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Forgótőke-napok	A villamosenergia-termelés és a kifizetés között eltelt napok száma	Inp_C	251-253	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva (a mérnöki, beszerzési és építési beszállítóra, valamint a különleges célú gazdasági egységre vonatkozó fizetési feltételek). A modell jelenlegi feltételezése aktualizálható a visszatérítendő pénzügyi támogatás lehívási és visszafizetési feltételeivel, valamint a mérnöki, beszerzési és építési szerződésben foglalt szerződéses rendelkezésekkel való összhang érdekében.
A hitel aktív finanszírozási időszakának kezdete	A visszatérítendő pénzügyi támogatás lehívásának kezdete	Inp_C	276	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A pontos ütemezés a 2. fejlesztési szakasz kezdetéhez igazodik, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Osztalékkorlátozás eredménytartalék alapján	Meghatározza, hogy az osztalékot korlátozza-e az eredménytartalék	Inp_C	455	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A mérnöki, beszerzési és építési pályázat határozza meg az építési költségeket, és ezáltal az idegen tőke összegét és a végleges finanszírozási struktúrát. A saját tőke formája szintén hatással lehet erre a bemenetre.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
A referenciamennyiség (k) profilja	Az ellentételezési képlet k paraméterének értékprofilja	Inp_V	473-485 (Inp_C 185 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Alfa paraméterprofil	Az ellentételezési képletben használt alfa paraméter értékprofilja	Inp_V	489-493. (Inp_C 187 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A paraméter az erőmű műszaki jellemzőitől és működési költségeitől függ, és azt a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
A terheléskövetésre vonatkozó feltételezések– a bevételi modellből átvezetve – a bevétel %-ában	Azon bevételekre gyakorolt hatás, amelyek a terheléskövető viselkedésből származó előnyt jelenítik meg (a bevételi modell szerint)	Inp_V	523-540 (Inp_C 198 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A terheléskövető rendelkezésre állásra vonatkozó feltételezéseket befolyásoló paraméterek az erőmű műszaki jellemzőitől függenek, és azokat a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg. Az aktualizálás azonban nem csökkentheti a 2024. március 15-i pénzügyi modellben szereplő, rendelkezésre állásra vonatkozó feltételezéseket, amelyek az erőműnek a könnyűvizes reaktorral felszerelt atomerőművekre vonatkozó európai közüzemi minimumkövetelményeknek megfelelő tervein alapulnak.
A terheléskövetésre vonatkozó feltételezések– a bevételi modellből átvezetve – a működési költség %-ában	Azon költségekre gyakorolt hatás, amelyek a terheléskövető viselkedésből származó előnyt jelenítik meg (a bevételi modell szerint)	Inp_V	536-542 (Inp_C 199 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési beszállító kiválasztásának eredményeivel összhangban aktualizálva. A terheléskövető rendelkezésre állásra vonatkozó feltételezéseket befolyásoló paraméterek az erőmű műszaki jellemzőitől függenek, és azokat a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg. Az aktualizálás azonban nem csökkentheti a 2024. március 15-i pénzügyi modellben szereplő, rendelkezésre állásra vonatkozó feltételezéseket, amelyek az erőműnek a könnyűvizes reaktorral felszerelt atomerőművekre vonatkozó európai közüzemi minimumkövetelményeknek megfelelő tervein alapulnak.
DSCR célérték	A teljes adósságszolgálatra vonatkozó adósságszolgálati fedezeti mutató célértéke	Inp_C	297, 328-330	A visszatérítendő pénzügyi támogatás és a mérnöki, beszerzési és építési pályázat véglegesítésével indokoltan (az építési költségeket a mérnöki, beszerzési és építési pályázat keretében állapítják meg).
LLCR célérték	A teljes adósságszolgálatra vonatkozó kölcsönfutam-idő-fedezeti mutató célértéke	Inp_C	301	A visszatérítendő pénzügyi támogatás és a mérnöki, beszerzési és építési pályázat véglegesítésével indokoltan (az építési költségeket a mérnöki, beszerzési és építési pályázat keretében állapítják meg).

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
PLCR célérték	A teljes adósságszolgálatra vonatkozó projektélettartam-fedezeti mutató célértéke	Inp_C	304	A visszatérítendő pénzügyi támogatás és a mérnöki, beszerzési és építési pályázat véglegesítésével indokoltan (az építési költségeket a mérnöki, beszerzési és építési pályázat keretében állapítják meg).
Eredeti hitel – az hitel futamideje és moratóriuma	A visszatérítendő pénzügyi támogatás teljes futamideje	Inp_C	311-312	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Eredeti hitel törlesztési módja	A visszatérítendő pénzügyi támogatás tőketörlesztési profilja	Inp_C	329	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Karbantartási tartalékszámla adatai	Egy meghatározott előrejelzési időszakban a várható karbantartás egy részének fedezésére használt számla	Inp_C	466-472	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Adósságszolgálati tartalékszámla	Egy meghatározott előrejelzési időszakban a várható adósságszolgálat egy részének fedezésére szolgáló számla	Inp_C	482-502	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Leszerelési tartalékszámla adatai	A várható leszerelési költségek fedezésére szolgáló számla	Inp_C	474-480	A jogos indokkal alátámasztható költségnövekedés esetén aktualizálva.
Leszerelési tartalék	A leszerelési tartalék finanszírozási követelményének profilja	Inp_V	310-315 (Inp_C 477 szerint)	A jogos indokkal alátámasztható költségnövekedés esetén aktualizálva.
Az eredeti hitel pénzforgalom-követési tényezője	A visszatérítendő pénzügyi támogatás tőketörlesztésének pénzforgalom-követési tényezője	Inp_V	354-364 (Inp_C 330 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Fix törlesztések	A fix összegű éves tőketörlesztés profilja	Inp_V	378-388 (Inp_C 335 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Az eredeti hitel változó kamatlába	A visszatérítendő pénzügyi támogatás idegentőke-költségének kamatláb-profilja	Inp_V	390-397 (Inp_C 340 szerint)	A mérnöki, beszerzési és építési kiválasztás eredményének és a visszatérítendő pénzügyi támogatásnak megfelelően frissítve, mivel a beruházási költségeket és a visszatérítendő pénzügyi támogatás összegét a nyertes mérnöki, beszerzési és építési pályázat alapján állapítják meg.
Inflációs feltételezések	A választott indexálási mechanizmu-sokhoz kapcsolódó makrogazdasági feltételezések	Inp_V	15-24 (Inp_C 239–245 szerint)	Aktualizálva a mérnöki, beszerzési és építési pályázaton kapott, egynapos tőkekiadásra vonatkozó bemeneti értékek alapján a tőkekiadások névértékének kiszámítása céljából.
Héakulcs	A projektre alkalmazandó hozzáadottérték-adó mértéke	Inp_C	548	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
A héa alkalmazhatósága	Héaköteles bevételi és költségtételek	Inp_C	544-556	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Iparűzési adó – A megengedett legnagyobb kamat az EBITDA %-ában	Az adóköteles jövedelem kiszámításához használt EBITDA %-ában kifejezett legnagyobb megengedett kamatráfordítás	Inp_C	562	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Iparűzési adó mértéke	A projektre alkalmazandó iparűzési adó mértéke	Inp_C	576	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Tőkeellátottsági ráta – általános és speciális kategória	Tőkeellátottsági ráták	Inp_C	581-583	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Projektköltségek adózása	Meghatározza az egyes költségtételekhez kapcsolódó tőketartalék adózását	Inp_C	587-589	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Számviteli értékcsökkenés	Számviteli értékcsökkenési információk a különböző eszközkategóriá-kra vonatkozóan	Inp_V	324-336	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Értékcsökkenés adózási szempontból	A különböző eszközkategóriá-kra vonatkozó, adózási szempontú értékcsökkenési információk	Inp_V	338-350	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).

A villamosenergia-vásárlási szerződés alatt

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Változó költség	Olyan költségek, amelyeket az erőmű termelése határoz meg (pl. üzemanyag, nem radioaktív hulladék ártalmatlanítása, leszerelés)	Inp_V	143-220 (Inp_C 226 szerint)	A változó költségek a jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálásra kerülnek. A „c” paraméterben foglalt változó költségeket az ellentételezési képlet felülvizsgálatának részeként rendszeresen aktualizálják.
Fix költség	Az erőmű termelésétől függetlenül felmerülő költségek (pl. bérek, irodai eszközök, biztosíték)	Inp_V	237-279 (Inp_C 225 szerint)	A jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
A terheléskövetésből eredő többletköltségek	Az erőmű terheléskövető üzemeltetéséből adódó egyéb költségtételek-ben nem szereplő költségek	Inp_V	297 – 306 (Inp_C 228 szerint)	Ha a jogos indoknak minősülő esemény a terheléskövetésből eredő többletköltségek túllépéséhez vezet, a pénzügyi modellben ennek megfelelően aktualizálni kell „a terheléskövetésből eredő többletköltségek” bemenetet. A villamosenergia-vásárlási szerződés ellentételezési képletének időszakos felülvizsgálata keretében a terheléskövetésből eredő többletköltségeket is felülvizsgálják és aktualizálják.
Tőkekiadás túllépése – 1. fejlesztési szakasz	A kiadási keret számszerűsített túllépése a fejlesztés első szakaszában	Inp_C	70	A jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.
Tőkekiadás túllépése – 2. fejlesztési szakasz	A kiadási keret számszerűsített túllépése a fejlesztés második szakaszában	Inp_C	71	A jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.
Tőkekiadás túllépése – építési szakasz	A kiadási keret számszerűsített túllépése az építési szakaszában	Inp_C	72	A jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.
A jogos indok miatti túllépés százalékos aránya	A jogos indoknak minősülő probléma miatti túllépések aránya	Inp_C	77	A jogos indoknak minősülő esemény miatti költségtúllépések indokolásával, a jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.
Tőkekiadás túllépése – 1. fejlesztési szakasz	A kiadási keret túllépésének profilja a fejlesztés első szakaszában	Inp_V	415-420 (Inp_C 83 szerint)	A jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Tőkekiadás túllépése – 2. fejlesztési szakasz	A kiadási keret túllépésének profilja a fejlesztés második szakaszában	Inp_V	425-430 (Inp_C 84 szerint)	A jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.
Tőkekiadás túllépése – építési szakasz	A kiadási keret túllépésének profilja az építési szakaszában	Inp_V	435-440 (Inp_C 85 szerint)	A jogos indoknak minősülő esemény miatti költségtúllépések indokolásával, a jogos indoknak minősülő eseményekkel kapcsolatos költségtúllépéseknek megfelelően aktualizálva.
Inflációs feltételezések	A választott indexálási mechanizmu-sokhoz kapcsolódó makrogazdasági feltételezések	Inp_V	15-24 (Inp_C 239–245 szerint)	Az egyes indexek értékének időbeli változásait tükröző frissítések. Az értékek frissítését az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium felügyeli.
Héakulcs	A projektre alkalmazandó hozzáadottérték-adó mértéke	Inp_C	548	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
A héa alkalmazhatósága	Héaköteles bevételi és költségtételek	Inp_C	544-556	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Iparűzési adó – A megengedett legnagyobb kamat az EBITDA %-ában	Az adóköteles jövedelem kiszámításához használt EBITDA %-ában kifejezett legnagyobb megengedett kamatráfordítás	Inp_C	562	Adójogszabály-módosítások indokolják – Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).

Bemenet	A bemenet leírása	Munka-lap	Sor	A frissítés indokolása
Iparűzési adó mértéke	A projektre alkalmazandó iparűzési adó mértéke	Inp_C	576	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
Projektköltségek adózása	Meghatározza az egyes költségtételekhez kapcsolódó tőketartalék adózását	Inp_C	587-589	Mindkét irányban bekövetkező jogszabályi változások esetén frissítve (növekedés vagy csökkenés az eredeti feltételezésekhez képest).
A referenciamennyiség (k) profilja	Az ellentételezési képletben használt k paraméter értékprofilja	Inp_V	473-485 (Inp_C 185 szerint)	A referenciamennyiséget ötévente, előzetesen határozzák meg. A k értéke a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama alatt (ezen időszakos felülvizsgálatok során) változik úgy, hogy az erőmű várható éves teljesítményét a karbantartási tevékenységek alapján, a terheléskövető üzem hatása nélkül tükrözi. Ezt a paramétert jogos indokok esetén is frissíteni kell.
Alfa paraméterprofil	Az ellentételezési képletben használt alfa paraméter értékprofilja	Inp_V	489-493. (Inp_C 187 szerint)	Az alfa paramétert ötévente, előzetesen határozzák meg (a (97) preambulumbekezdésben foglaltak szerint). Az alfa paramétert minden évben az f/c hányadossal egyezően határozzák meg, értékét a villamosenergia-vásárlási szerződés időtartama során a c frissítésével összhangban aktualizálni kell.